ISSUE No 2 June 1999

ΤΟ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
İKİ TOPLUMLU DERGİ - KIBRIS
THE BICOMMUNAL MAGAZINE OF CYPRUS

CY£2.00 • 1.000.000 TL

Hade Χάτε

ΕΠΑΝΑΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ YENİDEN YAKINLAŞMA 1963
ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ASKERİ BOLGELER ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ
İKİ TOPLUMLU AKTİVİTELER ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ TÜRKÜLER
THE CYPRUS CONFLICT: AN EVALUATION
RESEARCHES ON THE IDENTITY OF THE TURKISH CYPRIOTS



Editors' note

The articles express the opinion of the authors.

We would like to thank all our friends who have helped us in many ways

Copies of the previous issues of Hade are also available - please get in touch with us and we will send you one

Hade
Χάτε

BICOMMUNAL MAGAZINE
ISSUE No 2 June 1999

ADDRESS IN THE NORTH SIDE

HADE
P.K.406
LEFKOŞA - CYPRUS
Galeri Kültür 174,Tanzimat Sokak,Hüseyi Tahir Apt., Lefkoşa.
Tel:2279282 Fax:2272744
e-mail: ryekta@ebim.com.tr

ADDRESS IN THE SOUTH SIDE

HADE
P.O.Box 29561 CY1720
NICOSIA - CYPRUS
Tel: 02-315723
e-mail: hade@spidernet.com.cy

LONDON CONTACTS

For distribution: Hassan Özöncü
fax/tel 0181 539 9584

For editorial: Aydin Mehmet Ali
fax/tel 0171 254 0692

PRICE: CY£2 500.000TL

SUBSCRIPTION (6 ISSUES): CY£12 6.000.000TL

BANK ACCOUNTS:

TURKISH BANK NICOSIA
6645593

BANK OF CYPRUS
0175 - 05 - 009088

SUBSCRIPTION FORM
(6 ISSUES): CY£12CP

NAME:
ADDRESS:
TELEPHONE:
FAX:
E-MAIL:

OCCUPATION:
AGE:
NATIONALITY:

make cheques payable to "Myrofora Stefanidou (Hade)" or "Nicos Anastasiou (Hade)"

In the editorial of our last issue we stated that "Hade is here to stay". Despite all the difficulties of publishing a bi-communal magazine in three languages, with severe restrictions on permissions to meet, with no funding and the work based on volunteer effort we are now offering our readers the new issue of Hade.

We are pleased that our readers include not only members of the general public, but also politicians, diplomats, academics and so on both in Cyprus and abroad. We have received many messages of encouragement and subscription requests from many Cypriots and others who live abroad. We are very pleased to announce that we now have a Hade team in London. Our readers in the UK can communicate with them directly for subscription and other inquiries.

In the editorial team we have members of sometimes very different views, represented within and between the communities of Cyprus. Nevertheless we have managed to pursue our work together in our effort to achieve the aims and objectives of Hade that we all share. We have decided as an editorial team that the magazine should be a mirror reflecting as clearly as possible the various and even opposing trends that exist within the rapproachment movement. So we said "Hade" or "let's go" and continue this unique project together as an example of what Cypriots can achieve if they can cooperate across community lines of separation.



The contents of this issue include news and activities of various bi-communal groups in Cyprus and abroad, a discussion on rapproachment a second interview with Arif Hasan Tahsin, articles on military zones, bicommunal work, coexistence and two articles referring to 63. We have also articles on personal experiences a small article on Nasrendin Hodja and an interesting article on popular songs. New in this issue are the Opinion Columns by various commentators. We have also included as in previous issues, pages for the young generation, poetry, book reviews and an English section. In the English section we included some of the articles already in Greek and Turkish as well as an article on the Research on Turkish Cypriot identity, an evaluation of the Cyprus problem and an article Teleconferencing.

We have also decided to give space in our magazine to campaigns launched by other bi-communal groups asking the public to join. In this issue we include two campaigns to collect names and signatures of Cypriots opposed to the restrictions of meetings. A third campaign is addressed to young people who want to communicate with someone of their own age from the other community. This is consistent with one of our aims which is to promote and publicise the activities and projects of the various bi-communal groups. Hade will always have space to announce this kind of campaigns in the future and we encourage you to contact us with details of your campaigns or projects.

We are targeting our next issue to be published in the first week of October and we recommend that you send us material for publication by the first week of September. You can write to us in Turkish, Greek or English (in electronic form whenever possible) and we will arrange for the translations. Write to us also to express your comments, suggestions on how to improve the magazine or if you wish to help with the distribution in Cyprus or abroad. Remember that this is a magazine based on volunteer work. Join us as we say "Hade" and we shall overcome.



NOTE: The cartoons in this issue, are by Turkish Cypriot artists exhibited at the Pancyprian Painting and Cartoon Exhibition which opened at the Melina Mercourie Arts Center in Nicosia in February

C O N T E N T S

İKİ TOPLUMLU ETKİNLİKLER TAKVİMİ

Takvime elden geldiğince çok etkinliği dahil etmeye çalıştık. Olası eksiklikler için özür diliyor ve siz okurlarımızın gelecek sayıda daha bütünlüklü bir takvim oluşturmamız için katıldığınız ya da işittiğiniz iki toplumlu etkinlikler konusunda bizi bilgilendirmenizi bekliyoruz.

29 Ιουνίου - 5 Ιουλίου 1998
Δικοινοτική συνάντηση στο Όσλο με συμμετοχή 29 Τ/Κ και 26 Ε/Κ. Οργανώθηκε από το Fulbright Commission.

1-16 Ιουλίου 1998
20 Τ/Κ και 20 Ε/Κ έφηβοι πήραν μέρος σε κατασκήνωση νέων στην πολιτεία Maine των ΗΠΑ με εκατόν άλλους έφηβους από το Ισραήλ, την Παλαιστίνη, την Ιορδανία και την Αίγυπτο. Οργανώθηκε από την οργάνωση Seeds of Peace με την υποστήριξη του Fulbright Commission.

5-21 Ιουλίου 1998
Κατασκήνωση για 40 έφηβους (20 αγόρια και 20 κορίτσια) που έζησαν μαζί για 15 μέρες στο Vermont των ΗΠΑ. Οργανώθηκε από το School for International Training (SIT).
Ιούλιος 1998
Εργαστήρι πολιτικών στο New Hampshire στις ΗΠΑ υπό την αιγίδα του World Peace Foundation. Παρόντες Ε/Κ και Τ/Κ πολιτικοί καθώς και οι κύριοι Γκόρντοβεζ και Ν. Λέτσκι.

5-20 Αυγούστου 1998
Συνάντηση πολιτικών οργανώσεων νεολαίας που οργανώθηκε από το Ινστιτούτο NEGEV του Ισραήλ με την συμμετοχή 10 Τ/Κ και 10 Ε/Κ.

1-3 Σεπτεβρίου 1998
Η παγκόσμια μέρα ειρήνης γιορτάστηκε από Τ/Κ πολιτικά κόμματα και οργανώσεις σε ένα τριήμερο φεστιβάλ. Διαβάστηκαν μηνύματα που στάλθηκαν από Ε/Κ.

8-11 Σεπτεβρίου 1998
Στο παγκόσμιο συνέδριο στην Σιγκαπούρη με θέμα την βία στην οικογένεια έλαβαν μέρος δύο ΤΚ και δύο Ε/Κ γυναίκες.

8-11 Σεπτεβρίου
Σεμινάριο με τίτλο Overcoming Division οργανώθηκε από το Helsinki Citizens Assembly και στις δύο πλευρές της Λευκωσίας αφού δεν επετράπηκε να γίνει δικοινοτικά. Το Κέντρο Ειρήνης συνέβαλε στην οργάνωση στην Ε/Κ πλευρά. Τελικό 'προϊόν' του σεμιναρίου ήταν το περιοδικό "Collage" το οποίο προετοιμάστηκε από μια επιτροπή από Ε/Κ και Τ/Κ νέους.

23 Σεπτεβρίου 1998
Η παγκόσμια μέρα ειρήνης γιορτάστηκε από τον Φορέα για την Ειρήνη και την Επανένωση ενάντια στον Σωβινισμό στον οποίο εκπροσωπούνται 18 οργανώσεις. Η εκδήλωση έγινε στον κήπο της Χρυσαλινιώτισσας στην Λευκωσία. Διαβάστηκαν μηνύματα από τους Τ/Κ.

9-12 Οκτωβρίου 1998
Το δεύτερο πανευρωπαϊκό συνέδριο με θέμα Peacemaking and Conflict Resolution έγινε στο Belfast της Β. Ιρλανδίας και οργανώθηκε από το Conflict Resolution International. Τρεις Τ/Κ και τρεις Ε/Κ έκαναν τρεις παρουσιάσεις περιγράφοντας την εργασία των δικοινοτικών τους ομάδων, δηλαδή των φοιτητών, των γυναικών και των εκπαιδευτών.

24 Οκτωβρίου 1998
Η μέρα των Ηνωμένων Εθνών γιορτάστηκε δικοινοτικά στο Λήδρα Πάλας σε ανοικτή εκδήλωση που οργανώθηκε από τα Ήνωμένα Έθνη.

30-31 Οκτωβρίου 1998
"Η Κύπρος μετά την Λύση - Ένα Επιστημονικό Εργαστήρι" οργανώθηκε από το Sociopolitical Studies Foundation and Friedrich Ebert Stiftung στις Βρυξέλλες με την συμμετοχή 10 Ε/Κ και 10 Τ/Κ.

20-23 Νοεβρίου 1998
Συνέδριο του Middle East Young Leaders Network που οργανώθηκε από το Peres Centre for Peace στο Sharm Al-Sheikh στην Αίγυπτο. Έλαβαν μέρος ένας Τ/Κ και ένας Ε/Κ που έκαναν παρουσιάσεις για τις προσπάθειες πολιτών για την ειρήνη στην Κύπρο.

7-11 Δεκεβρίου
Συνάντηση του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών στην Ζιμπάπουε με θέμα
Ειρήνη και Συμφιλίωση. Συμμετείχαν δύο γυναίκες από την Κύπρο (μια Τ/Κ και μια Ε/Κ) και έκαναν παρουσίαση με θέμα "Η

29 Haziran-5 Temmuz 1998
Oslo'da 26 Kıbrıslı Türk ve 26 Kıbrıslı Rumun katıldığı iki toplumlu toplantı.Fullbright komisyonu tarafından organize edildi.

I-16 Haziran 1998
20 Kıbrıslı Türk ve 20 Kıbrıslı Rum öğrenci İsrail,Filistin, Ürdün ve Mısır dan 100 öğrenci ile Maine , ABD' de yapılan gençlik kampına katıldı. Kamp, Seeds of Peace adlı kuruluş tarfından organize edildi ve Fullbright komisyonu tarafından desteklendi.

5-21 Temmuz 1998
40 öğrencinin katıldığı yaz kampı.School for International Training tarafından Vermont ABD'de düzenlendi.

Temmuz 1998
New Hampshire'da Politik liderler toplantısı. Dünya Barış Vakfı tarafından düzenlendi.

5-20 Ağustos 1998
Politik gençlik örgütleri toplantısı. 10 Kıbrıslı Türk ve 10 Kıbrıslı Rumun katılımıyla İsrail'deki NEGEV Enistitüsü tarafından düzenlendi.

I-3 Eylül
Barış günü Kıbrıslı Türk politik partiler ve demokratik örgütler tarafından düzenlenen 3 günlük bir festivalle kutlandı. Kıbrıslı Rumlara hitaben mesajlar okundu.

8- 11 Eylül 1998
Singapur'da yapılan Aile içi Şiddetle ilgili Dünya Konferansına 2 Kıbrıslı Türk ve 2 Kıbrıslı Rum kadın katıldı

8-11 Eylül 1998
Bölünmenin üstesinden gelmek başlığı altında Helsinki Yurttaşlar Meclisi tarafından izin alınamadığı için Lefkoşanın iki tarafında ayrı ayrı gerçekleştirilen atölye çalışması. Collage dergisinin özel Kıbrıs sayısı bu toplantıda oluşturulan Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum Gençlerin yer aldığı bir komite tarafından gerçekleştirildi.

23 Eylül 1998
18 Kitle örgütünün temsil edildiği Şövenizme karşı Barış, Yeniden Birleşme Formu tarafından Lefkoşadaki Hrissalinyodissa parkında bir etkinlik düzenlenip barış günü kutlandı. Kıbrıslı Türklere hitaben mesajlar okundu.

9 -12 Ekim 1998
Belfast Kuzey Irlanda'da Barış ve Çatışmaların Çözümü konulu Conflict Resolution International tarafından düzenlenen toplantı. 3 Kıbrıslı Türk ve 3 Kıbrıslı Rum Kıbrıstaki iki toplumlu grupların çalışmaları üzerine sunuş yaptılar.

24 Ekim 1998
Birleşmiş Milletler günü nedeniyle Lidra Palasta düzenlenen toplantıya iki toplumdan çok sayıda kişi katıldı.

30-31 Ekim 1998
Sosyopolitik Çalışmalar Vakfı ve Friedrich Ebert Vakfı tarafından Brüksel'de 10 Kıbrıslı Rum ve 10 Kıbrıslı Türkün katıldığı "Çözümden sonra Kıbrıs" başlıklı bir toplantı düzenlendi.

7-11 Aralık 1998
Oslo'da yapılan toplantının devamı.16 Kıbrıslı Türk ve 16 Kıbrıslı Rum katıldı.

12 Aralık 1998
Şövenizme karşı Barış, Yeniden Birleşme Formu tarafından Lefkoşada Filoxenia otelde iki toplumlu çalışmalar konusunda bir atölye çalışması düzenlendi. Forumun gelecekteki hedefleri ve eylem planı oluşturuldu.



ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Έχουμε καταβάλει κάθε προσπάθεια να συμπεριλάβουμε όσο το δυνατό περισσότερες δραστηριότητες. Απολογούμαστε για οποιεσδήποτε ελλείψεις και παρακαλούμε τους αναγνώστες μας να συνεχίσουν να μας ενημερώνουν για διάφορες δικοινοτικές δραστηριότητες για να έχουμε ένα πιο ολοκληρωμένο ημερολόγιο στην επόμενη μας έκδοση.

επιδράσεις του πολέμου στην πολιτιστική κληρονομιά στην Κύπρο από την οπτική γωνία του ειρηνιστή".

7-11 Δεκεβρίου 1998
Συνέχεια της συνάντησης του Όσλο με την συμμετοχή 16 Τ/Κ και 16 Ε/Κ.

12 Δεκεβρίου 1998
Εργαστήρι για τις δικοινοτικές επαφές που οργανώθηκε από τον Φορέα για την Ειρήνη και την Επανένωση ενάντια στον Σωβινισμό που έγινε στο ξενοδοχείο Φιλοξενία, στην Λευκωσία. Έγινε ανάλυση και συζήτηση των μελλοντικών στόχων και καταρτίστηκε σχέδιο δράσης του Φορέα.

13-16 Δεκεβρίου 1998
Πέντε Τ/Κ και πέντε Ε/Κ συνδικαλιστές συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες για να προετοιμάσουν το Τρίτο Πανσυνδικαλιστικό Φόρουμ.

13-16 Δεκεβρίου 1998
Συνάντηση Ε/Κ και Τ/Κ επιχειρηματιών στην Κωνσταντινούπολη.
17-21 Δεκεβρίου 1998
Εκπαίδευση για νέους πολιτικούς ηγέτες σε θέματα Mass Media and Mediation στην Βουδαπέστη με την συμμετοχή 10 Ε/Κ και 10 Τ/Κ ηλικίας 18-29.

3 Ιανουαρίου 1999
Δικοινοτικό πάρτυ για τον νέο χρόνο που οργανώθηκε στην Πύλα από τον Φορέα για την Ειρήνη και την Επανένωση ενάντια στον Σωβινισμό.

28-31 Ιανουαρίου 1999
Πέμπτη συνάντηση του World Democratic Youth Organisation που έγινε στην Λάρνακα με δικοινοτική συμμετοχή.

30 Ιανουαρίου 1999
Συναυλία από την δικοινοτική χορωδία στο κέντρο Fulbright στην νεκρή ζώνη. Δεν επετράπει στα Τ/Κ μέλη της χορωδίας να παραστούν.

10 Φεβρουαρίου 1999
Teleconference με την συμμετοχή 5 Τ/Κ και 5 Ε/Κ με συναδέλφους από την οργάνωση INCORE της Β. Ιρλανδίας.

22 Φεβρουαρίου 1999
Παγκύπρια έκθεση ζωγραφικής και σκιτσογραφίας στην Αίθουσα Μελίνα Μερκούρη στην Λευκωσία. Συνδιοργανωτές ήταν η Ενωση Αυτοδίδακτων Ζωγράφων (EN-AZ) και ο Σύνδεσμος Τουρκοκυπρίων Σκιτσογράφων.
25-27 Φεβρουαρίου 1999
Μια Τ/Κ και μια Ε/Κ έλαβαν μέρος σε συνέδριο στην Νάπολι της Ιταλίας με θέμα, Mediterranean womem: Differing cultures, Universal Rights.
13-14 Μαρτίου 1999
Εργαστήρι για την ειρήνη στην Sigtuna στην Σουηδία που οργανώθηκε από το πανεπιστήμιο της Uppsala. Ελαβαν μέρος ακαδημαϊκοί, πολιτικοί και ακτιβιστές για την ειρήνη από την Τουρκία, την Ελλάδα, τις δύο κοινότητες της Κύπρου, την Σουδία και τις ΗΠΑ.

21-28 Μαρτίου 1999
Εργαστήρι με θέμα Advanced Mediation που έγινε στο Notre Dame Cultural Centre στην Ιερουσαλήμ. Έλαβαν μέρος 15 Ε/Κ και 15 Τ/Κ που συμπεριλάμβαναν δικηγόρους, ψυχοθεραπευτές, εκπαιδευτικούς και άλλους. Συντονιστής ήταν ο Marc Turc.

1 Απριλίου 1999
Συνάντηση στο Λονδίνο με την συμμετοχή της Τ/Κ οργάνωσης νεολαίας Κέντρο Νέων και της Ε/Κ Εδόν μέσω του προγράμματος Youth for Europe Exchange.

18 Απριλίου 1999
Δικοινοτικό πικ-νικ που οργανώθηκε από την Δικοινοτική Ομάδα Πολιτών για την Ειρήνη στην Πύλα.

28 Μαΐου 1999
Καλλιτεχνικό φεστιβάλ με θέμα Ειρηνική Συμβίωση στο Σκαλί Αγλαντζιάς που οργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Ηνωμένων Εθνών Κύπρου. Παρουσιάστηκαν μουσική, χορός και ποίηση από όλες τις κοινότητες της Κύπρου.

28-29 Μαΐου 1999
Το 3ο Παγκύπριο Συνδικαλιστικό Φόρουμ με την συμμετοχή 250 αντιπροσώπων από όλες τις συνδικαλιστικές οργανώσεις της Κύπρου πραγματοποιήθηκε στο ξενοδοχείο Λήδρα Πάλας.

13- 16 Aralık 1998
5 Kıbrıslı Türk ve 5 Kıbrıslı Rum sendikacı 3. Sendikal Formu hazırlamak için Brüksel'de buluştular.

13-16 Aralık 1998
Türk ve Rum işadamları İstanbul'da buluştular.

17-21 Aralık 1988
Genç proje liderlerine Budapeşte' de Medya ve Arabuluculuk konusunda eğitim verildi. 18-29 yaşlarında 10 Kıbrıslı Türk genç ve 10 Kıbrıslı Rum genç katıldı.

3 Ocak 1999
Çeşitli Türk ve Rum sivil toplum örgütlerinden oluşan Barış Formu Pile'de bir yeni yıl partisi düzenledi.

30 Ocak 1999
İki toplumlu koro Ara bölgedeki Fullbright Merkezinde bir konser verdi. Koronun Kıbrıslı Türk üyeleri izin verilmediği için konsere katılamadılar.

28-31 Ocak 1999
Dünya Demokratik Gençlik örgütünün Kıbrıs'ta yapılan 15. Kongresi iki Toplumdan katılımla gerçekleştirildi.

10 Şubat 1999
5 Kıbrıslı Türk ve 5 Kıbrıslı Rumun katıldığı telekonferans yapıldı. Telekonferansta Kuzey İrlandadaki INCORE örgütünün yöneticileriyle barış çalışmalarıyla ilgili konular ve sorunlar tartışıldı.

22 Şubat 1999.
Kendini Yetiştiren Ressamlar Örgütü (EN- AZ) ve Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneğinin ortak geleneksel Tüm Kıbrıslılar Resim ve Karikatür Sergisi Lefkoşa'daki Melina Mercurie Sanat Merkezinde açıldı. Kıbrıslı Türk karikatürcülere katılım için izin verilmedi ve bunu bir basın bildirisiyle protesto ettiler.

25-27 Şubat 1999
Napolide yapılan Akdenizli Kadınlar Değişik Kültürler ve Evrensel Haklar konulu toplantıya 1 Kıbrıslı Türk ve 1 Kıbrıslı Rum kadın katılıp bildirilerini sundular.

13 - 14 Mart 1999
Stokholm dışındaki küçük Sigtuna kasabasında Uppsala Üniversitesi tarafından Barış konulu bir atölye çalışması düzenlendi.
Atölyeye Türkiye, Yunanistan, Kıbrıstaki iki toplumdan, İsveç ve ABD'den akademisyenler, politikacılar ve barışseverler katıldılar.

21- 28 Mart 1999
Üst Düzey Arabuluculuk üzerine atölye çalışması. Kudüs'teki Notre Dame Kültür Merkezinde aralarında avukatlar, psikoterapistler ve öğretmenlerin de bulunduğu 15 Kıbrıslı Türk ve 15 Kıbrıslı Rumun katılımıyla gerçekleşti.

1 Nisan 1999
Gençlik Merkezi ve EDON derneklerinin temsilcileri Londra'da Avrupa Gençliği Değişim Programı çerçevesinde düzenlenen atölye çalışmasına katıldılar.

18 Nisan 1999
İki toplumlu Barış için Yurttaşlar Grubu tarafından Pile'de bir piknik düzenlendi.

28 Mayıs 1999
Kıbrıs Birleşmiş Milletler Derneği tarafından Barış içinde Birarada Varolma başlıklı bir kültür festivali düzenlendi. Kıbrıs'ta yaşayan bütün toplumlar müzik, dans ve şiirleriyle temsil edildiler.

28- 29 Mayıs 1998
3. Tüm Kıbrıslılar Sendikalar Formu 250 Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum temsilcinin katılımıyla Lidra Palas otelde gerçekleştirildi.

BÖLÜN MEYE KARŞI ORTAK MÜCADELE KONUSUNDA SOMUT ÖNERİLER

1999 Şubat'ında Londra'da Kıbrıs'tan (AKEL, Cumhuriyetci Türk Partisi, Yurtsever Birlik hareketi'nin), Yunanistan'dan (YKP, Sol Koalisyon'un) ve Türkiye'den (Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nin) katıldığı toplantı ilk değildi.

Geçen Mayıs ayında ÖDP'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen ilk toplantıda ortak bir açıklamanın yanısıra ilk kez tüm partilerin katılımı ile bir de basın toplantısı düzenlenmişti.

Denktaş'ın Kıbrıslı Türkler ile Kıbrıslı Rumların görüşmelerine koyduğu engellerin aşılması için ikinci toplantı Londra'da yapıldı. Bu toplantının ev sahipliğini AKEL yaptı ve bu toplantıda -özellikle Kıbrıs sorununda- partiler ileri doğru bir adım daha attılar. 1999 yılı içerisinde gerçekleştirilmesini önerdikleri iletişim ve yeniden yakınlaşma konusunda bir ortak programı tartışıp kabul ettiler.

Bu toplantı özel koşullarda gerçekleştirildi. S-300'ler konusunun sonuca bağlanmasından sonra, Türkiyedeki seçimlerden önce ve Kıbrıslı Türk ilerici partilerin seçimlerde uğradıkları gerilemeden sonra gerçekleştirildi. Fakat özellikle de Kıbrıs sorunundaki çözüm uğraşılarının uzayan bir çıkmazda olduğu, uluslarası topluluğun ve uluslarası örgütlerin, aslında Kıbrıs sorunu ile ilgilenmedikleri ve Federasyon düşüncesinin Kıbrıs sorununa tek siyasi çözüm olmasının birçok taraftan saldırıya uğradığı bir dönemde gerçekleştirildi . Diyalog boşluğunun, ayrılıkcı ve gerici güçlerce sıradan insanlar ve iki toplumdan örgütlü çevrelerin temasları arasında her tür engeli inşa ettiği ve milliyetçilik ile şövenizmi örtmeye çalıştığı bir anda gerçekleştirildi.

Ne yazık ki, tüm bu ifade edilenlerin Kıbrıslıların bilinci üzerinde etki bırakmadığını söyleyemeyiz..Sürekli olarak, bir çözüm olmayacağı , ayrılığın çözüm olacağı anlayışı sızmaktadır. Halkın arasında birleştirici unsurlar zayıflatılıyor, zamanın geçmesi ile birlikte yaşayan ve mücadele eden insanlar da azalıyor.Ortak bir pazarın ve ortak ekonomik yaşamın yokluğu, iki toplumun ruhsal yapısında görülen işaretlerle, halkımızın geri kalan tüm faaliyetlerinin üzerinde olumsuz etki yapıyor.

Böylece zaman faktörü, Kıbrısı bölünmüş tutmak ve Yunanistan ile Türkiye'nin iki protektorası haline getirmek isteyen tüm geri kalanların olumsuz yaklaşımı ile Kıbrıs halkının büyük bir rakibi konumuna yükseliyor.

Bu ortamda , iyimserlik ve ilerleme eksikliği olan bir ortamda, sol partiler toplantısı ve alınan kararlar farklı bir ses oldu.

Bir kez daha, olabildiğince güçlü bir şekilde sadece federasyonun, birleşik bir devlet varlığı çözümünün, iki toplumun ayrı ayrı ve Kıbrıs halkının bütününün arzularına ve hedeflerine yarar sağladığı vurgulandı.

Bu çizgiyi savunan Kıbrıslı Türk vatandaşlarımız birçok taraftan binlerce zorlukla karşı karşıyadırlar ve birçok kez siyasi ve kişisel olarak bunun bedelini ödüyorlar.

Bu nedenle de gerçekten birleşik bir Kıbrıs için mücadele edenler, birlik ve federasyon için mücadele eden Kıbrıslı Türkleri koşullarına tam bir anlayış göstererek desteklemek görevi ile karşı karşıyadırlar.

Kabul edilen öneriler siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel alanda yaşama geçirilme olanağı taşıyor. Bu önlemleri ileri götürmek için, özellikle genç kuşaklara aktarmak ve onlara ilham kaynağı vermek için, yeniden yakınlaşmanın kaçınılmazlığı, karşılıklı saygı ve tüm Kıbrıslılara değer verme, barışcıl çözüm ve ortak bir geleceğe bir ilk katkı olarak, hepimizin elinden gelen her şeyi yapmasında büyük yararlar vardır.

Kıbrıs yeniden zor bir dönemeçte tam bir Taksim tehlikresi ile Kıbrıs cumhuriyetinin bağımsız bir devlet olarak varlığı tehdit altında.

Bu kritik anda gerginliğe ve sadece kıbrıs'ın düşmanlarının çıkarlarına olan bir zıtlaşmaya karşı,halkımız için kararlı bir şekilde karşı koymalıyız ve yeniden yakınlaşma, iletişim, ilişkilerin iyileştirilmesi ve uzlaşmayı güçlü bir şekilde savunmalıyız.

Londra ülkemizden uzak olabilir, fakat Kıbrıs'ın özlü bir parçasını, yüzlerce Kıbrıslı Rumu ve Kıbrıslı Türkü konuk ediyor.İki günlük çalışmamazın gerçekleştirildiği toplum merkezinin başkanının K/T ve sekreterinin de K/R olması bir rastlantı değildir.Londra'da Kıbrıslı Rum ve kıbrıslı Türk vatandaşlarımızın parti temsilcilerini, solcu ve ilerici güçlerin umut dolu mesajlarını dinlemek için Harringey belediye salonunu doldurmaları bir rastlantı değildir.

Biz, Kıbrıslı Rum, Kıbrıslı Türk, Ermeni, Maronit, Latin halkımızın istencine ve gücüne inanıyoruz.Biz AKEL'ciler adil, yaşayabilir, barışcı bir çözüm için, ortak vatanımızın tüm çocuklarının mutluluğu için çalışacağımızı tekrarlamaktan yorulmayacağız.

Hristu Andrea
AKEL Meclis grup Sözcüsü

Toplantıya katılan partilerin gündeme getirdikleri ve kabul ettikleri öneriler çoktu.Seçtiğim en önemlilerinden bazıları:

--İki toplum partileri arasında koodinasyonu sağlamak için kalıcı bir komitenin oluşturulması.

--Parti kadrolarının, diğer toplum partilerinin parti toplantılarına katılması ve parti tezlerini sunup analiz etmesi.

--Kıbrıslı Tük çalışanların Kıbrıslı Rum çalışanlarla eşit temelde Kıbrıı Rum işverenlerce çalıştırılmasına kolaylıklar sağlanması.

--Birleşmiş Milletler koruması altında bulunan ölü bölgede fabrikaların yeniden işletilmesi.

--Eğitim sistemlerini ve özellikle de okul kitaplarını inceleyecek bir ortak komisyonun kurulması.

-- Yardımcı okul malzemeleri arasında Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk edebiyatcıların eserlerinin yer alması ve karşılıklı olarak eğitim sistemlerinde Türkce ile rumcanın öğretilmesi.

--Ortak ekonomik ve sosyal araştırmalar yapılması..

--Uyuşturucu, salgın hastalık ve çevrenin korunması gibi konularda ortak mücadele verilmesi.

--2000 yılının Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumlarca Lidra -Palas'ta birlikte karşılanması.



ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΟΥ ΑΓΩΝΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ

Η συνάντηση των αριστερών κομμάτων από την Κύπρο (ΑΚΕΛ, Ρεπουμπλικάνικο Τούρκικο Κόμμα - CTP και Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας), την Ελλάδα (ΚΚΕ, Συνασπισμός) και την Τουρκία (Κόμμα της Ελευθερίας και της Αλληλεγγύης - ODP) που έγινε το Φεβρουάριο του 1999 δεν ήταν η πρώτη.

Πέρσι το Μάιο, φιλοξένησε τη συνάντηση στην Κωνσταντινούπολη το ODP, όπου εκτός από το κοινό ανακοινωθέν δόθηκε για πρώτη φορά και κοινή διάσκεψη τύπου όλων των κομμάτων.

Η δεύτερη συνάντηση έγινε στο Λονδίνο για να αντιμετωπιστούν τα γνωστά εμπόδια που παρεμβάλλει ο κ. Ντεκτάς στις συναντήσεις Ε/Κ και Τ/Κ. Οικοδεσπότης ήταν το ΑΚΕΛ και σε αυτήν τη σύνοδο τα Κόμματα - ιδιαίτερα τα κυπριακά -



προχώρησαν ένα βήμα περαιτέρω. Συζήτησαν και υιοθέτησαν ένα κοινό πρόγραμμα μέτρων επικοινωνίας και επαναπροσέγγισης, το οποίο προτείνεται για υλοποίηση εντός του 1999.

Αυτή η συνάντηση έγινε μέσα σε ιδιόμορφες συνθήκες. ΄Εγινε μετά τη γνωστή κατάληξη του θέματος των πυραύλων, έγινε στις παραμονές των τουρκικών εκλογών και μετά την εκλογική υποχώρηση των Τ/Κ προοδευτικών δυνάμεων. Κυρίως όμως έγινε σε μια στιγμή που οι προσπάθειες για επίλυση του κυπριακού βρίσκονται σε παρατεταμένο αδιέξοδο, σε μια στιγμή που η διεθνής κοινότητα και οι διεθνείς οργανισμοί ουσιαστικά δεν ασχολούνται με το κυπριακό, σε μια στιγμή που η ιδέα της Ομοσπονδίας ως της μοναδικής πολιτικής λύσης στο πρόβλημα της Κύπρου βάλλεται από πολλές πλευρές. ΄Εγινε αυτή η συνάντηση τη στιγμή που το κενό του διαλόγου επιχειρεί να καλύψει ο εθνικισμός και σωβινισμός, όταν οι δυνάμεις του διαχωρισμού και της αντίδρασης κτίζουν λογής-λογής εμπόδια στην επαφή και επικοινωνία μεταξύ των απλών ανθρώπων και των οργανωμένων συνόλων των δύο κοινοτήτων.

΄Ολα τα πιο πάνω δυστυχώς δεν άφησαν χωρίς επιπτώσεις τις συνειδήσεις των Κυπρίων. ΄Ολο και περισσότερο εμφιλοχωρεί η αντίληψη ότι δεν μπορεί να υπάρξει λύση, ότι ο διαχωρισμός θα είναι η λύση. Αδυνατίζουν μέσα στο λαό τα συναινετικά στοιχεία, λιγοστεύουν με το πέρασμα του χρόνου οι άνθρωποι που έζησαν και αγωνίστηκαν μαζί. Η απουσία ενιαίας αγοράς και κοινής οικονομικής ζωής επιδρά αρνητικά σε όλες τις πτυχές της υπόλοιπης δραστηριότητας του λαού μας με αισθητά σημάδια πάνω στην ψυχοσύνθεση των δύο κοινοτήτων.

΄Ετσι ο παράγοντας χρόνος μαζί με τις αρνητικές θέσεις όλων όσων θέλουν να κρατούν την Κύπρο μοιρασμένη, προσδοκώντας να τη μετατρέψουν σε δυο προτεκτοράτα - της Ελλάδας και της Τουρκίας αντίστοιχα - αναδεικνύονται οι μεγάλοι αντίπαλοι του Κυπριακού λαού.

Μέσα λοιπόν σε αυτό το κλίμα, μέσα σε μια ατμόσφαιρα έλλειψης αισιοδοξίας και προόδου, η συνάντηση των αριστερών κομμάτων και οι αποφάσεις της ήταν μια άλλη φωνή.

Ακόμα μια φορά τονίστηκε, όσο πιο έντονα μπορούσε, ότι μόνο η ομοσπονδία, η λύση που προτείνει μια ενωμένη κρατική οντότητα, είναι δυνατόν να εξυπηρετήσει τους πραγματικούς στόχους και τις επιδιώξεις των δύο κοινοτήτων ξεχωριστά και του Κυπριακού λαού στο σύνολό του. Οι Τ/Κ συμπατριώτες μας, που υπερασπίζουν αυτήν τη γραμμή, είναι αντιμέτωποι με μύριες δυσκολίες από πολλές κατευθύνσεις και πληρώνουν κάποτε ακριβό τίμημα πολιτικό και προσωπικό.

Είναι γι΄ αυτό που όσοι πραγματικά αγωνίζονται για μια ενωμένη Κύπρο έχουν χρέος να στηρίζουν με συνέπεια και με πλήρη κατανόηση των συνθηκών, τους Τ/Κ αγωνιστές για την ενότητα και την Ομοσπονδία.

Οι προτάσεις που υιοθετήθηκαν προσφέρουν πρακτικά μέτρα στον πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό τομέα. ΄Ολοι μας οφείλουμε να κάνουμε το παν για να τις προωθήσουμε, για να διαδόσουμε και να εμπεδώσουμε ιδιαίτερα στη νέα γενιά την αδήριτη ανάγκη της επαναπροσέγγισης, του αμοιβαίου σεβασμού και της εκτίμησης προς όλους τους Κυπρίους ως μια πρώτη συμβολή για την ειρηνική λύση, για ένα κοινό μέλλον.

Η Κύπρος είναι ξανά σε ένα δύσκολο σταυροδρόμι. Η ίδια η ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας ως ανεξάρτητου κράτους είναι υπό απειλή, με τον κίνδυνο της ολοκληρωτικής διχοτόμησης να επικρέμεται πάνω από το νησί.

Σε αυτήν την κρίσιμη στιγμή για το λαό μας πρέπει να σταθούμε αποφασιστικά ενάντια στην ένταση και την αντιπαράθεση η οποία ευνοεί μόνο τους εχθρούς της Κύπρου και να υπερασπίσουμε με δύναμη την επαναπροσέγγιση και την επικοινωνία, τη βελτίωση των σχέσεων και τη συνδιαλλαγή.

Μπορεί το Λονδίνο να είναι μακριά από την πατρίδα μας όμως φιλοξενεί ένα μεγάλο, ένα αυθεντικό κομμάτι της Κύπρου, δεκάδες χιλιάδες Ε/Κ και Τ/Κ. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που οι διήμερες εργασίες της συνάντησης μας έγιναν στο κοινοτικό κέντρο, όπου Πρόεδρος είναι Τ/Κ και Γραμματέας Ε/Κ. Δεν είναι συμπτωματικό ότι οι συμπατριώτες μας του Λονδίνου, Ε/Κ και Τ/Κ, γέμισαν την αίθουσα του δημαρχείου του Χάρριγκεη, για να ακούσουν τους εκπροσώπους των κομμάτων και το αισιόδοξο μήνυμα των δυνάμεων της αριστεράς και της προόδου.

Πιστεύουμε στη θέληση και τη δύναμη του λαού μας Ε/Κ και Τ/Κ, Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων. Πιστεύουμε στο κοινό ευτυχισμένο μέλλον του λαού μας. Εμείς του ΑΚΕΛ δεν θα κουραστούμε να επαναλαμβάνουμε τη δέσμευσή μας και να εργαζόμαστε για μια δίκαιη, βιώσιμη και ειρηνική λύση, για την ευημερία όλων των παιδιών της κοινής πατρίδας.

Ανδρέας Χρίστου,
Κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ

Πολλές ήταν οι προτάσεις που καταγράφηκαν και υιοθετήθηκαν από τα Κόμματα της συνάντησης. Σταχυολογώ μερικές από τις πιο σημαντικές:

- **Εγκαθίδρυση μόνιμης ομάδας συντονισμού μεταξύ των κομμάτων των δύο κοινοτήτων.**
- **Παρουσία στελεχών των κομμάτων σε κομματικές συναντήσεις (Ε/Κ σε Τ/Κ και αντίστοιχα) για παρουσίαση και ανάλυση των θέσεών τους.**
- **Διευκόλυνση της εργοδότησης Τ/Κ από Ε/Κ εργοδότες σε ίση βάση με τους Ε/Κ εργαζόμενους.**
- **Επαναλειτουργία των εργοστασίων που βρίσκονται στη νεκρή ζώνη υπό την προστασία των Η.Ε.**
- **Δημιουργία κοινής Επιτροπής που θα μελετήσει το εκπαιδευτικό σύστημα και ειδικότερα τα σχολικά βιβλία και στις δυο κοινότητες.**
- **Συμπερίληψη έργων Ε/Κ και Τ/Κ λογοτεχνών στα σχολικά εγχειρίδια και εισαγωγή της διδασκαλίας της Ελληνικής και Τουρκικής γλώσσας στο εκπαιδευτικό σύστημα, αντίστοιχα, των δύο κοινοτήτων.**
- **Κοινές οικονομικές και κοινωνιολογικές έρευνες.**
- **Συνεργασία για αντιμετώπιση προβλημάτων όπως τα ναρκωτικά, οι επιδημίες και η προστασία του Περιβάλλοντος.**
- **Η υποδοχή του 2000 από κοινού - Ε/Κ και Τ/Κ - στο Λήδρα Πάλας με μεγάλη καλλιτεχνική εκδήλωση.**

ΟΙ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΕΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΓΙΑ ΕΝΟΤΗΤΑ

Ένα βήμα πιο μπροστά οδήγησε το Γ' Πανσυνδικαλιστικό Φόρουμ Ε/Κ και Τ/Κ που πραγματοποιήθηκε στις 28 και 29 Μαΐου στο Λήδρα Πάλας.

"Τώρα μπαίνουμε στην ουσία, σε περισσότερη λεπτομέρεια" εξηγεί ο Γενικός Γραμματέας της συντονιστικής επιτροπής, Κυριάκος Ανδρέου και αναφέρει ότι τα θέματα που θα απασχολήσουν το Γ' Φόρουμ είναι η ανασκόπηση των προηγούμενων διακηρύξεων , οι κοινωνικές ασφαλίσεις και η οικοδόμηση εμπιστοσύνης ανάμεσα στο λαό.

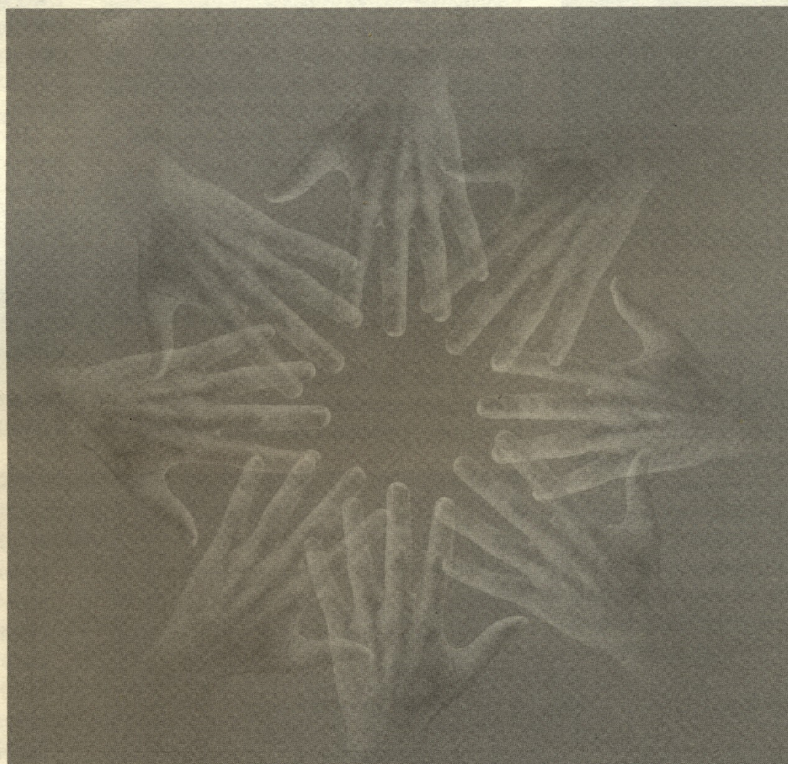
Για τη διοργάνωση αυτού του Γ' Φόρουμ οι συνδικαλιστές υποχρεώθηκαν να συναντηθούν το Δεκέμβριο του 1998 στις Βρυξέλλες αφού από το Δεκέμβριο του 1997 ο Ραούφ Ντενκτάς απαγόρευσε τις επαφές μεταξύ Ε/Κ και Τ/Κ στο Λήδρα Πάλας. Συμφωνήθηκε ότι θα πραγματοποιηθεί το Γ' Φόρουμ και σε περίπτωση που ο Ραούφ Ντενκτάς δεν επέτρεπε γίνει στην Κύπρο, τότε οι συνδικαλιστές να συναντιόνταν είτε στις Βρυξέλλες είτε στη Μάλτα.

Τελικά μετά από παρέμβαση των Βρυξελλών και μετά την απόφαση ότι έστω και εκτός Κύπρου θα πραγματοποιηθεί το φόρουμ, δόθηκε η συγκατάθεση για να γίνει στο Λήδρα Πάλας. Ωστόσο μέχρι και την τελευταία στιγμή οι Τ/Κ συνδικαλιστές δεν ήταν βέβαιοι ότι πραγματικά θα τους επιτρεπόταν να συμμετάσχουν, σύμφωνα με τον ΓΓ της συντονιστικής επιτροπής.

Οι τρεις Ε/κ συνδικαλιστικές οργανώσεις ΠΑΣΥΔΥ, ΠΕΟ και ΣΕΚ καθώς και οι τρεις Τ/κ ΤΟΥΡΚΣΕΝ, ΝΤΕΒΙΣ και ΚΤΑΜΣ αποτελούν τη συντονιστική επιτροπή του φόρουμ που από το 1994 ενεργεί και ως προπαρασκευαστική για τις διάφορες εκδηλώσεις.

"Εμείς καλλιεργούμε το κλίμα ούτως ώστε με τη λύση του Κυπριακού που όλοι επιδιώκουμε να είναι πιο εύκολα τα πράγματα για τους εργαζόμενους και το λαό γενικότερα", είπε ο κ. Ανδρέου., και πρόσθεσε ότι "εμείς θέλουμε να κρατήσουμε ζωντανή αυτή την επαφή, να διατηρήσουμε τις γέφυρες επαφής.".

Εξήγησε ότι "είναι πάρα πολλά τα κοινά που μας συνδέουν, αφήνουμε τις διαφορές κατά μέρος και δουλεύουμε πάνω σε αυτά που μας ενώνουν".



Ο κ. Ανδρέου ξεκαθάρισε ότι με τις Τ/Κ οργανώσεις σε επίπεδο συντονιστικής επιτροπής υπάρχει πλήρης διαφάνεια και πλήρης εμπιστοσύνη και έχει βρεθεί μια κοινή γλώσσα.

Οι πρώτες συστηματικές επαφές μεταξύ Ε/Κ και Τ/Κ συνδικαλιστικών οργανώσεων είχαν αρχίσει το 1994 και το Μάιο του 28-29 Mayıs tarihlerinde Lidra-Palas'ta gerçekleştirilecek "3. Tüm Kıbrıs Sendikal Forum"u,Kıbrıslı Rumları ve Kıbrıslı Türkleri bir adım daha ileri götürecektir.

Koordinasyon Komitesi Genel Sekreteri Kiryakos Andreu "şimdi öze giriyoruz,daha çok detaya giriyoruz" derken 3. Sendikal Forumun daha önceki forumlarda yapılan açıklamaları gözden geçireceğini, sosyal sigortalar ve halk arasında güven inşası konularını ele alacağını da belirtiyor.

Rauf Denktaş'ın 1997 Aralığında Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türklerin Lidra-Palas'ta bir araya gelmelerini yasaklaması sonrası 3. Forumun örgütlenebilmesi için sendikacılar1998 Aralığında Brüksel'de bir araya gelmek zorunda kaldılar. Burada Rauf Denktaş'ın forumun Kıbrıs'ta yapılmasına olanak tanımaması durumunda sendikacıların ya Brüksel'de ya da Malta'da bir araya gelmesi kararlaştırıldı. Sonuçta Brüksel'in müdahalesi ve forumun Kıbrıs dışında dahi olsa yapılması yönünde alınan karar sonrası Lidra-Palas'ta gerçekleşmesine onay verildi. Fakat koordinasyon sekreterine göre katılımla ilgili olarak Kıbrıslı Türk sendikacılar kendilerine izin verileceği konusunda son ana kadar kesin konuşmuyorlar.

Üç Kıbrıslı Rum sendikası (PASİDİ, PEO ve SEK) Ve üç Kıbrıslı Türk sendikası (TÜRK-SEN, DEV-İŞ, KTAMS) çeşitli etkinliklerin hazırlıkları yönünde çalışma yapmak amacıyla 1994 yılından beridir faliyet gösteren koordinasyon komitesini oluşturdu.

Kiryakos Andreu "Hepimizin arzusu olan Kıbrıs sorununun çözümü ile birlikte, gelişmelerin çalışanlar ve genelde halk için daha kolay olması yönünde ortamı hazırlıyoruz" dedi. "Biz temas köprülerini devam ettirmek için bu teması canlı tutmayı istiyoruz" görüşünü ifade eden Andreu, "Bizler farklılıklarımızı bir kenara bırakarak bizi birleştiren ve yoğun olan konular üzerinde çalışıyoruz" açıklamasını yaptı.

Kiryakos Andreu koordinasyon komitesi düzeyinde Kıbrıslı Türklerle tam bir açıklık ve tam bir güven ortamına sahip olduklarını ve ortak bir dilin bulunduğunu da söyledi.

SENDIKACILAR BİRLİK MÜCADELESİNDE ÖNCÜ

1995 συγκλήθηκε πανσυνδικαλιστική σύσκεψη στην ΠΑΣΥΔΥ, στην οποία έλαβαν μέρος όλες οι Ε/κ και Τ/κ οργανώσεις.

Στη σύσκεψη αυτή τέθηκαν οι αρχές και στη συνέχεια η ΠΑΣΥΔΥ μετέβη στις Βρυξέλλες και είχε επαφές με αρμόδιους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεσμεύτηκε να τεθούν όλες οι δραστηριότητες των συνδικαλιστών υπό την αιγίδα της. Και έτσι μέχρι σήμερα επιχορηγεί όλες τις εκδηλώσεις.

Η μόνιμη επιτροπή του φόρουμ, όπως ονομάζετο τότε η συντονιστική επιτροπή των έξι οργανώσεων, προγραμμάτισε το Α' Φόρουμ που πραγματοποιήθηκε από τις 18 Ιανουαρίου του 1995 μέχρι τις 20 Ιανουαρίου στην Κύπρο.

Στο Α' Φόρουμ υπογράφηκε από 16 κυπριακές συνδικαλιστικές οργανώσεις η διακήρυξη, η οποία αναφέρεται σε λύση του Κυπριακού που να βασίζεται σε ένα ομοσπονδιακό, δημοκρατικό σύστημα, στις συμφωνίες κορυφής και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Η πραγματοποίηση του Β' Φόρουμ από τις 17 έως τις 19 Μαρτίου 1997 συνάντησε κάποιες δυσκολίες, αφού ο Ραούφ Ντενκτάς απαγόρευσε τις επαφές Ε/Κ και Τ/Κ στο Λήδρα Πάλας. Τελικά με παρέμβαση των Βρυξελλών και διαφόρων άλλων Πρεσβειών επετράπησαν οι επαφές.

Το Β' Φόρουμ στο οποίο έλαβαν και πάλι οι 16 κυπριακές συνδικαλιστικές οργανώσεις μπήκε σε πιο συγκεκριμένα θέματα και ονομάστηκε "Study conference". Στην κοινή διακήρυξη συμφωνήθηκε, ότι με τη λύση του Κυπριακού πρέπει να υπάρξει ενιαίο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης έξω από φυλετικές, θρησκευτικές και κοινωνικές διακρίσεις. Αποφασίστηκε επίσης να προχωρήσουν σε ακόμα πιο συγκεκριμένα συνδικαλιστικά θέματα.

Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε το πρώτο εργαστήρι για το ενιαίο σύστημα κοινωνικών ασφαλίσεων και συμφωνήθηκε ότι κάποιες αρχές πρέπει να διέπουν αυτό το σύστημα. Οι αρχές αυτές θα τεθούν προς έγκριση στο Γ' Φόρουμ.

Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk sendikaları arasında düzenli bir temas 1994 yılında başladı ve 1995 yılı Mayıs'ında PASİDİ'de Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk sendikalarının yer aldığı bir toplantı gerçekleştirildi. Bu toplantıda ilkeler ortaya kondu ve bunun devamında PASİDİ yetkileri Brüksel'e giderek Avrupa Birliği yetkilileri ile temasa geçtiler. Avrupa Komitesi Kıbrıs Rum ve Kıbrıs Türk sendikalarının yer alacağı tüm etkinlikleri kendi çatısı altına almayı kabul etti. Bu şekilde Birlik, bugüne dek gerçekleştirilen tüm toplantıları finanse etti.

Altı sendikanın oluşturduğu ve forumun kalıcı organı olan Koordinasyon Komitesi Birinci Tüm Sendikalar Forumu'nu 18-20 Şubat 1995 tarihinde düzenledi.

Birinci Tüm Sendikalar Forumu'na 16 sendika katıldı ve ortak bildirgede Kıbrıs sorununa atıfta bulunuldu. Bu bildirgede Kıbrıs sorununun çözümünün federal, demokratik bir sistem içerisinde doruk antlaşmaları ve Birleşmiş Milletler kararları temelinde çözülmesi gerektiği vurgulandı.

İkinci Forum'un 17-19 Mart tarihleri arasında gerçekleştirilmesinde bazı zorluklarla karşılaşıldı. Rauf Denktaş Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk sendikacıların Lidra-Palas'ta buluşmasını engelledi. Fakat Brüksel ile bazı büyükelçiliklerin müdahalesi sonrası bu temaslara müsaade edildi. Yine 16 sendikal örgütün yer aldığı bu forum daha somut konuları ele aldı ve "Study conference" olarak adlandırıldı. Ortak açıklamada, varılacak olan çözümde ırksal, dinsel ve sosyal ayırımların olmayacağı ortak bir sosyal sigorta sisteminin olması gerektiği konusunda anlaşma sağlandığı duyuruldu. Ayn zamanda daha da somut sendikal konuların ele alınması da kararlaştırıldı.

Daha sonra ortak sosyal sigortalar için ilk ortak çalışma grupları düzenlendi ve bu sosyal sigorta sisteminin işleyişinde bazı ilkeler olması gerekliliği üzerinde görüş birliğine varıldı. Bu ilkeler şimdi üçüncü tüm sendikalar formunda tartışılacak.

Μουσική Βραδυά Ειρήνης από την δικοινοτική χορωδία

Την παραμονή της πρωτοχρονιάς η επιτροπή της Δικοινοτικής Ομάδας Πολιτών για την Ειρήνη οργάνωσε ένα Κονσέρτο Ειρήνης στο κέντρο Φούλπραϊτ στην Λευκωσία. Οι μαθητές της σχολής πιάνου της μαέστρου της ορχήστρας Λένα Μαχαλλεπή έπαιξαν κλασσική μουσική. Τα Ελληνοκύπρια μέλη της Δικοινοτικής Χορωδίας τραγούδησαν στα Ελληνικά και Τουρκικά διάφορα Ελληνοκυπριακά και Τουρκοκυπριακά παραδοσιακά τραγούδια τιμώντας έτσι και την Τουρκοκυπριακή κοινότητα. Η ηθοποιός Πόπη Αβραάμ και ο ποιητής και δημοσιογράφος Ιμπραχήμ Αζίζ απάγγειλαν Ελληνοκυπριακή και Τουρκοκυπριακή ποίηση.

İki Toplumlu Korodan Barış Müzik Gecesi

Barış için İki Toplumlu Vatandaşlar Komitesi, yılbaşı arifesinde, Lefkoşa'da Fulbarihtmerkezinde bir Barış Konseri düzenledi. Orkestra şefi Lena Mahallepi'nin piyano okulu öğrencileri klasik müzik konseri verdiler. İki toplumlu korunun Kıbrıslırum üyeleri Kıbrıslıtürklerin de onuruna geleneksel Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum şarkılarını Türkçe ve Rumca olarak söylediler. Tiyatro sanatçısı Pobi Avram ve gazeteci İbrahim Aziz de Kıbrırum ve Kıbrıstürk şiirinden örnekler sundular.



GENÇLERİN ÕTEKİ TARAF'A BAKIŞI

Marıa Georhiou

Aralık ayı içerisinde Budapeşte'de Güney ve Kuzey Kıbrıs gençleri için bir seminer gerçekleştirildi. İki toplumlu seminer Macaristan'ın başkentinde Avrupa Gençlik Merkezinde, Avrupa Konseyi denetiminde Cumhuriyet Uluslararası Enstitüsü tarafından örgütlendi.

Bu seminere farklı toplumsal katmanlardan, yaşlardan ve mesleklerden 10'u Kıbrıslı Rum 10'u Kıbrıslı Türk 20 genç katıldı. Katılacak olanların seçimi Kasım ayında Kıbrıs'ta yapıldı. Katılanlardan bazılarının buna benzer iki toplumlu temaslardan ve çalışma gruplarından deneyimi vardı. Fakat geri kalanların diğer toplumdan/taraftan insanlarla buluşma fırsatı olmamıştı.

Seminer programı Avrupa Konseyi'nin Confidence-building Measures Programme hakkında Max Gilbert'in bilgi vermesi ve Lord Russell Jonston'un açış konuşmasını içeriyordu.

Katılımcılar olarak Macaristan Meclisini ziyaret ettik ve Avrupa Konseyi Kıbrıs Raportörü Sayın Andras Barsony ile görüştük. Kitle iletişim araçları, bir basın bülteninin nasıl hazırlandığı , bir basın toplantısının nasıl düzenlendiği ve bir kişinin radyo veya televizyona nasıl röportaj vermesi gerektiği konusunda bilgilendirildik Michael Raphael'in yardımı ile programın önemli bir bölümü meditasyon, conflict resolution ve müzakere tekniği ile güven yaratılması konusuna ayrılmıştı.

Program çok yararlıydı. Ama program dışında, iki toplumdan insanların ilişkileri daha da yararlıydı. Beş günü ayni çatı altında birlikte geçirdik, ortak deneyimler yaşadık, tartıştık, kavga ettik -ülkemizin sorunları dışındaki konularda- eğlendik... İki toplumu ayıran olguların ötesinde biz, Kıbrıslı yirmi genç herşeyin üstünde kendimizi insan hissettik ve ülkemizden uzakta unutulmayacak anları paylaştık.

Bu tür çalışma gruplarında veya örgütlenmelerde olduğu gibi insanların etnik ve diğer siyasi farklılıkları bir kenara itildi. Hem güney'in hem de kuzey'in, Kıbrıs toplumunun tüm sorunları açığa çıktı. Öncelikle de iki cins arasındaki sorunlar, sosyal sorunlarda dogmatizm ve fanatizm, siyasal sorunla vs. vs. gibi biz gençleri ilgilendiren sorunlarla ilgilendik. Bazı durumlarda bir kişi karşı toplumdan biri ile görüş birliği içindeyken kendi toplumundakinden ayrılabiliyordu.

Seminerin sonunda, seminer sorumlusu Enrise Wessedijk iki toplumlu çalışmaları zenginleştirmek için tekrardan böylesi bir seminer düzenleyeceği yönünde söz verdi. Benim dileğim tüm Kıbrıs'ın bu çemberin bir bölgesi olması ve böylece tüm Kıbrıslıların iki toplumun (adamızın diğer toplumlarının) yaşama düşüncesini, herşeyden önce barış düşüncesini paylaşmasıdır.



ΝΕΑΝΙΚΟ ΚΟΙΤΑΓΜΑ ΣΤΗΝ ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ

Μαρία Γεωργίου

Στα μέσα του περασμένου Δεκέμβρη πραγματοποιήθηκε στη Βουδαπέστη ένα σεμινάριο για τους πολιτικοποιημένους νέους της Νότιας και Βόρειας Κύπρου. Το δικοινοτικό σεμινάριο οργανώθηκε από το Διεθνές Ινστιτούτο της Δημοκρατίας υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Ευρωπαϊκό κέντρο νέων, στην πρωτεύουσα της Ουγγαρίας.

Έλαβαν μέρος είκοσι νέοι άνθρωποι, δέκα Ελληνοκύπριοι και δέκα Τουρκοκύπριοι, από διάφορα στρώματα, ηλικίες και επαγγέλματα. Η επιλογή έγινε στην Κύπρο το Νοέμβρη. Μερικοί από τους συμμετέχοντες είχαμε προηγούμενες εμπειρίες τέτοιων δικοινοτικών συναντήσεων ή εργαστηρίων. Άλλοι όμως δεν είχαν παλαιότερα την ευκαιρία να συναντήσουν κάποιο άτομο από την άλλη κοινότητα/πλευρά.

Το πρόγραμμα του σεμιναρίου περιελάμβανε ενημέρωση για το Confidence-building Measures Programme του Συμβουλίου της Ευρώπης από τον κ. Max Gilbert και μια εισαγωγική ομιλία από το Lord Russel-Jonston. Οι συμμετέχοντες επισκεφτήκαμε την Ουγγρική Βουλή και συνομιλήσαμε με τον κ. Andras Barsony ("ραπορτέρ" για το κυπριακό πρόβλημα στο Συμβούλιο της Ευρώπης). Πήραμε χρήσιμες πληροφορίες για τα Μ.Μ.Ε., το πώς γίνεται ένα δελτίο τύπου, πώς οργανώνεται μια δημοσιογραφική διάσκεψη και το πώς δίνει κανείς συνέντευξη στο ραδιόφωνο ή στην τηλεόραση. Το σημαντικό μέρος του προγράμματος ήταν το κτίσιμο εμπιστοσύνης (Confidence building) με τη βοήθεια του Michael Raphael, ο οποίος μας κατατόπισε για το meditation, το conflict resolution και τις τεχνικές διαπραγμάτευσης.

Οπωσδήποτε οι πληροφορίες και οι γνώσεις που πήραμε από το καθορισμένο πρόγραμμα ήταν πολύτιμες. Ακόμη πιο πολύτιμες, όμως, ήταν οι εκτός προγράμματος επαφές και εμπειρίες μεταξύ νέων ανθρώπων από τις δύο κοινότητες. Περάσαμε πέντε μέρες μαζί, συμβιώσαμε κάτω από την ίδια στέγη, συζητήσαμε, τσακωθήκαμε (για άσχετα θέματα πέραν του προβλήματος της πατρίδας μας), διασκεδάσαμε... Πέρα από τις διαφορές που χωρίζουν τις δύο κοινότητες, εμείς, είκοσι νέοι της Κύπρου, νιώσαμε πάνω από όλα άνθρωποι και μοιραστήκαμε αξέχαστες στιγμές, αλλά μακριά από την πατρίδα μας.

Όπως συμβαίνει σε τέτοιου είδους εργαστήρια ή διοργανώσεις παραμερίστηκαν οι εθνικές ή όποιες άλλες πολιτικές διαφορές των ανθρώπων. Βγήκαν στην επιφάνεια άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή κοινωνία, τόσο του Νότου όσο και του Βορρά. Προβλήματα που απασχολούν κυρίως εμάς τους νέους, όπως προβλήματα των δύο φύλων, η ανεργία, ο δογματισμός και ο φανατισμός όσον αφορά σε κοινωνικά προβλήματα, πολιτικά κ.ά. Υπήρξαν περιπτώσεις στις οποίες άτομα της μιας κοινότητας συμφωνούσαν με άτομα της αντίθετης κοινότητας ενώ διαφωνούσαν με ανθρώπους της δικής τους κοινότητας.

Στο τέλος του σεμιναρίου, η υπεύθυνη κ. Ennie Wesseldijk υποσχέθηκε ότι θα οργανωθεί ξανά ένα τέτοιο σεμινάριο με διαφορετικά άτομα με στόχο να μεγαλώσει ο κύκλος που εμπλέκεται στη δικοινοτική δουλεία. Ευχή δική μου είναι όλη η Κύπρος να αποτελέσει την περιφέρεια αυτού του κύκλου και έτσι όλοι οι Κύπριοι να συμμερίζονται τις ιδέες της συμβίωσης των δύο κοινοτήτων (και των άλλων κοινοτήτων του νησιού) και πάνω από όλα την ιδέα της ειρήνης...

Kıbrıs "Tek" ve "Tekil" dir!

KIBRISLI TÜRKLER İLE KIBRISLI RUMLARIN YAKINLAŞMASINA DAİR DÜŞÜNCELER

Costis Ahnıotis

Ben genel çerçevede"Yakınlaşma" kavramını, geçmişte olduğu gibi toplumların birlikte var oluşlarına bir model oluşturacak yapıya dönüş umudu sağlayabileceği değerlendirmesiyle kullanıyorum. Bu model geçmişte işlemedi. Bunun yanısıra ben tarihin geriye döneceğine de inanmıyorum. Şimdi aranan, uzlaşma için yeni bir çerçevedir.

Tüm bunlara karşı yitik geçmiş yaşam, sadece toplumlararası çatışmaların kini ve kanını gizlemiyor, aynı zamanda gerek normal günlük yaşamda, gerek siyasi bir tavırda, gerekse ayrılık için çalışanlara siyasi karşı çıkışta ifade edilen, olumlu bir nostaljiyi de içeriyor. Bunun sonuçları ile orantılı olarak birçok Kıbrıslı yaşamını yitirdi veya tam tersine bunun üzerine yaşam kurdu. Bu geçmiş değildir, en azından derinlere işlemiş bir şimdidir. Kıbrıs birçoğunun bilincinde tekil olmaya devam ediyor.

Genel olarak dünyada, barışın soylu değerleri, halkların barış içinde bir arada var olması, enternasyonalizm ve dahası devletlerin ve sınırların dağılması, her biri kendi ölçeğinde marjinaldir. Fakat bu, Yunanistan'da, Türkiye'de daha marjinaldir ve tarihsel olarak daha geri politik bir yapıya sahip Kıbrıs'ta, daha da marjinaldir. Yakınlaşmanın veya yeniden yakınlaşmanın bel kemiği tek bir vatan bilincidir...Görüntü olarak yeniden yakınlaşmacılar, harabe olmuş bir geçmişi yeniden inşa etme mücadelesi veriyorlar. Fakat özünde demokrasi ve her tür farklılığa saygının keşfedilmemiş değeri temelinde tamamı ile yeni bir gelecek için mücadele ediyor. Görünen erişilmez umutsuzluk ufku içerisinde varlıkları ile, milliyetçi, barbar bir tarihten öç almak istiyorlar ve aynı değerler için dünyamızın başka bölgelerinde mücadele edenlerin yanlarına kendi mühürlerini vuruyorlar.

Toplumların siyasi liderleri, gerek Türkiye ile entegrasyon politikası aracılığı ile gerekse Yunanistan ile ortak savunma doktrini aracılığı ile güçler dengesinin farklılığı temelinde farklı ölçüde mandalaştırıyorlar. Aynı zamanda ülkemizi tamamı ile kontrol için uygun zaman bekleyen Türkiye ve Baf'ta deniz ve hava üssü için fırsat bekleyen Yunanistan'la objektif olarak gayri resmi bir çifte enosis yürüyüşünde işbirliği yapıyorlar.

İki tarafın farklı nedenlerle sürüklendikleri federasyon politikası, uluslararası diplomatik koşullarda ciddi olarak dikkate alınıyor. Yeni dünya düzeninin henüz gelişim halinde olmasına karşın, tek ve bağımsız bir Kıbrıs devleti davasının henüz kaybedilmediğine inanıyorum. Resmi görüşmelerin iniş çıkışından bağımsız olarak yakınlaşmacıların, ortak amacın her iki tarafta da ileri götürülmesine ciddi katkı yapacaklarına inanıyorum.

Η Κύπρος έχει μονάχα Ενικό!

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΩΝ-ΕΛΛΗΝΟΚΥΠΡΙΩΝ

Κωστής Αχνιώτης

Χρησιμοποιώ τον όρο προσέγγιση πρόχειρα θεωρώντας ότι στον όρο επαναπροσέγγιση μπορεί να κρύβεται και μια ελπίδα επιστροφής σε ένα μοντέλο συνύπαρξης των κοινοτήτων όπως υπήρξε στο παρελθόν. Ένα μοντέλο, το οποίο αφ' ενός δεν λειτούργησε ενώ αφ' ετέρου όπως πιστεύω η Ιστορία δεν γυρνά πίσω. Το ζητούμενο είναι δηλαδή ένα νέο πλαίσιο συμβίωσης.

Παρ όλα αυτά στο χαμένο παρελθόν της συμβίωσης δεν κρύβεται μονάχα μίσος καί αίμα των δικοινοτικών συγκρούσεων, αλλά υπάρχει καί η νοσταλγία ενός καλού εαυτού όπως εκφραζόταν, είτε σε μια ομαλή καθημερινή ζωή, είτε σε μια πολιτική θέση, είτε τέλος σε μιά πολιτική αντιπαράθεση με όσους εργάστηκαν για το διαχωρισμό. Επάνω σ' αυτά πολλοί Κύπριοι έχασαν ή έχτισαν τη ζωή τους με τις ανάλογες συνέπειες. Αυτό δεν είναι ένα παρελθόν, αλλά ακόμα τουλάχιστον, ένα έντονο καί διάχυτο παρόν. Η Κύπρος εξακολουθεί στη συνείδηση των πιο πολλών να έχει μονάχα Ενικό.

Οι ευγενείς αξίες της Ειρήνης, της ειρηνικής συνύπαρξης των λαών, του διεθνισμού ή ακόμα της διάλυσης των συνόρων και των κρατών είναι ακόμα, η κάθε μια στο δικό της βαθμό, περιθωριακές, γενικά στον κόσμο, πιο περιθωριακές όμως στην Ελλάδα και την Τουρκία και ακόμα πιο περιθωριακές στην ιστορικά καθυστερημένη πολιτικά, Κύπρο. Η σπονδυλική στήλη της προσέγγισης ή επαναπροσέγγισης είναι η συνείδηση της μιας πατρίδας. Φαινομενικά οι επαναπροσεγγιστές μάχονται για να ξαναχτίσουν ένα ερειπωμένο παρελθόν. Στην ουσία όμως μάχονται για ένα εντελώς καινούργιο μέλλον βασισμένο στη πιο παραγνωρισμένη από τις θεμελιακές αξίες της δημοκρατίας, το σεβασμό της όποιας διαφορετικότητας. Μέσα σ'έναν ορίζοντα απελπισίας που φαίνεται απροσπέλαστος, εκδικούνται με την ύπαρξή τους μια ιστορία εθνικιστικής βαρβαρότητας και βάζουν τη σφραγίδα τους δίπλα από πολλούς άλλους που σε άλλα μέρη του πλανήτη αγωνίζονται για τα ίδια ιδανικά.

Οι πολιτικές ηγεσίες της κοινωνίας μας, είτε μέσα από την πολιτική της ενσωμάτωσης στην Τουρκία, είτε μέσα από τα παντοειδή αμυντικά δόγματα με την Ελλάδα, προτεκταροποιούνται σε διαφορετικό ίσως βαθμό λόγω διαφορετικών συσχετισμών, συνεργάζονται όμως εξ αντικειμένου σε μια πορεία άτυπης διπλής ένωσης, με την Τουρκία να καιροφυλαχτεί για τον πλήρη έλεγχο της χώρας μας και την Ελλάδα να αναμένει την ευκαιρία για μια αεροναυτική παρουσία στην Πάφο.

Η πολιτική της Ομοσπονδίας προς την οποία οι δύο πλευρές εσύρθησαν για ξεχωριστούς βέβαια λόγους λαμβάνει σοβαρά υπόψη τα διεθνή διπλωματικά δεδομένα. Παρ' όλο ότι στη νέα τάξη πραγμάτων υπάρχει μία σαφής ρευστότητα πιστεύω πως η υπόθεση της μιας και ανεξάρτητης κυπριακής πολιτείας δεν έχει ακόμα χαθεί. Θεωρώ ότι μια σημαντική προσφορά των προσεγγιστών θα ήταν η αναζήτηση τρόπων προώθησης κοινών στόχων στις δύο πλευρές εκ παραλλήλου, όσο το δυνατόν ανεξάρτητα από τα σκαμπανεβάσματα των επίσημων συνομιλιών.

ΠΟΙΟ ΣΚΟΠΟ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΟΙ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ;

Δρ. Ahmet Cavit AN

Μια ιδιαιτερότητα παρατηρείται ανάμεσα στην ελληνοκυπριακή και τη τουρκοκυπριακή κοινότητα της Κύπρου από την εποχή της αγγλικής αποικιακής περιόδου: Παρεμποδίζεται η συνεργασία των δύο κοινοτήτων και η από κοινού δράση ενάντια στους εσωτερικούς και εξωτερικούς εχθρούς.

Η ισορροπία που εξασφαλίστηκε στο Νομοθετικό Συμβούλιο, το οποίο συγκροτήθηκε μετά τη μεταβίβαση της διοίκησης του νησιού από τους Οθωμανούς στους Άγγλους το 1878, είχε διαμορφωθεί έτσι που, οι ελληνοκυπριακοί ψήφοι να εξισώνονται με το άθροισμα των τουρκοκυπριακών και των αγγλικών. Δηλαδή, η από κοινού δράση των Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων μελών ήταν αδιανόητη. Το γεγονός ότι το 1931, ο Τουρκοκύπριος, μέλος του Συμβουλίου, Necati Ozkan ψήφισε μαζί με τους Ελληνοκύπριους, έκανε άνω - κάτω την όλη ισορροπία. Το γεγονός αυτό παρουσιάστηκε ως αιτία μιας εθνικιστικής εξέγερσης των Ελληνοκυπρίων, το Νομοθετικό Συμβούλιο διαλύθηκε και δεν επαναλήφθηκαν εκλογές για ανάδειξη νέων μελών του μέχρι το 1960.(1)

Η υποδαύλιση της σύγκρουσης ανάμεσα στην ελληνοκυπριακή και τουρκοκυπριακή κοινότητα, με διάφορες προκλήσεις από μέρους της τουρκοκυπριακής ηγεσίας κατά το 1957 και 1958, πάντα στο πλαίσιο της πολιτικής των Άγγλων για διχοτόμηση, επηρέασε στο να αποκρούσει η αγγλική αποικιακή διοίκηση το αίτημα των Ελληνοκυπρίων για ένωση του νησιού με την Ελλάδα και τελικά, η Κύπρος πέτυχε το 1960 την ούτω καλούμενη ανεξαρτησία της.(2)

Η νέα δομή του κυπριακού κράτους, που εισήγαγε τη συμμετοχή Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων στην αναλογία 70:30, μπλοκαρίστηκε πολύ γρήγορα λόγω μη λειτουργικότητας ή έλλειψης διάθεσης για λειτουργία ορισμένων άρθρων του συντάγματος. Η απόρριψη από μέρους της Τουρκίας της εισήγησης για την αλλαγή δεκατριών άρθρων του συντάγματος που υπέβαλε ο Πρόεδρος Μακάριος, είχε ως αποτέλεσμα το να ξεσπάσουν τα γεγονότα του Δεκεμβρίου του 1963, και να παραιτηθούν, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του "Σχεδίου μεταβατικού σταδίου", οι τουρκοκύπριοι από τη συνεταιριστική διοίκηση.(3)

Ο ιμπεριαλισμός είναι ενάντια στην Κυπριακή Δημοκρατία

Ο άγγλο-αμερικανικός ιμπεριαλισμός που θεωρούσε ως μια απειλή για τα συμφέροντα του ΝΑΤΟ στην περιοχή το γεγονός ότι η Κυπριακή Δημοκρατία, η οποία είχε μόλις πρόσφατα ιδρυθεί στην στρατηγική περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, σε μια περίοδο που η ένταση του Ψυχρού Πολέμου ήταν στο αποκορύφωμά της, ακολουθούσε μια αδέσμευτη εξωτερική πολιτική, σχεδίαζε να λύσει το πρόβλημα εξαλείφοντας, όσο το δυνατόν γρηγορότερα, το Κυπριακό Κράτος είτε μέσω της ένωσης, είτε διχοτομώντας το νησί ανάμεσα στην Ελλάδα και την Τουρκία, οι οποίες ήταν μέλη του ΝΑΤΟ.

Στα χρόνια 1964 - 1967, στις περιοχές όπου κυριαρχούσε η τουρκοκυπριακή ηγεσία και οι οποίες αποτελούσαν το 3% του νησιού, υπήρξε μια περίοδος μεγάλης πίεσης. Με τη έναρξη το 1968 των δικοινοτικών συνομιλιών άρχισαν οι σχέσεις ανάμεσα στις δύο κοινότητες να γίνονται πιο ήπιες. Από το 1968 μέχρι το 1974, παρόλο που οι Τουρκοκύπριοι μπορούσαν να μπαινοβγαίνουν στις ελληνοκυπριακές περιοχές, η τουρκοκυπριακή ηγεσία δεν επέτρεπε στους Ελληνοκύπριους να μπαίνουν στις τουρκοκυπριακές περιοχές.

Οι Ελληνοκύπριοι ελέγχοντας το Κυπριακό Κράτος επωφελήθηκαν από τις δυνατότητές του, ενώ οι Τουρκοκύπριοι, ακολουθώντας την πολιτική της ηγεσίας τους, διαφύλαξαν γερά την αποσχιστική τους δομή, ελπίζοντας ότι κάποια μέρα το σχέδιο για διχοτόμηση θα γινόταν πραγματικότητα. Μια πολύ διαφωτιστική αξιολόγηση του θέματος υπάρχει στην έκθεση του τότε Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.

Αδυναμίες, λάθη

Δυστυχώς, σ' αυτήν την περίοδο, καμιά διαρκής προσπάθεια δεν έγινε για την ανάπτυξη της Ελληνο-τουρκικής φιλίας και συνεργασίας και δεν πραγματοποιήθηκε καμιά υγιής αξιολόγηση για να επισημανθούν τα λάθη των πλευρών. Αναμφίβολα, τη μεγαλύτερη ευθύνη και υπαιτιότητα φέρει το κόμμα των Ελληνοκυπρίων κομμουνιστών , το ΑΚΕΛ. Καταστροφική ήταν η δολοφονία στις 11 Απριλίου 1965 από την τουρκοκυπριακή οργάνωση του υπόκοσμου που επεδίωκε την διχοτόμηση, του μοναδικού Τουρκοκύπριου, μέλους της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ, Ντερβίς Αλί Καβάζογλου, ο οποίος προσπαθούσε να κάνει κάτι, και του συνδικαλιστή φίλου του, Κώστα Μισιαούλη. Η έκδοση "Πολιτικό Δελτίο" της Ένωσης Φιλοπάτριδων Τουρκοκυπρίων, που δημιούργησαν τα μέλη του ΑΚΕΛ Ιμπραχίμ Αζίζ και Νουρεντίν Σεφέρογλου, δε διάρκεσε πολύ και δεν είχε μεγάλη επίδραση. Και το γεγονός ότι το ΑΚΕΛ δεν είχε ακόμη αποκοπεί από την πολιτική της ένωσης, οδήγησε στο να μείνει μακριά από το ΑΚΕΛ η αριστερή τουρκοκυπριακή νεολαία, η οποία πήρε ανώτερη μόρφωση μετά το 1968 στην Τουρκία. Εξάλλου, το Τουρκικό Γραφείο του ΑΚΕΛ, το οποίο κλαδεύτηκε με αιματηρή τρομοκρατία το 1958, μετά τη δολοφονία το 1962 των Αχμέτ Γκουρκάν και Αϊχάν Χικμέτ, ιδιοκτητών και συντακτών της εβδομαδιαίας εφημερίδας Cumhuriyet, η οποία αντιπολιτευόταν την τουρκοκυπριακή ηγεσία, και τη δολοφονία των Καβάζογλου και Μισιαούλη το 1965, πρακτικά διαλύθηκε.

Πραγματοποιείται η διχοτόμηση, παρεμποδίζονται οι επαφές των κοινοτήτων



Με το πραξικόπημα της 15ης Ιουλίου 1974 που οργανώθηκε κατά της κυβέρνησης Μακαρίου από τους Έλληνες αξιωματικούς της φασιστικής χούντας της Αθήνας στην Κύπρο και τους συνεργάτες τους στο νησί, και με το γεγονός ότι στις μέρες που ακολούθησαν, η Τουρκία, προβάλλοντας ως αιτιολογία τη Συνθήκη Εγγύησης του 1960, έθεσε υπό τον στρατιωτικό της έλεγχο το 37% της Κύπρου, πραγματοποιόταν η διχοτόμηση του νησιού σε ελληνική και τουρκική περιοχή, όπως προβλεπόταν στα ιμπεριαλιστικά σχέδια. Καθώς οι Τουρκοκύπριοι συγκεντρώθηκαν στην περιοχή στο βορρά, ενώ οι Ελληνοκύπριοι στο νότο, ο αριθμός των ατόμων της άλλης κοινότητας που έμειναν στην κάθε περιοχή περιορίστηκε σε υπερβολικά μικρό αριθμό.

Το γεγονός ότι μετά τον πόλεμο του 1974 οι Τουρκοκύπριοι και οι Ελληνοκύπριοι χωρίστηκαν με μια γραμμή κατάπαυσης του πυρός, έκανε ανέφικτες τις επαφές ανάμεσα στις δύο κοινότητες. Παρόλ'αυτά, οι ισχυροί και στις δύο κοινότητες συνέχιζαν την συνεργασία τους στο θέμα της ανταλλαγής προϊόντων λαθρεμπορίου,

TOPLUMLARARASI TEMASLAR HANGİ AMACA HİZMET ETMELİ?

Dr.Ahmet Cavit AN

Kıbrıs'ta yaşayan Rum ve Türk toplumları arasında, İngiliz sömürge yönetimi zamanından beri gözetilen bir husus var: İki toplumun işbirliği yaparak Kıbrıs'ın iç ve dış düşmanlarına karşı ortak davranmalarını engellemek. 1878'de ada yönetiminin Osmanlılardan İngilizlere geçmesi ardından oluşturulan Kavanin Meclisi'nde kurulan denge de, Rum oylarının Türk ve İngiliz oylarının toplamıyla eşitlenmesi şeklindeydi. Yani Rum ve Türk üyelerin birlikte davranabilecekleri düşünülemezdi. 1931'de Kıbrıslı Türk üye Necati Özkan'ın Kıbrıslı Rumlarla birlikte oy kullanması bütün dengeleri alt-üst ettiği için, Rumların milliyetçi bir başkaldırısı gerekçe gösterilerek, yasama meclisi kapatılmış ve 1960'a kadar Kavanin Meclisi seçimleri yenilenmemişti.(1) [u1][u2]

Kıbrıs Türk liderliğinin 1957 ve 1958 yılı içindeki çeşitli provokasyonlarla İngilizlerin taksim politikası doğrultusunda Rum-Türk çatışmasını körüklemesi, Rumların adanın Yunanistan'a bağlanması



(enosis) talebinin İngiliz sömürge yönetimi tarafından savuşturulmasında etkili olmuş ve sonunda Kıbrıs'ın 1960'da sözümona bağımsızlığa kavuşması gerçekleştirilmişti. (2)

70:30 oranında Rum ve Türk katılımını getiren yeni Kıbrıs devletinin yapısı, Anayasanın bazı maddelerinin işleyememezliği veya işletilmesindeki isteksizlik yüzünden çok geçmeden tıkanmıştı. Cumhurbaşkanı Makaryos'un sunduğu 13 maddelik değişiklik önerisinin Türkiye tarafından reddedilmesi, Aralık 1963 olaylarının patlak vermesiyle sonuçlanmış ve Kıbrıslı Türkler ortaklık yönetiminden "Geçici Merhale Planı" gereği vazgeçmişti. (3)

Emperyalizm, Kıbrıs Cumhuriyeti'ne karşıdır

Soğuk Savaşın en kızgın yıllarında ve stratejik Doğu Akdeniz bölgesinde yeni kurulmuş Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bağlantısız bir dış politika güdmesini, NATO'nun bölgedeki çıkarlarına bir tehdit olarak gören İngiliz-Amerikan emperyalizmi de, bir an önce Kıbrıs Cumhuriyeti devletini ya enosis yoluyla ortadan kaldırmayı, ya da adayı iki NATO üyesi olan Yunanistan ve Türkiye arasında taksim ederek sorunu çözmeyi planlamaktaydı.

Adanın %3'lük bir kısmında oluşturulan Kıbrıs Türk yönetiminin egemen olduğu bölgelerde, 1964 ile 1967 yılları arasında kapalı bir baskı dönemi yaşanmasının ardından, 1968'de toplumlararası görüşmelerin başlamasıyla birlikte, iki toplum arasında bir yumuşama dönemine geçilmişti. 1968'den 1974'e kadar, Türkler Rum bölgelerine girip çıkabilirken, Rumların Türk bölgelerine girip çıkmasına Türk yönetimi tarafından izin verilmemekteydi. Kıbrıslı Rumlar, Kıbrıs Cumhuriyeti devletine sahip çıkarak, onun nimetlerinden yararlanırken, Kıbrıslı Türkler de liderliklerinin politikası gereği, gün gele taksim planının hayata geçirilmesi uğruna, ayrılıkçı yapılarını sıkıca korumuşlardı. Zamanın BM Genel Sekreterinin Raporlarında bu konuda çok açık değerlendirmeler yer almaktadır.

Zayıflıklar, hatalar

Ne yazık ki bu dönemde, Rum-Türk dostluğu ve işbirliğinin geliştirilmesi için herhangi bir kalıcı çalışma yapılmamış ve tarafların hatalarını saptama yolunda sağlıklı bir değerlendirmeye gidilememişti. Bunda en büyük sorumluluk ve suç, şüphesiz Rum komünistlerinin AKEL partisindedir. Birşeyler yapma çabası içinde olan AKEL Merkez Komitesi'nin tek Kıbrıslı Türk üyesi Derviş Ali Kavazoğlu'nun sendikacı arkadaşı Kostas Mişaulis ile birlikte taksimci Türk yeraltı örgütü tarafından 11 Nisan 1965'de öldürülmesi, çok yıkıcı oldu. Bunu izleyen dönemde AKEL üyesi İbrahim Aziz ile Nureddin Seferoğlu'nun oluşturduğu Kıbrıs Türk Vatanseverler Birliği'nin "Siyasi Bülten" yayınları ise uzun ömürlü ve etkili olamadı. AKEL'in enosis politikasından henüz kopamamış olması da, 1968 sonrasında Türkiye'de yetişen solcu Kıbrıs Türk yüksek öğrenim gençliğinin AKEL'e mesafeli durmasını getirdi. Zaten AKEL'in 1958'deki kanlı tedhişle budanan Türk Kolu, 1962'de Kıbrıs Türk liderliğine muhalefet eden haftalık Cumhuriyet gazetesinin sahip ve yazarları olan Ahmet Gürkan ve Ayhan Hikmet'in ve 1965'de Kavazoğlu ile Mişaulis'in öldürülmesi ardından pratik olarak yok olmuştu.

είτε μέσω των αγγλικών βάσεων στη Δεκέλια και χωριών όπως η Πύλα που βρίσκονται κοντά, είτε μέσω διαφόρων σημείων της γραμμής κατάπαυσης του πυρός. Όμως, η συνάντηση απλών πολιτών έγινε δυνατή μόλις στις 24 Οκτωβρίου 1989, όταν με την ευκαιρία της απονομής του Βραβείου Νόμπελ για την Ειρήνη στη Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών, πραγματοποιήθηκε στον κήπο του ξενοδοχείου Ledra Palace μια δικοινοτική εορταστική τελετή.

Στις 24 Οκτωβρίου 1989, συναντήθηκαν για πρώτη φορά μετά το 1958 οι τουρκοκυπριακές και ελληνοκυπριακές αριστερές ομάδες. Σχημάτισαν την Ομάδα Επαφής για μια Ομόσπονδη και Αδέσμευτη Κύπρο, η οποία διοργάνωσε τρεις συναντήσεις και μερικές διαλέξεις, αλλά στην συνέχεια παρεμποδίστηκε η δράση της και η τουρκοκυπριακή ηγεσία, η οποία επιθυμεί το διαχωρισμό, έθεσε απαγόρευση στις πολιτικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και ιατρικές της εκδηλώσεις, οι οποίες ήταν ανοικτές για όλους. Παρόλο που στη συνέχεια, τα ελληνοκυπριακά και τουρκοκυπριακά πολιτικά κόμματα άρχισαν επαφές μεταξύ τους, για διάφορες αιτίες, αυτές δεν πέτυχαν μια μόνιμη συνεργασία και παρέμειναν μεμονωμένες πρωτοβουλίες καλής θέλησης.

Οι επαφές πρέπει να είναι προς όφελος των μαζών

Οι πολιτικές ομάδες που πρέπει να έρχονται σε επαφή για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας του νησιού και την αναβίωση της συνεργασίας κάτω από μια ομόσπονδη στέγη στο μέλλον, είχαν πάντοτε την αντίδραση της τουρκοκυπριακής ηγεσίας, η οποία απαντούσε στις προσπάθειες για επαφές με απαγορεύσεις. Από την άλλη, δε διαφεύγει της προσοχής το γεγονός ότι παρέχει κάθε δυνατή διευκόλυνση στις επαφές των ομάδων "Conflict Resolution", οι οποίες συνεχίζονται εντατικά με τη μεσολάβηση των υπαλλήλων των ΗΠΑ στη Λευκωσία κατά τα τελευταία χρόνια. Αν και, κατά περιόδους, όσοι συμμετείχαν σε τέτοιου είδους συναντήσεις κατηγορήθηκαν ως πράκτορες από την ηγεσία, όπως ανέφερε και ο ίδιος ο Denktas σε μια τηλεοπτική του ομιλία, αφού τοποθετήθηκαν πραγματικοί πράκτορες ανάμεσα στα άτομα αυτά, άρχισε να μην παρατηρείται κανένα πρόβλημα στη συνέχιση των επαφών αυτών. (Μετά την απόφαση της ΕΕ του Λουξεμβούργου το Δεκέμβριο του 1997, απαγορεύτηκαν και οι εργασίες CR και οι εργασίες τέτοιου είδους μεταφέρθηκαν εκτός Κύπρου.)



Παρατηρείται ότι, σ' αυτού του είδους δικοινοτικές ομάδες εργασίας, οι οποίες απευθύνονται σε ένα περιορισμένο αριθμό ατόμων και ομάδων από τις δύο κοινότητες, συζητούνται, ως επί το πλείστον, δευτερεύοντα θέματα, τα οποία δεν αγγίζουν την ουσία του προβλήματος. Το γεγονός ότι τα αποτελέσματα των επαφών δε δημοσιοποιούνται αλλά μεταφέρονται σε ορισμένα κέντρα συνδεδεμένα με το Υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ, οδηγεί στη δημιουργία αμφιβολιών όσον αφορά το στόχο που επιδιώκουν οι συναντήσεις αυτές. (4)

Είναι διαδεδομένη η άποψη ότι, πέρα από αυτού του είδους τις συναντήσεις, οι οποίες έμμεσα ή άμεσα εξυπηρετούν τους στόχους για διαχωρισμό του άγγλο-αμερικανικού ιμπεριαλισμού, ο οποίος επιδιώκει την εξεύρεση μιας συνομοσπονδιακής λύσης για το κυπριακό πρόβλημα, μετά απ' όλα αυτά τα χρόνια που έχουν περάσει έχει καταστεί αναγκαία η ελεύθερη συνάντηση των κοινών Κυπρίων, για να συζητήσουν και να βρουν μια κοινή διέξοδο. Και οι αξιωματούχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία επιδιώκεται η ένταξη, έχουν κατανοήσει την ανάγκη για δικοινοτικές επαφές στην Κύπρο. Όμως και αυτοί, εφαρμόζοντας τις ίδιες αμερικανικές μεθόδους, κατέληξαν στο να υποστηρίζουν τις επαφές στενού κύκλου, που απευθύνονται σε ορισμένες "ελίτ". Ωστόσο, όπως φάνηκε, τόσο κατά το δεύτερο φόρουμ τουρκοκυπρίων και ελληνοκυπρίων συνδικαλιστών, όσο και κατά τις επισκέψεις στο Τέμενος Χαλά Σουλτάν και στο Μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα, οι μάζες δε θέλουν τη συζήτηση πίσω από κλειστές πόρτες, αλλά θέλουν να περιηγηθούν στην πατρίδα τους σε ένα ελεύθερο περιβάλλον και να μιλήσουν και να συνδεθούν με τους ανθρώπους της άλλης κοινότητας.

Αυτό που γίνεται κατανοητό είναι ότι, καθώς δημιουργούνται οι δυνατότητες για τη σύνδεση των πλατιών λαϊκών μαζών, είναι αναγκαία και η δημιουργία των προϋποθέσεων για συνάντηση και συζήτηση σε σχέση με την ουσία του θέματος, ανάμεσα σε ομάδες που έχουν κάποια πολιτική άποψη. Έχοντας υπόψη, ιδιαίτερα, τα εμπόδια που τέθηκαν στις συναντήσεις και συζητήσεις ανάμεσα σε αριστερές ομάδες και κόμματα, φαίνεται ξεκάθαρα ότι, τόσο οι ντόπιοι ιθύνοντες όσο και οι ξένες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις, δε βλέπουν με ανεκτικότητα τις επαφές αυτού του είδους. Το γεγονός αυτό έχει επισημανθεί και στις επετηρίδες "International Yearbook of Communist Affairs".(5)

Πραγματική και μόνιμη λύση

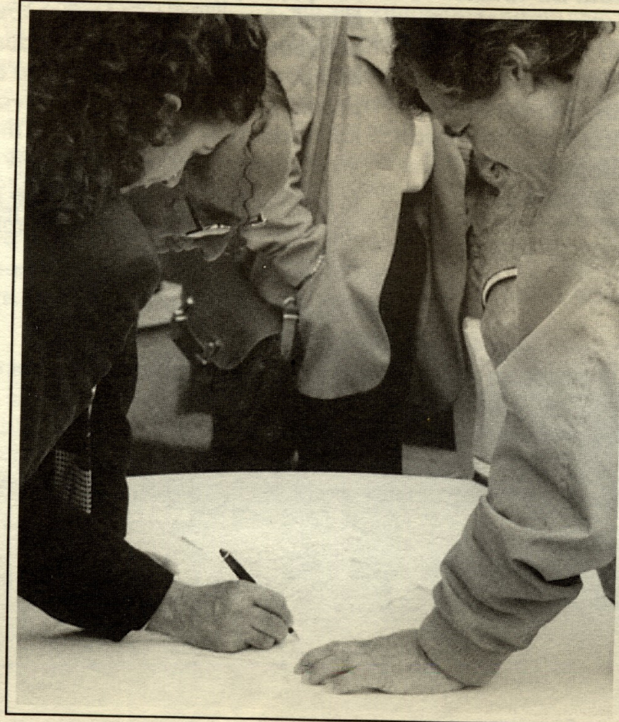
Η Ανεξάρτητη και Ομόσπονδη Κύπρος που θα εξασφαλίσει την πραγματική και μόνιμη λύση, θα είναι έργο αποκλειστικά των Ελλήνων και Τούρκων σοσιαλιστών της Κύπρου. Ο ιμπεριαλισμός και οι ντόπιοι συνεργάτες του, κάνουν ότι περνά από το χέρι τους για να μη συγκροτηθεί ένα τέτοιο μέτωπο αγώνα, το οποίο για δεκαετίες δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί. Πρέπει όμως, η ευθύνη για αυτό να αναζητηθεί και μέσα στις σοσιαλιστικές δυνάμεις της Κύπρου. Διότι, και αυτές, είτε έμειναν πολύ παθητικές σ' αυτό το θέμα, είτε δε μπόρεσαν να αντισταθούν ικανοποιητικά απέναντι στις πιέσεις και τα εμπόδια, και παραμέλησαν την υπόθεση. Σε μια τέτοια περίπτωση, οι Κύπριοι σοσιαλιστές και από τις δύο κοινότητες, πρώτα ανάμεσα στην κοινότητά τους και αργότερα μαζί, πρέπει να κάνουν μια αξιολόγηση της κατάστασης και να καθορίσουν, όσο το δυνατό συντομότερα, μια στρατηγική αγώνα γι' αυτό το θέμα. Οι δικοινοτικές επαφές θα έχουν κάποιο νόημα μόνο εφ' όσον εξυπηρετούν αυτόν το ζωτικό στόχο. Τα υπόλοιπα είναι καταδικασμένα να παραμείνουν τουριστικά ταξίδια και θετικές σημειώσεις στις συνθέσεις των διπλωματών.

(1) Για περισσότερες πληροφορίες, A.An, Kıbrıs Türk Liderliğinin Oluşması (1920-1942), [Ο σχηματισμός της τουρκοκυπριακής ηγεσίας (1920-1942], Λευκωσία, 1997
(2) ια περισσότερες λεπτομέρειες, A.An, Kıbrıs'ta Fırtınalı Yıllar 1942-1962, [Φουρτουνιασμένα χρόνια στην Κύπρο 1942-1962], Λευκωσία, 1996
(3) Για ολόκληρο το κείμενο δες, G. Clerides, My Deposition, τ. 1, σ. 466-472, Λευκωσία, Μάρτιος 1989
(4) Δες A. An, "Uyuşmazlıkların çözümü mü? Sürdürülmesi mi??", [Επίλυση διενέξεων ή συνέχισή των;], Sosyalist Gozlem, αρ. 7, Λευκωσία, Γενάρης 1994,
(5) Δες A. An, "ABD'nin Kıbrıs Türk Solu'na bakışı?" [Η άποψη των ΗΠΑ για την τουρκοκυπριακή αριστερά], Sosyalist Gozlem, αρ. 5, Λευκωσία, Οκτώβριος 1993.

Taksim gerçekleşiyor, toplumların teması engelleniyor

Atina'daki faşist cuntanın Kıbrıs'taki Yunanlı subaylar ve yerli işbirlikçileri eliyle Makaryos hükümetine karşı düzenlediği 15 Temmuz 1974 darbesi ve onu izleyen günlerde Türkiye'nin 1960 Garanti Andlaşması'ndaki gerekçeleri öne sürerek, Kıbrıs'ın %37'sini askeri denetimi altına alması ile adanın emperyalizmin planlarında öngörüldüğü şekilde, Türk ve Rum bölgeleri olarak ikiye taksimi gerçekleştirilmiş oluyordu. Kuzeydeki bölgede Kıbrıslı Türkler, güneyde ise Kıbrıslı Rumlar toplanırken, her iki bölgede yaşayan karşı toplumdan kişilerin sayısı yok denecek sayılara indirilmişti.

Türklerle Rumların, 1974 savaşı sonrasında bir ateşkes hattı ile birbirinden ayrılmış olması, toplumlararası temasları imkansız hale getirmişti. Gerçi her iki taraftaki egemenler, gerek İngiliz üs bölgesi Dikelya ve ona yakın Pile gibi köyler üzerinden, ya da ateşkes hattının belli yerlerinden kaçak mal değiş-tokuşu konusunda işbirliklerini sürdürmeye devam ediyorlardı. Ama sıradan yurttaşların biraraya gelip buluşması, ancak 24 Ekim 1988 tarihinde, BM Barış Gücü'nün Nobel Barış Ödülü alması nedeniyle Ledra Palace Oteli Bahçesinde yer alan iki toplumlu bir kutlama töreninde gerçekleşebilmişti.



Kıbrıslı Türk ve Rum solcu grupların, 1958'den bu yana ilk defa bir araya gelerek 24 Eylül 1989'da oluşturdukları Bağımsız ve Federal Kıbrıs için Temas Grubu ise üç toplantı ve birkaç konferans ardından engellerle karşılaşmış ve herkese açık olarak düzenlenen siyasal, sosyal, kültürel ve tıbbi etkinliklerin gerçekleşmesinin önüne ayrılıkçı Türk liderliği tarafından yasaklar konmuştu. Her ne kadar bu çalışmalar ardından, Rum ve Türk siyasal partileri karşılıklı temaslarını başlatmışlarsa da, bunlar da çeşitli nedenlerle herhangi bir kalıcı birliktelik oluşturamadan, birer iyi niyet girişimi olarak kalmışlardır.

Temaslar, kitlelerin yararına olmalı

Adanın bağımsızlığını sağlamak ve gelecekte federal bir çatı altında yeniden işbirliğini hayata geçirmek üzere biraraya gelmesi gereken siyasal gruplar, her zaman Kıbrıs Türk liderliğinin tepkisini çekmiş ve temas çabalarına yasaklarla yanıt verilmiştir. Öte yandan, ABD'nin Lefkoşa'daki görevlileri aracılığıyla, son yıllarda yoğun olarak sürdürülen "Conflict Resolution" (Uyuşmazlıkların Çözümü) gruplarının temaslarına çeşitli kolaylıklar sağlanması gözden kaçmamaktadır. Dönem dönem, bu tür toplantılara katılanlar, liderlik tarafından ajanlık suçlamasıyla karşılaşmış olsalar bile, Lider Denktaş'ın da bir TV konuşmasında belirttiği gibi, aralarına gerçek ajanlar yerleştirildikten sonra temasların devamında bir sakınca görülmemeye başlanmıştır. (Aralık 1997'deki AB'nin Lüksemburg kararından sonra, Kıbrıs Türk liderliği, adada yapılan CR çalışmalarını da yasaklayınca, bu tür temaslar ülke dışına kaydırılmıştır.)

Her iki toplumdan sınırlı sayıda kişi ve grupları hedef alan bu tür iki toplumlu çalışma gruplarında, daha çok sorunun özüne yönelik olmayan tali konuların tartışıldığı gözlemlenmektedir. Elde edilen sonuçların kamuoyuna açıklanmayarak, ABD Dışişleri Bakanlığı'na bağlı belli bazı merkezlere iletilmekte oluşu da bu toplantılardaki amacının kuşkuyla karşılanmasına yol açmaktadır. (4)

Kıbrıs sorununun konfederal bir çözüme kavuşturulmasını amaçlayan İngiliz-Amerikan emperyalizminin ayrılıkçı amaçlarına dolaylı veya dolaysız olarak hizmet eden bu tür buluşmaların da ötesinde, sıradan Kıbrıslıların hiçbir kısıtlama olmadan özgürce biraraya gelip, buluşması, tartışması ve ortak bir çıkış yolu bulmalarının, aradan geçen bunca yıldan sonra bir zorunluluk haline geldiği kanaati yaygındır. Üyesi olunmak istenen Avrupa Birliği'nin yetkilileri de, adadaki toplumlararası temasların gerekliliğini kavramış durumdadır. Ama onlar da aynı Amerikan yöntemlerini uygulayarak, dar kapsamlı ve belli "elit" kesimleri hedef alan temaslardan yana olagelmişlerdir. Oysa ki gerek Türk ve Rum sendikacıların 2. Forumu'nda, gerekse Hala Sultan Tekkesi ve Apostolos Andreas Manastırı ziyaretlerinde de görüldüğü gibi, kitleler kapalı kapılar ardında tartışmayı değil, özgür bir ortamda yurtlarını dolaşmak ve karşı toplumdan insanlarla konuşup kaynaşmak isteğindedirler.

Anlaşılan odur ki, bir yandan geniş halk kitlelerinin kaynaşması için çeşitli olanaklar yaratılırken, öte yandan da konunun özüne ilişkin olarak belli siyasal görüşteki grupların buluşup tartışmasının önkoşullarını yaratmak gerekmektedir. Özellikle solcu grup ve partilerin biraraya gelip tartışmalarına konan engellere bakıldığı zaman, gerek yerli egemenlerin, gerekse dış emperyalist güçlerin, bu tür temaslara hoşgörü ile bakmadıkları açıkça ortaya çıkmaktadır. Nitekim bu husus, ABD'de yayımlanan "International Yearbook of Communist Affairs" adlı yıllıklarda da dile getirilmiş bulunmaktadır. (5)

Bu güçler pek de iyi biliyorlar ki, Kıbrıs halkı için gerçek kurtuluş ve çözüm yolu, her iki toplumdan sosyalist güçlerin oluşturacakları güç ve eylem birliğinden geçmektedir.

Gerçek ve kalıcı çözüm

Gerçek ve kalıcı çözümü sağlayacak olan Bağımsız ve Federal bir Kıbrıs, ancak ve ancak Rum ve Türk sosyalist Kıbrıslıların eseri olacaktır. Emperyalizm ve yerli işbirlikçileri, onyıllardır gerçekleşemeyen böylesi bir mücadele cephesinin oluşmaması için ellerinden geleni yapmaktadırlar. Ama suçu biraz da Kıbrıs'ın sosyalist güçlerinde aramak gerek. Çünkü onlar da bu konuda ya çok pasif kalmışlar, ya da baskılar ve engellemeler karşısında yeterince direnememişler ve işi savsaklamışlardır. O halde Kıbrıslı her iki toplumdan sosyalistler, önce kendi içlerinde, sonra da birlikte, bir durum değerlendirmesi yapıp, bu konuda bir an önce bir mücadele stratejisi belirlemelidirler. Toplumlararası temaslar, ancak bu yaşamsal amaca hizmet ettiği takdirde bir anlam ifade edecektir. Gerisi turistik seyahat ve diplomatların hanesine yazılan olumlu birer puvan olarak kalmaya mahkumdur.

Notlar:

(1) Ayrıntılar için bkz. A.An, Kıbrıs Türk Liderliğinin Oluşması (1900-1942), Lefkoşa 1997

(2) Daha fazla bilgi için bkz. A.An, Kıbrıs'ta Fırtınalı Yıllar 1942-1962, Lefkoşa 1996

(3) Tam metin için bkz. G.Clerides, Cyprus: My Deposition, 1.Cilt, s.466-472, Lefkoşa, Mart 1989

(4) Bkz. A.An, Uyuşmazlıkların çözümü mü? Sürdürülmesi mi?, Sosyalist Gözlem, Lefkoşa, Ocak 1994, Sayı:7

(5) Bkz. A.An, ABD'nin Kıbrıs Türk Solu'na bakışı, Sosyalist Gözlem, Lefkoşa, Sayı:5, Ekim 1993

Yeniden yakınlaşmada kriz

UMUT BİR ÜTOPYA MIYDI?

Sofoklis Rusos

Yeniden yakınlaşmanın belki de hiçbir dönem olmadığı kadar gündemde bulunduğu bir dönem yaşıyoruz. Son savaştan 25 yıl sonra ve yeniden yakınlaşma için vatandaşların ciddi bir hareketini yaratma uğraşılarından on yıl sonra yeniden yakınlaşma alanında ciddi bir krizin olduğu gözlemleniyor. Yunan-Türk ilişkilerinin son olaylarla kötüleşmesinin, bu alanın (yeniden yakınlaşmanın) bir parçasının tamamı ile dağılmasına yol açtığı görülüyor. Acaba birkaç yıl önce ortaya çıkan ve toplumda kendini yoğun olarak ortaya koyan umut, bir ütopya mıydı? Bu umut öldü mü?Toplumda bölünmelere yol açabilecek olanaklara sahip mi?

Umut ölmedi ve gerçekten toplumda çatlaklar var olabilir, bir krizde ve çıkmazda bulunulabilir.

Η επαναπροσέγγιση σε κρίση

ΗΤΑΝ ΟΥΤΟΠΙΑ Η ΕΛΠΙΔΑ;

Σοφοκλής Ρούσος

Ίσως βρισκόμαστε στο σημείο που η συζήτηση για την επαναπροσέγγιση είναι πιο επίκαιρη παρά ποτέ. Είκοσι πέντε χρόνια από τον τελευταίο πόλεμο και καμιά δεκαριά από τις πρώτες σοβαρές προσπάθειες δημιουργίας ενός σοβαρού κινήματος πολιτών για την επαναπροσέγγιση και η κρίση στο χώρο αυτό φαίνεται να είναι πολύ σοβαρή. Η επιδείνωση στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις φαίνεται να οδηγούν ένα κομμάτι του χώρου στην ολοκληρωτική διάλυση. Μήπως η ελπίδα που άρχισε να αναδύεται πριν μερικά χρόνια και έκαμε έντονα την παρουσία της στην κοινωνία ήταν ουτοπία; Έχει πεθάνει; Έχει δυνατότητες να δημιουργήσει ρήγματα στην κοινωνία;

Η ελπίδα δεν έχει πεθάνει, και πράγματι μπορεί να δημιουργήσει ρήγματα στην κοινωνία, αλλά βρίσκεται σε κρίση και αδιέξοδο.



Bu kriz ne rastlantısaldır, ne de geçicidir.Kıbrıs Türk yetkililerinin sınırı kapaması ile de ortaya çıkmadı.Şu veya bu şekilde ortaya çıkacaktı, çünkü tüm bu toplumlarası grupları yaratan reçete ilk baştan çıkmaz unsurunu taşıyordu.

GRUPLAR

Bir buçuk iki yıl önce (yeniden yakınlaşma alanı) güllük gülistanlıktı. İki toplumlu gruplar yaratılıyor ve geliştiriliyor, hem Kıbrıs'ta hem de yurt dışında toplantılar örgütleniyordu. Güçlü bir dinamizm izlenimi veren alanda bereketlilik egemendi.

Gerçekte dinamizm vardı, insanlar vardı, arzu vardı, canlılık vardı.Perspektif ise yoktu.

Gruplar, benzer meslekler, dostluk, rastlantısal biraraya gelmeler veya bazı programlar temelinde yaratıldı.Sonuçlar güzel,ilginç ve canlıydı. Fakat birçok grubun oluşturulmasında Kıbrıs çatışmasının gerçek sorunlarını karşılayan siyasi tartışmalardan sanki yaratıcı olamayacak diye kaçınılıyordu. İnsani ilişkilerin, farklı bir kültürün geliştirilmesi veya olası bir çözüme dayanak yaratmak için alt yapının oluşturulması en önemli olgu olarak görülüyordu.Grupların oluşumunda önemli bir rol oynayan önemli bir unsur da, bunlardan çoğunun diplomatik misyonların veya Fullbright gibi organların koruması altında işlemesiydi.Gerçekte bu bir koruma, ekonomik güç ve sorunlara çözüm getiriyordu.Bu ilişki grupların yaratılmasına özellikle de zor dönemlerde yardımcı oldu.Fakat hem grupların içeriğini ve toplanan insanları, hem de olası bitiş tarihini de belirledi.Siyasi sorunların girmediği noktaya dek politikanın olmadığı güzel ve iyi bir durum...Fakat, çıkmaz işin içine girince bu doğal olarak uğraşının ölümü anlamına da gelecekti.

KİŞİLER

Siyasi yönelimin olmadığı bu durumlarda farklı siyasal alanlardan farklı istemlerle insanların biraraya gelmesi doğaldır. Yeniden yakınlaşma alanındaki "eğilimleri" gruplaştıralım:

1. Mademki onları öldüremeyiz kabul edelim

Savaşın barış koşulları içerisinde devam etme ideolojisi. Bu insanların kaç kişi olduklarından bağımsız olarak bir eğilim olarak önemli, çünkü farklı hareketlere önderlik ediyorlar. Barış, çözüm ve uzlaşmaya olan inançları hakkında şüphe yok. Fakat çelişkili ve çatışan görüşleri çok açık. Füzelerin alınmasını veya ambargonun devamını destekleyen kişilerin durumu buna karakteristik bir örnektir.Bu ideolojinin bu alana hiç bir perspektif vermemesi doğaldır. En iyi durumda barışçıl çözüme yardımcı olacak koşulları yaratır veya olası bir çözümü kabul eder.Fakat süreç içerisinde birçok kez karşılaşacağımız kriz durumlarında bu ideoloji, karşılıklı olarak erklerin hedeflerinin yeniden yakınlaşma alanına taşınmasının aracı olma eğilimi taşır.

2. Meslek edinenler

Sorunun özü düşünceler değil de, form veya biçim olduğunda, doğal olarak bazı kişiler ne kadar iyi niyetli olursa olsunlar, süreç içerisinde yeniden yakınlaşmanın "teknisyenleri" veya "bürokratları" olarak geliştiler.Ve yeniden yakınlaşma diğer olguların yanısıra seyahatler, ilişkiler, kamuda ilişkiler, öne çıkma olanağı da sağladığı için bu tür kişiler kendi unsurlarını buluyorlardı. Yeniden yakınlaşmayı meslek edindiler. Metotlar, temasların teknik gelişimi için v.s v.s. için ilginç olanaklar sundular, fakat siyasi tezleri olan bir hareketin gelişmesi için temel olandan kaçtılar. Teknisyenlerin çözüm sunamadığı krizlerin aşılmasında bu kişiler hiçbir katkı yapamadılar. Bürokratik kontroller krizleri çözemez.

3. Diğer toplum düşmanımız değildir

İki toplumlu ve yeniden yakınlaşma etkinliklerinde yer alanların çoğu, diğer toplum da bizim gibidir temel ilkesinden

Μια κρίση που δεν είναι ούτε τυχαία ούτε προσωρινή. Μια κρίση που δεν εμφανίστηκε μόνο επειδή οι Τουρκοκυπριακές αρχές έκλεισαν τα σύνορα. Θα εμφανιζόταν ούτως ή άλλως γιατί η συνταγή που έφτιαξε όλες αυτές τις δικοινοτικές ομάδες είχε από την αρχή το στοιχείο του αδιέξοδου.

ΟΙ ΟΜΑΔΕΣ

Ενάμιση-δύο χρόνια πριν το τοπίο ήταν ολάνθιστο. Δικοινοτικές ομάδες κάθε είδους γενιούνταν και αναπτύσσονταν, συναντήσεις διοργανώνονταν τόσο στην Κύπρο, όσο και στο εξωτερικό και μια ευφορία κυριαρχούσε στο χώρο, που έδινε την εντύπωση μιας φοβερής δυναμικής.

Πραγματικά η δυναμική υπήρχε, τα άτομα υπήρχαν, η διάθεση υπήρχε, η ζωντάνια υπήρχε. Προοπτική δεν υπήρχε.

Οι ομάδες δημιουργήθηκαν στη βάση όμοιων επαγγελμάτων, φιλίας, τυχαίου μαζέματος, ή στα πλαίσια κάποιου προγράμματος. Το αποτέλεσμα ήταν όμορφο, ενδιαφέρον, ζωντανό. Στη δημιουργία, όμως, των περισσότερων από αυτές τις ομάδες, οι πολιτικές συζητήσεις που θα αντιμετώπιζαν τα πραγματικά προβλήματα της Κυπριακής σύγκρουσης αποφεύγονταν σαν μη παραγωγικές. Σαν πιο σημαντικό θεωρήθηκε η ανάπτυξη ανθρώπινων σχέσεων, μιας διαφορετικής κουλτούρας, ή η δημιουργία της υποδομής για την στήριξη μιας πιθανής λύσης. Σημαντικό στοιχείο επίσης που έπαιξε σημαντικό ρόλο στο πως κτίστηκαν οι ομάδες, ήταν το ότι οι περισσότερες από αυτές λειτούργησαν κάτω από την προστασία διπλωματικών υπηρεσιών, ή οργανισμών όπως το Fullbright. Γεγονός που πρόσφερε προστασία, οικονομική ενίσχυση και λύσεις σε πρακτικά προβλήματα. Και πραγματικά αυτή η σχέση βοήθησε πολύ στη δημιουργία ομάδων, ιδιαίτερα την περίοδο που τα πράγματα ήταν δύσκολα. Καθόρισε όμως τόσο το περιεχόμενο των ομάδων και το είδος των ατόμων που μαζεύτηκαν, όσο και την πιθανή ημερομηνία λήξης. Η έλλειψη πολιτικής λειτουργεί όμορφα και ωραία μέχρι του σημείου που δεν μπαίνουν πολιτικά προβλήματα. Όταν θα μπουν φυσικό είναι το αδιέξοδο που θα δημιουργηθεί να σημάνει και το θάνατο της προσπάθειας.

ΤΑ ΑΤΟΜΑ

Σε τέτοιες λοιπόν καταστάσεις που λείπει ο πολιτικός προσανατολισμός είναι φυσιολογικό να μαζεύονται άτομα από διαφορετικούς πολιτικούς χώρους και με διαφορετικές επιδιώξεις. Άς προσπαθήσουμε να ομαδοποιήσουμε τις "τάσεις" στο χώρο της επαναπροσέγγισης.

1. Αφού δεν μπορούμε να τους σκοτώσουμε ας τους αποδεχτούμε.

Η ιδεολογία της συνέχισης του πολέμου με ειρηνικά μέσα. Ανεξάρτητα από το πόσα είναι αυτά τα άτομα, είναι σημαντικά σαν ρεύμα γιατί πρωτοστατούν σε διάφορες κινήσεις. Η πίστη τους στην ανάγκη ειρηνικής λύσης και συμβιβασμού δεν αμφισβητείται. Οι αντιφάσεις και οι αντικρουόμενες απόψεις τους όμως είναι κραυγαλέες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι περιπτώσεις ατόμων που υποστήριξαν την αγορά των πυραύλων, ή τη συνέχιση του εμπάργκο. Φυσικό είναι η ιδεολογία αυτή να μην δίνει καμιά προοπτική στον χώρο. Στην καλύτερη περίπτωση να δημιουργεί συνθήκες που θα βοηθήσουν στην ειρηνική λύση ή στην αποδοχή μιας ενδεχόμενης λύσης. Στις περιπτώσεις κρίσεων όμως που δυστυχώς μέσα στην πορεία θα συναντούμε πολλές η ιδεολογία αυτή τείνει να μετατραπεί σε μέσο μεταφοράς των επιδιώξεων των αντίστοιχων εξουσιών μέσα στο χώρο της επαναπροσέγγισης.

2. Οι επαγγελματίες.

Όταν η ουσία δεν είναι οι ιδέες αλλά η φόρμα ή το στυλ, είναι φυσικό κάποια άτομα, όσο καλοπροαίρετα και να ξεκίνησαν, να εξελιχθούν μέσα στην πορεία σε "τεχνικούς" ή "γραφειοκράτες" της επαναπροσέγγισης. Και αφού η επαναπροσέγγιση προσφέρεται εκτός των άλλων και για ταξίδια, επαφές, δημόσιες σχέσεις, προβολή, τέτοια άτομα βρίσκονται στο στοιχείο τους. Γίνονται οι επαγγελματίες της επαναπροσέγγισης. Προσφέρουν ίσως ενδιαφέρουσα μεθοδολογία, τεχνικές διεξαγωγής συναντήσεων κλπ, αλλά αποφεύγουν αυτό που είναι βασικό για την ανάπτυξη ενός κινήματος· πολιτικές θέσεις. Στο ξεπέρασμα κρίσεων που οι τεχνικές δεν προσφέρουν λύσεις, αυτά τα άτομα δεν έχουν να προσφέρουν τίποτα. Ο γραφειοκρατικός έλεγχος δεν λύνει τις κρίσεις.

3. Η άλλη εθνότητα δεν είναι εχθροί μας

Οι περισσότεροι που παίρνουν μέρος στις δικοινοτικές και επαναπροσεγγιστικές εκδηλώσεις ξεκινούν από τη βασικη αρχή ότι η άλλη κοινότητα είναι σαν εμάς. Έχουν τις ίδιες επιθυμίες και τα ίδια όνειρα. Ειρήνη, ασφάλεια και καλές σχέσεις. Ανεξάρτητα αν είναι ειρηνιστές ή αριστεροί διεθνιστές, έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό. Έχουν μεγαλύτερες

hareket eder.Aynı arzulara aynı rüyalara sahiptirler: Barış, güvenlik ve iyi ilişkiler. Barışçı, solcu, enternasyonalist olmalarından bağımsız olarak ortak bir özellikleri vardır. Toplumun milliyetçi dönüşlerine en büyük direnişi ortaya koyarlar. Yeniden yakınlaşma alanının en büyük yığınını teşkil ederler, en umut taşıyıcı "eğilim" denebilir. Krizlere dayanabilir ve bazı koşullarla yeniden yakınlaşmanın ve barış hareketinin gelişimi için temel teşkil edebilir.

GELECEK VAR

Kesin olan şey , yeniden yakınlaşma alanının ne ortak ideolioji, ne de benzer bir yapıya sahip olmasını istemememiz gerektiğidir . Genel ideolojik zıtlaşmanın değişiminde önemli bir rol oynayabilmek için Kıbrıs toplumunun geniş bir kesimini bünyesinde barındırmalıdır. Fakat siyasi tezleri, bir modeli ve görüşleri olmalıdır. Bugüne dek var olan, sorunu siyasetçiler çözecek ve biz sadece ortam yaratılmasına yardımcı olacağız egemen anlayışı, yanlış olmakla kalmıyor.Aynı zamanda tehlike taşıyor, çünkü perspektifin geliştirilmesini engelliyor. Bu durum her iki toplumda da egemen ideolojilerle çatışacak yeni düşüncelerin geliştirilmesine olanak bırakmaz. İlk zorlukta hayal kırıklığı ve kopukluk sonucuna gider.

Yeniden yakınlaşma ve barış içinde birlikte var olmak, sadece diğerinin farklılığını kabul etmeye dayanamaz. İlkelere dayanmalıdır.

Diğerinin demokratik haklarını tanımak

Bir toplumun yapacakları ve istekleri, diğer toplumun demokratik haklarına saygı göstermeli. Hiçbir koşulda bir toplum diğerine kendi istemini dayatmamalıdır.

Biz ve onlar ideolojisinin reddi

Bir toplumda, biz hepimiz bir bütünü oluştururuz ve diğer bütünle,diğer toplumla karşı karşıyayız diyen ideoloji, içerisinde geleceğin çatışma embriyonunu taşır. Diğer topluma bizim bir parçamız gibi davranmalıyız. Bu farklılıkların gözardı edilmesi anlamına gelmiyor. Farklılıklar bizi ayırmıyor. Özlü ayrılık, barışı ve birlikte var olmayı isteyenlerle savaşı ve karşıtlığı isteyenler arasındadir.

Egemen ideoloji ile çatışma.Haklı biziz

Her iki toplumda da biz haklı, diğerleri haksızdır diyen bir ideoloji vardır. Çatışmaların 35 senesinde hakkın, her iki liderce de kaba bir biçimde ayaklar altına

αντιστάσεις στις εθνικιστικές στροφές της κοινωνίας. Αποτελούν τη μεγάλη μάζα του επαναπροσεγγιστικού χώρου και μπορεί να πει κανείς και την πιο ελπιδοφόρα "τάση". Είναι η τάση που μπορεί να αντέξει κρίσεις και μπορεί με κάποιες προϋποθέσεις να αποτελέσει τη βάση για την ανάπτυξη του επαναπροσεγγιστικού και ειρηνιστικού κινήματος.

ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΛΛΟΝ

Σίγουρα δεν πρέπει να θέλουμε ο χώρος της επαναπροσέγγισης να είναι, ούτε ενιαίος ιδεολογικά, ούτε ομοιογενής. Πρέπει, για να μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στην αλλαγή της γενικής ιδεολογίας αντιπαράθεσης, να περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα από την Κυπριακή κοινωνία. Πρέπει όμως, να έχει και πολιτικές θέσεις και συγκρότηση και απόψεις. Η μέχρι σήμερα αντίληψη που κυριαρχεί, ότι οι πολιτικοί θα λύσουν το πρόβλημα και εμείς απλώς βοηθούμε να δημιουργηθεί το κλίμα δεν είναι απλώς λανθασμένη. Είναι και επικίνδυνη, γιατί εμποδίζει την ανάπτυξη προοπτικής. Δεν αφήνει καινούργιες ιδέες να αναπτυχθούν που θα κοντράρουν τις κυρίαρχες ιδεολογίες στις δύο κοινότητες. Με αποτέλεσμα απογοήτευση και αποσύνθεση με την πρώτη δυσκολία.

Η επαναπροσέγγιση και η ειρηνική συνύπαρξη δεν μπορεί να στηριχτεί απλώς σε αποδοχή της διαφορετικότητας του άλλου. Πρέπει να στηριχτεί σε αρχές

Η αποδοχή των δημοκρατικών δικαιωμάτων του άλλου.

Οι πράξεις και οι επιδιώξεις της μιας κοινότητας πρέπει να δείχνουν σεβασμό προς τα δημοκρατικά δικαιώματα της άλλης. Για κανένα λόγο η μια κοινότητα δεν πρέπει να επιβάλει τις θελήσεις της στην άλλη.

Η απόρριψη της ιδεολογίας του εμείς και αυτοί

Η ιδεολογία που λέει ότι όλοι εμείς της μιας κοινότητας αποτελούμε ένα σύνολο που πρέπει να αντιμετωπίσει το άλλο σύνολο, την άλλη κοινότητα, εμπεριέχει το έμβρυο της μελλοντικής σύγκρουσης. Πρέπει να αντιμετωπίσουμε την άλλη κοινότητα σαν μέρος του εμείς. Αυτό δεν σημαίνει ότι αγνοούνται οι διαφορές, αλλά

alındığını biliyoruz. Bugün bizi yönetenlerin hak duygusu ile hareket etmediklerini, diğer toplumun hakkını çiğneyebilecekleri ölçüde çiğnediğini de biliyoruz.Yeniden yakınlaşma hareketi diğer toplumun haklarını göstermeli ve bunları savunmalıdır.

Diğer toplumun haklarını talep etmek ve korumak.

Güven yaratmanın temel unsuru diğer toplumun haklarını savunmaktır. Diğerinin haklarının talep edilmesi birarada var oluş düşüncesinin pratik olarak güçlü ve yaşayabilir olduğunu gösterir. Sonuç alıcı savunma, silahta değil, diğer toplumun güçlü bir şekilde korunmasındadır.

Ortak bir hareket geliştirmek

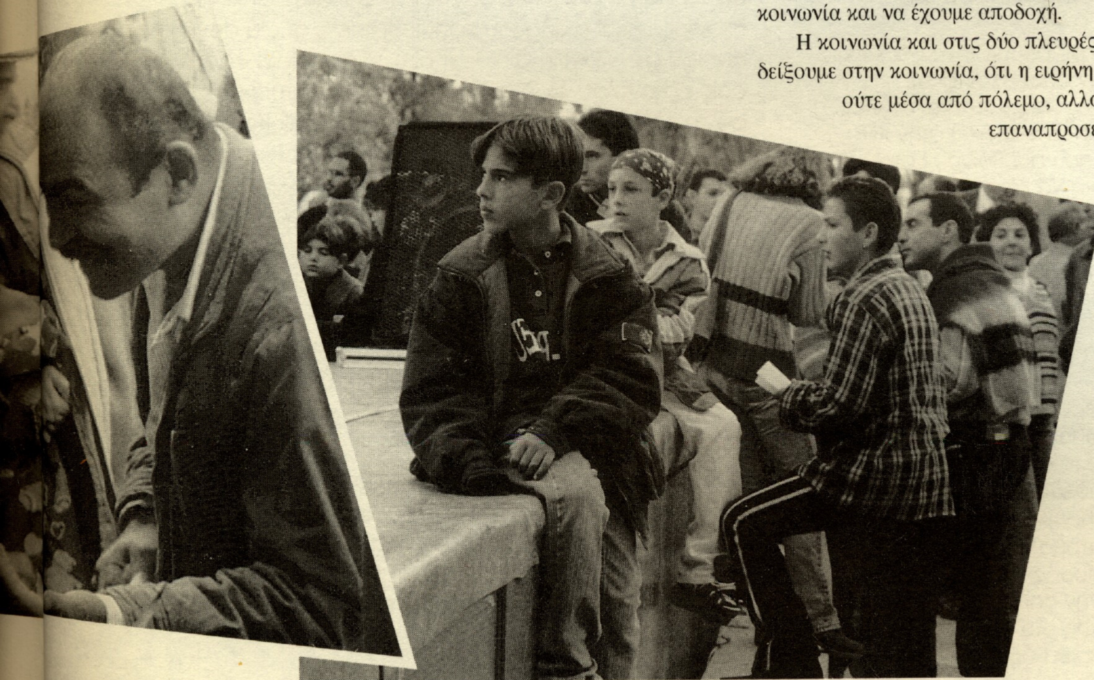
Ortaya çıkacak ürün, Rumların ve Türklerin adanın her iki tarafında da ortak mücadeleler ve ortak hedeflerle ortak bir hareket yaratmasıdır. Sadece o zaman milliyetçiliğe ve çatışmaya karşı bir alternatif olarak işlev görebilir.

Ne yapmalı?

Yeniden yakınlaşma hareketi hiç de kolay bir hareket değildir.Her iki toplumda da yılların kini , vahşi cinayetler, barbarlık aracılığı ile yerleşen egemen ideolojilerin anlayışı egemendir. Ve biz egemen ideolojinin günlük saldırılarına karşı dayanacak yeterince güçlü bir akım yaratamadığımızdan oyunu yitirdik. Gereksinimlerine bağlı olarak çeşitli çevrelerin (diplomatik görevlilerin,yabancı örgütlerin,karşılıklı erklerin, diploma çalışması yapan üniversite öğrencilerinin) finanse ederek,seyahat olanağı sağlayarak veya herhangi bir diploma, ünvan veya madalya vererek kullanacakları toplumun acayip bir bölümüyüz. Bu, bazı durumlarda barışa ve yeniden yakınlaşmaya verecekleri zarardan bağımsız olarak, bunun zevkini sürenler için çok tatmin edici bir durumdur.

Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum örgütlerin ortak etkinliklerinin ortaya çıkardığı deneyim karşılıklı erklerin ve yabancı güçlerin istem ve arzularından bağımsız, farklı bir yol olanağı olduğunu gösteriyor. Büyük bir hareketlenme göstermemekle birlikte (Barış Festivali,paralel etkinlikler,ortak açıklamalar, görüşmeler) topluma yönelme ve kabul edilme olanağının var olduğunu ortaya koydu.

Toplum her iki tarafta da barışa susamıştır. Barışın ne silahlanma ile ne de savaş yoluyla gelmeyeceğini, yeniden yakınlaştırma hareketinin yükseltilmesi ile geleceğini göstermek bizim elimizdedir. Bu ne kolaydır ne de hemen yapılabilir bir şeydir. Fakat tek yoldur. Diğeri ise gelecek savaşın barbarlığıdır.



ότι οι διαφορές δεν μας χωρίζουν. Ο ουσιαστικός διαχωρισμός είναι ανάμεσα σ' αυτούς που θέλουν την ειρήνη και την συνύπαρξη και σ' αυτούς που θέλουν τον πόλεμο και την αντιπαράθεση.

Η σύγκρουση με την κυρίαρχη ιδεολογία. "Εμείς έχουμε το δίκαιο με το μέρος μας"

Και στις δύο κοινότητες υπάρχει η ιδεολογία που λέει ότι εμείς έχουμε δίκιο και οι άλλοι άδικο. Ξέρουμε ότι στα 35 τόσα χρόνια συγκρούσεων το δίκαιο έχει καταπατηθεί βάναυσα και από τις δύο ηγεσίες. Ξέρουμε ότι αυτοί που μας κυβερνούν δεν έχουν το δίκαιο σαν γνώμονά τους και ότι στο βαθμό που μπορούσαν καταπατούσαν το δίκαιο της άλλης κοινότητας. Το επαναπροσεγγιστικό κίνημα πρέπει να δείξει και να στηρίξει το δίκαιο της άλλης κοινότητας.

Η διεκδίκηση και η προστασία των δικαιωμάτων της άλλης κοινότητας

Βασικό στοιχείο για τη δημιουργία εμπιστοσύνης είναι η υποστήριξη των δικαιωμάτων της άλλης κοινότητας. Η διεκδίκηση των δικαιωμάτων του άλλου δείχνει έμπρακτα ότι είναι δυνατή και βιώσιμη η ιδέα της συνύπαρξης. Δείχνει ότι η αποτελεσματική άμυνα δεν βρίσκεται στα όπλα αλλά στην προστασία από δυνάμεις της άλλης κοινότητας.

Η ανάπτυξη ενός κοινού κινήματος

Επιστέγασμα πρέπει να είναι η ανάπτυξη ενός κοινού κινήματος Ελλήνων και Τούρκων και στις δύο πλευρές του νησιού, με κοινούς αγώνες και κοινούς στόχους. Μόνο τότε θα μπορέσει να λειτουργήσει σαν εναλλακτικός δρόμος στον εθνικισμό και τη σύγκρουση.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ

Η ανάπτυξη του κινήματος της επαναπροσέγγισης δεν είναι καθόλου εύκολη υπόθεση. Επειδή έχει να αντιπαλέψει τις κυρίαρχες ιδεολογίες και στις δύο κοινότητες, ιδεολογίες που εδραιώθηκαν μέσα από χρόνια μίσους, με άγριους σκοτωμούς και βαρβαρότητες. Και αν δεν καταφέρουμε να δημιουργήσουμε ένα ρεύμα αρκετά δυνατό, που να έχει τη δυνατότητα να αντέχει στην καθημερινή επίθεση της κυρίαρχης ιδεολογίας, έχουμε χάσει το παιχνίδι. Θα είμαστε ένα γραφικό τμήμα της κοινωνίας που θα το χρησιμοποιούν διάφοροι ανάλογα με τις ανάγκες τους (διπλωματικές αποστολές, ξένοι οργανισμοί, οι αντίστοιχες εξουσίες, φοιτητές που θα κάνουν τις διατριβές τους) με αντάλλαγμα χρηματοδότηση, ταξίδια και κανένα διπλωμα, τίτλο, ή μετάλλιο. Πράγματα πολύ ευχάριστα γι' αυτούς που τα απολαμβάνουν, άσχετα όμως και σε μερικές περιπτώσεις επιζήμια για την ειρήνη και την επαναπροσέγγιση.

Η εμπειρία από τις κοινές δραστηριότητες Ε/κ και Τ/κ οργανώσεων δείχνει τη δυνατότητα ενός διαφορετικού δρόμου ανεξάρτητου από τις θελήσεις και επιδιώξεις, είτε των αντίστοιχων εξουσιών, είτε των ξένων δυνάμεων. Παρόλο που δεν έχει να επιδείξει φοβερή δραστηριότητα (Φεστιβάλ Ειρήνης, παράλληλες εκδηλώσεις, κοινές διακηρύξεις, συναντήσεις) δείχνει ότι υπάρχει δυνατότητα να στραφούμε προς την κοινωνία και να έχουμε αποδοχή.

Η κοινωνία και στις δύο πλευρές διψά για ειρήνη. Στο χέρι μας είναι να δείξουμε στην κοινωνία, ότι η ειρήνη δεν έρχεται ούτε μέσα από εξοπλισμούς, ούτε μέσα από πόλεμο, αλλά μέσα από την ανάπτυξη του επαναπροσεγγιστικού κινήματος. Δεν είναι ούτε εύκολο, ούτε γρήγορο. Είναι όμως ο μόνος μας δρόμος. Η βαρβαρότητα του επόμενου πόλεμου είναι ο άλλος.

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΠΙΟ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΟΙ

Αλπάι Ντουρτουράν



Οι εθνικές τραγωδίες, που ακολουθούν η μια την άλλη και γίνονται αφορμή για να χρησιμοποιείται διεθνώς η βία, άρχισαν να μας κάνουν να σκεφτόμαστε τον τρίτο παγκόσμιο πόλεμο.

Οι αιτίες των συγκρούσεων αυτών άρχισαν να μπαίνουν στις καθημερινές συζητήσεις και έχει έρθει ο καιρός να σκεφτούμε πώς να τις αποφύγουμε.

Καμιά κοινότητα δεν πρέπει να καταφεύγει στα όπλα και δεν πρέπει να ελπίζει σε κάποιες οργανώσεις, οι οποίες θα μπορούν να αντέξουν για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Λέγοντας αυτό, δεν εννοώ την τρελή ιδέα του να δίνεται σε κάθε κοινότητα που το θελήσει, το δικαίωμα να χωρίζει μια περιοχή και να ιδρύει ένα ξεχωριστό κράτος, αλλά ακριβώς το αντίθετο.

Αν ισχυρίζεται ότι έχει παραμείνει καθυστερημένη εξαιτίας της χώρας στην οποία ζει ή επειδή η κοινωνία την απομονώνει, θα πρέπει τότε, για να αποδειχθεί ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι λανθασμένος, σε κάθε μέρος του κόσμου να οργανωθεί μια κρατική δομή, η οποία να είναι δημοκρατική και να έχει αρκετή διαφάνεια. Σε όσα κράτη δεν μπορούν να δημιουργήσουν μια τέτοια δομή, δεν πρέπει να δίνεται καμιά ευκαιρία. Όμως, δεν πρέπει ως τιμωρία, να δίνεται υποστήριξη σε μια κοινότητα μέσα από αυτά, για το δικαίωμα να ιδρύσει ένα ξεχωριστό κράτος.

Ακόμη και αν, όλες οι χώρες του κόσμου που έχουν δυνατότητα επέμβασης, αποδέχονται αυτό το γεγονός, θα είναι υποχρεωμένες να είναι πειστικές. Γι αυτό, πρέπει αμέσως να επέμβουν σε όλα τα διεθνή προβλήματα που υπάρχουν σήμερα και γρήγορα να προωθήσουν λύσεις στο πλαίσιο αυτών των αρχών. Φυσικά, αυτό πρέπει να το επιτύχουν χωρίς τη χρήση όπλων. Έτσι που να μην εξαλειφθεί στο μέλλον η ελπίδα ότι τα προβλήματα μπορούν να λυθούν χωρίς τη χρήση όπλων και να μην καταφεύγουν οι άνθρωποι στα τανκ και τα πυροβόλα.

Αυτή τη στιγμή, εξαιτίας ενός εθνικού προβλήματος έγινε μια ένοπλη επέμβαση που αν δεν γινόταν, θα είχαμε μια πιο ήπια κρίση. Με ένα επικίνδυνο τρόπο αποκλείστηκε μια πυρηνική δύναμη. Ακόμη και μια τεράστια χώρα όπως η Κίνα φοβήθηκε.

Ας ανοίξουμε μια παρένθεση και ας δούμε την Κίνα. Όπως υπάρχουν ισχυρές χώρες που δεν αποδέχονται ότι η Sinkiang είναι ενωμένη με την Κίνα, υπάρχουν και πολλές χώρες που ισχυρίζονται ότι το Θιβέτ δεν ανήκει στην Κίνα. Τι κάνουν την Κίνα να σκεφτεί αυτά που συμβαίνουν στο Κόσοβο; Τι αναμένεται από την Κίνα να κάνει σε παρόμοια θέματα στο Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών;

Δηλαδή, η υπόθεση είναι δύσκολη. Σε κανένα δεν πρέπει να δίνεται το δικαίωμα να πραγματοποιεί εθνική κάθαρση και πρέπει να υποδειχθεί ότι δεν υπάρχει άλλη διέξοδος παρά η επίλυση του κάθε εθνικού προβλήματος μέσα στο πλαίσιο της χώρας, καθώς επίσης και ότι αυτό είναι κάτι που μπορεί να γίνει.

Ο κάθε ένας, που μπορεί να αισθανθεί την ευθύνη του απέναντι στον κόσμο, πρέπει να υποστηρίξει αυτές τις σκέψεις και πρέπει να ερμηνεύει το κάθε πρόβλημα μ' αυτόν τον τρόπο. Δεν υπάρχει η πολυτέλεια του να κάνει ο καθένας διακρίσεις στο δικό του πρόβλημα.

Τα ρομπότ των μεγάλων χωρών περπατούν πια στη γη. Δηλαδή δεν ισχύει πλέον ο ισχυρισμός ότι οι μεγάλες χώρες δεν θα μπορέσουν να αντέξουν την απώλεια των στρατιωτών τους. Αν ήταν έτοιμες για επέμβαση στο Κόσοβο θα έκαναν και χερσαία επέμβαση. Τότε όμως, θα δημιουργούσαν μια

ARTIK DAHA DİKKATLİ OLMALIYIZ

Alpay Durduran



Ulusal (etnik) felaketler birbirlerini izlemeye ve uluslararası güç kullanılmasına vesile olup üçüncü dünya savaşını düşündürmeye başladı.

Günün tartışmaları arasına artık bu çatışmaların kaynaklarını alıp bunlardan nasıl kurtulunabileceğini düşünme zamanı geldi.

Hiçbir topluluğun silaha baş vurup uzun süre dayanabilecek örgütlere umutla bağlanmalarına gerek olmamalıdır. Bunu söylerken her canı isteyene bir bölge ayırıp ayrı devlet kurma hakkı verme gibi bir çılgınlığı değil tam tersini kastediyorum.

Bir topluluk içinde yaşadığı ülke ve toplumun kendisinden esirgedikleri yüzünden geri kaldığı iddiasında ise bunun haksız bir iddia olduğunu göstermeye yetecek kadar şeffaf ve demokratik bir devlet yapısı dünyanın her tarafında kurulmalı, kurmayanlara nefes aldırılmamalıdır. Ama cezası da içinden bir topluluğa ayrı devlet kurma hakkı için destek olmamalıdır.

Tabii bunu tüm müdahale gücü olan dünya güçleri kabul etse bile inandırıcı olmaya muhtaç olacaklardır. Onun için mevcut tüm uluslararası sorunlara hemen müdahale edip hızla bu ilkeler çerçevesinde çözüm getirmek gereklidir. Tabii bunu silah kullanmadan sağlamak gereklidir ki bundan sonra da silah kullanmadan sorunların çözülebileceğine inanç tükenmesin ve tankla toptan medet umulmasın.

Şu anda ulusal bir sorunun neden olduğu bir silahlı müdahale yüzünden müdahale olmasaydı daha hafif geçecek bir bunalım yaşıyoruz. Nükleer bir güç uluslararası dayanışmadan tehlikeli bir şekilde dışlandı. Çin gibi bir dev de ürktü.

Bu arada bir parantez açıp Çin'e bakalım. Sinkiang'ın Çin ülkesine bağlı olduğunu kabul etmemiş güçlü devletler olduğu gibi Tibet'in Çin'e ait olmadığını iddia edenler çok. Kosova'da olanlar Çin'e ne düşündürür? Çin'den böyle konularda Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde ne yapması beklenir?

Demek ki işimiz zor. Bir kişinin hatırlayabileceği zaman içinde kalmak ve etnik temizlik hakkını kimseye vermeyerek her topluluğun sorununu ülkesi içinde çözmekten başka çaresi olmadığını ve bunun da mümkün olduğunu göstermek şart.

Dünyaya karşı sorumluluğunu hissedebilen herkes bu düşünceleri desteklemeli ve her sorunu buna göre yorumlamalıdır. Kendi sorununa ayrıcalık tanıma lüksü kalmadı.

Büyük devletlerin robotları da yerde yürüyecek hale geliyor. Yani büyük devletlerin askerlerinin kaybına dayanamayacakları iddiası artık geçersiz oluyor. Kosova müdahalesine hazır olsalardı yürüyüp karadan da gireceklerdi. O zaman da diğer nükleer güç için geri

τέτοια κατάσταση, όπου η άλλη πυρηνική δύναμη δε θα μπορούσε να υποχωρήσει και ήταν πιθανόν να γίνει μετάβαση στην πολιτική των τελεσιγράφων.

Ας θυμηθούμε. Στην κρίση της Κούβας οι Σοβιετικοί δεν ήταν σε θέση να προστατεύσουν την Κούβα, όπως και τώρα τη Γιουγκοσλαβία. Μπόρεσαν όμως να απειλήσουν ότι θα κτυπήσουν την Τουρκία. Τελικά η πυρκαγιά σβήστηκε με το παζάρεμα των πυρηνικών όπλων που βρίσκονταν στην Τουρκία. Ας μη ξεχνάμε ότι δεν είναι αναγκαία η χρήση των πυρηνικών όπλων εναντίον του εχθρού. Αρκεί και περισσεύει μόνο το να στραφούν προς τα 'κει.

Θέλω να λάβω σοβαρά υπόψη τα λόγια του Κλίντον ότι "είναι η σειρά της Κύπρου", επειδή ολόκληρος ο κόσμος φοβάται λόγω της υποτίμησης των ειρηνικών μεθόδων.

Όχι μόνο οι Κύπριοι, αλλά ο κόσμος χρειάζεται τις ειρηνικές μεθόδους.

Και αυτό που εμείς πρέπει να κάνουμε είναι να τις υποστηρίξουμε.

dönülmesi olanaksız bir durum yaratıp ültimatom politikasına geçilebilirdi.

Haydi hatırlayalım. Küba krizinde Sovyetler Küba'yı şimdi Yugoslavya'yı olduğu gibi koruyamaz durumda idi amma "Ben de Türkiye'yi vururum diye tehdit edebilmişti. Sonunda da Türkiye'deki nükleer silahlar da pazarlık edilerek yangın söndürülmüştü. Unutmayalım ki nükleer silahları düşmana atmaya da gerek yok. O tarafa doğru atmak yeter de artar da. Biraz fazla atarsan sen bile gidersin.

Clinton'un "Kıbrıs sırada" deyişini ciddiye almak istiyorum çünkü tüm dünya barışçı yöntemlerin gözden düşmesinden korkmuş bir durumda. Yalnız Kıbrıslıların değil dünyanın ihtiyacı var.

Bize de bunu desteklemek düşer.

YENİDEN BİRLEŞMEYİ ÖNCEDEN HAZIRLAMALIYIZ

Mihalis Bababetru



Benim kanaatime göre Kıbrıs er veya geç yaralarını kapatacaktır.Kıbrıs halkı en sonunda iki bölgeli iki toplumlu federal bir çatı altında yeniden birleşecektir.Her iki toplum da bu yönde çok çaba harcadı, böylesi bir çözüme büyük umut bağladı ve bu uğraşıların çöplüğe atılması büyük bir haksızlık olur.Nitekim hem BM hem de uluslarası topluluğun onayladığı ve yaşama geçmesi için çalıştığı çözüm de budur.Federal çözüm Kıbrıs'ta iki toplumun yaptığı tarihsel bir uzlaşmadır. Kıbrısın barışcıl geleceğini bu uzlaşma üzerinden inşaaya çağrılıyoruz.

Federal bir çatı altında adamızın yeniden birleşmesinden bahsederken daha şimdiden,her an bu yeniden birleşmeye, federal devlet şemsiyesi altında birlikte yaşamaya hazırlanmamaız gerektiği düşüncesindeyim. En ideal çözümün dahi pratiğe geçmesi için Kıbrıslı Rumlar ile kıbrıslı Türkler arasında minimum bir işbirliği, karşılıklı bir anlayış oluşturmamız gerekir. Güvenlik duygusu oluşturmamız gerekir. Bunun için " hiçkimse tehlike altında kalmayacak" yönlü bazı açıklamalar yetmez. Her iki tarafın milliyetcileri kanın, gözyaşının, acının ve mutsuzluğun bizi ayırması için çaba harcıyor. Evet, sadece açıklamalar yetmez. Pratikte ikna etmeli ve ikna olmalıyız. Her ailenin geçmişte bir trajedi yaşamış olması nedeniyle bir Kıbrıslı Rum olarak bir Kıbrıslı Türke, tehlike altında olmadığını söylemem yetmez. Onu İKNA etmeliyim. Kıbrıslı Türk'ün de, 1974 yılında adaya Anayasal düzeni yerleştirmek için geldiğini ileri sürerken, hala daha Kıbrıs'ın büyük bir bölümünü elinde tutan ve tam olarak kontrol eden Türkiye'nin benim için tehlike teşkil etmediğini söylemesi yetmez.

Zorlukları küçümsemiyorum. Fakat Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk, halkımızın istencine güveniyorum.Şair Yannis Ritsos "güneşin dönmesi için çok iş ister" diyordu. Biz de güneşi döndürmek için yoğun bir şekilde çalışmaya davet ediliyoruz.

ΝΑ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ

Μιχάλης Παπαπέτρου



Είναι πεποίθηση μου πως αργά η γρήγορα η Κύπρος θα μπορέσει να κλείσει τις πληγές της. Ο λαός της Κύπρου θα μπορέσει στο τέλος να επανενωθεί μέσα στα πλαίσια μιας διζωνικής, διπεριφερειακής Ομοσπονδίας. Και οι δυο κοινότητες, κατάβαλαν πολλές προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση, επένδυσαν πολλά σε μια τέτοια λύση, που θα ήταν αδιανόητο όλη αυτή η προεργασία να ριχτεί στα σκουπίδα. Είναι εξ' άλλου γεγονός πως τόσο ο ΟΗΕ όσο και ολόκληρη η διεθνής κοινότητα είναι αυτή τη λύση που προκρίνουν και γι' αυτήν εργάζονται. Η λύση της Ομοσπονδίας αποτελεί τον ιστορικό συμβιβασμό που και οι δυο πλευρές έκαναν στην Κύπρο. Πάνω σ' αυτόν το συμβιβασμό καλούμαστε να χτίσουμε το ειρηνικό μέλλον της Κύπρου.

Μιλώντας για επανένωση του νησιού μας στα πλαίσια της Ομοσπονδίας, έχω την άποψη πως πρέπει από τώρα, κάθε λεπτό, κάθε στιγμή να προετοιμάζουμε και από τις δυο πλευρές αυτήν την επανένωση, αυτήν τη συμβίωση κάτω από την ίδια κρατική ομοσπονδιακή ομπρέλα. Για να μπορέσει να «δουλέψει» στην πράξη, ακόμα και η πιο ιδανική λύση, χρειάζεται να χτίσουμε ένα μίνιμουμ συνεργασίας και αλληλοκατανόησης ανάμεσα στους Ελληνοκύπριους και τους Τουρκοκύπριους. Χρειάζεται να χτίσουμε την εμπιστοσύνη ανάμεσά μας. Να χτίσουμε το αίσθημα της ασφάλειας. Και γι' αυτό δεν αρκούν κάποιες διακηρύξεις ότι «κανένας δεν θα κινδυνεύει». Οι εθνικιστές και στις δυο πλευρές φρόντισαν να μας χωρίσει αίμα, δάκρυα, πόνος και δυστυχία. Δεν αρκούν, λοιπόν, οι απλές διακηρύξεις. Χρειάζεται έμπραχτα να πείσουμε και να πειστούμε. Δεν αρκεί να λέω στον Τουρκοκύπριο ότι δεν κινδυνεύει από τον Ελληνοκύπριο, όταν το παρελθόν σχεδόν της κάθε οικογένειας έχει να διηγηθεί και μια τραγωδία. Πρέπει να τον ΠΕΙΣΩ. Και δεν αρκεί να μου λέει ο Τουρκοκύπριος ότι δεν κινδυνεύω από την Τουρκία, όταν η χώρα αυτή, αντί για αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης, που ισχυρίστηκε ότι επιδίωκε το 1974, εξακολουθεί να κατέχει και να ελέγχει πλήρως ένα μεγάλο μέρος της Κύπρου.

Δεν υποτιμώ τις δυσκολίες. Όμως εμπιστεύομαι τη θέληση του λαού μας, Ε/Κ και Τ/Κ. Ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος έλεγε: «Για να γυρίσει ο ήλιος θέλει δουλειά πολλή». Και εμείς καλούμαστε να δουλέψουμε σκληρά για να γυρίσουμε τον ήλιο.

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ARIF HASAN TAHSIN

Στη συνέντευξή σας στο πρώτο τεύχος του ΧΑΤΕ αναφέρατε, "Για να πω την αλήθεια, εκτιμούσα και τα άλλα μέλη της ΕΟΚΑ που αγωνίστηκαν ενάντια στην Αποικιοκρατική Διοίκηση. Το έχω γράψει και άλλες φορές, θα το επαναλάβω και τώρα. Αν ξεκινούσαν για την ανεξαρτησία και όχι για την ΕΝΩΣΗ, κι εγώ, όπως οι περισσότεροι Τούρκοι, οπωσδήποτε, θα έπαιρνα μέρος στην ένοπλη αντίσταση κατά των Άγγλων". Μπορείτε να εξηγήσετε περισσότερο ειδικά αυτή σας την πρόταση;

Υπάρχει ένα θέμα που επαναλαμβάνεται και σχεδόν γίνεται αποδεκτό ως σωστό: Στα σχολεία γίνεται κατήχηση ή εμβολιάζεται στους μαθητές η εχθρότητα των Ελληνοκυπρίων... Ωστόσο, κάτι τέτοιο δε γινόταν στα τουρκοκυπριακά σχολεία, ιδιαίτερα μέχρι το 1955. Εμείς που αποφοιτήσαμε από το λύκειο το 1954-1955, και προηγουμένως, όταν η δική μας γενιά ήταν στο λύκειο, εκτός από το ότι δε γινόταν καμιά τέτοια κατήχηση στους μαθητές, γινόταν ακριβώς το αντίθετο. Οι δάσκαλοί μας μάς έδειχναν τους Ελληνοκύπριους ως παράδειγμα. Είναι ακόμη νωπά στη μνήμη μου, όπως τη μέρα εκείνη, τα λόγια των αοιδίμων δασκάλων μας Fahri Akman και Yavuz Selcuk, που μας επαναλάμβαναν συχνά, "να εργάζεστε, να γίνετε κι εσείς σαν τους Ελληνοκύπριους".

Σύμφωνα με τους δασκάλους μας, κι εμείς οι Τούρκοι έπρεπε να συμμετέχουμε στην εμπορική ζωή, όσο οι Έλληνες. Έπρεπε να πλουτίσουμε. Έλεγαν, "πρέπει να ξεφύγουμε από τα επαγγέλματα του σουβλιτζή, του ζαχαροπλάστη και του φιστικοπώλη". Μας έλεγαν, "Πρέπει να εκπαιδευτούν τεχνίτες, ο κάθε ένας πρέπει να κατέχει ένα επάγγελμα"... Έλεγαν, "Να οι Ρωμιοί, δέστε τους και γίνεται κι εσείς έτσι".

Οι Άγγλοι ήταν αυτοί που η δική μας γενιά μάθαινε στο γυμνάσιο και το λύκειο ως εχθρούς. Κατά το σχολικό έτος 1953-1954, στο Λύκειο στη Λευκωσία, υπήρχαν οι κινητοποιήσεις που συνεχίζονταν εναντίον των Άγγλων. Οι κινητοποιήσεις του 1955 ήταν ξεκάθαρα εναντίων των Άγγλων. Μας είχαν παραγεμίσει ενάντια στους Άγγλους. Αν μας έδιναν όπλα, θα τα είχαμε αρνηθεί;

Αλλά δυστυχώς, αυτοί που μας υποκινούσαν ενάντια στους Άγγλους δεν ανέφεραν τίποτα για ανεξαρτησία. Εδώ είναι το μεγάλο λάθος στην Κύπρο. Δεν υποδείχτηκε στόχος στη νεολαία που ξεσηκωνόταν κατά της Διοίκησης στα σχολεία μας. Ήμασταν εχθροί των Άγγλων, αλλά για ποιο στόχο; Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο λέω ότι, αν στόχος του ένοπλου αγώνα που άρχισε με την ΕΟΚΑ εναντίον των Άγγλων δεν ήταν η ΕΝΩΣΗ με την Ελλάδα, αλλά αν άρχιζε για μια ανεξάρτητη Κύπρο, οπωσδήποτε, η γενιά μας θα έπαιρνε τη θέση της στον αγώνα αυτό. Η στάση αυτής της γενιάς είναι ακόμη η ίδια.

Τι είδους λύση προτείνετε για την Κύπρο, για να μην επαναληφθούν τα προηγούμενα ιστορικά λάθη;

Για να μην επαναληφθούν τα προηγούμενα ιστορικά λάθη, πρέπει πρώτα οι Κύπριοι να μάθουν σωστά την ιστορία. Μ' αυτήν τη λανθασμένη γνώση της ιστορίας δεν είναι δυνατό να φθάσουμε στην αλήθεια. Τόσο οι Ελληνοκύπριοι, όσο και οι Τουρκοκύπριοι, πρέπει να μάθουν μια ακόμη φορά, αλλά αυτήν τη φορά σωστά, και την Ιστορία των Σελτζούκων στη Μικρά Ασία, και την Οθωμανική Ιστορία. Αν μάθουν την αλήθεια ότι το Κράτος των Σελτζούκων στη Μικρά Ασία και το Οθωμανικό Κράτος, δεν ήταν Τουρκικά Κράτη, θα τους βοηθήσει να καταλάβουν πού αρχίζει ή, πιο σωστά, πού έκαναν κάποιοι να αρχίζει η τούρκο-ελληνική διαμάχη. Δεν είναι δυνατή η κατανόηση του ρόλου του ιμπεριαλισμού σ' αυτήν τη διαμάχη, χωρίς να αντιληφθούμε τις ιστορικές αλήθειες.

Επιπλέον, οι Κύπριοι έχουν την τάση να παραβλέπουν το δίκαιο. Κι αυτό είναι κάτι που παρεμποδίζει, σε μεγάλο βαθμό, τη συμφιλίωση ανάμεσα στις πλευρές. Ο Τούρκος συγγραφέας Cetin Altan, γράφει διαρκώς για το ότι οι Τούρκοι δε δίνουν σημασία στην ιστορία και το δίκαιο, και ότι παραβλέπουν αυτά τα δύο στοιχεία. Κατ' ακρίβεια, και οι Έλληνες είναι έτσι. Αν με ρωτάτε, υπάρχει μεγάλη ομοιότητα ανάμεσα σ' αυτά τα δύο έθνη.

Πρέπει να λάβουμε υπόψη μια ακόμη πραγματικότητα: την αμάθεια... Μην ακούτε τις κουβέντες των Κυπρίων. Οι Κύπριοι είναι μια κοινωνία ανθρώπων χωρίς μάθηση. Ή είναι μια κοινωνία ανθρώπων με χαμηλή νοημοσύνη. Αν το γεγονός ότι, περισσότερο από τα μέρη που γεννήθηκαν και μεγάλωσαν αγαπούν μέρη που δεν έχουν δει καθόλου δεν είναι βλακεία και πνευματική καθυστέρηση, τότε τι είναι; Ή φυσικά, αμάθεια... Είναι μια κοινωνία

HADE'nin birinci sayısında sizinle yapılan söyleşide "Sömürge Yönetimi'ne karşı savaşan diğer EOKA'da olanları da takdir ederdim doğrusunu isterseniz. Daha önce yazdım . Tekrar edeyim. ENOSİS değil de bağımsızlık için yola çıkılsaydı, çoğu Türk gibi ben de, mutlaka, İngiliz'e karşı silahlı direnişte yer alırdım" dediniz. Bu cümlenizi spesifik olarak daha da açar mısınız?

Çok söylenen ve neredeyse doğru kabul edilen bir husus vardır: Okullarda öğrencilere Rum düşmanlığı telkini, ya da aşısı yapıldığı... Oysa özellikle 1955 yılına kadar Kıbrıs Türk okullarında bu yapılmamıştır. Biz 1954-1955 yılında Lise'den mezun olanlar ve daha önce, bizim kuşak orta okul ve lisede iken,mezun olanlara bu yönde herhangi bir telkin yapılmadığı bir yana, tam tersi, Kıbrıslı Rumlar bize sürekli olarak , öğretmenlerimiz tarafından örnek olarak gösterilmekte idiler. Rahmetli Fahri Akman ile Rahmetli Yavuz Selçuk hocalarımızın sık sık "Çalışın, siz de Rumlar gibi olun" şeklindeki sözleri hala belleğimde tazeliğini o günkü kadar korumaktadır.

Hocalarımıza göre, biz Türkler de, Kıbrıs'ın ticari hayatına Rumlar kadar katılmalıydık. Zenginleşmeliydik. "Köftecilikten, şamişicilikten, fıstıkçılıktan kurtulalım artık" derlerdi. "Zanaatkar yetiştirmeli, herkes bir meslek sahibi olmalıdır" derlerdi bize... "İşte Rumlar, onları görün ve siz de öyle olun"derlerdi.

Bizim kuşağa orta okul ve lise yaşamında düşman olarak belletilen İngilizlerdi. 1953-1954 ders yılında Lefkoşa'da Lisede İngilizlere karşı sürdürülen hareketler ortadadır. 1955'teki hareketler de açıkça İngilizlere karşıydı.Çok doldurmuşlardı bizi İngilizlere karşı. Elimize silah verseler red mi edecektik? Ama ne yazık ki, bizi İngiliz Yönetimi'ne karşı kışkırtanlar, bağımsızlık diye bir şeyden bahsetmediler hiç.

Kıbrıs'taki büyük yanlışlık zaten buradadır. İngiliz Sömürge Yönetimi'ne karşı okullarımızda ayağa kaldırılan gençliğe doğru hedef gösterilemedi. İngiliz'e düşmandık ama hangi hedef için? İşte o nedenle diyorum ki EOKA ile İngilizlere karşı başlatılan silahlı mücadelenin hedefi Yunanistan'la ENOSİS olmasaydı ve bağımsız Kıbrıs için başlatılsaydı bu mücadelede bizim kuşağımız mutlaka yerini alacaktı. Bu kuşağın tavrı, hala öyledir.

Kıbrıs için geçmiş tarihi hataların tekrarlanmayacağı nasıl bir çözüm öneriyorsunuz?

Kıbrıs için geçmiş tarihi hataların tekrarlanmaması için, Kıbrıslıların tarihi doğru olarak öğrenmeleri gerekir önce... Bu yanlış tarih bilgisi ile doğruya varış mümkün değildir. Anadolu Selçuklu Tarihi'ni de, Osmanlı Tarihi'ni de, hem Rumlar, hem de Türkler bir kez daha, ama bu kez doğru olarak öğrenmelidirler. Anadolu Selçuklu Devleti ile Osmanlı Devleti'nin birer Türk Devleti olmadığı gerçeği öğrenilirse, Türk- Yunan kavgasının nerede başladığını, ya da ve daha doğrusu başaltıldığını anlamak kolaylaşacaktır. Emperyalizmin bu kavgadaki rolü, tarihi gerçekler kavranmadan anlaşılamaz.

Bir de hukuku gözardı etme durumları vardır Kıbrıslıların. Ki bu da taraflar arasındaki uzlaşmayı büyük oranda engellemektedir. Türk yazarlarından Çetin Altan, Türklerin, tarih ile hukuka değer vermedikleri,bu iki kusuru gözardı ettiklerini sürekli olarak işlemektedir.

Aslında, Yunanlılar da öylедirler. Zaten bana sorarsanız, bu iki millet arasında büyük bir benzerlik vardır.

Bir de şu gerçeği dikkate almak gerekir: Cehaleti... Kıbrıslıların cart curtuna bakmayın. Kıbrıslılar cahil bir insan

ARİF HASAN TAHSİN'LE İKİNCİ SÖYLEŞİ

ανθρώπων, οι οποίοι αν και γίνονται εχθροί στους ίδιους τους τους γείτονες, χύνουν αίμα για να ενωθούν με κάποιους που δεν έχουν καν δει...

Σε συντομία: Οι Κύπριοι πρέπει να παραμερίσουν το ψέμα και το δόλο, πρέπει να βρουν στους εαυτούς τους το θάρρος να αντιμετωπίσουν την πραγματικότητα. Γιατί οι Κύπριοι, οι οποίοι έκαναν να χυθεί τόσο αίμα για τα ψέματα, δεν μπορούν να επιδείξουν το θάρρος για να αντιμετωπίσουν τις αλήθειες; Εγώ προτείνω θάρρος στους Κύπριους. Αν οι Κύπριοι δεν μπορέσουν να επιδείξουν το θάρρος του να φύγουν από τα φορέματα των "μητέρων" τους, δε θα μπορέσουν να ξεφύγουν από τα ιστορικά λάθη.

Στα άρθρα σας στην εφημερίδα Avrupa υποστηρίξατε ότι πρέπει να γίνει αγώνας για να αποκτήσουν οι Τουρκοκύπριοι τα δικαιώματά τους στην Κυπριακή Δημοκρατία. Πώς φθάσατε σ' αυτό το συμπέρασμα;

Είναι αλήθεια ότι στα άρθρα μου στην εφημερίδα Avrupa εισηγήθηκα την απόκτηση από τους Τουρκοκύπριους των δικαιωμάτων τους στην Κυπριακή Δημοκρατία. Όμως, είχα κάνει αυτήν την εισήγηση προηγουμένως και στην εφημερίδα Yeni Cag. Και στην τηλεόραση έκανα την εισήγηση αυτή.

Το πιο σημαντικό στοιχείο εδώ είναι το εξής: η αποδοχή του δικαίου. Αναφέρθηκα στο δίκαιο και προηγουμένως. Οι Τούρκοι και οι Ελλαδίτες θεωρούν κοροϊδία τα νομικά έγγραφα των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων.

Πρέπει πια να καταλάβουν ότι, όποιος έχει τη δύναμη δε θα μπορέσει να παραβιάσει μια συμφωνία που θα επιτευχθεί ανάμεσα στις δύο πλευρές. Και πρέπει αυτό να το χωνέψουν. Σε διαφορετική περίπτωση, η κατάσταση αυτή δε θα οδηγήσει πουθενά. Ποιά θα είναι η εγγύηση ότι μια πλευρά δε θα επωφεληθεί μιας ευκαιρίας και θα παραβιάσει μια νέα συμφωνία, αν μπορεί να αλλάξει, μονομερώς και με τη βία, μια προηγούμενη συμφωνία;

Αυτός είναι ο πρώτος λόγος για την επιμονή μου σ' αυτό το θέμα. Οι Κύπριοι πρέπει να κτυπήσουν με το κεφάλι τους το δίκαιο. Και, πρέπει να αρχίσουν να συνηθίζουν στο να λύνουν τις διαφορές τους χωρίς να πολεμούν. Κι αυτό είναι δυνατό με την εφαρμογή των διατάξεων του Κυπριακού Συντάγματος.

Ένας άλλος λόγος είναι η σκέψη μου ότι, οι πλευρές, δε θα μπορέσουν να φθάσουν σε μια συμφωνία καλύτερη από τη συμφωνία που δημιούργησε την Κυπριακή Δημοκρατία. Διότι, η στροφή των πλευρών προς την πραγματικότητα δεν είναι εύκολη... Έχοντας υπόψη το ότι οι Κύπριοι περιμένουν από έξω τη λύση, είναι δυνατό να φθάσουν σε καλύτερη συμφωνία;

Τι πιστεύετε ότι πρέπει να γίνει για να αποτραπεί η ΕΝΩΣΗ και η ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ; Ισχύουν οι επικρίσεις σας κατά της ελληνοκυπριακής δεξιάς με τα κυρίαρχά της στοιχεία και του ΑΚΕΛ;

Φαίνεται ότι οι Κύπριοι έχουν καταλάβει ότι είναι Κύπριοι. Διαφορετικά δεν είναι δυνατή η αποτροπή της ΕΝΩΣΗΣ και της ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗΣ. Πρέπει επίσης να αντιληφθούμε επαρκώς και την επίδραση του ιμπεριαλισμού στην περιοχή. Όχι να καταλάβουμε... Φυσικά, αυτή η κατάσταση είναι σημαντική και για την Τουρκία και για την Ελλάδα.

Στο παρελθόν επέκρινα τόσο το ΑΚΕΛ όσο και την ελληνοκυπριακή δεξιά και τα κυρίαρχα στοιχεία, αλλά όχι πια. Διότι αυτό είναι θέμα γνώσης, κουλτούρας... Δεν ήταν και δεν είναι Κύπριοι, και οι Κύπριοι δεξιοί και οι αριστεροί; Άλλωστε ήταν και παραμένει λάθος το να αναμένεται από τους ανθρώπους σ' αυτό το κατασκεύασμα να συμπεριφέρονται σωστά.

Σε σχέση με την πιο πάνω ερώτηση, πώς κρίνετε αυτούς που κυριαρχούν στην τουρκοκυπριακή κοινότητα;

Κι αυτοί είναι Κύπριοι. Και όπως γνωρίζετε, αυτοί που κυριαρχούν στην τουρκοκυπριακή κοινότητα μιμούνται πάντα αυτούς που κυριαρχούν στην ελληνοκυπριακή. Στην ουσία, δεν υπάρχει καμιά διαφορά ανάμεσά μας. Εξάλλου λέγεται, "ήταν αδελφός ο καρντάσης"..

topluluğudurlar. Ya da zeka düzeyleri düşük bir insan topluluğudurlar. Üzerinde doğup büyüdükleri topraklardan önce, hiç görmedikleri toprakları sevmeleri aptallık, geri zekalılık değilse nedir? Veya cehalet tabi ki ...Kendi komşusuna düşman olur da, hiç görmediği kimseye bağlanmak için kan döken insanlar topluluğu...

Özetle şu: Kıbrıslılar yalan- dolanı bir yana bırakmalı, gerçekle yüzleşecek cesareti kendilerinde bulmalıdırlar. Yalanlar için bu kadar kan akıtan Kıbrıslılar, gerçeklerle yüzleşme cesaretini neden gösteremezler? Ben Kıbrıslılara cesaret öneriyorum.Kıbrıslılar "analarının" eteklerinin altından çıkma cesaretini gösteremezlerse, tarihi hatalardan kurtulamazlar.

Avrupa gazetesindeki yazılarınızda Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki haklarına sahip çıkılması için mücadele edilmesi temasını işlediniz. Niye böyle bir sonuca vardınız?

Avrupa gazetesindeki yazılarımda Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki haklarına sahip çıkmalarını önerdiğim bir gerçektir. Ama, bu öneriyi daha önce Yeniçağ gazetesinde de yaptım. Televizyonda da yaptım bu öneriyi...

Burada en önemli husus şudur: Hukuku kabullenme... Hukuk üzerinde yukarda da durdum. Türkler ve Yunanlılar, Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler hukuki belgeleri maskaralık zannederler.

Gücü yetenin, iki taraf arasında varılan bir andlaşmayı bozamayacağını taraflar anlamalıdırlar artık. Ve içlerine sindirmelidirler. Aksi halde bunun hiç sonu olmaz. Yeni bir andlaşmayı fırsat yakalayan tarafın yeniden bozmaya kalkışmayacağının garantisi nedir eğer bir önceki tek yanlı ve zorla değiştirilebilirse ?

O nedenle, bu konudaki ısrarımın birinci nedeni budur. Kıbrıslılar hukuka toslamalıdırlar. Ve, uzlaşmazlıklarını, savaşmadan çözmeye alışmaya başlamalıdırlar. Bu da Kıbrıs Anayasası'nın kurallarına sahip çıkmakla mümkündür.

Bir diğer nedeni ise, tarafların, Kıbrıs Cumhuriyeti'ni ortaya çıkaran andlaşmadan daha iyisini yapamayacakları yönündeki düşüncemdir. Tarafların gerçeğe dönüşleri kolay değil çünkü... Kıbrıslılar çözümü dıştan beklediklerine göre daha iyisi mümkün mü?

Sizce ENOSİS ve TAKSİM'in önlenmesi için neler yapılmalı? Rum sağı ve egemen unsurlarıyla AKEL'e getirdiğiniz eleştiriler var mı?

Kıbrıslılar Kıbrıslı olduklarını anlamış gibi görünüyorlar. ENOSİS ile TAKSİM'i başka türlü önlemek mümkün değildir. Bir de emperyalizmin bölgedeki etkinliğini gereğince kavramak gerekir. Anlamak değil...Tabii ki bu durum Türkiye ile Yunanistan için de önemlidir.

Geçmişte AKEL'e de, Rum sağcı ve egemen unsurlara da eleştiriler getirdim ama, artık değil. Bu bir bilgi, kültür meselesidir çünkü... Kıbrıslının sağcısı da solcusu da Kıbrıslı değil miydi, değil midir? Bu yapıdaki insan malzemesinden doğru tavır beklemek zaten yanlıştı, yanlıştır.

Yukarıdaki soru bağlamında Kıbrıs Türk egemenlerini nasıl eleştiriyorsunuz?

Kıbrıs Türk egemenleri de Kıbrıslıdırlar. Hem de bildiğiniz gibi Kıbrıs Türk egemenleri hep Kıbrıs Rum egemenlerini taklit etmektedirler. Aslında birbirimizden hiç farkımız yoktur. "Arfusdu gardaşi" derler ya...

DİKENLİ TELLERİ KALDIRALIM: KALDIRABİLİRİZ!

Angela Kiryaku

Ben, sen, biz, bu yöntemlerle savaşıyoruz.. Bu cansız kağıda bu yolla yazıyoruz ve anılarımızı canlandırıyoruz. Tarih 25 Ekim 1997 idi. Ledra- Palas'taki iki toplumlu etkinlik bu tarihte gerçekleştiriliyordu. Ben Girne kazasından Kalogria köyünden bir göçmenim. 27 yaşıma dek Kıbrıslı Türk görmedim. Küçükken okulda bize öğretilenlerden hatırladığım tek şey, Türklerin düşman olduğuydu. Evlerimizi alan ve bizi kendi vatanımızda göçmen yapan onlardı. Bu ülkede meydana gelen kötülüklerin sorumlusu sadece Türklerdi. Küçük beyinciğim o zaman bilemezdi. Bana hiç kimse, hiç bir zaman bu ülkeyi her iki tarafın bu duruma getirdiği gerçeğini söylememişti.

Şimdi belli bir süreden beridir bu beyincik gerçek durumu gördü.Yani Kıbrıslı Türkler ile Kıbrıslı Rumların büyük güçlerin, İngilizlerin ve Amerikalıların kurbanı olduğunu gördü.

Böylece ayaklarım beni o gün nihayet karşı taraftan bazı vatandaşlarımla tanışacağım umudu ile Lidra - Palas'a götürdü. Ve bu gerçekten de zor değildi. Onlar da benim gibiydi. Bana söylendiği gibi "vahşi" değillerdi. Benim gibiydiler. Ben ne istiyorsam onlar da onu istiyordu. Onlar da kendileri gibi Kıbrıslı Rumlarla tanışma umudu yüzlerinden okunan sıradan insanlardı.

Kardeşimle, az ileride bize yaklaşma çabası içindeki insan grubuna nasıl yaklaşacağımızı konuşuyorduk.

Sonunda yanlarına gittik ve Rumca olarak, Kıbrıslı Rum olup olmadıklarını, nereli olduklarını sorduk. Eee ! O anda az daha dilimi yutuyordum. Bu insanlar Kıbrıslı Türktüler ve Rumcayı çok iyi konuşuyordular. Bana Baf'tan göçmen olduklarını ve şimdi Mağusa'da yaşadıklarını söylediler. Şaşırdım!. Ne diyeceğimi bilemiyordum. Rumcaları o kadar iyiydi ki Kıbrıslı Türk olduklarına inanamadım. Gözlerimin dolduğunu, bacaklarımın titrediğini hissettim ve onları öylece kucakladım ve öptüm.

Bu insanlar da aynı benim konumumdaydılar. Onlar da 1974'ün çifte suçununun kurbanıydılar. Atina Cuntasının ve onların burdaki temsilcisi EOKA B'nin darbesinin ve Türk işgalinin kurbanıydılar.

Benim gibi kendi vatanlarında göçmendiler. Benim istediğimi onlar da istiyordu. Barışı, sevgiyi, kardeşliği... Kıbrıslı Rum birinin elini sıkmayı ve ona olanlardan kendilerinin sorumlu olmadığını, bunda her iki tarafında hatalı davrandıklarını söylemek istiyorlardı.

Onlar da tam 23 yıldan beridir devam eden ve bizi sarsan, bizi yabancı güçlerin ve çıkarların topu haline getiren çilenin bitmesini istiyordu.

Onlar da kendi seslerini benimkiyle birleştirmek istiyordu. Bu anlaşmazlığa artık yeter, ortak vatanımızda savaş istemiyoruz, sadece barış ve özgürlük istiyoruz diye haykırmak istiyordu.

Onlar da benim gibi düşünüyordu Benim İsa'ya inandığım gibi onlar da Allah'a inanıyordu. Herşeyden öte hepimiz insandık.

O günden itibaren yaşamım kökten değişti. "KIBRISLI TÜRK" kelimesini duyunca artık ilgisiz kalamıyorum. Zaman geçtikce de içimde bu ülke için özgürlük ve adalet arzusu daha da büyüyor.İki toplumun savaşsız ve sorunsuz, birlikte yaşayacağı bir son bulunmalı.

Şimdi artık savaşın sadece yıkım getireceğini, kimsenin bundan zafer veya yenilgi ile çıkmayacağını biliyorum.

Zaferi sadece sıradan insanların yürekleri getirebilir. Bunun için de her iki tarafın da büyük uğraşılar vermesi, kurbanlar vermesi gerekir. Fakat unutmayalım ki insan istediği sürece herşeyi yapabilir.

Bitirirken size şunu söylemek istiyorum. Biz Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk genç kuşaklar, aramıza dikilen ve tek olmamızı engelleyen bu duvarı yıkabiliriz. Yeşil hattaki bu dikenli telleri kenara itebilir ve tekrar aynı gökyüzü ve yıldızlar altında kardeşce birlikte yaşayabiliriz. Sabah güneşin doğuşunu görebilir, kin ve düşmanlığın olmadığı yeni bir yaşama baştan başlayabiliriz. Yaşadığımız zaman çok kısadır ve onu ikiye bölünmüş olarak geçirmemiz yazıktır. Akdenizin bu acılı adasını, kalplerimizdeki sevgiyle ve insanlarımıza duyduğumuz saygı ile aydınlatacak, parlak bir yıldız yapmak için el ele verelim.

Εγώ, εσείς, εμείς πολεμούμε με αυτόν τον τρόπο. Τον τρόπο του να γράφουμε σ' αυτό το άψυχο χαρτί και να ζωντανεύουμε τις μνήμες μας. Ήταν 25 Οκτωβρίου 1997. Εκείνη τη μέρα γινόταν δικοινοτική εκδήλωση στο Λήδρα Πάλας. Είμαι πρόσφυγας από το κατεχόμενο χωριό Καλογραία της επαρχίας Κερύνειας. Μέχρι τα 27 μου χρόνια δεν είχα ξαναδεί Τουρκοκύπριο. Από μικρή στο σχολείο το μόνο πράγμα θυμάμαι που μας δίδασκαν ήταν ότι οι Τούρκοι είναι εχθροί. Είναι αυτοί που μας πήραν τα σπίτια μας, μας έκαναν πρόσφυγες στην ίδια μας την πατρίδα. Για όλα τα κακά που γίνονται σ' αυτόν τον τόπο υπεύθυνοι ήταν μόναχα οι Τούρκοι. Το μικρό μου μυαλουδάκι τότε δεν



ΝΑ ΣΗΚΩΣΟΥΜΕ ΤΟ ΣΥΡΜΑΤΟΠΛΕΓΜΑ: ΜΠΟΡΟΥΜΕ!

Αγγέλα Κυριάκου

μπορούσε να ξέρει. Ποτέ και κανένας δεν μου είπε όλη την αλήθεια. Ότι σ' αυτόν τον τόπο έφταιξαν και οι δυο πλευρές.

Τώρα μετά από αρκετά χρόνια αυτό το μυαλουδάκι είδε την πραγματική αλήθεια. Ότι δηλαδή Ε/Κ και Τ/Κ έπεσαν θύματα των μεγάλων δυνάμεων των Άγγλων και των Αμερικανών.

Έτσι εκείνη τη μέρα με έφεραν τα πόδια μου εκεί στο Λήδρα Πάλας με την ελπίδα ότι επιτέλους θα γνώριζα κάποιον συμπατριώτη μου από την απέναντι πλευρά. Και δεν ήταν καθόλου δύσκολο. Ήταν κι αυτοί όπως και εγώ. Δεν ήταν όπως μου είπαν «άγριοι», είχαν ότι κι εγώ. Ήθελαν ότι κι εγώ. Άνθρωποι απλοί, με την ελπίδα στα πρόσωπά τους ότι κι αυτοί θα γνώριζαν κάποια Ε/Κ όπως κι αυτούς.

Όπως μιλούσα με τον αδελφό μου πώς θα πλησιάζαμε για να γνωρίσουμε κάποιους λίγο πιο πέρα ήταν μια ομάδα ανθρώπων που προσπαθούσε κι εκείνη να μας πλησιάσουν.

Αμέσως πήγαμε κοντά τους και τους ρωτήσαμε στα Ελληνικά αν είναι Ε/Κ και από που είναι. Ε! τότε ήταν που έμεινα άφωνη . Αυτοί οι άνθρωποι ήταν Τ/Κ και μιλούσαν άψογα τα ελληνικά. Μου είπαν ότι είναι πρόσφυγες από την Πάφο και τώρα μένουν στην Αμμόχωστο. Τα έχασα. Δεν ήξερα τι να πω. Τα ελληνικά τους ήταν τόσο καλά που δεν μπορούσα να πιστέψω ότι ήταν Τ/Κ. Ένιωσα τα μάτια μου να βουρκώνουν, τα πόδια μου να τρέμουν και έτσι αυθόρμητα τους αγκάλιασα και τους φίλησα.

Αυτοί οι άνθρωποι ήταν ακριβώς στην ίδια θέση όπως εγώ. Και αυτοί θύματα του διπλού εγκλήματος του 1974. Του πραξικοπήματος της Χούντας των Αθηνών και τους εδώ εκπροσώπους τους την ΕΟΚΑ Β΄ και της Τούρκικης εισβολής.

Πρόσφυγες στην ίδια τους πατρίδα όπως κι εγώ. Ήθελαν ότι κι εγώ. Ειρήνη - αγάπη - αδελφοσύνη. Να σφίξουν το χέρι σ' έναν Ελληνοκύπριο και να του πουν πως δεν φταίνε αυτοί για ότι έγινε. Έφταιξαν και οι δυο πλευρές.

Ήθελαν κι αυτοί να τελειώσει επιτέλους αυτό το μαρτύριο που για 23 ολόκληρα χρόνια μας ταλαντίζει και γινόμαστε μπαλάκι των μεγάλων δυνάμεων και συμφερόντων.

Ήθελαν κι αυτοί να ενώσουν την δική τους φωνή με τη δική μου. Να φωνάξουν φτάνει πια η διχόνοια. Δεν θέλουμε τον πόλεμο, αλλά μόνο την ειρήνη και ελευθερία στην κοινή μας πατρίδα.

Σκέφτονταν κι αυτοί όπως κι εγώ. Τι κι αν εγώ πιστεύω στο Χριστό και αυτοί στον Αλλάχ; Πάνω απ' όλα είμαστε άνθρωποι όλοι.

Από 'κείνη τη μέρα η ζωή μου έχει αλλάξει ριζικά. Δεν μένω απαθής όταν ακούω τη λέξη «Τουρκοκύπριος». Όσο περνά ο καιρός όλο και περισσότερο μεγαλώνει μέσα μου ο πόθος για ελευθερία και δικαίωση αυτού του τόπου. Να βρεθεί ένα τέλος, όπου και οι δυο κοινότητες να μπορούμε να ζήσουμε μαζί χωρίς πόλεμο και φασαρίες. Τώρα πια ξέρω πως ένας πόλεμος μόνο την καταστροφή μπορεί να φέρει και κανένας δεν θα είναι νικητής ή ηττημένος.

Νίκη μόνο οι καρδιές των απλών ανθρώπων μπορούν να φέρουν. Σίγουρα χρειάζονται πολλές προσπάθειες και θυσίες και από τις δυο πλευρές, αλλά ας μην ξεχνούμε πως ο άνθρωπος μπορεί τα πάντα να κάνει φτάνει να υπάρχει η θέληση.

Κλείνοντας θέλω να σας πω ότι εμείς η νέα γενιά Ε/Κ και Τ/Κ μπορούμε να γκρεμίσουμε αυτό το τείχος που μας έχουν κτίσει ανάμεσά μας και δεν μας αφήνουν να γίνουμε ένα. Μπορούμε επιτέλους να παραμερίσουμε αυτό το συρματόπλεγμα στην πράσινη γραμμή και να ζήσουμε ξανά μαζί αδελφωμένοι κάτω από τον ίδιο ουρανό και τα ίδια αστέρια. Μπορούμε αγκαλιά να δούμε τον ήλιο που θα ανατέλλει το πρωί και να ξεκινήσουμε μια καινούργια ζωή απ' την αρχή χωρίς μίσος και έχθρα. Τα χρόνια τα οποία ζούμε είναι πολύ λίγα και είναι κρίμα να τα παιρνούμε διχασμένοι. Ας δώσουμε λοιπόν τα χέρια για να κάνουμε αυτό το μαρτυρικό νησί της Μεσογείου ένα λαμπερό αστέρι που θα φωτίζει τις καρδιές μας από αγάπη και σεβασμό προς το συνάνθρωπό μας.

Iç Önlemler



Eleni Mavru

Kısa bir süre önce Lefkoşa'da düzenlenen bir seminerde, düzenleyiciler dikkatlerini, dıştan çevrelerce desteklenen ve içte de destekleyenleri tarafından ileri sürülen ve etnik temizlikten başka birşey olmadığını belirttikleri, " farklı alanlarda sürüngen ideolojiler ve Yeni Kıbrıslılık olarak adlandırdığımız çevre" ve "Ulusal kimliğin yabancılaşması ve yok edilmesi metodları" konularına topladılar. Saldırılarının temel hedefi Kıbrıs Üniversitesi ydi. "Helenler, Dünyanın neresinde olursanız olun birleşin, çünkü kayboluyoruz" tipi söylemler tabi ki bugün başlamadı. Ayni çevreler yaklaşık yirmi yıldan beridir "ulusal merkez" ile bağların kopacağı gerekçesiyle Kıbrıs Üniversitesinin kurulmasını engellediler. Fakat bu tavır aslında bazılarının Kıbrıs devletinin varlığını kabul etmeyi red ifadesinden başka birşey değildir. Ve bu tavırları ile birleşik ortak vatanda yaşamak kararlılığında olan herkesi karşılarında bulmalıdırlar

Εσωτερικά προγεφυρώματα!



Ελένη Μαύρου

05.03.1999

Σε σεμινάριο που διοργανώθηκε πρόσφατα στη Λευκωσία οι οργανωτές επικέντρωσαν την προσοχή τους στην "έρπουσα ιδεολογία σε διάφορους χώρους και κύκλους, την οποία ονομάζουμε νεοκυπριακισμό", στη "μέθοδο αλλοτρίωσης και υπονόμευσης της εθνικής ταυτότητας" που επιχειρείται από ...εσωτερικά προγεφυρώματα με έξωθεν ενισχύσεις και δεν είναι παρά ένα είδος εθνικού ξεκαθαρίσματος! Στόχος των πυρών ήταν κύρια το Πανεπιστήμιο Κύπρου!

Η κινδυνολογία του τύπου "όπου γης Έλληνες συσπειρωθείτε γιατί χανόμαστε" δεν ξεκίνησε βέβαια σήμερα. Οι ίδιοι κύκλοι για μια εικοσαετία περίπου εμπόδιζαν την ίδρυση Πανεπιστημίου στην Κύπρο με το διάτρητο επιχείρημα, ότι κάτι τέτοιο θα απέκοπτε τους δεσμούς με το «εθνικό κέντρο».

Αυτή όμως η στάση δεν εκφράζει παρά την άρνηση κάποιων να αποδεχτούν την ίδια την οντότητα του κυπριακού κράτους. Και σ' αυτήν τους τη στάση θα πρέπει να βρουν αντιμέτωπους όλους όσους είναι αποφασισμένοι να ζήσουν σε μια ενωμένη, κοινή πατρίδα.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ

Κεμάλ Ακτούντς

Ένας μικρός χώρος όπως η Κύπρος έχει περιορισμένες πλουτοπαραγωγικές πηγές. Αλλά λόγω του ότι ένα σημαντικό μέρος ενός μικρού νησιού όπως η Κύπρος, που έχει περιορισμένες πηγές, είναι στρατιωτικές ζώνες, έχει στενέψει ακόμη περισσότερο το χώρο που οι κάτοικοι αυτής της χώρας χρησιμοποιούν.

Ο λόγος ποιός είναι; Το Κυπριακό Πρόβλημα, η μη δυνατότητα για επίτευξη λύσης στην Κύπρο, ή η συνέχιση της παρούσας ατμόσφαιρας έντασης.

Μονάχα η περιοχή που εκτείνεται από τη Δερύνια στα ανατολικά μέχρι το Λιμνίτη στα δυτικά, η οποία χρησιμοποιείται ως στρατιωτική ζώνη για να χωρίζει τις πλευρές, τη μία από την άλλη, και για να συνεχίσει το status quo που δημιουργήθηκε μετά το 1974, είναι μια πολύ σημαντική πλουτοπαραγωγική πηγή του νησιού της Κύπρου.

Αν μπείτε ακούσια σ' αυτές τις περιοχές, μπορεί να δικαστείτε στο στρατοδικείο για το ότι παραβιάσατε την "απαγορευμένη στρατιωτική ζώνη". Διότι, ένας χωρικός που πηγαίνει να σπείρει και να θερίσει το χωράφι του σ' αυτές τις περιοχές, στην ουσία, καθημερινά παραβιάζει τις διατάξεις για την 'απαγορευμένη στρατιωτική ζώνη'. Αυτοί που πηγαίνουν για να χρησιμοποιήσουν το κτήμα τους σ' αυτές τις περιοχές είναι υποχρεωμένοι να παίρνουν άδεια από τις στρατιωτικές και όχι από τις πολιτικές αρχές. Και έχουν και την ανησυχία μήπως κάποια στιγμή πάνε θύμα καμιάς σφαίρας.

Υπάρχουν παραδείγματα στην πρόσφατη ιστορία της Κύπρου, όπου Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι πυροβολήθηκαν μέσα στις στρατιωτικές ζώνες και άφησαν τους δικούς τους που έμειναν πίσω στον πόνο.

Πολλά είναι τα παραδείγματα ανθρώπων που, καθώς μάζευαν αγρέλια ή μανιτάρια, ή που κυνηγούσαν μια πέρδικα την εποχή του κυνηγιού, συνελήφθηκαν επειδή παραβίασαν τη στρατιωτική ζώνη, ή και ακόμη, σε περιόδους έντασης, έφαγαν σφαίρες.

Όχι μόνο στην περιοχή των συνόρων. Το να περιφερόμαστε σε μέρη κοντά σε 'απαγορευμένες στρατιωτικές ζώνες', όπου βρίσκονται στρατιωτικές μονάδες, οι οποίες έχουν εξαπλωθεί σχεδόν σε όλες τις περιοχές, τόσο στο Βορρά όσο και στο Νότο της Κύπρου, μπορεί να μας δημιουργήσει προβλήματα. Αλίμονό σας, αν διαφύγει της προσοχής σας η πινακίδα που γράφει, 'Στρατιωτική Περιοχή. Απαγορεύεται η είσοδος' και προσπαθήσετε να φθάσετε μέχρι την καππαρκά που βρίσκεται πιο πέρα!... Καταφεύγετε στην 'καλή θέληση' του διοικητή της περιοχής εκείνης, διαφορετικά μπορεί να συλληφθείτε και να δικαστείτε στο στρατοδικείο.

Αν, καθώς κάνετε πικνίκ με την οικογένεια και τους φίλους σας στην κορυφή του βουνού, αποφασίσετε να κάνετε μια βόλτα με τη φωτογραφική μηχανή και χωρίς να δείτε την πινακίδα 'Απαγορευμένη Στρατιωτική Περιοχή' παίρνετε φωτογραφίες, μπορεί να μπείτε σε μπελάδες, με τις κατηγορίες της κατασκοπείας ή της 'μετάδοσης στρατιωτικών πληροφοριών στην απέναντι πλευρά'. Ξέρουμε ότι πριν λίγα χρόνια, ένας Τουρκοκύπριος δικάστηκε στην Πάφο επειδή τον είδαν κοντά σε στρατιωτική περιοχή. Αν ο ίδιος Τουρκοκύπριος μπει σε οποιαδήποτε απαγορευμένη περιοχή που ανήκει στον Τουρκικό Στρατό στο Βορρά, πάλι θα δικαστεί. Διότι η παρανομία και στις δύο πλευρές είναι η ίδια. Απαγόρευση, σύμφωνα με τους στρατιωτικούς.

Kıbrıs gibi küçük bir toprak parçasının kaynakları da az olur. Ancak Kıbrıs gibi kaynakları sınırlı olan küçük bir adanın önemli bir oranı da askeri bölgeler olduğu için, bu ülkenin sahiplerinin kullandığı alanlar daha da daralmıştır. Nedeni; Kıbrıs Sorunu, Kıbrıs'ta bir çözüme ulaşılamaması, ya da mevcut gergin ortamın sürmesi.

Sadece , doğu'daki Derinya'dan Batı'daki Limnidi'ye kadar uzanan ve tarafları birbirlerinden ayırmak ve 1974 sonrası oluşan statükoyu sürdürmek için askeri bölge olarak kullanılan kısım, Kıbrıs adasının çok önemli kaynağıdır.

O bölgelere kazara girdiğiniz anda, "askeri yasak bölge"yi ihlal ettiniz diye askeri mahkemede yargılanabilirsiniz. Çünkü bu bölgelerde tarlasını ekip biçmeye giden bir köylü, aslında her gün "askeri yasak bölge" kurallarını ihlal etmektedir. Bu bölgelerdeki bahçesini kullanmak için gidenler, sivil idarelerden değil, askeri makamlardan izin almak zorundadırlar.

Her an atılacak bir kurşuna kurban gitme stresini çekmek de cabası.

Kıbrıs'ın yakın tarihinde askeri bölgelerde vurulup geride kalan yakınlarını acılar içinde bırakan Kıbrıslı Rum ve Türklerin bulunduğu örnekler vardır.

Orada ağrelli veya mantar toplarken, ya da av zamanı bir kekliğin peşine düşerken, askeri bölgeyi ihlal etti diye tutuklanan gergin zamanlarda da kurşun yiyen insan örnekleri çoktur.

Sadece sınır bölgelerinde değil, Kıbrıs'ın Kuzeyi'nde ve Güneyi'nde hemen hemen tüm bölgelere yayılan askeri birliklerin bulunduğu "askeri yasak bölgeler"e yakın yerlerde de dolaşmak başımıza iş açabilir. "Burası askeri bölgedir. Girilmez."diye yazılı tabela gözünüzden kaçıp da, daha ilerdeki gabbar ağacına ulaşmaya çalşırsanız vay halinize!...O bölgenin komutanının "iyi niyeti"ne sığınırsınız, ya da bir süre tutuklanabilir, askeri mahkemelerde de yargılanabilirsiniz.

Dağ başında aileniz ve dostlarınızla birlikte piknik yaparken, elinizde fotoğraf makinesi ile etrafı dolaşmaya kalkar ve "askeri yasak bölge" tabelasını görmeden resim çekerseniz, casus veya "askeri bilgileri karşı tarafa ulaştırmak" iddialarıyla başınız belaya girebilir. Bundan birkaç yıl önce, Baf'ta bir Kıbrıslı Türk'ün, askeri bölge yakınlarında görüldüğü için yargılandığını biliyoruz. Ayni Kıbrıslı Türk Kuzey'de Türk Ordusuna ait, herhangi bir yasak bölgede de dolaşsa, yine yargılanır. Çünkü ikisinde de suç aynıdır; Askerlere göre yasak. Kim koydu bu kuralları? Askerler...Sivil makamların bu konuda söyleyecek sözü var mı? Hayır, kesinlikle yok...

Kıbrıs'taki silahlanma yarışı sürdükçe en tehlikeli askeri bölgelerin de çoğalacağı açık, askeri hava alanlarını veya füze rampalarını korumak için kullanılacak "yasak alanlar" daha fazla olacaktır.

Kıbrıs'ta savaş ortamı sürdüğü için, askeri birliklerin dışında kalan alanlar daha doğrusu sivil insanların kullandığı bölgeler de çeşitli derecelerden askeri bölgelerdir. Kıbrıs'ın Güney kısmı ile ilgili bilgim yok; ancak Kuzey kısmının tümünün yüzde 95'i çeşitli derecelerden askeri bölgelerdir.

ASKERİ BÖLGELER

Kemal Aktunç

Ποιός έβαλε αυτούς τους κανόνες; Οι στρατιωτικοί... Έχουν να πουν κάτι οι πολιτικές αρχές σ' αυτό το θέμα; Όχι, οπωσδήποτε όχι...

Είναι ξεκάθαρο ότι, όσο συνεχίζεται ο εξοπλιστικός ανταγωνισμός στην Κύπρο, θα αυξάνονται και οι πιο επικίνδυνες στρατιωτικές ζώνες, και θα γίνουν ακόμη περισσότεροι οι 'απαγορευμένοι χώροι', οι οποίοι θα χρησιμοποιούνται για τη φύλαξη των στρατιωτικών αεροδρομίων και των βάσεων για τους πυραύλους.

Επειδή συνεχίζεται η ατμόσφαιρα στην Κύπρο, ακόμη και οι περιοχές που παραμένουν εκτός των στρατιωτικών μονάδων, πιο σωστά, και οι περιοχές που χρησιμοποιούν οι πολίτες, είναι σε κάποιο βαθμό στρατιωτικές περιοχές. Δε γνωρίζω για το Νότιο τμήμα της Κύπρου αλλά, το 95 % του συνόλου του Βόρειου τμήματος είναι σε κάποιο βαθμό στρατιωτικές περιοχές.

Δηλαδή, αν ανεβείτε στο αυτοκίνητό σας και ξεκινήσετε για να πάτε από τη Λευκωσία στην Κερύνεια, αν σήμερα δεν παίρνετε άδεια από τις στρατιωτικές αρχές για να χρησιμοποιήσετε το δρόμο, είναι διότι ο αρμόδιος διοικητής σας συμπεριφέρεται με 'καλή θέληση'. Διαφορετικά, σύμφωνα με τους στρατιωτικούς νόμους, κάθε μέρα παραβιάζετε στρατιωτικές περιοχές και παρανομείτε.

Με λίγα λόγια, είναι φανερό ότι σε μια χώρα όπου οι στρατιωτικές περιοχές και οι στρατιωτικοί νόμοι έχουν τέτοια εξάπλωση, το καθεστώς δεν μπορεί να λέγεται δημοκρατία.

Δε χρειάζεται να είναι κάποιος κοινωνικός επιστήμονας για να πει ότι η στρατοκρατία είναι κάτι που δε συνάδει με τις δημοκρατικές αντιλήψεις και ότι τα δημοκρατικά καθεστότα είναι κάτι το εντελώς διαφορετικό.

Η στρατοκρατία είναι ένα καθεστός που μπορεί να απαγορεύσει τα πιο βασικά ανθρώπινα δικαιώματα.

Αναμφίβολα, οι πολιτικοί είναι αυτοί που ευθύνονται περισσότερο από τους στρατιωτικούς γι' αυτό το περιβάλλον στρατιωτικών ζωνών που δημιουργήθηκε στην Κύπρο.

Όσο συνεχίζεται η ατμόσφαιρα πολέμου στην Κύπρο, οι στρατιωτικοί νόμοι θα ισχύουν.

Η λύση, η ειρήνη και η αποστρατιωτικοποίηση του νησιού, θα ανοίξουν το δρόμο προς τη δημιουργία μιας πιο δημοκρατικής ατμόσφαιρας στην Κύπρο.

Yani Girne'ye gitmek için, arabanıza binip Lefkoşa'dan yola çıkarsanız, bugün eğer askeri makamlardan yolu kullanma izni almıyorsanız, bu ilgili komutanın size karşı "iyi niyetli" davrandığındandır. Yoksa askeri yasalara göre, her gün askeri bölgeleri ihlal ederek, suç işlemiş olursunuz.

Kısacası, askeri bölgelerin, askeri kuralların bu kadar yaygın olduğu bir ülkedeki rejime, çok açıktır ki demokrasi denmez.

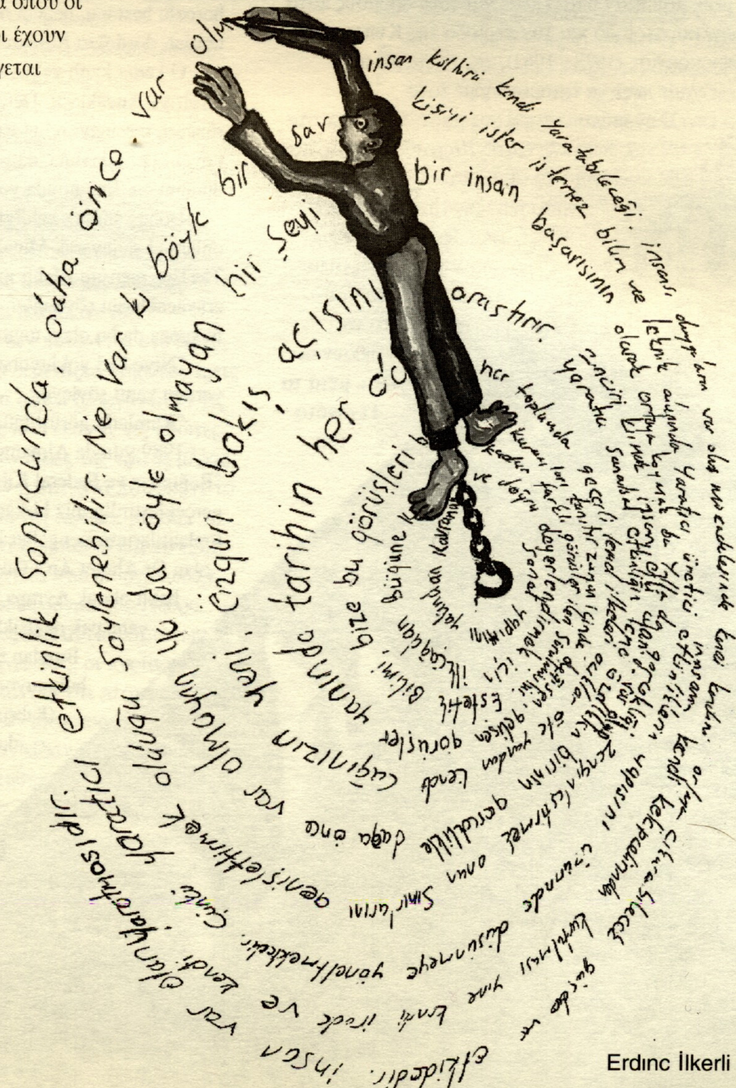
Militarizmin, demokratik anlayışla bağdaşmadığı ve demokratik rejimlerin tam karşıtı bir yapı olduğunu söylemek için sosyal bilimci olmaya gerek yoktur.

Militarizm, en temel insan haklarının kısıtlanabildiği bir rejimdir.

Kuşkusuz, Kıbrıs adasında oluşan bu askeri bölgeler ortamının sorumlusu askerlerden çok sivillerdir.

Kıbrıs'ta savaş ortamı sürdüğü sürece, askeri kurallar geçerli olacaktır.

Çözüm, barış, adanın askersizleştirilmesi, Kıbrıs'ta daha demokratik bir ortamın oluşmasının önünü açacaktır.



Erdinc İlkerli

ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ουλούς Ιρκάντ

Μετά τα Γεγονότα του 1963 και μέχρι το 1968, οι επαφές ανάμεσα στις δύο κοινότητες είχαν διακοπεί, και όταν ξανάρχισαν το 1968 συνεχίστηκαν μέχρι το 1974, παρόλο που οι δικοινοτικές συγκρούσεις του 1963 εξακολουθούσαν να έχουν κάποια επίδραση. Οι φανατικές δυνάμεις και στις δύο πλευρές είχαν κάποιο μερίδιο ευθύνης για τη διακοπή των επαφών σε ορισμένες περιόδους. Δυστυχώς, ως αποτέλεσμα της έγκρισης που είχαν από τις ηγεσίες τους, αυτές οι φανατικές δυνάμεις, επιλέγοντας τα θύματά τους, κυρίως, μέσα από τους αθώους ανθρώπους, έκαναν ότι περνούσε από το χέρι τους, για να πετύχουν τους στόχους τους και να διαμοιράσουν την Κύπρο, για να πραγματοποιήσουν τις αρχές τους, τη ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗ και την ΕΝΩΣΗ.

Ήταν η περίοδος μετά τα Γεγονότα του 1963. Με τον παππού μου, που ήταν υπάλληλος για τους δρόμους κατά την αγγλική περίοδο και την περίοδο της Κυπριακής Δημοκρατίας (1928 - 1962), και τη γιαγιά μου, είχαμε πάει να επισκεφθούμε τους ελληνοκύπριους φίλους μας που έμεναν στα χωράφια της Κάτω Πάφου. Το μέρος πού πήγαμε είναι γνωστό με το όνομα Αναβλώντα της Πάφου ή Ντερέ Αγζί. Σκοπός της επίσκεψής μας ήταν να εξαλείψουμε την καχυποψία που υπήρχε στο να συναντηθούν οι φίλοι, μετά τα Γεγονότα του

İKİ TOPLUMLU AKTİVİTELER

Ulus Irkad

1963 Olaylarından sonra 1968'e kadar iki toplum arasındaki ilişkiler kesilmiş ve 1968 yılında tekrar başladığında, 1974 yılına kadar 1963 toplumlararası çatışmalarının etkisi devam etmesine rağmen sürmüştü. İlişkilerin belli dönemlerde kesilmesinde her iki taraftaki fanatik güçlerin payı vardır. Maalesef bu fanatik güçler, liderliklerinden almış oldukları onay neticesinde kurbanlarını daha fazla masum insanlardan seçerek amaçlarına ulaşmak ve TAKSİM VE ENOSİS denilen ülkülerini gerçekleştirip Kıbrıs'ı bölmek için ellerinden geleni yapmışlardır.

1963 Olayları sonrasıydı. İngiliz ve Kıbrıs Cumhuriyeti dönemlerinde (1928-1962) yol memuru olan dedem ve nenemle birlikte Aşağı Baf ovalarında bulunan Rum dostlarımızı ziyarete gitmiştik. Gittiğimiz yer Baf Anavlondası veya Dere Ağzı olarak bilinen yerdi. Ziyaretimizin de amacı 1963 Olaylarından sonra birbirlerini göremeyen dostların, arkadaşların birbirlerini görme tecessüsünü gidermekti. Toplumlararası çatışmalar olmuştu. Herkes çatışmalar sırasında dostlarına ve arkadaşlarına ne olduğu konusunda merak içindeydi.

Dedem 60'lık diyabetli, hafif şişman, başında Humphrey Bogart şapkası, elinde horozlu bastonu, nenem onun şişmanlığında, elinde piknik yapacağımız yemek ve tatlılar, dosdoğru Rum dostların bulunduğu bostan ve seraya gittik.

O kadar kanlı ve acımasız çatışmalar olmasına rağmen tereddütsüz herkes birbiriyle kucaklaştı. Dere Ağzı (Anavlonda)'nın o azgın dalgaları, hafif tuzlu rüzgarı, masmavi rengi iştahımı açmış olacak ki, o gün Rum dostların önüme koydukları pilavuna, domates ve salatalıkları nasıl bir iştahla yediğimi hiç unutamam. Hayatımda yediğim en nefis ve en lezzetli yemek o olsa gerek.

Dönüş anımız geldiğinde dostlar birbirine sarıldılar. Ağlayış ve gülüşler arasında onlara el sallayarak Mutallo'ya doğru yürümeye başlamıştık ki birden karşımızda TMT'ye mensup silahlı militanlar belirdi. Ellerimizdeki çantaları ve üstümüzü arayacaklarını söylediler. Dedem ve nenem bu harekete çok bozulmuşlardı. Hayatları boyunca da bu olayı unutmadılar.

"Niye bizi yokluyorsunuz, yanlış olan neyi yaptık ki?" diye sorduklarında onlara verilen yanıt şöyleydi:

"Rumlarla görüştünüz, liderlik de sizi yoklamamız emrini verdi."

1989 yılında Almanya'nın Berlin şehrinde Kıbrıslı Rum ve Türk aydınlar olarak "Bağımsız ve Federal Kıbrıs İçin Temas grubu" hareketini başlatmıştık. Kıbrıs'ta gerçekleştirdiğimiz birkaç toplantıdan sonra Kıbrıs Türk Liderliği artık toplantılarımıza engeller koymaya başladı. Hatta grubun kurucu ve sekreterlerinden olan Dr Ahmet An'a Güney'e geçmeme yasağı kondu. Ahmet An ise bu durumu haklı olarak Avrupa Mahkemesi'ne götürdü. Dava devam ediyor...1964'ten bu yana pek değişiklik olmamış gibi...

Bundan iki sene önce iki toplumlu bir seminer için Ledra Palace'da bulunuyordum. Bir Kıbrıslı Rumla bir Kıbrıslı Türk genç arkadaşın (Kıbrıslı Rum arkadaşın iddiasıydı) "Güney Kıbrıs'ta resmi ideoloji baskısı yoktur" şeklindeki tartışmalarını hatırlıyorum. Doğrusu Rum arkadaşın "Güney'deki demokrasi Kuzey'dekinden daha iyidir" şeklindeki iddiasına onay veriyordum. Bizim taraftaki partilere karşı yapılan faili bulunmamış bomba eylemlerini, kutlu Adalı Cinayeti'ni ve seçimler sırasında dıştan müdahaleler ve döndürülen oy cambazlıkları ile yeni yeni vatandaşlıkların Kıbrıslı Türklerin kaderlerini nasıl etkilediğini düşünürsek ve de aynı nüfus oyunlarının Güney'de oynanmadığı

1963. Είχαν προηγηθεί οι δικοινοτικές συγκρούσεις. Όλοι ανησυχούσαν για το τι συνέβηκε στους φίλους τους κατά τη διάρκεια των συγκρούσεων.

Ο παππούς μου ήταν γύρω στα 60, διαβητικός, λίγο χοντρός, φορούσε στο κεφάλι ένα καπέλο Χάμφρεϊ Μπόγκαρτ, και κρατούσε στο χέρι ένα μπαστούνι με κόκορα. Η γιαγιά μου, που είχε το ίδιο πάχος με τον παππού μου, κρατούσε τα φαγητά και τα γλυκά που θα τρώγαμε. Έτσι, πήγαμε κατευθείαν εκεί που ήταν το μποστάνι των ελληνοκύπριων φίλων μας.

Παρόλο που συνέβηκαν τόσο αιματηρές και άγριες συγκρούσεις, όλοι αγκαλιάστηκαν χωρίς κανένα δισταγμό. Εκείνα τα μεγάλα κύματα, ο υφάλμυρος αέρας και το καταγάλανο χρώμα της περιοχής πρέπει να άνοιξαν πολύ την όρεξή μου, που ακόμη δεν μπορώ να ξεχάσω με τι όρεξη έφαγα το πιλάφι, τις ντομάτες και τα αγγουράκια που έβαλαν μπροστά μου οι Ελληνοκύπριοι φίλοι.

Όταν έφθασε η ώρα να επιστρέψουμε οι φίλοι αγκάλιασαν ο ένας τον άλλο. Ανάμεσα σε κλάματα και γέλια και κουνώντας τα χέρια αρχίσαμε να προχωρούμε προς το Μούταλλο, όταν ξαφνικά εμφανίστηκαν μπροστά μας ένοπλοι παραστρατιωτικοί της ΤΜΤ. Μας είπαν να αφήσουμε τις τσάντες που κρατούσαμε και μας ερεύνησαν. Ο παππούς και η γιαγιά μου ενοχλήθηκαν πολύ απ' αυτήν την ενέργεια. Και δεν ξέχασαν αυτό το συμβάν σε όλη τους τη ζωή.

Όταν ρώτησαν, "Γιατί μας κάνετε έλεγχο; Τι το κακό έχουμε κάνει;", η απάντηση ήταν, "Συναντηθήκατε με Ελληνοκύπριους, η ηγεσία διέταξε να σας ελέγξουμε."

Το 1989, ως ελληνοκύπριοι και τουρκοκύπριοι διανοούμενοι, αρχίσαμε στο Βερολίνο στη Γερμανία τις δραστηριότητες της "Ομάδας Επαφής για Ανεξάρτητη και Ομόσπονδη Κύπρο". Αφού πραγματοποιήσαμε κάποιες συναντήσεις στην Κύπρο, η Τουρκοκυπριακή Ηγεσία άρχισε να βάζει εμπόδια στις συναντήσεις μας. Στον Δρ. Ahmet An, ο οποίος ήταν ένας από τους ιδρυτές και γραμματέας της ομάδας, απαγορεύθηκε η μετάβαση στο Νότο. Και με το δίκιο του, ο Ahmet An οδήγησε την υπόθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Η εκδίκαση συνεχίζεται... Σάμπως καμιά αλλαγή να μην έχει γίνει από το 1964 μέχρι σήμερα...

Δύο χρόνια πριν, βρισκόμουν σ' ένα δικοινοτικό σεμινάριο στο Ledra Palace. Θυμάμαι τη συζήτηση που είχαν δυο φίλοι, ένας Ελληνοκύπριος και ένας Τουρκοκύπριος ότι, (ήταν ο ισχυρισμός του ελληνοκύπριου φίλου) "Στη Νότια Κύπρο δεν ασκείται πίεση της επίσημης ιδεολογίας". Η αλήθεια είναι ότι δεχόμουν τον ισχυρισμό του ελληνοκύπριου φίλου ότι, "Η δημοκρατία στο Νότο είναι καλύτερη από τη δημοκρατία στο Βορρά". Αν σκεφτούμε τις ανεξιχνίαστες βομβιστικές επιθέσεις εναντίον κομμάτων στην πλευρά μας, τη δολοφονία του Kutlu Adal, τις εξωτερικές παρεμβάσεις κατά τη διάρκεια των εκλογών και τις δολιότητες που γίνονται στους ψήφους, καθώς και το πως η συνεχής παροχή υπηκοότητας επηρεάζει τη μοίρα των τουρκοκυπρίων, και ακόμη αν τα συγκρίνουμε με το ότι παρόμοια πληθυσμιακά παιχνίδια δεν παίζονται στο Νότο, ο ελληνοκύπριος φίλος είχε δίκιο στον ισχυρισμό του. Το σεμινάριο διήρκεσε τρεις μέρες. Το γεγονός ότι, τα φανατικά στοιχεία στο Νότο και αυτοί διοργάνωναν τις εκδηλώσεις στο οδόφραγμα, μετά τις φραστικές επιθέσεις που έκαναν τις πρώτες μέρες εναντίον αυτών που συμμετείχαν στο σεμινάριο, στο τέλος της τρίτης μέρας, προκάλεσαν σημαντικές ζημιές στα αυτοκίνητά τους, ήταν η σταγόνα που έκανε το ποτήρι να ξεχειλίσει. Πρέπει να γράψω πως, στη συζήτηση της πρώτης μέρας, τελικά είχε δίκιο ο τουρκοκύπριος φίλος. Όμως πρέπει να προσθέσω και το εξής: Δεν ξεχάσαμε ότι, όταν διαμαρτυρηθήκαμε για την εκστρατεία που διοργάνωσαν το 1990 η Τουρκοκυπριακή Ηγεσία και το καθεστώς στο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας, το βράδυ της μέρας εκείνης, τοποθετήθηκαν βόμβες στα αυτοκίνητα των Αλμπάι Ντουρντουράν και Χουρέμ Τούλγκα. Αυτό σημαίνει πως, οι κυρίαρχες δυνάμεις και στις δύο πλευρές, μόλις κάτι τις ανησυχεί, κάνουν ότι περνά από το χέρι τους ενάντια στις δυνάμεις που θέλουν την ειρήνη. Δεν μπόρεσα να ξεχάσω τα κλάματα και τις φωνές των ελληνοκυπρίων γυναικών όταν είδαν τα αυτοκίνητά τους στο Ledra Palace κατεστραμμένα. Μαζί μ' αυτές λυπηθήκαμε κι εμείς πολύ.

Μαζί με μερικούς φίλους ελληνοκύπριους δασκάλους, αρχίσαμε ένα σχέδιο για να κάνουμε παιδιά 10 -11 χρονών από τις δύο κοινότητες να αλληλογραφούν μεταξύ τους. Σε σύντομο χρονικό διάστημα εκατοντάδες παιδιά πήραν μέρος σ' αυτό το ειρηνευτικό πρόγραμμα, όμως τα φανατικά στοιχεία και στις δύο πλευρές δε δίστασαν να επιτεθούν και σ' αυτό. Ένα περιοδικό στο Νότο κατηγόρησε τους φίλους ελληνοκύπριους δασκάλους ότι θα μονιμοποιήσουν το status quo, και η εφημερίδα 'Birlik' στο Βορρά, μου επιτέθηκε γράφοντας ότι βάζω τα παιδιά των ελληνοκυπρίων της ΕΟΚΑ να αλληλογραφούν με τα παιδιά των τουρκοκυπρίων. Κατηγορήθηκα για εθνική προδοσία.

Πρόσφατα, επιστρέφοντας με τρεις φίλους από μια συνάντηση του "Χατε" στην Πύλα, η αστυνομία στο οδόφραγμα μας συνέλαβε και μας κράτησαν σχεδόν τρεις ώρες στον αστυνομικό σταθμό. Πήραν και τα τουρκικά, ελληνικά και αγγλικά

ΕΧΕΙ ΕΡΘΕΙ Η ΩΡΑ ΝΑ ΜΕΤΑΤΡΕΨΟΥΜΕ ΤΗ ΣΙΩΠΗ ΣΕ ΦΩΝΗ

Χαγιάτι Γιασιαμσάλ



Ο σοβινιστικός εθνικισμός, που βασίζεται στη φανατική αντίληψη περί δικαίου, έχει καθορίσει το πρόσφατο παρελθόν της χώρας μας και έχει οδηγήσει το λαό μας σε ένα καταστροφικό τούνελ. Τα διάφορα στοιχεία και στις δύο κοινότητες κατάφεραν και με το παραπάνω, με την προπαγάνδα και τις μεθόδους που χρησιμοποιούν, να επιβάλουν μια τυφλή, σιωπηρή συμπεριφορά και να σπείρουν την καχυποψία ανάμεσα στις κοινότητες.

Στο τελευταίο διάστημα παρεμποδίστηκε ακόμη και η παραμικρή πρόοδος στις σχέσεις ανάμεσα στις δύο κοινότητες και δημιουργώντας σύννεφα κινδύνου και υπονοιών, μπήκαν εμπόδια στις συναντήσεις των ομάδων των πολιτών. Αντί της συναινετικής και από κοινού υπέρβασης των προβλημάτων ανάμεσα στις κοινότητες, στη βάση της φιλίας και της συνεργασίας, δίνεται περισσότερη σημασία στα συμφέροντα της μιας κοινότητας.

Όσοι αγωνίζονται για επανένωση σε ένα περιβάλλον, όπου για χρόνια εμβολιαζόταν στην Κύπρο και κατά το τελευταίο διάστημα ήταν πιο ισχυρή η διάκριση σε Εμείς και Αυτοί, πρέπει κατ' αρχήν, ενάντια στην προπαγάνδα και τους ισχυρισμούς για μονόπλευρο δίκαιο, να αναπτύξουν και να ενδυναμώσουν τη Φιλία και τη συνεργασία στη βάση των κοινών συμφερόντων. Πρέπει, χωρίς να αρνούμαστε τις διαφορές, να αφαιρέσουμε το εχθρικό περιεχόμενο από τη διάκριση Εμείς και Αυτοί, και να καταβάλουμε προσπάθειες στην κατεύθυνση των κοινών συμφερόντων Όλων μας. Μπορούμε να δημιουργήσουμε την αρμονική κοινωνία του μέλλοντος, όχι με προσεγγίσεις που αποκλείουν τους άλλους, αλλά με το να αντιταχθούμε στην αναπόφευκτη πλάνη της κοινωνικής ψυχολογίας του εθνικισμού που λέει "Εμείς έχουμε δίκαιο και Αυτοί άδικο". Πρέπει να αγκαλιάσουμε τους άλλους μέσα στη δική τους πραγματικότητα. Αρχίζοντας από τους εαυτούς μας, με ερωτήματα που θα θέσουμε, μπορούμε να σπάσουμε τη σιωπή, μέσα στο θόρυβο που δημιουργεί η οργανωμένη προπαγάνδα και να πραγματοποιήσουμε τα πρώτα βήματα προς τη Φιλία και τη συνεργασία.

Η πικρή εμπειρία του σιωπηρού μέσα στο θόρυβο παρελθόντος, δημιουργεί σημαντικά εμπόδια στο ταραγμένο μας μέλλον. Παρόλα τα εμπόδια που υπάρχουν μπροστά στη φιλία και τη συνεργασία, είμαστε υποχρεωμένοι να ενισχύσουμε τις προσπάθειές μας. Η θέλησή μας για τη δημιουργία μιας νέας Κύπρου, πρέπει να μας εξοπλίζει με νέες σκέψεις απαλλαγμένες από τις πλάνες και να μας κατευθύνει προς κοινές προσπάθειες στη βάση της Φιλίας και της συνεργασίας. **Μόνο τότε θα μπορέσουμε να διαφυλάξουμε την πατρίδα μας και να δημιουργήσουμε μια νέα Κύπρο.**

βιβλία που κρατούσαμε. Η αλήθεια είναι ότι πήραμε πίσω τα βιβλία μας, όμως η αναστάτωση που περάσαμε μας έμεινε. Θα καταλάβατε δηλαδή ότι, η νοοτροπία των κυρίαρχων και φανατικών στοιχείων και στις δύο πλευρές ενάντια στις δικοινοτικές επαφές για ειρήνη, δεν έχει αλλάξει και πολύ μετά από επεισόδιο ελέγχου όταν ήμουν 7 χρονών, συνεχίζεται σαν ένας απαγορευτικός μηχανισμός.

Δεν μπορούμε να πούμε πως δεν έγιναν και θετικά πράγματα, παρόλη την πίεση και τις απαγορεύσεις. Είναι τα δικοινοτικά φεστιβάλ, η παρουσίαση σε ορισμένες πόλεις στο Νότο του πίνακα 3572 τετραγωνικών μιλίων (παρουσιάζει την 9000 χρόνων ιστορία της Κύπρου), η παρουσίαση αρκετές φορές εκθέσεων σκιτσογράφων στο Νότο με τις οποίες παρουσιάζεται στους Ελληνοκύπριους ο πόθος των Τουρκοκυπρίων για ειρήνη, η συνάντηση παιδιών από τις δύο κοινότητες σε φεστιβάλ και η παρουσίαση σ' αυτά παραδοσιακών παραστάσεων από τα παιδιά, η υπογραφή από παιδιά και από τις δύο κοινότητες ενός κοινού βιβλίου, η έκδοση του δικοινοτικού περιοδικού "Χάτε", που τώρα έχουμε στα χέρια μας, η αλληλογραφία ανάμεσα σε εκατοντάδες παιδιά και, εκατοντάδες δραστηριότητες που δεν έρχονται στο μυαλό μου, αλλά γίνονται παρά τα εμπόδια των φανατικών στοιχείων. Δηλαδή όλα αυτά που δημιουργούνται και παράγονται πληρώνοντας κάποιο αντίτιμο... Αυτά είναι τα θεμέλια πάνω στα οποία θα υψωθεί στο μέλλον η Κύπρος μας, η μητέρα πατρίδα μας.

Πρέπει, έχοντας υπόψη όλες τις δυσχέρειες, να συνεχίσουμε αυτόν τον ιερό αγώνα, μέχρις ότου έρθει η ειρήνη και η γαλήνη στην Κύπρο. Η Κύπρος είναι η "Μητέρα Πατρίδα Μας". Και δεν υπάρχει άλλη Κύπρος! Το να αγαπούμε την Κύπρο σημαίνει να αγαπούμε τους εαυτούς μας.

Πρέπει, παρ' όλες τις δυσκολίες, να εντατικοποιήσουμε ακόμη περισσότερο τις δικοινοτικές επαφές.

karşılaştırmasını yaparsak Rum arkadaş iddiasında haklıydı. Seminer üç gün sürmüştü. Üçüncü günün sonunda Güney'deki fanatik unsurların ve Barikat eylemcilerinin seminere katılanlara ilk günlerde yaptıkları sözlü sataşmalardan sonra arabalarına büyük oranda zarar vermeleri bardağı taşıran son damla oldu. İlk günkü tartışmadan Kıbrıslı Türk arkadaşın haklı çıktığını yazmam gerekir. Ama şunu da eklemem gerekiyor: 1990 yılında Ledra Palace Barikatı'nın Türk Liderliği ve rejim tarafından kapanmasını protesto ettiğimiz için, o günün gecesinde de Sayın Alpay Durduran ve Hürrem Tulga'nın arabalarının bombalanmasını da unutmadık. Demek ki her iki taraftaki egemenler rahatsız olmaya görsünler barış isteyen güçlere karşı ellerinden geleni yapıyorlar. Ledra Palace'da arabalarını harap olmuş bir şekilde gören Kıbrıslı Rum hanım arkadaşların ağlayışları ve haykırışlarını unutamadım. Onlarla birlikte bizler de çok üzülmüştük.

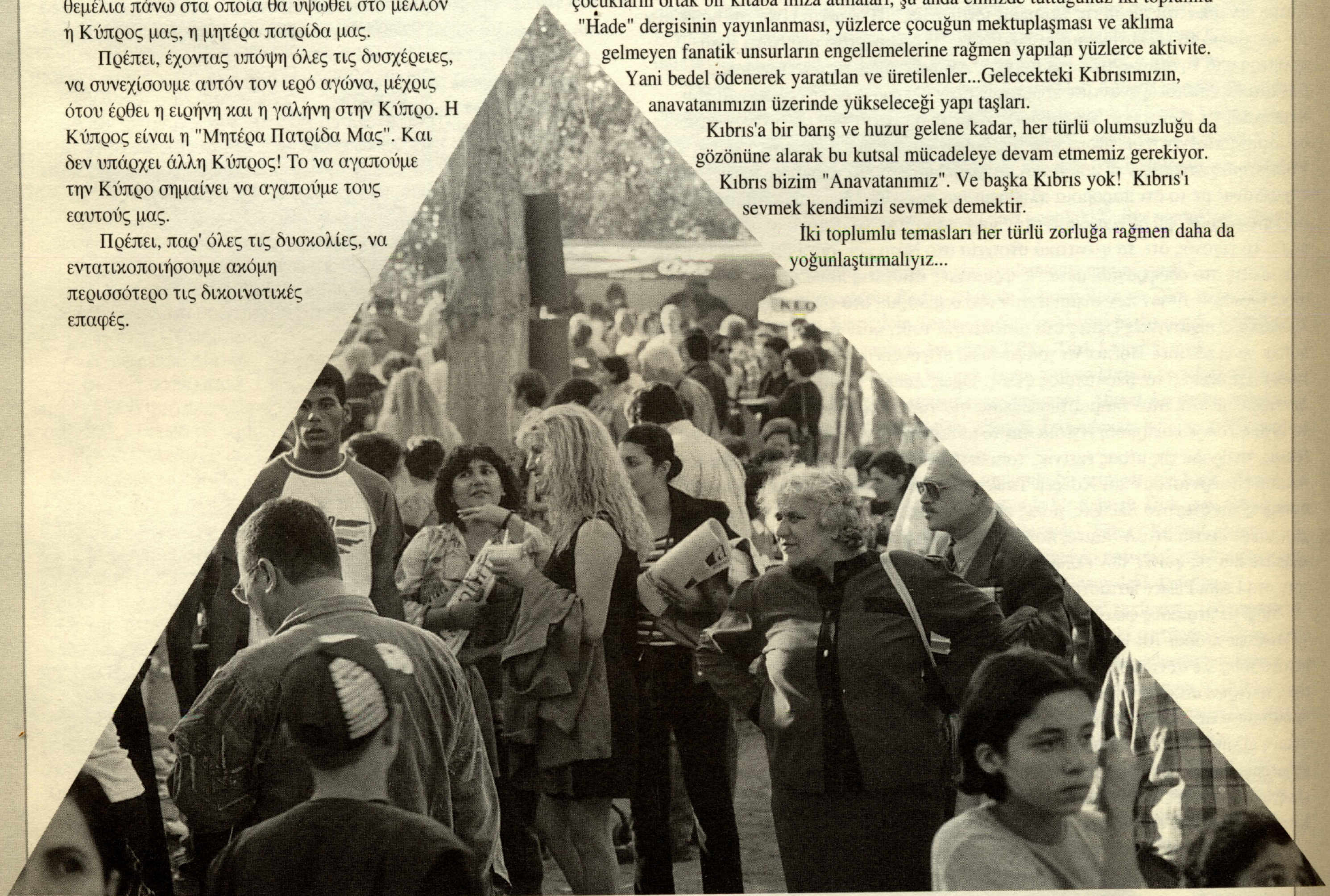
İki toplumdan 10-11 yaşlarındaki çocukları birbirleriyle yazıştırmak için birkaç Rum öğretmen arkadaşla bir proje başlatmıştık. Kısa zamanda yüzlerce çocuk bu barış projesine katıldı, fakat her iki taraftaki fanatik unsurlar buna da saldırmakta tereddüt etmediler. Güney'deki bir dergi Kıbrıslı Rum öğretmen arkadaşlara statükoyu kalıcılaştıracaklar diye saldırırken, Kuzey'deki "Birlik" gazetesi de bana "EOKA"cı Rum çocuklarını Türk çocuklarıyla mektuplaştırdığım için saldırıya geçti. Vatan hainliğiyle suçlandım.

Geçenlerde Pile'de üç arkadaşla birlikte bir "Hade" toplantısından dönerken barikatta polis tarafından tutuklanıp yaklaşık üç saat polis karakolunda alıkonduk. Ellerimizdeki Türkçe, Rumca ve İngilizce kitaplarımıza da el kondu. Gerçi kitaplarımız geri verildi, ama çektiğimiz huzursuzluk yanımıza kaldı. Yani anlayacağınız her iki taraftaki egemen ve fanatik güçlerin barış için iki toplumlu temaslara karşı mentaliteleri, benim 7 yaşımdayken yaşadığım yoklama olayından sonra da pek değişmedi, kısıtlayıcı bir mekanizma olarak devam ediyor.

Tüm baskı ve kısıtlamalara rağmen olumlu şeyler de olmadı değil. İki toplumlu festivaller, 3572 Mil Kare resminin (Kıbrıs'ın 9000 senelik tarihini sergiliyor) Güney'de bazı büyük şehirlerde sergilenmesi, karikatürcülerin birçok kez Güney'de sergiler açıp, Kıbrıslı Türklerin barış özlemlerini Kıbrıslı Rumlara iletmeleri, iki toplumdan çocukların festivallerde buluşup folklor gösterileri sunmaları, Rum ve Türk çocukların ortak bir kitaba imza atmaları, şu anda elinizde tuttuğunuz iki toplumlu "Hade" dergisinin yayınlanması, yüzlerce çocuğun mektuplaşması ve aklıma gelmeyen fanatik unsurların engellemelerine rağmen yapılan yüzlerce aktivite. Yani bedel ödenerek yaratılan ve üretilenler...Gelecekteki Kıbrısımızın, anavatanımızın üzerinde yükseleceği yapı taşları.

Kıbrıs'a bir barış ve huzur gelene kadar, her türlü olumsuzluğu da gözönüne alarak bu kutsal mücadeleye devam etmemiz gerekiyor. Kıbrıs bizim "Anavatanımız". Ve başka Kıbrıs yok! Kıbrıs'ı sevmek kendimizi sevmek demektir.

İki toplumlu temasları her türlü zorluğa rağmen daha da yoğunlaştırmalıyız...



1963
İKİ TOPLUMLU DEVLETİN DAĞILMASI
13 MADDE

Sofoklıs Rusos

Masal -her masal nasılsa öyle - basit ve güzel. Bir tarafta biz-iyiler,karşı cephede diğerleri-kötüler. Kötüler Kıbrıs'ı yıkıma uğratmak ve iyiler de onu kurtarmak istediler. İyiler ülkenin iyiliği için değişiklikler istediler, ve kötüler kötü oldukları için bunu istemediler. İyiler iyi oldukları için ısrar ettiler ve kötüler- doğal olarak diğerleri - isyan ettiler ve ülkeyi kan gölüne çevirdiler. Güzel, basit ve öğretici bir hikaye, fakat hani o klasik son vardır ya "onlar iyi yaşadılar ve biz de daha iyi", işte o son olmadan, çünkü gerçekte onlar kötü ve biz daha da kötü yaşadık.

Bu hikaye ortalama bir Kıbrıslı Rumun bilincinde Kıbrıs sorununun bütünsel tarihidir. İyi Rumlar, kötü Türkler, tüm iyi niyeti ile iyi lider Makarios ve kötü niyetleri ile kötü lider Küçük veya Denktaş.

Eğer 1963 trajik dönemini, çatışmaları ve kıyımları ve iki toplumlu devletin dağılmasını basit anlatımla böyle nakledersek, böyledir.

Bu dönemin en önemli olaylarından biri Makarios'un anayasanın 13 maddesinin değiştirilmesine yönelik sunduğu önerileridir. Hikayeye göre iyi Makarios, sadece anayasayı geliştirme, onu daha bir, tüm Kıbrıslıların -Rumların ve Türklerin- yararına , daha bir işler hale getirmek istemişti. Bunun tersine kötü Türkler, sadece kendileri için de iyi olacak, daha iyi bir devlet istememekle kalmadılar, olayı onu dağıtmak ve kendilerinkini kurmak için, iki toplumlu devlete karşı ayaklanma fırsatı olarak kullandılar.

Kesin olan, bu hikayenin aynı aşırılıklar içerisinde bir de Türk versiyonunun olduğudur. Tabii ki burada temel değişiklik, Rumlar ile Türklerin, iyi ile kötünün yer değiştirmesi. Fakat gerçek tarih ne masalla, ne de basitleştirilmiş "iyi-kötü" ile anlatılabilir. Hükümet eden egemenlerin ve bölgede çıkarları olan büyük güçlerin çıkarları ile açıklanabilir.

13 maddenin önemini ve hizmet ettiği gerçek hedefleri inceleyeceğiz. Bulguların temel kaynağı olarak Nikos Kranidiotis'in "Tahkim edilmemiş devlet" kitabını kullanacağız. Nikos Kranidiotis Makarios'un en yakın çalışma arkadaşlarından biriydi.

Tarih

İki toplumlu devletin işlerlik kazandığı 1960 yılından, dağıldığı Aralık 1963 yılına dek geçen süre, onun dağıtılma kaderini biçimlendiren mücadelelerle doludur.

Enosis bu dönemde Yunan ve Kıbrıslı Rum liderliğinin son amacı olarak kaldı. Karamanlis'in Kranidiotis ile bir konuşması bunun karakteristik bir örneğini teşkil eder. ".. Kıbrıs sorunu, er veya geç çözülecek ve Kıbrıs Yunanistan ile birleşecektir. Sorun zaman sorunudur...". Oysa Zürih'in mimarlarından Karamanlis'in Enosis'den yana görüş ifade edecek son kişi olması beklenirdi.

1963
Η ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΑ 13 ΣΗΜΕΙΑ

Σοφοκλής Ρούσος

Ο μύθος - όπως κάθε μύθος - είναι απλός και ωραίος. Στη μια πλευρά εμείς-οι καλοί. Στην αντίπερα οι άλλοι-οι κακοί. Οι κακοί ήθελαν να καταστρέψουν την Κύπρο, οι καλοί ήθελαν να την σώσουν, οι καλοί ήθελαν να κάνουν αλλαγές για το καλό του τόπου, οι κακοί δεν τις ήθελαν αφού ήταν κακοί, οι καλοί επέμεναν αφού ήταν καλοί, και οι κακοί-οι άλλοι φυσικά, έκαναν ανταρσία και μακέλεψαν τον τόπο. Ωραίος απλός και διδακτικός μύθος, δίχως το κλασικό ζήσανε αυτοί καλά και εμείς καλύτερα, γιατί κακά τα ψέματα, ζήσανε αυτοί κακά και εμείς χειρότερα.

Αυτός ο μύθος στη συνείδηση του μέσου Ελληνοκύπριου είναι ολόκληρη η ιστορία του Κυπριακού. Καλοί οι Έλληνες, κακοί οι Τούρκοι, καλός ηγέτης ο Μακάριος με όλες τις καλές προθέσεις, κακός ηγέτης ο Κιουτσιούκ ή ο Ντεκτάς ανάλογα, με όλες τις κακές προθέσεις.

Έτσι άν μεταφερτούμε στην τραγική περίοδο του 1963, μ' αυτόν τον απλοϊκό τρόπο εξηγούνται και η σύγκρουση και οι σφαγές και η διάλυση του δικοινοτικού κράτους.

Ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα της περιόδου ήταν η υποβολή από τον Μακάριο των 13 σημείων, για αλλαγή του συντάγματος. Σύμφωνα με το μύθο ο καλός Μακάριος ήθελε απλώς να βελτιώσει το σύνταγμα, να το κάμει πιο λειτουργικό, για το καλό όλων των Κυπρίων, Ελλήνων και Τούρκων. Αντίθετα οι κακοί Τούρκοι όχι μόνο δεν ήθελαν ένα καλύτερο κράτος και για το δικό τους καλό, αλλά επιπλέον χρησιμοποίησαν την ευκαιρία για να εξεγερθούν ενάντια στο δικοινοτικό κράτος, να το διαλύσουν και να δημιουργήσουν το δικό τους.

Σίγουρα ο μύθος θα έχει και την τουρκοκυπριακή εκδοχή του, που μέσες άκρες θα είναι η ίδια, με τη βασική διαφορά ότι οι Έλληνες και Τούρκοι θα εναλλάσσονται στους ρόλους του κακού και του καλού. Η πραγματική όμως ιστορία δεν εξηγείται ούτε με μύθους, ούτε με απλουστεύσεις στυλ "καλοί-κακοί". Εξηγείται με βάση τα συμφέροντα των τάξεων που κυβερνούν και των μεγάλων δυνάμεων που εμπλέκονται στην περιοχή.

Τη σημασία των 13 σημείων και τους πραγματικούς στόχους που εξυπηρετούσαν θα εξετάσω παρακάτω. Σαν βασική πηγή στοιχείων θα χρησιμοποιήσω το βιβλίο του Νίκου Κρανιδιώτη "Ανοχύρωτη Πολιτεία". Ο Νίκος Κρανιδιώτης ήταν ένας από τους πιο στενούς συνεργάτες του Μακάριου.

Η Ιστορία

Η περίοδος από το 1960 που άρχισε τη λειτουργία του το δικοινοτικό κράτος, μέχρι το Δεκέβρη του 1963 που διαλύθηκε, χρωματίστηκε από διαμάχες που διέγραψαν τη μοραία διάλυσή του.

Η Ένωση παρέμεινε σ' όλην τη διάρκεια ο τελικός στόχος της Ελληνικής και Ελληνοκυπριακής ηγεσίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η συνομιλία του Καραμανλή με τον Κρανιδιώτη "...Το Κυπριακό, αργά ή γρήγορα θα λυθεί και η Κύπρος θα ενωθεί με την Ελλάδα. Όλα όμως είναι ζήτημα χειριμού..." Ο Καραμανλής, ο αρχιτέκτονας της Ζυρίχης ήταν ο τελευταίος άνθρωπος που θα περίμενε κάποιος να εκφραστεί υπέρ της Ένωσης.

Όσον αφορά στην Ελληνοκυπριακή ηγεσία, καθημερινές ήταν οι αναφορές και ενέργειες που έδειχναν καθαρά ότι:

α. Ο στόχος της Ένωσης παρέμενε ο τελικός στόχος του αγώνα και

β. Δεν ήταν διατεθειμένοι να μοιραστούν την εξουσία με τους Τουρκοκύπριους.

SESSİZLİĞİ SESE DÖNÜŞTÜRME ZAMANI GELDİ !

Hayatı Yaşamsal



Bağnaz haklılık anlayışına dayalı, şoven ulusçuluk ülkemizin yakın geçmişini belirleyip, insanlarımızı bir felaket tüneline sürükledi. Toplumların birbirine karşı çift gözle bakıp tek gözle görme, dilsiz ve kör davranma'nın norm haline getirilmesi için gerekli her türlü uygulama ve propoganda her iki toplum içindeki unsurlar tarafından istenilenin de ötesinde yerine getiriliyor.

Toplumlararası ilişkilerde en ufak bir ilerlemenin dahi engellendiği, sivil toplum örgütleri gruplarının buluşmalarında bile tehlike ve kuşku bulutları yaratarak önemli engeller çıkartıldığı son zamanlarda, Toplumların dostluk ve işbirliği temelinde sorunları ortak birlikteliklerle aşması yerine Kendi Tarafına oynaması etkin hale getiriliyor.

Kıbrısta yıllarca enjekte edilen ve son zamanlarada **Biz** ve **Onlar** ayrımının giderek güçlendiği bir ortamda birleştirici çaba içinde olanlar, öncelikle tek yanlı haklılık iddiaları ve propagandaya karşı ortak çıkarlar temelinde **Dostluk** ve **İşbirliği'ni** geliştirmeli ve güçlendirmelidir. Farklılıkları inkar etmeden **Biz** ve **Onlar** ayrımını düşmansal içeriğinden soyutlayarak Hepimizin **ortak çıkarları** doğrultusunda uğraş vermeliyiz. Geleceğin uyumlu toplumu, dışlayan yaklaşımlarla değil öbürünü kendi gerçekliği içinde kucaklıyarak, ulusçuluğun kaçınılmaz siyasal psikolojisi **Haklı Biz Haksız Onlar** saplantısına karşı çıkarak yaratabiliriz.

Kendimizden başlayarak soracağımız sorularla, örgütlü propagandanın yarattığı Gürültü içinde sessizliği bozabilir ve Dostluk ve İşbirliği'ne doğru ilk adımları atabiliriz.

Gürültü içinde sessiz geçmişin acı deneyimleri fırtınalı geleceğimiz önünde önemli engeller oluşturmaktadır. **Dosluk** ve işbirliği önünde var olan engellere rağmen, çabalarımızı yükseltmek zorundayız. Yeni bir Kıbrıs yaratma isteğimiz , bizleri saplantılardan arınmış yeni düşüncelerle donatt ırmalı ve **Dostluk** ve **İşbirliği** temelinde ortak çalışmalara yönlendirmelidir. Ve işte o zaman ülkemizi koruyup **Yeni bir Kıbrıs** yaratabileceğiz.

Σοβαρά σημεία συγκρούσεων υπήρξαν

α. Ο κατάργηση του διαχωρισμού των δήμων σε Ελληνικούς και Τούρκικους. (Οι Τούρκοι ήθελαν να συνεχίσει ο διαχωρισμός, οι Έλληνες ήθελαν την διάλυση και ενοποίησή τους.

β. Η αναλογία Δημοσίων Υπαλλήλων (οι συμφωνίες πρόβλεπαν 70-30)

γ. Η αναλογία και η τοποθέτηση του Κυπριακού στρατού (οι συμφωνίες πρόβλεπαν 60-40)

δ. Η μη υπερψήφιση των φόρων (Οι Τούρκοι χρησιμοποιούσαν το δικαίωμα βέτο σαν μέτρο πίεσης)

ε. Το βέτο του Αντιπρόεδρου

Τα 13 σημεία

Τα 13 σημεία σε περίληψη είναι:

1. Κατάργηση βέτο του Αντιπρόεδρου.
2. Ο Αντιπρόεδρος να αναπληρώνει τον Πρόεδρο.
3. Ο Έλληνας πρόεδρος και οΤούρκος αντιπρόεδρος της Βουλής να εκλέγονται από όλο το σώμα και όχι χωριστά (Έλληνες τον πρόεδρο και Τούρκοι τον αντιπρόεδρο).
4. Ο αντιπρόεδρος της Βουλής να αναπληρώνει τον πρόεδρο.
5. Κατάργηση των χωριστών πλειοψηφειών
6. Οι Δήμοι να είναι ενιαίοι.
7. Να καθιερωθεί ενιαία δικαιοσύνη. (Κατάργηση χωριστών δικαστηρίων)
8. Ενοποίηση Αστυνομίας και Χωροφυλακής
9. Η αριθμητική δύναμη Στρατού και Αστυνομίας να καθορίζεται με νόμο
10. Να καταργηθεί η αναλογία 70-30 και 60-40 στη δημόσια υπηρεσία και τον στρατό
11. Ο αριθμός των μελών της Επιτροπής δημόσιας υπηρεσίας να γίνει από 10 σε 5
12. Οι αποφάσεις της Επιτροπής δημόσιας υπηρεσίας να λαμβάνονται με απλή πλειοψηφία.
13. Κατάργηση της Ελληνικής Κοινοτικής Συνέλευσης.

Η αλλαγή στο συσχετισμό δυνάμεων.

Η Πολιτική πίσω από τις αλλαγές

Παρόλο που οι αλλαγές αυτές αν προτείνονταν στη Γαλλία ή τη Μ. Βρετανία θα ήταν προοδευτικές και ανώδυνες, στην Κύπρο του '63 ούτε προοδευτικές ούτε ανώδυνες ήταν. Στόχος των αλλαγών αυτών ήταν η μετατόπιση της εξουσίας από τη μια κοινότητα στην άλλη.

Αν κοιτάξουμε ξανά τα 13 σημεία, πέρα από δύο-τρία διακοσμητικά, όλα αναφέρονται σε ένα βασικό χαρακτηριστικό. Να καταργηθούν οι ρυθμίσεις που δίνουν στους Τουρκοκύπριους εξουσίες πέρα από την αριθμητική τους δύναμη. Να καταργηθούν οι ρυθμίσεις που τους δίνουν εξουσία σαν Τούρκους. Με βάση το Σύνταγμα του '60 οι Τουρκοκύπριοι ήσαν συνιδιοκτήτες του Κυπριακού κράτους. Οι αλλαγές τους έκαναν απλούς φιλοξενούμενους.

Οι αντιδημοκρατικές διατάξεις του συντάγματος σε περιπτώσεις κρατών όπως το δικοινοτικό του '60 λειτουργούν σαν η ασφάλεια της μειοψηφίας από πιθανή καταπάτηση των δικαιωμάτων της από την πλειοψηφία. Στόχος των 13 σημείων ήταν η αφαίρεση αυτών των εξουσιών από τους Τούρκους, με μακροπρόθεσμο ευκταίο αποτέλεσμα την Ελληνοποίηση του μέχρι τότε Ελληνοτουρκικού Κυπριακού κράτους. Και ήταν μεγάλης σημασίας για τους μακροπρόθεσμους στόχους της Ελληνοκυπριακής ηγεσίας.

Σε εμπιστευτική επιστολή Μακάριου προς Κρανιδιώτη αναφέρεται ότι, στόχος του ήταν να αναθεωρήσει το σύνταγμα και μετά να καταργήσει τις συνθήκες εγγυήσεως. Σε περίπτωση που οι συνομιλίες για αναθεώρηση, αναφέρει, αποτύχουν, θα προχωρήσει σε άλλα μέτρα για να πετύχει το σκοπό του

Kıbrıs Rum liderliği için

a. Enosis hedefinin mücadelenin son amacı olarak kaldığı ve

b. Erk'i (iktidarı) Kıbrıslı Tükler ile paylaşmaya istekli olmadıkları her günkü açıklamalarından ve eylemlerinden net olarak görülüyordu.

Ciddi çatışma noktaları olarak öne çıkan konular ise şöyleydi:

a. Belediyelerin Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk Belediyeleri olarak ayrılmasını ortadan kaldırmak. (Türkler ayrı belediyelerin devamından yana idiler,Rumlar ise birleştirilmesini isitiyordu.)

b. Kamu memurlarının oranı. (Antlaşmalar 70'e 30 oranını öngörüyordu.)

c. Kıbrıs ordusundaki oran. (Antlaşmalar 60'a 40 öngörüyordu.)

d. Vergilerin onaylanmaması. (Türkler veto hakkını bir baskı unsuru olarak kullanıyordu.)

e. Başkan yardımcısının veto hakkı.

13 Nokta

13 nokta özet olarak şunlardı:

1. Başkan yardımcısının veto hakkının kaldırılması.
2. Başkana Başkan yardımcısının vekalet etmesi.
3. Meclisin Rum başkanı ile Türk başkan yardımcısının ayrı ayrı (Rumların başkanı ve Türklerin de başkan yardımcısını) değil ,tüm organca seçilmesi.
4. Başkana meclis başkan yardımcısının vekalet etmesi.
5. Ayrı çoğunluk olgusunun kaldırılması.
6. Belediyelerin birleştirilmesi.
7. Adalet mekanizmasının birleştirilmesi. (Ayrı mahkemelerin kaldırılması)
8. Polis ile Jandarmanın birleştirilmesi.
9. Ordu ve Polis gücünün sayısının yasa ile belirlenmesi.
10. Kamu hizmeti ile orduda var olan 70'e 30 ve 60'a 40 oranlarının kaldırılması.
11. Kamu hizmeti komisyonunun üye sayısının 10'dan 5'e indirilmesi.
12. Kamu hizmeti komisyonunun kararlarını basit çoğunlukla alması.
13. Kıbrıs Rum Cemaat Meclisinin kaldırılması.

Güçler dengesinde değişiklik

Değişiklik politikasının perde arkası

Eğer bu değişiklikler Fransa'da veya Britanya'da önerilseydi ilerici ve sancısız olabilirdi. Fakat 1963 Kıbrısında ne ilerici ne de zararsızdılar. Bu değişikliğin amacı erk'in bir toplumdan diğerine aktarılmasıydı. Eğer 13 maddeye tekrar bakacak olursak iki üç tane dekoratif amaçlı olanının dışında hepsi de temel bir karakteristiği ortadan kaldırıyor: Bu da sayısal güçlerinin üzerinde Kıbrıslı Türklere erk hakkı sağlayan düzenlemelerin ortadan kaldırılması ve kendilerine Türk oldukları için erk verilmesini sağlayan düzenlenmelerin kaldırılmasıdır. 60

Η σημασία για τους Τούρκους:

Σίγουρα οι προθέσεις της Τουρκοκυπριακής ηγεσίας την περίοδο αυτήν, δεν ήταν καθόλου αγαθές. Υπάρχουν αρκετά παραδείγματα που δείχνουν ότι υπονόμευαν και αυτοί το νεαρό δικοινοτικό κράτος και έχουμε λόγους να πιστεύουμε ότι και αυτοί σχεδίαζαν τη σύγκρουση. Οι συνταγματικές αλλαγές, όμως, που προτείνονταν από το Μακάριο, δημιουργούσαν από μόνες τους συνθήκες διάλυσης της συνύπαρξης. Αν γινόντουσαν αποδεκτές, οι Τούρκοι σαν κοινότητα δεν θα είχαν καμιά εξουσία, ούτε στο κράτος, μα ούτε και στους δήμους. Η απόρριψη των 13 σημείων για την Τουρκοκυπριακή ηγεσία ήταν μονόδρομος. Άσε που βόλευε και όσους προωθούσαν διχοτομικά σχέδια.

Συνταγή για σύγκρουση:

Όπως είδαμε τα 13 σημεία δεν ήταν απλές δημοκρατικές αλλαγές για την καλύτερη λειτουργία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ήταν βασικές συνταγματικές αλλαγές, που αφαιρούσαν εξουσίες από τους Τουρκοκύπριους και τις έδιναν στους Ελληνοκύπριους. Ήταν επόμενο να μην γίνουν αποδεκτές, ούτε από την Τουρκοκυπριακή ούτε από την Τουρκική ηγεσία. Είναι αδύνατον αυτό το απλό γεγονός να μην είχε προβλεφθεί από την Ελληνοκυπριακή ηγεσία. Ιδιαίτερα από τον Μακάριο, που εθεωρείτο ικανός πολιτικός και αποτελεσματικός ισορροπιστής. Με δεδομένο, επίσης, ότι η Τούρκικη κυβέρνηση απέρριψε ένα χρόνο πριν οποιαδήποτε ιδέα συνταγματικής αλλαγής. Είναι λογικό, λοιπόν, να συμπεράνουμε ότι οι προτάσεις υποβλήθηκαν για να απορριφθούν, ίσως για να δημιουργηθεί η κρίση τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Οι προτάσεις υποβλήθηκαν από το Μακάριο στις 30 Νοεμβρίου του '63 στον τότε αντιπρόεδρο Κιουτσούκ, με κοινοποίηση στις εγγυήτριες δυνάμεις (Μ. Βρετανία, Τουρκία, Ελλάδα) με την παρατήρηση ότι η συνταγματική αυτή αλλαγή είναι εσωτερική υπόθεση της Κυπριακής Δημοκρατίας και δεν αναγνωρίζει στις εγγυήτριες δυνάμεις το δικαίωμα επέμβασης.

Απορρίφθηκαν, όπως ήταν φυσικό, από από την Τουρκία και τους Τουρκοκύπριους και έχουμε σαν συνέχεια την αποχώρηση των Τουρκοκυπρίων από την Κυβέρνηση και τις ένοπλες συγκρούσεις του Δεκέμβρη. Στο στρατιωτικό πεδίο οι Ελληνοκύπριοι βγαίνουν νικητές και ελέγχουν όλη την επικράτεια εγκλωβίζοντας τους Τουρκοκύπριους σε ένα αμελητέο 4,5%. Το κράτος ελληνοποιείται πλήρως και αναγνωρίζεται απ' όλον τον κόσμο. Η οικονομία ελέγχεται ολοκληρωτικά από τους Ελληνοκύπριους. Η απόλυτη κυριαρχία των Ελληνοκυπρίων είναι πασιφανής.

Άν στόχος της υποβολής των 13 σημείων ήταν η δημιουργία κρίσης για την επικράτηση των Ελληνοκυπρίων, ο στόχος επετεύχθη.

Σύμφωνα όμως με το μύθο ο Μακάριος δεν πέτυχε το στόχο του. Να κάμει δηλαδή το Κυπριακό κράτος πιο λειτουργικό και πιο δημοκρατικό. Δεν τον άφησαν οι κακοί (Τούρκοι, Άγγλοι, Αμερικάνοι, ιμπεριαλιστές, υποϊμπεριαλιστές κλπ. κλπ.)

Τώρα ποιός ήταν ο στόχος και αν επετεύχθη, ότι θέλει πιστεύει ο καθένας.

anayasası temelinde Kıbrıslı Türkler Kıbrıs devletinin ortak sahipleriydi. Değişiklikler onları sıradan misafire çeviriyordu.

60'ın iki toplumlu devletinde olduğu gibi, Anayasanın anti demokratik düzenlemeleri azınlığa, çoğunluğun olası baskılarına karşı bir güvenlik olgusu olarak işlev görüyordu. 13 noktanın amacı, uzun vadede o zamana kadar Rum-Türk devleti olan Kıbrıs devletini Elenleştirme amacıyla bu yetkilerin Kıbrıslı Türklerden alınmasıydı.

Makarios Kranidiotis'e gönderdiği gizli bir mektupta amacını anayasayı değiştirmek ve sonra da garanti antlaşmasını kaldırmak olarak açıklar. Anayasayı değiştirme görüşmelerininş başarısız kalması durumunda bu amacına ulaşmak için başka önlemler alacağını söyler.

Türkler için bunun önemi:

Bu dönem içerisinde Kıbrıslı Türklerin istekleri de kesinlikle iyi değildi. Onların da bu genç, iki toplumlu devletin altını kazdıklarını gösteren yeterince örnek vardır ve ortada, onların da çatışmaları planladıklarına inanmamız için nedenler vardır. Makarios tarafından önerilen anayasa değişiklikleri, kendi başlarına birarada var olmayı dağıtma koşulları yaratıyordu. Eğer kabul edilselerdi Türklerin bir toplum olarak ne devlette, ne de belediyelerde herhangi bir yetkisi kalmayacaktı. Kıbrıs Türk toplumu liderliği için 13 maddenin reddedilmesinden başka yol yoktu. Bunun taksimci planlarını ileri götürenlerin işine yaradığı da ayrı bir durum.

Çatışmalar için reçete:

Görüldüğü gibi 13 madde Kıbrıs Cumhuriyeti'nin daha iyi işlemesi için demokratik bir değişiklik değildi. Yetkilerin Kıbrıslı Türklerden alınarak Kıbrıslı Rumlara verilmesini öngören temel anayasal değişikliklerdi. Hem Kıbrıslı Türklerin hem de Türkiye liderliğinin kabul edilmemesi için yapılmıştı. Bu basit olayın Kıbrıs Rum liderliği tarafından görülmemesi olanaksızdır. Özellikle de yetenekli ve sonuç alıcı bir politikacı olarak görülen Makarios tarafından. Türk hükümetinin herhangi bir anayasal değişikliği reddeceğini açıklaması da bir veriydi. Bu durumda önerilerin reddedilmek üzere ve belki de normal olarak somut bir anda kriz yaratmak amacıyla yapıldığı sonucunu çıkarabiliriz.

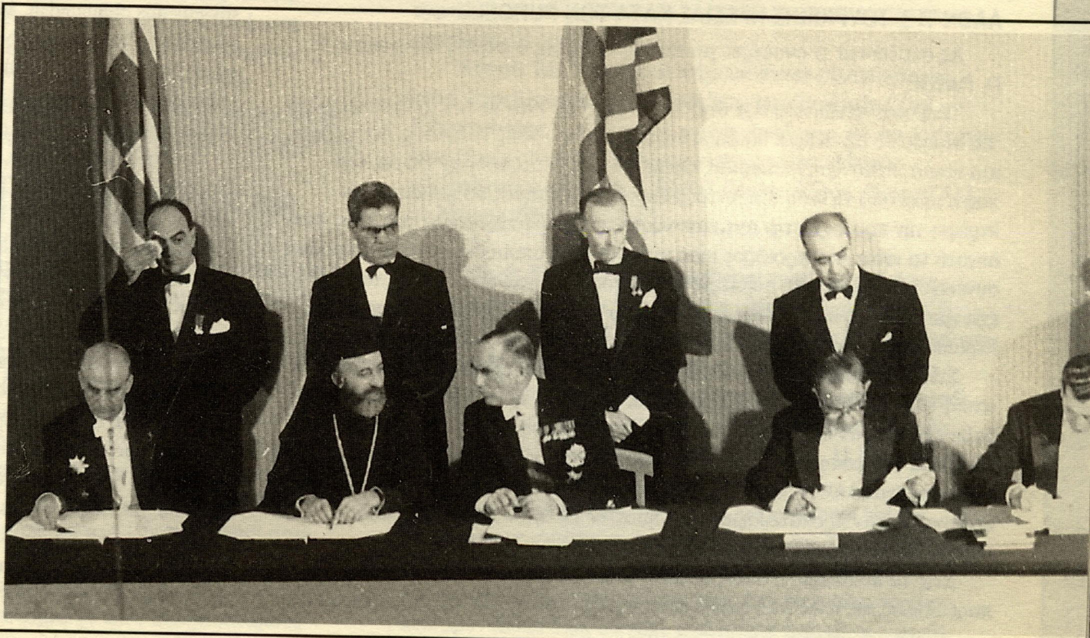
Öneriler Makarios tarafından o dönem Cumhurbaşkan yardımcısı olan Küçük'e 30 Nisan 63 tarihinde yapıldı ve ayni zamanda garantör ülkelere de (Britanya, Yunanistan ve Türkiye) bunun Kıbrıs Cumhuriyeti'nin bir iç meselesi olduğu ve garantör güçlere müdahale hakkı tanımadığı notuyla duyuruldu.

Doğal olarak Türkiye ve Kıbrıslı Türkler tarafından reddedildi ve bunun devamında Kıbrıslı Türkler hükümetten ayrıldılar ve Aralık ayında silahlı çatışmalar başladı. Askeri alanda Kıbrıslı Rumlar kazandı ve Kıbrıslı Türkleri önemsiz %4.5'lik bir alanda mahsur durumda bırakarak kontrolü ele geçirdiler. Devlet bütünü ile Rumlaştırıldı ve bu devlet tüm dünya tarafından tanınıyordu. Ekonomi bütünüyle Kıbrıslı Rumlar tarafından kontrol ediliyordu. Kıbrıslı Rumların mutlak egemenliği gün gibi ortadaydı.

Eğer 13 madde Kıbrıslı Rumların hakimiyeti için önerildiyse bu amaç başarılmıştı.

Fakat masala göre Makarios amacına ulaşamadı. Yani Kıbrıs devletini daha işler hale getiremedi, daha demokratik yapamadı. Kötüler (Türkler, İngilizler ve Amerikalılar, emperyalistler v.s. v.s.) onu bırakmadılar.

Şimdi hedef neydi ve bu hedef başarıldı mı? Herkes istediğine inanabilir.



Οι ηγέτες βάζουν την υπογραφή τους για τη δημιουργία του δικοινοτικού κράτους. Τρία χρόνια μετά θα το οδηγήσουν στη διάλυση του

35η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ ΤΟΥ 1963

Ε. Γιουκσέλ

ΣΤΟΧΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΧΟΤΟΜΗΣΗΣ

Ο άγγλος αντιστράτηγος Mike Carver (αργότερα Marshall Lord Carver), ο οποίος είχε ζήσει από κοντά τα γεγονότα του 1963-64, αναφέρει σε ένα κείμενό του:

"(Κατά το 1964, οι τουρκοκύπριοι ηγέτες) θέλησαν να συγκεντρώσουν τον πληθυσμό τους στο βορρά και, χωρίς να λάβουν υπόψη το τι ήθελε και το τι δεν ήθελε η πλειοψηφία των Τουρκοκυπρίων, να πραγματοποιήσουν τη διχοτόμηση... Ήταν δύσκολο το να εξακριβωθεί ποιά ήταν τα πραγματικά αισθήματα των Τουρκοκυπρίων. Η πολιτική υπαγορευόταν ξεκάθαρα από την Άγκυρα και οποιαδήποτε απόκλιση απ' αυτήν ήταν υποκείμενη στην τιμωρία που θεωρούσε κατάλληλη η τουρκική στρατιωτική οργάνωση ΤΜΤ". (Cyprus in Transition, σ. 30-31)

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΕΙΧΑΝ ΕΝΑ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΕΦΑΡΜΟΣΑΝ

Στον πρώτο τόμο του βιβλίου απομνημονευμάτων με τον τίτλο "Κύπρος: Η κατάθεση μου" που εξέδωσε στα αγγλικά το 1989 ο Γλαύκος Κληρίδης στη Λευκωσία, υπάρχουν οι ακόλουθες πληροφορίες:

"Ο Marshall Lord Carver, αφού τόνισε ότι οι ένοπλες ομάδες και των δύο κοινοτήτων ήταν έτοιμες να αναλάβουν δράση και ότι οι Τούρκοι είχαν πάρει την απόφαση να δράσουν πρώτοι, αναφέρει τα εξής, σε σχέση με το τουρκικό σχέδιο:

"Οι Τούρκοι είχαν ένα σχέδιο το οποίο εφάρμοσαν. Σύμφωνα μ' αυτό, εγκατέλειψαν όλα τα κρατικά τμήματα, προσπάθησαν να ιδρύσουν μια παράλληλη διοίκηση που θα ανήκε στους ίδιους και την ίδρυσαν. Ταυτόχρονα, εγκατέλειψαν κάποια μεικτά και απομακρισμένα χωριά και συγκέντρωσαν τον πληθυσμό τους σε περιοχές όπου θα ήταν λιγότερο εκτεθειμένος σε επιθέσεις." (σ. 226)

Ο ΣΤΟΧΟΣ ΕΙΧΕ ΤΕΘΕΙ ΑΠΟ ΕΚΕΙΝΗ ΤΗ ΜΕΡΑ

Ο Kemal Satır, Αναπληρωτής Πρωθυπουργός και Υπουργός Προεδρίας της κυβέρνησης της Τουρκίας, η οποία έλαβε ψήφο εμπιστοσύνης στις 4 Ιανουαρίου 1964, δήλωσε:

"Η Κύπρος θα χωριστεί σε δύο μέρη, το ένα από τα οποία θα ενωθεί με την Τουρκία." (Special Newsbulletin, 5 January 1964)

ΛΑΘΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΗΓΕΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ PURCELL

Ας ακούσουμε τι αναφέρει για εκείνες τις μέρες ο άγγλος συγγραφέας H. D. Purcell:

"Στη συνέντευξη που είχε στις 10 Ιανουαρίου 1964 με τον ανταποκριτή της 'Le Monde', ο Δρ. Küçük θα έλεγε ότι όσον αφορά τους Τούρκους, δεν υπήρχε πια καμιά κυβέρνηση Μακαρίου. Όμως, λόγω του ότι δεν είχε πει ότι είχε παραιτηθεί από τη θέση του Αντιπροέδρου, ο Μακάριος θα μπορούσε να στρέψει την προσοχή στην αντικανονικότητα της συμπεριφοράς του. Πώς ήταν δυνατό να είναι Αντιπρόεδρος μιας κυβέρνησης η οποία δεν υπήρχε; Στην ίδια συνέντευξη ο Δρ. Küçük συμπεριφέρθηκε τόσο ανόητα, ώστε να πει πως δεν έχει εμπιστοσύνη στα Ηνωμένα Έθνη και μ' αυτό τον τρόπο ενίσχυσε ακόμη περισσότερο την υποστήριξη που είχε ο Μακάριος στον οργανισμό αυτό.

Στις 5 Ιανουαρίου, ο Δρ. Küçük δήλωσε ότι υποστηρίζει τη διχοτόμηση (η οποία ήταν αντισυνταγματική) και ότι οι τουρκοκύπριοι δημόσιοι υπάλληλοι δε θα επέστρεφαν στα καθήκοντά τους στην κυβέρνηση Μακαρίου. Αυτή η τελευταία απόφαση ήταν, ίσως, ένα λάθος. Διότι, οι απαιτήσεις των τούρκων δημοσίων υπαλλήλων όπως για παράδειγμα να πληρωθούν από εκείνη την κυβέρνηση ήταν προκατειλημμένες. Όμως, οι Ελληνοκύπριοι δεν τους επέτρεψαν να επιστρέψουν στις εργασίες τους.

Στις 10 Ιανουαρίου, ο Küçük εισηγήθηκε να γίνει αποδεκτός ο 35ος παράλληλος, ως η ιδανική διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στις κοινότητες. Κι

ARALIK 1963 OLAYLARININ 35. YILDÖNÜMÜ

E.Yüksel

AMAÇ AYRILIP TAKSİM'İ GERÇEKLEŞTİRMEKTİ

1963-64 olaylarını yakından yaşayan İngiliz Tümgenerali Mike Carver (sonradan Mareşal Lord Carver) bir yazısında şöyle demektedir:

(Kıbrıslı Türk liderler 1964'de) kendi nüfuslarını kuzeyde yoğunlaştırmak ve Kıbrıslı Türklerin çoğunluğunun ne isteyip, ne istemediğine bakılmaksızın taksim'i gerçekleştirmek istediler...Kıbrıslı Türklerin kendi gerçek duygularının ne olduğunu belirlemek güçtü. Politika açıkça Ankara'dan dikte ettiriliyordu ve bundan herhangi bir sapma, Türk savaşçılarının örgütü TMT tarafından uygun görüldüğü bir şekilde cezalandırmaya tabi tutulurdu." (Cyprus in Transition, s.30-31)

TÜRKLERİN UYGULADIKLARI BİR PLAN VARDI

Glafkos Kliridis'in 1989 yılında Lefkoşa'da İngilizce olarak yayımladığı "Kıbrıs: İfadem" adlı anılar kitabının ilk cildinde ise şu bilgiler var:

"Mareşal Lord Carver, her iki tarafın da silahlı gruplarının eyleme geçmeye hazır olduklarını ve Türklerin ilk harekete geçme kararı aldıklarını vurguladıktan sonra, Türk planı ile ilgili olarak şunları söylemektedir:

"Türklerin uyguladıkları bir plan vardı. Buna göre bütün hükümet dairelerini terkettiler, kendilerine ait paralel bir yönetim kurmaya çalıştılar ve kurdular. Aynı zamanda bazı karma ve uzakta kalmış köyleri terkederek, nüfuslarını daha az saldırıya maruz kalabilecekleri bölgelere topladılar." (s.226)

HEDEF DAHA O GÜNDEN KONMUŞTU

4 Ocak 1964 günü güvenoyu alan TC hükümetinin Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Kemal Satır şöyle demişti:

"Kıbrıs biri Türkiye ile birleşecek olan iki parçaya bölünecektir." (aktaran Special Newsbulletin, 5 January 1964)

PURCELL'E GÖRE TÜRK LİDERLİĞİNİN HATALARI

O günleri bir de İngiliz yazar H.D.Purcell'den dinleyelim:

"Dr.Küçük, 10 Ocak 1964'de 'Le Monde' muhabiri ile yaptığı söyleşide, Türkler açısından artık Makaryos hükümeti diye birşey bulunmadığını söyleyecekti. Ama Başkan yardımcılığı'ndan istifa ettiğini söylememiş olduğundan, Makaryos, onun tavrındaki anormalliğe dikkat çekebilirdi. Var olmayan bir hükümetin Başkan Yardımcısı olması nasıl mümkün olurdu? Dr.Küçük aynı söyleşide, Birleşmiş Milletler'e güveni bulunmadığını söyleyecek kadar akılsızca davrandı ve böylece Makaryos'un bu örgütteki desteğini daha da güçlendirmişti.

5 Ocak'a gelindiğinde, Dr.Küçük, (anayasaya aykırı olan) taksim'i desteklediğini ve Kıbrıslı Türk memurların Makaryos hükümetindeki işlerine dönmeyeceklerini açıkladı. Bu son karar da belki bir hataydı. Çünkü Türk kamu görevlilerinin o hükümet tarafından ödenmesi gerektiği iddiaları gibi önyargılıydı. Ama her halükarda Rumlar onlara işlerine başlamaları için izin vermedi.

10 Ocak'ta Küçük, 35. enlemin toplumlar arasında ideal bölücü hat olarak kabul edilmesini önerdi. Bu da, nüfusun beşte birden azı olan Türklerin, Lefkoşa da içinde, adanın yarısını ele geçirmeleri anlamına gelecekti! Bu, boşlukta manevra yapmaktı. Kıbrıslı Rumlar, taksimi önlemek için çok iyi bir durumdaydılar ve Türklerin blöfüne aldırmama durumunda, yine yapmakta tereddüt etmeyeceklerdi. Türkler için daha akıllı bir yol, teknik olarak anayasaya her ayrıntısı ile tutunmak ve enklavları, kendi kendini savunma için gerekli olarak göstermekti. O zaman, Makaryos, nitekim yaptığı gibi, Küçük'ün resmi görevine dönmesinden önce (Kıbrıs Cumhuriyeti'ne karşı) tavrını belirlemesi

αυτό θα σήμαινε ότι, οι Τούρκοι, οι οποίοι ήταν λιγότεροι από το ένα πέμπτο του πληθυσμού, θα έπαιρναν το μισό νησί, συμπεριλαμβανομένης και της Λευκωσίας! Αυτό, ήταν ένας ελιγμός στο κενό. Οι Ελληνοκύπριοι, που ήταν σε μια πολύ καλή θέση ώστε να παρεμποδίσουν τη διχοτόμηση, και ήταν σε θέση να μη λαμβάνουν υπόψη την μπλόφα των Τούρκων, δε θα δίσταζαν να την επαναλάβουν. Για τους Τούρκους θα ήταν πιο συνετό, ως θέμα τεχνικής, το να αρπαχτούν από κάθε λεπτομέρεια του συντάγματος, και να παρουσιάσουν τους θύλακες ως απαραίτητους για την ιδιά τους την ασφάλεια. Τότε ο Μακάριος, όπως εξάλλου και έκανε, δε θα επέμενε στην αναγκαιότητα του να καθορίσει ο Küçük τη στάση του (ενάντια στην Κυπριακή Δημοκρατία) πριν επιστρέψει στα επίσημά του καθήκοντα. Τον Ιούνιο του 1964, έκανε την προσπάθεια να μην αναγνωρίσει τον Küçük, όμως η Ειρηνευτική Δύναμη των Ηνωμένων Εθνών έφερε ένσταση σ' αυτό. Διαφορετικά, οι Ελληνοκύπριοι θα μπορούσαν να τοποθετήσουν ως δικό τους υποψήφιο το Δρ. İhsan Ali στη θέση του Αντιπροέδρου." (Cyprus, London 1969, σ. 334-335)

İNÖNÜ: "ΕΠΙΣΤΡΕΨΤΕ ΣΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ"

Απόσπασμα από το μήνυμα του İnönü προς τον Küçük:

"Η λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη θεμελίωση της ασφάλειας στο Νησί και, καθώς λαμβάνονται, η σταδιακή επιστροφή το συντομότερο δυνατό όλων των Τούρκων στα καθήκοντά τους στην κρατική οργάνωση, αρχής γενομένης εκ του Αντιπροέδρου και των Τούρκων Υπουργών, παρά τις αρνητικές ενέργειες των Ελληνοκυπρίων, ούτως ώστε να αγωνισθούν με σθένος και εγκαρτέρηση εντός του κρατικού μηχανισμού και δια της οδού του συντάγματος και των νόμων, θα βοηθήσει τα μέγιστα στην επιτυχία της εθνικής μας υποθέσεως... Η επιστροφή των Κυπρίων αδελφών μας στα καθήκοντά τους μόλις παγιωθεί η ασφάλεια, ουδόλως θα φέρει τη σημασία της εγκαταλείψεως της γνωστής μας θέσης αναφορικά με την τελική μορφή της διευθετήσεως του κυπριακού προβλήματος..." (Rauf R. Denktaş, Hatıralar (1964), [Απομνημονεύματα (1964)], τόμος: 1, σ. 174-175)

Η ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΑΚΗ ΗΓΕΣΙΑ ΕΠΙΔΙΩΚΕΙ ΤΗΝ ΑΠΟΣΧΙΣΗ: "ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΟΙ ΝΑ ΜΗΝ ΕΠΙΣΤΡΕΨΟΥΜΕ!"

Απόσπασμα από την επιστολή που απέστειλαν στις 10 Μαρτίου 1964 ο Δρ. Küçük και οι συνεργάτες του στον İnönü:

"Όπως είναι γνωστό, οι δημόσιοι υπάλληλοί μας, ακολουθώντας τις κατευθύνσεις που τους δόθηκαν, θυσίασαν τους μισθούς, τα επιδόματα, και τις υπόλοιπες τους απολαβές, συμπεριλαμβανομένου και του δικαιώματος σύνταξης, και χωρίς ενδοιασμούς έχουν θέσει εαυτούς εκτός υπηρεσίας... Πιστεύουμε πως, η επιστροφή στη συνεργασία – ακόμη και για ένα μεταβατικό διάστημα – θα οδηγήσει στον αφανισμό της υποθέσεώς μας. Είναι γνωστό το ότι ως τώρα υποστηρίξαμε τη θέση πως δεν μπορούμε να ζήσουμε μαζί με αυτούς που μας σκοτώνουν και καίνε τις περιουσίες μας. Συνεπώς, πιστεύουμε πως από τη στιγμή που ξαναρχίσουμε να ζούμε μαζί με τους Ελληνοκυπρίους και ιδιαίτερα κάτω από την ίδια στέγη, από τη στιγμή που αρχίσουμε τη συνεργασία, θα γκρεμίσουμε τη θέση μας από τα θεμέλια της. Είναι πρόδηλο, ιδιαίτερα από το πως αντιμετωπίζεται το θέμα στην απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας, ότι εάν έρθουμε ξανά μαζί, είναι απίθανο αυτό να είναι και πάλι υπό τη μορφή μιας ομοσπονδίας... Λόγω των όσων αναφέρονται πιο πάνω, τόσο ο Αντιπρόεδρος, όσο και οι Τούρκοι υπουργοί, βουλευτές και δημόσιοι υπάλληλοι, είναι αποφασισμένοι να μην επιστρέψουν στα καθήκοντά τους στην κρατική οργάνωση. Σε περίπτωση που παραστεί ανάγκη επιστροφής, ο Αντιπρόεδρος, οι υπουργοί και οι βουλευτές είναι αποφασισμένοι να παραιτηθούν."

Η ΑΠΟΣΧΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Η προγραμματισμένη πολιτική που εφάρμοσε η τουρκοκυπριακή ηγεσία για να προωθήσει την "υπόθεση της διχοτόμησης" παρουσιάστηκε και στις εκθέσεις του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ κατά τα χρόνια εκείνα:

"Πιστεύεται πως το γεγονός ότι οι Τουρκοκύπριοι δε βγαίνουν έξω από τις δικές τους περιοχές, είναι σύμφωνα με τους δικούς τους πολιτικούς στόχους. Χωρίς δηλαδή να υπάρχει οποιοσδήποτε γεωγραφικός διαχωρισμός στην Κύπρο, έχει ως στόχο να ενδυναμώσει τον ισχυρισμό ότι οι δύο κύριες κοινότητες δε θα μπορέσουν να ζήσουν μαζί στο νησί." (Έκθεση του ΓΓ του ΟΗΕ S/5764, παρ. 113, 15 Ιουνίου 1964)

"Η πολιτική απομόνωσης που εφαρμόζουν οι ίδιοι οι Τουρκοκύπριοι στον εαυτό τους, οδήγησε προς μια αντίθετη προς τη φυσιολογική κατεύθυνση. Η κοινοτική ηγεσία, παρεμποδίζει τις προσωπικές, εμπορικές ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο επαφές του τουρκοκυπριακού πληθυσμού με τους Ελληνοκυπρίους

gerektiğinde ısrar edemeyecekti. Haziran 1964'de Makaryos, Küçük'ü tanımama çabasına girişti, ama BM Barış Gücü buna karşı çıktı. Aksi takdirde Rumlar, Dr.İhsan Ali'yi Cumhurbaşkanı Yardımcılığı'na kendi adayları olarak koyabileceklerdi." (Cyprus, London 1969, s.334-335)

İNÖNÜ: "GERİ DEVLET TEŞKİLATINA DÖNÜN"

İnönü'nün Dr.Küçük'e mesajından:

"Adada emniyetin tesisi için gerekli tedbirler alınması ve bunlar alındıkça mümkün olan en kısa zamanda, Cumhurbaşkan Muavini ile Türk Bakanlardan başlamak üzere bütün Türklerin peyderpey devlet teşkilatındaki vazifeleri başına dönerek, Kıbrıs Rumlarının menfi faaliyetlerine karşı, devlet mekanizması dahilinde, anayasa ve kanun yollarıyla, sebatla ve metanetle mücadele etmeleri milli davamızın başarısına büyük ölçüde yardımcı olacaktır...Kıbrıslı kardeşlerimizin, Adada emniyet teessüs edince, normal işleri başına dönmeleri, Kıbrıs meselesinin nihai hal şekli hakkındaki malum tezimizin terki manasına katiyyen tazammum etmeyecektir..." (Rauf R.Denktaş, Hatıralar (1964), Cilt:1, s.174-175)

AYRILIKÇI TÜRK LİDERLİĞİ: "DÖNMEMEYE AZİMLİYİZ!"

Dr. Küçük ve arkadaşlarının İnönü'ye gönderdikleri 10 Mart 1964 tarihli mektuptan:

"Bilindiği gibi memurlarımız, kendilerine verilen direktiflere uyarak, emeklilik hakları dahil maaş, tahsisat ve diğer ücretlerini feda etmiş ve meslekten ihraç durumuna kendilerini bilatereddüt sokmuşlardır...Geri işbirliğine dönme -geçici bir süre için bile olsa- davamızın gaip edilmesine müncer olacağına inanmaktayız. Şimdiye kadar bizi öldürenler, malımızı yakıp, yağma edenler ile bir arada yaşayamayız tezini savunduğumuz malumdur. Bu böyle iken, Rumlarla gene bir arada ve hatta bir dam altında beraberce yaşamaya ve işbirliği yapmaya başladığımız an, tezimizi temelinden yıkmış olacağımız kanaatindeyiz. Bir araya gelindikten sonra, bilhassa Güvenlik Konseyi'nin kararı muvacehesinde tekrar federasyon şekline bile gidilmesi ihtimal haricinde olacağı bedihidir (açıktır)...Yukarıda belirtilen maruzat dolayısıyle gerek Cumhurbaşkan Muavini ve gerekse Türk vekiller, mebuslar ve memurlar, devlet teşkilatındaki vazifeleri başına dönmemeye azimlidirler. Dönme mecburiyeti hasıl olacak olursa, Cumhurbaşkan Muavini, vekiller ve mebuslar istifa etmeye kararlıdırlar."

BM RAPORLARINA DA YANSIYAN AYRILIKÇI TÜRK POLİTİKASI

"Kıbrıs Türk liderliğinin "taksim davası"nı ilerletmek için uyguladığı planlı politika, BM Genel Sekreteri'nin o yıllardaki raporlarına da yansımıştı:

"Kıbrıslı Türklerin, kendi bölgeleri dışına çıkmayışlarının, kendi siyasal amaçları gereği olduğuna inanılmaktadır. Yani, Kıbrıs'ta herhangi bir coğrafik ayrılık olmaksızın, iki ana toplumun adada barış içinde bir arada yaşayamayacakları iddiasını güçlendirmeye yöneliktir." (BMGS Raporu S/5764, Paragraf 113, 15 Haziran 1964)

***

"Kıbrıslı Türklerin kendi kendilerini yalıtlama politikası, toplumu normal olanın tersi bir yöne yöneltti. Toplum liderliği, Kıbrıslı Türk nüfusun Kıbrıslı Rum yurttaşları ile kişisel, ticari veya herhangi bir başka nedenle temasa geçmeleri, idari konularda Hükümet dairelerine başvurmaları veya eğer göçmenseler, kendi evlerinin bulunduğu köylere yeniden yerleşmeleri konularında onların cesaretini kırmaktadır." (BMGS Raporu, 11 Mart 1965)

***

"Kıbrıs Türk liderliği, iki toplum mensuplarının birlikte yaşamasını ve çalışmasını gerektirebilecek veya Kıbrıslı Türkleri, Hükümet organlarının otoritesini onaylayacak durumlara koyabilecek herhangi bir önleme karşı, katı bir tutuma yapışıp kalmıştır. Kıbrıs Türk liderliği, toplumların fiziksel ve coğrafik

συμπατριώτες τους, δεν τους επιτρέπει να τολμήσουν να απευθυνθούν σε Κυβερνητικά τμήματα για διοικητικές υποθέσεις, ούτε και στην περίπτωση που είναι εκτοπισμένοι να εγκατασταθούν ξανά στα χωριά όπου βρίσκονται τα σπίτια τους." (Έκθεση του ΓΓ του ΟΗΕ, 11 Μαρτίου 1965)

"Η τουρκοκυπριακή ηγεσία έχει προσκολληθεί σε μια σκληρή στάση ενάντια σε οποιοδήποτε μέτρο που θα απαιτούσε τη συμβίωση και την από κοινού εργασία μελών των δύο κοινοτήτων, ή που θα έκανε τους Τουρκοκύπριους να αναγνωρίσουν την αρμοδιότητα των κρατικών οργάνων. Λόγω του ότι η τουρκοκυπριακή ηγεσία αποδέχεται ως ένα πολιτικό στόχο το φυσικό και γεωγραφικό διαχωρισμό των κοινοτήτων, στην ουσία, δεν αναμένεται οι Τουρκοκύπριοι να παροτρύνουν εκδηλώσεις οι οποίες θα μπορούσαν να εκληφθούν ως προβολή των ωφελημάτων μιας εναλλακτικής πολιτικής. Απ' ότι φαίνεται, και η κατάληξη εμφανίζεται ως μια πολιτική απομόνωσης την οποία εσκεμμένα εφαρμόζουν οι ίδιοι οι Τουρκοκύπριοι στους εαυτούς τους". (Έκθεση του ΓΓ του ΟΗΕ S/6426, παρ. 106, 10 Ιουνίου 1965)

ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

Η τουρκοκυπριακή ηγεσία που αποκόπηκε από το κράτος της Κυπριακής Δημοκρατίας, για κάποιο λόγο, 19 μήνες μετά, στις 22 Ιουλίου 1965, αποφασίζει να επιστρέψει στη Βουλή των Κοινοτήτων. Οι τούρκοι βουλευτές που πήγαν στη βουλή εκείνη τη μέρα υπό την προστασία ανδρών της Ειρηνευτικής Δύναμης των ΗΕ, είχαν μια συνομιλία με τον Πρόεδρο της Βουλής, Γλαύκο Κληρίδη. Ας παρακολουθήσουμε τη συνέχεια από την Έκθεση του ΓΓ του ΟΗΕ.

"Ο Κληρίδης, είπε ξεκάθαρα ότι αν δεν επιτευχθεί συμφωνία πάνω στις αλλαγές του συντάγματος, δε θα επιτρέψει τη συμμετοχή των τούρκων βουλευτών στη Βουλή. Ο κ. Κληρίδης ανέφερε επιπλέον ότι δεν μπορούν πλέον να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του συντάγματος που αφορούν στη δημοσίευση των νόμων από μέρους του Προέδρου και του Αντιπροέδρου. Συνεχίζοντας ο Κληρίδης δήλωσε ότι κατά την άποψή του, οι τουρκοκύπριοι βουλευτές δεν έχουν νόμιμη θέση στη Βουλή." (S/6569, 29 Ιουλίου 1965)

Σε μια δήλωσή του, που δημοσιεύθηκε στον ελληνοκυπριακό τύπο την επόμενη μέρα, ο Πρόεδρος της Βουλής, Κληρίδης έλεγε τα εξής:

"Πριν φύγουν, οι τουρκοκύπριοι βουλευτές ρώτησαν τι θα γινόταν αν ερχόντουσαν και πάλι την ερχόμενη μέρα για συμμετάσχουν στην Βουλή. Και εγώ τους έδωσα ξεκάθαρα την απάντηση πως, αν έρθουν δε θα τους δοθεί άδεια να συμμετάσχουν στη συνεδρία." (Μάχη, 23 Ιουλίου 1965)

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΔΙΚΑΣΤΕΣ ΣΥΝΕΧΙΣΑΝ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥΣ

Ας θυμηθούμε ότι τα τουρκικά μέλη του Ανώτατου Δικαστηρίου της Κύπρου, παρέμειναν στα καθήκοντά τους με σκοπό να τιμωρήσουν τους Τουρκοκύπριους για τις εκρήξεις βομβών που συνεχίζονταν, μέχρι τις 2 Ιουνίου 1966, οπότε ο Υπουργός Εσωτερικών, Γιωρκάτζης άρχισε τον τριήμερο αποκλεισμό.

"Στις 3 Ιουνίου, η τουρκοκυπριακή ηγεσία ανακοίνωσε ότι, λόγω της απαγόρευσης εισόδου και εξόδου προς τον τουρκικό τομέα της Λευκωσίας που εφάρμοσε μια μέρα πριν η Κυπριακή Αστυνομία, οι τουρκοκύπριοι δικαστές δεν μπορούσαν να μεταβούν στις εργασίες τους. Ένας δικαστής που μπόρεσε να πάει στο Δικαστήριο, διατάχθηκε να επιστρέψει στον τουρκικό τομέα κάτω από εξευτελιστικές συνθήκες." (Έκθεση ΓΓ του ΟΗΕ S/7350, 10 Ιουνίου 1966)

Οι τρεις τούρκοι δικαστές στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λεμεσού αποχώρησαν από τα καθήκοντά τους το Σεπτέμβριο του 1966.

Έτσι εξελίχθηκαν τα επεισόδια...

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ DENKTAŞ

• Ο Δικαστής κ. Zeka βρίσκεται εδώ και κάποιο διάστημα στην Κωνσταντινούπολη. Έχει πει στον Murat Akıner, "Στις 15 του μηνός θα πάω πίσω. Πήρα οδηγίες από την Άγκυρα να αποδεχθώ την Προεδρία του Δικαστηρίου". Τούρκος δικαστής θα προεδρεύει στα δικαστήρια που ο Μακάριος δημιούργησε κατά παράβαση του Συντάγματος! (Τόμος: 1, σ. 518)

• Από την έκθεση προς τον Haluk Bayülken: Οι δικαστές μας ανάλαβαν τα καθήκοντά τους "προσωρινά". Έτσι, και τούρκοι υπάλληλοι, μεταφραστές, πρωτοκολλητές και δικαστικοί κλητήρες υποχρεώθηκαν να επιστρέψουν στα καθήκοντά τους. Οι τούρκοι δικαστές εξετάζουν και θα εξετάζουν υποθέσεις Τούρκων που προσάγονται στο δικαστήριο με την κατηγορία της εξέγερσης κατά του κράτους ή με άλλες παρεμφερείς κατηγορίες... Και πάλι, αφού οι τούρκοι δημόσιοι υπάλληλοι και αστυνομικοί επιστρέψουν στα καθήκοντά τους μ' αυτό τον τρόπο και κάτω απ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να σκεφτούμε ποιός θα είναι ο αγώνας μας, αφού σύμφωνα με την προπαγάνδα της Μακαριακής διοίκησης, ορίζεται ως "μια διοίκηση ξεχωριστή από την ελληνοκυπριακή κοινότητα – και μάλιστα, μια διοίκηση που στηρίζεται στη βάση του γεωγραφικού διαχωρισμού"... Ποιά θα είναι η θέση των υπολοίπων δημοσίων υπαλλήλων που δεν μπορούν να πάνε στα καθήκοντά τους; Υπάρχουν κάποιοι ανάμεσα σ' αυτούς που από τώρα λένε, "οι δικαστές πηγαίνουν

ayrılığını siyasal bir hedef olarak kabul ettiğinden, aslında Kıbrıslı Türklerin, alternatif bir politikanın yararlarını gösterme olarak yorumlanabilecek etkinlikleri teşvik etmesi beklenemez. Öyle görülüyor ki, sonuç da Kıbrıslı Türklerin amaçlı olarak kendi kendilerini tecrit etme politikası olarak ortaya çıkmaktadır." (BMGS Raporu S/6426, Paragraf 106, 10 Haziran 1965)

DEVLET TEŞKİLATINI DÖNME ÇABASI

Kıbrıs Cumhuriyeti devletinden kopan Türk liderliği, her nedense 19 ay sonra, 22 Temmuz 1965 günü Temsilciler Meclisi'ne dönmeye karar verir. BM Barış Gücü mensuplarının koruyuculuğunda o gün Meclis'e giden Türk üyeler, Meclis Başkanı Glafkos Kliridis ile bir görüşme yaparlar. Gerisini BMGS'nin Raporu'ndan izleyelim:

"Kliridis, anayasada yapılan değişiklikler üzerinde anlaşma sağlanmazsa, Türk üyelerin Meclis'e katılmalarına izin vermeyeceğini açıkça söyledi. Bay Kliridis ayrıca, Cumhurbaşkanı ve Yardımcısı tarafından yasaların yayımlanmasına ilişkin anayasa hükümlerinin artık uygulanamaz olduğunu ifade etti. Kliridis devamla, kendi görüşüne göre Kıbrıslı Türk üyelerin, artık Meclis'te yasal bir durumlarının olmadığını belirtti". (S/6569, 29 Temmuz 1965)

Ertesi gün Rum basınında yer alan bir demecinde ise Meclis Başkanı Kliridis şöyle diyordu:

"Ayrılmazdan önce Kıbrıslı Türk üyeler, ertesi gün Temsilciler Meclisi'ne katılmak üzere yine gelirlerse ne olur, diye sordular. Ben de kendilerine açıkça, gelirlerse toplantıya katılmalarına izin verilmeyeceği yanıtını verdim." (Mahi, 23 Temmuz 1965)

TÜRK HAKİMLER GÖREVLERİNİ SÜRDÜRMÜŞLERDİ

Bu arada Kıbrıs Yüksek Mahkemesi'nin Türk üyelerinin, devam eden bomba patlatmaları için Türkleri cezalandırmak amacıyla İçişleri Bakanı Yorgacis'in 3 günlük ablukaya başladığı 2 Haziran 1966 gününe kadar görevleri başında kaldıklarını anımsatalım.

"3 Haziran'da Kıbrıs Türk liderliği, bir gün önce Kıbrıs polisinin Lefkoşa'nın Türk kesimine giriş-çıkışları durdurması üzerine Kıbrıslı Türk hakimlerin işlerine gidemediklerini bildirdi. Mahkemeye gidebilmiş olan bir hakime de aşağılayıcı koşullar altında geri Türk kesimine dönmesi emredildi." (BMGS Raporu S/7350, 10 Haziran 1966)

Leymosun Mahkemesindeki üç Türk hakim ise Eylül 1966'da işlerinden geri çekildiler.

Atılma olayları böyle gelişmişti...

DENKTAŞ'IN ANILARINDAN İLGİLİ NOTLAR

* Hakim Zeka Bey bir müddetten beri İstanbul'da. Murat Akıner'e "15'inde geri gidiyorum. Mahkeme Reisliğini kabul etmem için Ankara'dan talimat aldım" demiş. Makarios'un Anayasa'ya aykırı olarak ihdas ettiği mahkemelerde riyaseti Türk hakim yapacak! (Cilt:1, s.518)

* Haluk Bayülken'e yazılan rapordan: Hakimlerimiz "muvakkat bir süre için" vazifeleri başına gittiler. Böylelikle mahkemelerde çalışan Türk memur, mütercim. mukayyit ve mübaşirler de vazifelerine dönmek zorunda kaldı. Türk hakimler mahkeme huzuruna getirilen ve hükümete karşı ayaklanma ile veya buna mümasil suçlarla suçlandırılan Türklerin davalarını görüyorlar ve görecekler...Ve yine bu şekilde ve bu şartlar altında Türk memur ve polisleri vazifelerine döndükten sonra, Makarios idaresi, propagandaları icabı, "Rum cemaatinden ayrı bir idare - hatta coğrafi ayrılık esasına dayanan bir idare" davamızın ne olacağını düşünmeniz icap eder...Vazifeye gidemeyen diğer memurların durumu ne olacak? Bunların arasında şimdiden "hakimler vazifelerine gidiyor; bu, davaya zarar getirmiyor da, bizim gitmemiz mi davaya zarar getirecek?" diyenler vardır. Zamanla bunlar çoğalacaktır. Neticede, Makarios'un Türk mukavemetini kırmak için hazırladığı oyuna geliyoruz ve 9 aylık mukavemetin manası kalmıyor. (Cilt:1, s.563 ve 564)

στα καθήκοντά τους και αυτό δεν προκαλεί ζημιά στην υπόθεσή μας, και θα προκαλέσει ζημιά το αν θα πάμε εμείς;". Με τον καιρό αυτοί θα αυξηθούν. Τελικά, μπαίνουμε στο παιχνίδι που ετοίμασε ο Μακάριος για να κάμψει την τουρκική αντίσταση και δεν θα έχει κανένα νόημα η 9μηνη αυτή αντίσταση. (Τόμος: 1, σ. 563 και 564)

• Τότε, θα πρέπει εμείς να σκεφτούμε για τα μέτρα που δεν θα αναγνωρίζουν το Μακάριο και να τα προβάλουμε περισσότερο. Πρέπει, με την έγκριση και της Τουρκίας να ιδρύσουμε μια ανεξάρτητη Τουρκική Δημοκρατία... Παρόλα αυτά, με τρομάζει το γεγονός ότι, για τον ένα ή τον άλλο λόγο, οι Τούρκοι αναγνωρίζουν την κυβέρνηση Μακαρίου, και το ότι ο αριθμός τους αυξάνεται μέρα με τη μέρα... Δεν γνωρίζω αν υπάρχει επαφή με τους Τούρκους που μένουν στην ελληνοκυπριακή περιοχή. Αν δεν υπάρχει, πρέπει να τους δοθούν οδηγίες "σχετικά με το ποιά είναι τα εθνικά τους καθήκοντα" μέσω του ραδιοσταθμού Kıbrıs'ın Sesi, (Φωνή της Κύπρου). Το σύνθημά μας ως κοινότητα πρέπει να είναι "απόρριψη και άρνηση της κυβέρνησης Μακαρίου" και πρέπει να αναλάβουμε μια πλατιά προπαγάνδα γι αυτό. Η κυβέρνηση Μακαρίου δεν είναι μια νόμιμη κυβέρνηση. Είναι καθήκον κάθε Τούρκου να μην την αναγνωρίζει, να μη πληρώνει φόρους και να μη συνεργάζεται με τους υπαλλήλους της. Η ανάληψη ενεργειών σαμποτάζ ενάντια στα όργανα αυτής της κυβέρνησης, τα μέσα που διαθέτει και τα κτίριά της, είναι μια από τις απαιτήσεις αυτού του καθήκοντος. (Τόμος: 2, σ. 29)

• Μέχρι τώρα καταφέραμε να παρεμποδίσουμε τους Τουρκοκύπριους από το να καταφεύγουν στα δικαστήρια, τα οποία λειτουργούν αντισυνταγματικά στον ελληνοκυπριακό τομέα κάθε πόλης. Όμως, μαθαίνουμε ότι, τις τελευταίες ημέρες, το Υποκατάστημα Λευκωσίας της Τουρκικής Τράπεζας Εργασίας σχεδιάζει να οδηγήσει στο δικαστήριο ορισμένους Ελληνοκύπριους, οι οποίοι χρωστούν στην τράπεζα και είναι επικίνδυνοι όσο αφορά στα χρέη τους. (Τόμος: 2, σ. 172)

• Μετά από εισήγηση της Τουρκίας, τούρκοι δικαστές εκτελούν καθήκοντα στα δικαστήρια τα οποία σχηματίστηκαν αντισυνταγματικά. Ο Δικαστής κ. Zeka, ως ο αρχαιότερος δικαστής, κατέχει τη θέση του Προέδρου του Δικαστηρίου. (Τόμος: 2, σ. 187)

• Το να πάνε οι βουλευτές στη Βουλή αποδεχόμενοι τους όρους του Κληρίδη, θα είναι αναγνώριση από τη δική μας πλευρά του ότι η ελληνοκυπριακή κυβέρνηση είναι μια νόμιμη κυβέρνηση. (Τόμος: 2, σ. 267)

• Πρέπει να μειώσουμε στο ελάχιστο τη συνεργασία με τους Ελληνοκύπριους. Οι επαφές κάθε είδους, συμπεριλαμβανομένου και του εμπορίου, πρέπει να μειωθούν στο μηδέν. Θα μπορέσουμε να το πετύχουμε αυτό; Δε γνωρίζω. Υπάρχει απόθεμα τροφίμων και άλλων αναγκαίων ειδών; Δε γνωρίζω. Πρέπει να σταματήσουν και οι αιτήσεις προς την "κυβέρνηση" όπως για έκδοση διαβατηρίων και αδειών οδήγησης... Θα πρέπει να προωθήσουμε αυτό το σχέδιο σε πλήρη συνεργασία με την Άγκυρα. Η απόσυρση των δικαστών από τα καθήκοντά τους είναι ένα στάδιο αυτού του σχεδίου. (Τόμος: 2, σ. 277-278)

• Άλλα θέματα τα οποία χρησιμοποιούνται και θα χρησιμοποιηθούν εναντίων μας είναι τα εξής: Στην Αμμόχωστο και τη Λεμεσό Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι εργάζονται μαζί. Οι δικαστές και κάποιοι δημόσιοι υπάλληλοι (οι υπάλληλοι των τελωνείων και κάποιοι δικαστικοί υπάλληλοι) συνεργάζονται με τους Ελληνοκύπριους. Αυτοί συνεργάζονται με τους Ελληνοκύπριους, γιατί οι άλλοι όχι; Δεκάδες χιλιάδες Τούρκοι που ζουν στα μέρη που καλούνται ελληνοκυπριακή περιοχή είναι ευχαριστημένοι από την ελληνοκυπριακή διοίκηση κ. α. (Τόμος: 2, σ. 327)

* O halde biz Makarios'u tanımayacak tedbirleri düşünmeli ve bunları en had safhasına çıkartmalıyız. Türkiye'nin de tasvibi ile müstakil Türk Cumhuriyetini kurmalıyız...Buna rağmen şu veya bu sebepten Türklerin Makarios hükümetini tanımaları ve bunların sayılarının gün geçtikçe artması beni ürkütüyor...Rum bölgesinde kalan Türklerle irtibat var mı bilmiyorum. Eğer yoksa, "milli vazifelerinin neler olduğu hakkında" Kıbrıs'ın Sesi radyosu vasıtasıyla direktifler verilebilir. Cemaat olarak parolamız "Makarios hükümetini red ve inkar" olmalı ve bunun için geniş ölçüde propagandaya girişmeliyiz. Makarios hükümeti meşru hükümet değildir. Onu tanımamak, ona vergi vermemek, memurları ile işbirliği yapmamak her Türkün vazifesidir. Bu hükümetin organlarına, vasıtalarına, binalarına karşı da sabotaj hareketlerine girişmek bu vazifenin bir icabıdır. (Cilt:2, s.29)

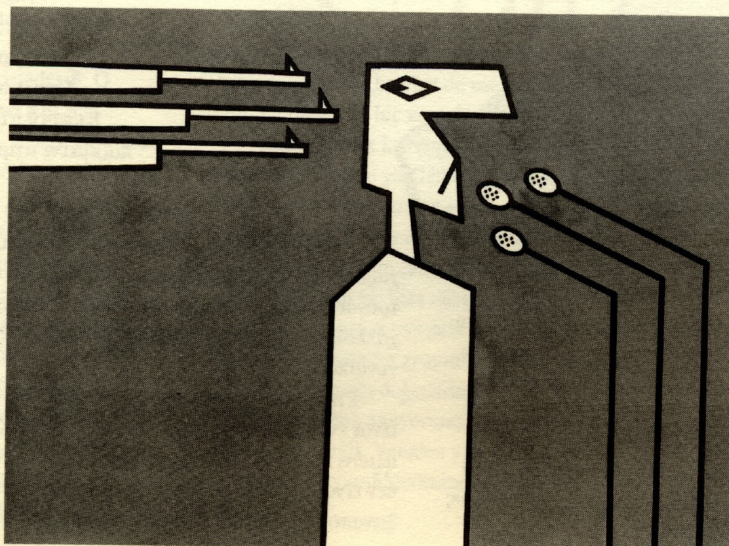
* Kıbrıslı Türklerin, her kasabada Rum semtinde Anayasaya aykırı bir şekilde icrayı faaliyet eden mahkemelere başvurmalarını şimdiye kadar önleyebilmiş bulunmaktayız. Fakat son günlerde Türkiye İş Bankası Lefkoşa Şubesinin, bankaya borçlu bulunan ve kredi bakımından tehlikeli olan bazı Rumlar aleyhine dava açmak tasavvurunda olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. (Cilt:2, s.172)

* Anayasaya aykırı olarak kurulan mahkemelerde Türkiye'nin isteği üzerine Türk hakimler vazife görmektedirler. Hakim Zeka bey de, en kıdemli hakim olarak, Baş hakim mevkiini işgal etmektedir. (Cilt:2, s.187)

* Kliridis'in şartlarını kabul ederek meclise gidildiği takdirde Rum hükümetinin meşru bir hükümet olduğu bizce de tanınmış olacaktır. (Cilt:2, s.267)

* Rumlarla teşriki mesaiyi hattı asgariye indirmeliyiz. Alış veriş dahil her türlü temas sıfır derecesine indirilmelidir. Bunu yapabilecek miyiz? Bilmiyorum. Stok yiyecek ve diğer zaruri eşya mevcut mu? Bilmiyorum. "Hükümet"e müracaat ederek pasaport alma, araba ruhsatı çıkartma gibi olaylar da durmalıdır...Ankara ile tam bir işbirliği halinde bu planı yürütmeniz icap edecek. Hakimlerin vazifelerinden çekilmesi bu planın bir safhasıdır. (Cilt:2, s.277-278)

* Aleyhimize kullanılan ve kullanılacak olan diğer konular şunlardır: Mağusa'da, Limasol'da Türklerle Rumlar bir arada çalışmaktadırlar. Hakimler ve bazı memurlar (gümrük memurları ve mahkeme memurlarından bazıları) Rumlarla işbirliği halindedirler. Bunlar Rumlarla teşriki mesai ediyorlar da diğerleri niye etmiyor? Rum bölgesi denilen yerlerde yaşayan on binlerce Türk Rum idaresinden memnundur vs. (Cilt:2, s.327)


Hüseyin Çakmak

Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΗΣ ΔΙΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΥΠΑΡΞΗΣ

Ulus Irkad

Παρόλο που η περίοδος πριν το 1963 δεν ήταν μεγάλη, οι Τουρκοκύπριοι και οι Ελληνοκύπριοι είχαν την ευκαιρία να παρατηρήσουν τη συνύπαρξή τους. Αν και ήμουν ακόμη σε μικρή ηλικία, είχα εντούτοις πάρει μια γεύση από αυτή την αρμονική συνύπαρξη. Από την αγγλική περίοδο ο παππούς μου ήταν επιστάτης στους δρόμους. Απ' όσα μου έλεγε, άρχισε αυτή τη δουλειά το 1928 και τη συνέχισε και κατά την περίοδο της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Από μικρή ηλικία, δηλαδή από το 1959, είχα αρχίσει με τον παππού και τη γιαγιά μου να πηγαίνουμε στα χωριά της Πάφου. Ο παππούς μου είχε την ευθύνη για την ασφαλτόστρωση όλων των χωριών της περιοχής της Πάφου. Γι αυτό το λόγο, πηγαίναμε κι εμείς μαζί του σε όλα τα ελληνοκυπριακά και τουρκοκυπριακά χωριά, όπου μέναμε για ένα διάστημα έξι μηνών στο καθένα. Γενικά, μας δίναμε σπίτια σε καλή κατάσταση. Γι αυτό ίσως το λόγο, ο παππούς και η γιαγιά μου είχαν πολλούς γνωστούς, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους. Και επειδή, ο παππούς μου ήταν 'επιστάτης', ήταν από τους πασίγνωστους στην Πάφο. Παρόλο που ο παππούς μου πέθανε το 1980, είμαι σίγουρος ότι στην Πάφο υπάρχουν ακόμη κάποιοι που τον θυμούνται. Είχε υπό την εποπτεία του εκατοντάδες ελληνοκύπριους και τουρκοκύπριους εργάτες και γενικά, αν εξαιρέσουμε μερικά συμβάντα, κέρδιζε την αγάπη όλων των εργατών και χωρικών. Αγαπούσε πολύ το διάβασμα και πηγαίνοντας στο καφενείο όταν δε δούλευε ή είχε ελεύθερο χρόνο, οι χωρικοί του έδειχνα μεγάλο σεβασμό λόγω της κουλτούρας του. Επειδή ο πατέρας του ήταν κάποτε ιερωμένος, άρεσαν πολύ στον παππού μου τα θρησκευτικά θέματα, η θρησκευτική και η μυστικιστική λογοτεχνία. Και οι συζητήσεις που αγαπούσε περισσότερο ήταν γύρω απ' αυτά τα θέματα.

Ανάμεσα στα θέματα που του άρεσε να συζητά ήταν η ελληνική λογοτεχνία, η Ορθοδοξία και ο Ισλαμισμός. Επειδή ήξερε και τις δύο αυτές θρησκείες και ήξερε τόσο αραβικά όσο και ελληνικά, έμαθε διαβάζοντας στη δική τους γλώσσα όλες τις αξίες αυτών των δύο κοινοτήτων ή εθνών. Θυμάμαι καλά ότι, σε ορισμένα ελληνοκυπριακά χωριά, όπου βρισκόμασταν για την επιδιόρθωση των δρόμων, οι παπάδες των χωριών ερχόντουσαν στο σπίτι για να τον συμβουλευτούν και να βελτιώσουν τις θρησκευτικές τους γνώσεις. Είχε μελετήσει πολύ καλά και το Ευαγγέλιο.

Ήταν μέσα στο 1959 ή 1960. Το διάστημα εκείνο βρισκόμασταν σ' ένα ελληνοκυπριακό χωριό της Πάφου, την Αρμίνου. Επειδή ήμουν καινούργιος στο χωριό, στην αρχή μου συμπεριφέρθηκαν ψυχρά, στη συνέχεια όμως, απέκτησα πολύ καλούς ελληνοκύπριους φίλους. Δεν είχαμε καμιά διαφορά μεταξύ μας. Ο παπάς του χωριού ήταν πολύ στενός φίλος του παππού μου. Ο παπάς, που λεγόταν Παπά-Πατρόκλης, ερχόταν κάθε βράδυ στο σπίτι μας, και μαζί με τον παππού μου, βυθίζονταν στις βαθυστόχαστες συζητήσεις μέχρι αργά το βράδυ, κι εμένα με έπαιρνε ο ύπνος στη μέση των συζητήσεών τους για τη μυθολογία, το Ευαγγέλιο και το Κοράνι.



Ο Παπά-Πατρόκλης περνούσε κάθε μέρα μπροστά από το σπίτι μας καθώς πήγαινε στην εκκλησία που ήταν απέναντι. Είχα όμως τη ευκαιρία να τον παρακολουθώ περισσότερο τα πρωινά της Κυριακής. Κάθε Κυριακή, ερχόταν μπροστά την εκκλησία, έπιανε το σχοινί που ήταν μπροστά στην πόρτα και τραβώντας το μια πάνω και μια κάτω, καλούσε με την καμπάνα το λαό του χωριού στη λειτουργία. Αυτό ήταν κάτι που επαναλαμβανόταν κάθε Κυριακή μπροστά στα μάτια μου. Όμως, στα παιδικά μου μάτια εκείνο το τεράστιο κλειδί της εκκλησίας ήταν κάτι που με έκανε να το λαχταρώ. Ήθελα να έχω μια φορά εκείνο το μεγάλο κλειδί και να κτυπήσω κι εγώ την καμπάνα. Τελικά, μια μέρα που όλοι ήταν στη δουλειά και το χωριό είχε βυθιστεί στην ησυχία, βρήκα την ευκαιρία να μπω στην αυλή της εκκλησίας που ήταν μπροστά στο σπίτι μας. Όπως ακριβώς έκανε και ο Παπά-Πατρόκλης, άπλωσα το χέρι μου από το μικρό παράθυρο που ήταν μπροστά στην πόρτα και πήρα το τεράστιο κλειδί. Μετά, τραβώντας με όλη μου τη δύναμη το σχοινί που ήταν δεμένο στην καμπάνα της εκκλησίας άρχισα να την κτυπώ με μεγάλη ικανοποίηση.

Ο λαός του χωριού δε θα ήταν συνηθισμένος στον ήχο της καμπάνας εκτός της Κυριακής, έτσι αμέσως μαζεύτηκαν γύρω μου οι μαθητές από το δημοτικό σχολείο που βρισκόταν δίπλα στην εκκλησία. Οι δάσκαλοι τους είχαν στείλει να με σταματήσουν. Σε μια στιγμή, ανάμεσα σ' αυτό το πλήθος από παιδιά, τα 'χασα και, κρατώντας στο χέρι μου το τεράστιο κλειδί της εκκλησίας, άρχισα να τρέχω με όλη μου τη δύναμη προς τη συκιά που ήταν στην αυλή της εκκλησίας. Τα παιδιά και οι δάσκαλοι άρχισαν να τρέχουν πίσω μου. Και πίσω τους ήταν ο Παπά-Πατρόκλης, ο οποίος είχε ακούσει τον ήχο της καμπάνας και ερχόταν τρέχοντας στην εκκλησία. Για να μη δώσω εκείνο το τεράστιο κλειδί της εκκλησίας, που εδώ και μέρες είχε μπει στα όνειρά μου, σκαρφάλωσα μέχρι την κορυφή της συκιάς.

Όμως, μετά από λίγο, δεν είχα άλλη επιλογή παρά να το παραδώσω στους πιο μεγάλους από μένα μαθητές που είχαν ανέβει όπως κι εγώ στο δέντρο. Καθώς τα παιδιά παρέδιναν το κλειδί στον Παπά-Πατρόκλη, έβλεπα ότι ο ηλικιωμένος άντρας χαμογελούσε μπροστά στην ταραχή μου. Εγώ όμως άρχισα να ανησυχώ και για κάτι άλλο... Αν έκανε παράπονο στον παππού μου για την αταξία και την κλεψιά που έκανα; Θα έτρωγα σίγουρα ένα γερό ξύλο. Ο Παπά-Πατρόκλης με πήρε απ' το χέρι και με πήγε στη γιαγιά μου, και όσο καιρό βρισκόμασταν στην Αρμίνου δεν ανέφερε το γεγονός αυτό.

Κι αυτή η θρασεία και άτακτη πράξη παρέμεινε ατιμώρητη. Δεν ξέχασα ούτε μια στιγμή της.

Δεν ξέχασα καθόλου τα κουλούρια που έφτιαχναν στα σπίτια στα ελληνοκυπριακά χωριά την εποχή του μαζέματος των χαρουπιών, τη σουτζούκο, τα κιοφτέρκα και τον παλουζέ στην εποχή του τρύγου. Είναι ακόμη στο στόμα μου η γεύση εκείνων των ζεστών χαλλουμιών που έφτιαχναν μαζί οι ελληνοκύπριες και τουρκοκύπριες γυναίκες.

Στη ουσία, η συνύπαρξη είναι ένας πλούτος. Η πολυ-πολιτισμικότητα είναι ένας πλούτος... Λένε πως, ο άνθρωπος καταλαβαίνει την σημασία των αξιών, τις οποίες όσο ζει δεν προσέχει, μόνο αφού τις χάσει. Όμως και πάλι δεν είναι πολύ αργά. Μπορούμε, δημιουργώντας μια νέα Κύπρο, να ξαναποκτήσουμε όλα αυτά που έχουμε χάσει.

İKİ TOPLUMLU YAŞAM ZENGİNLİĞİ

Ulus Irkad

1963 öncesinde uzun olmamasına rağmen Kıbrıslı Türk ve Kıbrıslı Rum insanlarının birlikte yaşamlarını gözlemleme fırsatını bulmuştum. Daha yaşım küçük olmasına rağmen yine de bu uyumlu yaşamdan bir tat almıştım. Dedem İngiliz döneminden itibaren yol memuru idi. Bu mesleğe, bana anlattığına göre,1928 yılında başlamış ve Kıbrıs Cumhuriyeti döneminde devam etmişti.

Ben küçük yaşımdan itibaren, yani 1959 yılıyla beraber dedem ve nenemle birlikte Baf bölgesinin köylerini dolaşmaya başlamıştım. Dedem tüm Baf bölgesinin köylerinin asfaltlanması görevini sürdürüyordu. Dolayısı ile biz de onunla birlikte köy köy dolaşır altı aylık fasılalarla Rum ve Türk köylerinde konaklardık. Genelde bizlere iyi durumda evler verilirdi. Bu yüzden olacak dedemle nenemin Türk ve Rumlardan tanıdıkları da çoktu. Hele dedem de "Ebistat" (Yol memuru) olduğundan Baf'ın meşhurları arasındaydı. Dedem 1980 yılında ölmesine rağmen eminim Baf bölgesine gidilse onu hatırlayanlar çıkacaktır. Emri altında yüzlerce Rum veya Türk işçi çalıştırır, genelde birkaç olay dışında tüm işçilerin ve köylülerin sevgisini de kazanırdı. Okumayı çok seviyordu ve tatil günleri veya boş zamanlarında kahvehaneye çıktığında köylüler kültüründen dolayı ona çok saygı gösterirlerdi. Dedemin babası bir zamanlar Kırklar Şeyhi olduğundan dolayı dinsel konulardan ve Tasavvuf Edebiyatıyla Divan Edebiyatı'ndan çok hoşlanırdı. En sevdiği sohbetler de bu konular üzerineydi.

Konuşmayı sevdiği konular arasında Yunan Edebiyatı, Ortodoksluk ve Müslümanlık vardı. Her iki dini de çok yakından bilip hem Arapça hem de Yunanca'yı da bildiğinden ötürü bu iki toplum veya ulusun tüm değerlerini kendi dillerinde okuyarak öğrenmişti. Hiç unutmam yol tamiratı için bulunduğumuz bazı Rum köylerinde o köylerin papazları eve kadar gelip ondan dini bilgilerini pekiştirmek için danışmalarda bulunurlardı. İncil'i de çok iyi incelemişti.

1959 veya 1960 yıllarının içerisindeydi. O sıralarda bir Rum köyü olan Arminu adlı Baf köylerinden birinde bulunuyorduk. Benim etrafımda köye yabancı geldiğim için önceleri bana soğuk davranan, fakat daha sonra çok iyi arkadaş olduğum Rum arkadaşlarım vardı. Aramızda hiç ayrılık gayrılık yoktu. Köyün papazı dedemin çok yakın arkadaşıydı. Her gece evimize gelen Bababadrokli adlı papaz, dedemle gecenin geç saatlerine kadar derin sohbetlere dalar, onların mitoloji ve İncil'le Kuran-ı Kerim tartışmaları arasında uyuya kalırdım.

Bababadrokli her gün bizim evin önünden geçip evimizin önündeki kiliseye giderdi. Fakat daha fazla Babadrokli'yi pazar sabahları izleme fırsatı buluyordum. Her pazar kilisenin önüne gelir, kilise kapısının önündeki ipi kavrar, bir aşağı bir yukarı çekerek, bağlı olan çanla birlikte köy halkını kilisedeki ayine çağırırdı. Bu gözlerimin önünde her pazar tekrarlanan bir olaydı. Fakat benim çocuk gözlerimde, kilisenin o koskoca anahtarı daha fazla gıpta edici gelirdi. O büyük anahtara sahip olup bir kere o çanı ben de çalmak istiyordum. Nihayet günlerden birgün herkesin işte olduğu ve köyün sessizliğe büründüğü bir saat evimizin önündeki kilisenin avlusuna girmek pek de zor olmadı. Kapının önündeki küçük pencereden aynen Bababadrokli'nin yaptığı gibi elimi uzattım ve koskoca anahtarı elime geçirdim. Sonra da kilise çanına bağlı olan ipe var gücümle sarılarak büyük bir zevkle çanı çalmaya başladım.

Köy halkı pazar günü dışında çan sesine alışık olmayacak ki kilisenin yanıbaşındaki ilkokuldan öğrenciler bir anda etrafımı sardılar. Öğretmenleri onları beni engellemeye göndermişti. Bir anda çocuk kalabalığı içerisinde şaşkına döndüğüm için elimde kilisenin kocaman anahtarı vargücümle avluda bulunan incir ağacına doğru kaçmaya başladım. Çocuklar ve öğretmenleri de peşimden koşturmaya başladılar. Onların arkasında da yine çan seslerini duyup koşarak kiliseye gelen Bababadrokli vardı. Günlerdir rüyalarıma giren kilisenin o koskoca anahtarını vermemek için incir ağacının burnuna kadar tırmanmıştım.

Fakat biraz sonra benim gibi ağaca tırmanıp benden daha büyük olan öğrenci kalabalığına teslim olmaktan başka çarem de yoktu. Çocuklar tarafından Bababadrokli'ye teslim edilirken ihtiyar adamın benim telaşıma karşılık gülümsediğini görüyordum. Ama bende başka bir telaş başlamıştı şimdi de... Ya beni dedeme, bu yaptığım haşarılık ve hırsızlık dolayısıyla şikayet ederse? Muhakkak bir ala dayak yemem tehlikesi vardı. Elimden tutup beni neneme teslim eden Bababadrokli, bu olayı Arminu köyünde bulunduğumuz müddetçe söylemedi. Ve bu şımarıkça haylaz hareket de cezasız olarak kaldı. Bir anı olarak da hiç unutulmadı.

Rum ve Türk köylerinde harup hasat zamanları evlerde yapılan "Gullurukya" tatlılarını, üzüm hasat zamanları ise sucuk, köfter ve palüzeleri hiç unutamadım. Rum ve Türk kadınlarının birlikte çalışarak ürettikleri o sıcacık hellimlerin tadı ise hala daha damağımda.

Birlikte yaşam esasında bir zenginlikti. Çok kültürlülük zaten bir zenginlik...İnsan yaşarken farkında olmadığı değerlerinin kıymetini ancak yitirdikten sonra anlıyormuş. Ama yine de vakit pek de geç değil. Yeniden yeni bir Kıbrıs yaratarak bu yitirdiklerimize tekrar sahip olabiliriz.

Το Κόσοβο διδάσκει ...



Λούης Ηγουμενίδης

Ολόκληρη η ανθρωπότητα είναι συγκλονισμένη από το έγκλημα που διαπράττεται, με τόσο κυνισμό, εκ μέρους των δυνατών της γης και σε βάρος μιας αδύνατης χώρας, που αντιστέκεται.
Μένουμε άναυδοι μπροστά σ' ένα πόλεμο που δεν μπορούσε κανένας να φανταστεί ότι θα σημάδευε την Ευρώπη, με νωπούς ακόμα τους τάφους και τα ερείπια που άφησε πίσω του ο ναζισμός και ο φασισμός.
Μεγαλύτερη όμως σημασία έχει το μάθημα που μας διδάσκει η ιστορία, όσους τουλάχιστον δεν τους τυφλώνουν τα πάθη και δεν τους αφήνει ανιστόρητους ο φανατισμός. Και τούτο το μάθημα λέει ότι τη λύση στα προβλήματα των μικρών χωρών, αν δεν καταφέρουν να τη δώσουν οι ίδιοι οι λαοί τους, βρίσκοντας το δρόμο προς τον έντιμο συμβιβασμό, που θ' αφήνει όρθιους και ζωντανούς τους ανθρώπους και ακέραιη την εθνική και ηθική τους αξιοπρέπεια, τη λύση θα τη δώσουν οι δυνατοί προς όφελος των δικών τους συμφερόντων και ασυγκίνητοι για τις τραγωδίες που δημιουργούν και τον πόνο που προκαλούν.
Τότε οι ηρωϊσμοί και τα πάθη αφήνουν σημάδια από τα ανεπούλωτα τραύματα ή και τις ολόκληρες καταστροφές.
Για μας τους Κύπριους και των δυο πλευρών του διαχωριστικού συρματοπλέγματος, τούτο το μάθημα έχει επίκαιρη και ανυπολόγιστη αξία. Αν δεν καταφέρουμε, έστω και την υστάτη στιγμή, να βρούμε τη γλώσσα της συνεννόησης και να συμφωνήσουμε τη λύση της συμβίωσης, με όσους οδυνηρούς συμβιβασμούς χρειαστεί να κάνουμε, θα υποχρεωθούμε να υποστούμε τη λύση που θα μας επιβάλουν οι ξένοι, με ή χωρίς βία. Και τότε το κόστος θα είναι βαρύ ...

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΝΑΣΡΕΤΤΙΝ

Ο Νασρεττίν Χότζα[1] είναι μια οικουμενική προσωπικότητα.

Πιστεύω, όλοι τον γνωρίζουν.

Έχει βγει απ' τα σπλάχνα του λαού.

Ένας σοφός που, καθώς κάνει τους ανθρώπους να γελούν με την πνευματώδη του συμπεριφορά, τους κάνει να σκέφτονται και μπορεί να γίνεται ένα με το λαό.

Λένε πως, όταν δεν ήθελε να δώσει το σχοινί στο γείτονά του, "άλειψε με αλεύρι το σχοινί".[2]

Έχει τη λεπτότητα να δώσει αρνητική απάντηση, χωρίς να τον προσβάλει.

Από την άλλη, το ότι βάζει μαγιά γιαουρτιού σε μια πελώρια λίμνη με τη σκέψη ""Ίσως πιάσει", είναι για να δίνει πάντοτε ελπίδα στους ανθρώπους.

Αυτό που κάνει είναι, κάνοντας τον άνθρωπο πιο αισιόδοξο και ευτυχισμένο, να εξασφαλίζει το να είναι δημιουργικός και παραγωγικός σ' αυτόν τον κόσμο, στον οποίο βρίσκεται παροδικά και για ένα σύντομο διάστημα, και να τον καθοδηγεί στο δρόμο προ μια πιο ποιοτική ζωή.

Δεν ξέρω αν γνωρίζετε γιατί καβάλησε ανάποδα το γαϊδούρι.

Δεν το 'κανε γι αστείο.

Σε αντίθεση προς τους σουλτάνους, τους βασιλιάδες και τους αυτοκράτορες, οι οποίοι πηγαίνουν πάντοτε μπροστά καβάλα στο άλογο, αυτός ως ένας σοφός, έστρεψε το πρόσωπό του προς το λαό για να μη τον έχει πίσω του, αλλά παράλληλα, και να πηγαίνει μπροστά και να έχει μια επικοινωνία με το λαό που τον ακολουθεί.

Ίσως και να υπάρχουν πολλές άλλες ερμηνείες, αυτή όμως μου αρέσει πολύ.

Αυτό είναι κατανόηση του λαού με το να συνδεθείς μαζί του με αγάπη και ανεκτικότητα και αγώνας για την ευτυχία του.

Έχετε δει καθόλου στο θέατρο σκιών, που παιζόταν όταν ήμασταν παιδιά τόσο στα ελληνικά όσο και στα τουρκικά καφενεία, τον Καραγκιόζη και τον Χατζηβάτη να συμφωνήσουν σε οποιοδήποτε θέμα;

Όταν ο Χατζηβάτης λεει OKLAVA,[3] ο Καραγκιόζης καταλαβαίνει BAKLAVA, και αυτή η αμοιβαία έλλειψη κατανόησης συνεχίζεται σε όλη τη διάρκεια του έργου. Διότι, λόγω του ρόλου που ανάλαβαν και οι δύο χαρακτήρες, δεν προσπαθούν να καταλάβουν ο ένας τον άλλο, και δε θέλουν να έχουν επικοινωνία και αλληλεπίδραση.

Στο κατώφλι του 21ου αιώνα, όπου η πληροφόρηση γνωρίζει μια απεριόριστη εξάπλωση, το να βυθιζόμαστε στο σοβινιστικό βούρκο του παρελθόντος, το οποίο, δεν αναγνωρίζει ίσα δικαιώματα και ελευθερίες, ωφελεί μόνο στην περαιτέρω αποξένωση και στην απομάκρυνση από την αλήθεια.

Είναι πολύ λυπηρό, αλλά οι Κύπριοι, τόσο οι Έλληνες όσο και οι Τούρκοι, έδρασαν πάνω στα χώματα της ίδιας πατρίδας ξεχωριστά μεν, όμως με τον ίδιο τρόπο.

Αντί να αναπτυχθούν κοινωνίες που να κατανοούν η μια την άλλη, ήταν πάντα υπό καθοδήγηση και αντιμετώπιζαν εχθρικά η μια την άλλη.

Είναι φυσικό, Άτομα ή κοινότητες που, ανεξάρτητα από οποιεσδήποτε αιτίες, παρόλο που βρίσκονται σε πολύ κοντινή απόσταση, έχουν ζήσει για πολλά χρόνια μακριά, να αποξενώνονται.

Όπως είπε και ο Ηράκλειτος, "Τα πάντα ρει".

Παράλληλα με την αποξένωση των δύο κοινοτήτων που επέρχεται με το χρόνο, υπάρχει αποξένωση και μέσα στην ίδια την κοινότητα, από την ίδιά της την κουλτούρα. Και τίποτα δε θα είναι όπως παλιά.

Όμως, όσο υπάρχουν ακόμη καρδιές που χτυπούν για το χώμα της πατρίδας όπου γεννήθηκαν, μπορεί να γίνει μια νέα αρχή από τα άτομα αυτά.

Αυτό μπορεί να γίνει μόνο με κοινωνίες, οι οποίες αποτελούνται από άτομα που μπορούν να σκέφτονται και να αποφασίζουν με την ελεύθερη τους βούληση, που έχουν αποβάλει τα στερεότυπα και τις αστήρικτες διδασκαλίες, που απόκτησαν δική τους εμπειρία και σύνθεση, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο ελέγχου-διάψευσης, που μπορούν να παίρνουν αποφάσεις σε θέματα που αφορούν πρόσωπα και καταστάσεις, δημιουργικά και ώριμα από πνευματική άποψη, και που έχουν γίνει ολοκληρωμένα άτομα.

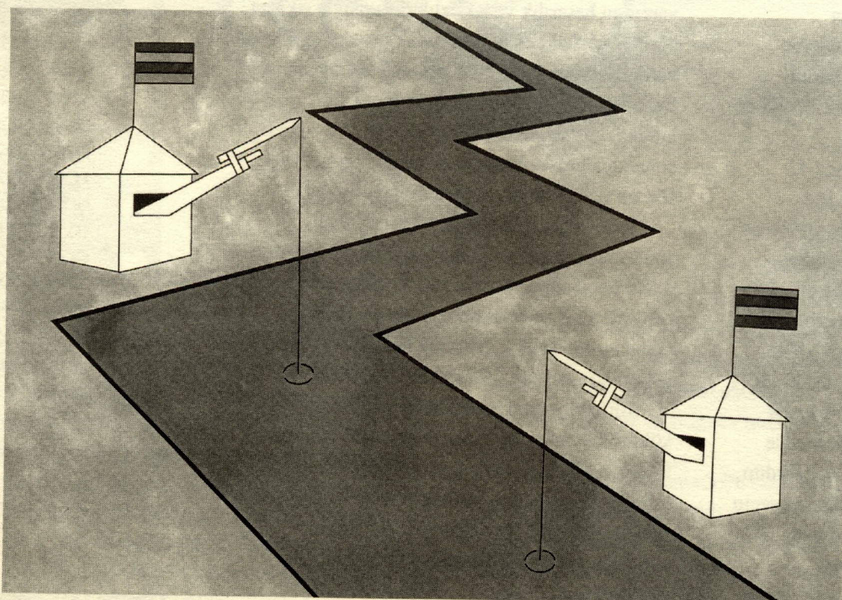
Ίσως τότε, οι σκιές του Καραγκιόζη και του Χατζηβάτη στο παραπέτασμα μπορέσουν να μετατραπούν σε Δάσκαλο Νασρεττίν.

Σελμά Μπολαΐρ
5 Φεβρουαρίου 1999

1 Σ.Τ.Μ. Η λέξη χότζα στα τουρκικά σημαίνει 'δάσκαλος, ιεροδιδάσκαλος'.

2 Σ.Τ.Μ. Τουρκική έκφραση που σημαίνει 'παραπλανώ κάποιο'.

3 Σαΐτα.



Hüseyin Çakmak

HOCA NASRETTİN

Nasrettin Hoca evrensel bir karakter.
Sanırım onu herkes bilir.
Halkın bağrından kopmuş.
Esprili yaklaşımları ile insanları güldürürken düşündüren ve halkla bütünleşebilen bir bilge.
İpi komşusuna vermek istemeyince "ipe un serdi"ğini söyler.
Onu incitmeden olumsuz yanıt vermenin inceliğini kullanır.
Diğer yandan, kocaman bir göle "Belki tutar" düşüncesiyle yoğurt mayalaması da insanlara hep umut vermek içindir.
İnsanın geçici olarak ve de kısacık bir süre için bulunduğu bu evrende, onu daha umutlu ve mutlu kılarak yaratıcı ve üretken olmasını sağlamak ve kaliteli bir yaşama giden yolda ona öncü olmaktır yaptığı.
Eşeğe neden ters bindiğini bilmem bilir misiniz?
Öyle muziplik olsun, falan diye değil.
Hep at sırtında önde giden padişahlar, krallar, imparatorların aksine, halkı arkasına alarak değil, bir bilge olarak hem önde gitmek, hem de arkadan gelen halkla iletişim içinde olmak için yüzünü onlara dönmüş.
Belki de, çok başka yorumları vardır ama bu yorum benim çok hoşuma gider.
Halkla sevgi ve hoşgörü ile bütünleşip onu anlamak ve mutluluğu için uğraş vermek.
Çocukluğumuzda hem Rum, hem de Türk kahvelerinde oynatılan gölge oyunundaki Karagöz ve Hacıvat'ın herhangi bir konuda anlaştığını hiç gördünüz mü?
Hacıvat'ın OKLAVA dediğini Karagöz BAKLAVA olarak algılamakta ve bu karşılıklı iletişimsizlik oyun boyunca sürüp gitmektedir. Çünkü her iki karakterde de üstlendikleri rollerden dolayı birbirini anlamak için çaba, iletişim ve etkileşim kurmak için bir istek yoktur.
Bilginin sınır tanımaz yayılımının yaşandığı 21. yy. ın eşiğinde hala geçmişin insanlara eşit haklar ve özgürlükler tanımayan şöven batağına saplanıp kalmak ancak daha çok yabancılaşma ve gerçeklerden uzaklaşmaya yarar.
Çok üzücüdür fakat Kıbrıslılar, hem Rumlar, hem de Türkler, ayni vatan toprağı üzerinde ayrı ayrı , ama aynı şekilde davrandılar. Birbirlerini anlayan empatik toplumlar geliştirmek yerine hep yönetildiler ve birbirlerine karşı düşmanca yönlendirildiler.
Hangi nedenle olursa olsun birbirine çok yakın mesafede olduğu halde yıllarca uzakta yaşamış kişilerin veya toplumların birbirlerine yabancılaşmaları doğaldır.
Herakleitos'un da dediği gibi "Hiçbir şey durağan değildir". Akıp giden zaman içinde birbirine yabancılaşan iki toplum yanında, kendi içinde kendi kültürlerine yabancılaşmalar da yaşanmaktadır. Ve hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. Ama henüz doğduğu vatan toprağı için atan yürekler varken, biryerlerden yeniden başlanabilir.
Bunun üstesinden gelebilmek ise, ancak özgür iradesiyle düşünüp karar verebilen, kalıplaşmış ve kulaktan dolma öğretileri dışlayan, sınama - yanılma becerisini kullanarak edindiği özgün deneyim ve sentezlerle, kişiler ve olaylar konusunda karar verebilen, yaratıcı ve ruhsal yönden olgunlaşmış ve de tamamen bireyselleşmiş kişilerden oluşan toplumlarla olasıdır.
Belki o zaman perdedeki Karagöz ve Hacıvat'ın gölgeleri de birer Hoca Nasrettin'e dönüşebilir.

Selma Bolayır
5 Şubat 1999



Mustafa Tozaki

Kosova Öğretiyor

Luis İgumenidis



Yeryüzünün güçlü ülkelerinin kendilerine karşı duran zayıf bir ülkeye karşı büyük bir kinle işledikleri suç, tüm insanlığı sarsıyor.Nazizm ve faşizmin arkasında bıraktığı mezarlar ve harabaler tazeleğini korurken, Avrupa'yı damgalayacağını kimsenin tahayyül edemeyeceği bu savaş karşısında dilimiz tutuldu kaldı.

Fakat en azından çektikleri acıların kendilerini kör etmediği ve fanatizmin tarihsiz bırakmadığı kimseler için, tarihin bize öğrettiği dersin çok büyük önemi var. Ve bu ders, küçük ülke halklarının, insanlarını canlı tutacak ve çökertmeden, ulusal ve moral değerlerini dikkate alarak, namuslu bir uzlaşma yolu bularak kendi sorunlarını kendilerinin çözmesi gerektiğini anlatıyor. Sorunlarını kendileri çözemedikleri takdirde çözümün kendilerine, çekecekleri acıları dikkate almayacak güçlüler tarafından, kendi çıkarları temelinde verileceğini söylüyor.

O zaman da kahramanlıklar ve çekilen acılardan geriye açık yaralar veya topyekün yıkımlar kalır.

Biz Kıbrıslılar için, ayrılıkçı dikenli tellerin her iki tarafı için bu ders gündemdedir ve ölçülemez değere sahiptir. Son anda bile olsa ortak anlayışın dilini bulamazsak ve acı da olsa, bir uzlaşma yapmamız gerektiği halde bunu yapamazsak, ortak yaşam çözümünde anlaşamazsak, yabancıların bize şiddetle, veya şiddetsiz dayatacakları çözümü kabule zorlanacağız. Ve o zaman da bunun bedeli çok ağır olacaktır.

Ortak bir vatan için Ortak eylem

Antri Theoharus 'un CTP Gençlik Kolları Başkanı Kemal Nami ile yaptığı röportaj

Kıbrıs Türk gençlik temsilcileri 28 - 31 Ocak tarihleri arasında Larnaka'da düzenlenen Dünya Demokratik Gençlik Örgütü 15. Genel Kuruluna katıldılar.Kıbrıstürk gençlik temsilcileri CTP gençlik kolu ile Yurtsever Birlik Hareketi gençlik temsilcilerinden oluşmuştu. Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu kongresinin Lefkoşa'da gerçekleştirilen açılış oturumuna CTP Genel sekreteri Ferdi Soyer ile Yurtsever Birlik Hareketi Genel Sekreteri Rasıh Keskiner de katıldı.
Kıbrıstürk vatandaşlarımızın DDGF'nin bu etkinliğine katılması siyasi öneme sahip bir olaydı ve umut ederiz ki bu gelişme Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslıtürkler arasında temasların yeniden başlaması için bir başlangıç olur. Yeniden yakınlaşma politikasının yeni dönemde gelişimine bir katkı sağlar.
Bu kongrenin yoğun geçen çalışmalarının tamamlanması sonrası EDON'nun düzenlediği bir geceye Kıbrıslıtürkler de katıldı ve bu etkinlik sırasında Kıbrıstürk şarkıları söylediler.

Bugün Kuzey Kıbrıs'ta var olan siyasi durum nedir?

6 Aralık tarihinde seçimler gerçekleştirildi. Seçim sonuçları ilerici insanlar ve partim için oldukça endişe vericiydi. Seçimlerde oy kaybına uğradık. Bunun temel nedeni milliyetçiliğin yükselmesidir. Bir diğer faktör de Kıbrıs sorunundaki gelişmeler ve bugün çözmeye çalıştığımız parti içi sorunlarımızdı. Yeniden yapılanma çalışmalarımız devam ediyor ve bu yönde devam etmede de kararlıyız. Bu noktada halkın desteğine sahibiz. Seçimler sonrası Ulusal Birlik Partisi ile Toplumcu Kurtuluş Partisi tarafından yeni bir koalisyon hükümet oluşturuldu. Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak federal çözüm düşüncesine karşıdırlar ve sadece Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin tanıtılması mücadelesine dayanıyorlar. Partimin mecliste federasyonu savunan tek parti olduğunu söyleyebilirim. Bizim tavrımız sayın Mustafa Akıncı'nın tavrından farklıdır.

Avrupa Birliği konusunda nasıl bir süreç yaşanıyor. Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne tam üyeliği konusundaki görüşlerini bize anlatır mısın?

Avrupa Birliği'ne ilişkin görüşlerimiz açıktır. Avrupa Birliği'ne girilmesine karşı değiliz. Fakat bunun için bir koşulumuz var. Önce Kıbrıs sorununa bir çözüm bulunmalıdır. Kanımca konuya ilişkin yaklaşımımızdaki temel farklılık budur. Bu koşulu ileri sürmemizin temel nedeni de sorunun çözümü öncesi tam üyeliğin Kıbrıs Türk toplumunu daha da yalnızlaştıracak olması ve bunun sonucu olarak olumsuzluklara , adanın taksiminin daha da derinleşmesine yol açacak olmasıdır. Bu nedenden dolayı da önce çözüm ve sonra tam üyelik görüşünde ısrarlıyız. Genel olarak ise Avrupa Birliği'ne tam üyeliğe karşı değiliz.

Kuzey Kıbrıs'ta yaşam nasıldır ? Siz gençlerin karşı karşıya bulunduğu sorunlar nelerdir ?

En temel sorunumuz işsizliktir. Kuzey'de sınırlı bir üretim vardır. Ekonomik alanda önemli oranda Türkiye'ye bağlıyız ve hükümetin konuya ilişkin tezleri çok tartışılıyor. Birçok kişi normalin öncesinde emekliye ayrılıyor ve zorunlu olarak ikinci iş arıyor. Bu da gençlerin iş bulmasında önemli bir engel olarak ortaya çıkıyor . Karşı karşıya olduğumuz bir diğer sorun da işsizlikle bağlantılı olan göçtür. Göçün bir diğer nedeni de askerlik süresidir. Uzun askerlik süresi bizi parti olarak da düşündürüyor ve bu sorunun çözümü için önerilerimiz var.

Bize örgütünüzün temel çalışma alanları hakkında bilgi verebilirmisiniz?

Bildiğiniz gibi biz iki buçuk yıl önce kurulan genç bir örgütüz. İlk dönemlerde zorluklarımız çoktu, fakat her ilde örgütlendik ve hem merkezi hem de yerel organlarımızı oluşturduk. Şu anda örgütlenme ve üyelerimizi eğitme konularında çalışıyoruz. Bu arada şu anda sınırlı da olsa bazı kültürel faaliyetlerimiz de var.

İki toplumlu etkinlikler için ne düşünüyorsun ? Denktaş'a nasıl karşı duruyorsunuz ?

Biz CTP olarak da, gençlik örgütü olarak da iki toplumlu etkinlikleri destekliyoruz. Bu etkinliklere katılmaya her zaman hazırız. Bu, sadece CTP için değil, genel olarak Kıbrıslı Türkler için de geçerlidir. Çünkü Kıbrıslı Rumların ne düşündüğü konusunda yanlış bir algılayış olduğunu zannediyorum. Bu, yapılan propagandanın ve eğitim sisteminin bir sonucudur. Bu Güney için de geçerlidir. Yaratılan ve beyinlerimize dayatılan tuhaf algılayışlar sözkonusudur. Bu tür etkinliklerin bunun aşılması ve var olan sorulara yanıt verilmesine yardımcı olmada olumlu olduğunu düşünüyorum. Bu temaslar bize Kıbrıslıların, Kıbrıslı Türklerin ve Kıbrıslı Rumların ortak birçok noktaları olduğunu gösteriyor ve biz iki toplumlu etkilikleri destekliyoruz.

Denktaş'a gelince, bu sadece bizim sorunumuz değildir. Sorun iki tarafın da liderliği sorunudur. Yanlış davranışlar Denktaş'a bugün gösterdiği gibi tepki göstermesi olanağı veriyor. Bu etkinliğe katılmamız için müsaade etmeleri bir sürpriz oldu. Durumun değişeceğini umut ediyoruz ve belki de bu izin bu yönde bir işarettir.

EDON ile ilişkileriniz ne düzeydedir?

Biz CTP gençlik kolu olarak EDON'u kardeş örgüt olarak görüyoruz. Yeni kurulan bir örgüt olmamıza karşın, bizden önce var olan DGD'nin EDON ile her zaman iyi ilişkileri olmuştu. Son yıllarda temas etme olanağımız olmadı, fakat en azından bugün bu etkinliğe katılmamız bize ilişkilerimizi tazelemek ve güçlendirmek ve işbirliğimizi geliştirme olanağı veriyor. İki örgüt arasında daha iyi işbirliği ilişkileri kurulması gerekliliğine inanıyoruz. Ve bunu başaracağımıza da inanıyoruz.

Kıbrıslı Rum gençlere herhangi bir mesaj göndermek istiyor musun?

Yanıt: Kıbrıs ilerici gençliğine ve genel olarak gençlere Kıbrıs sorunu için ortak eylemi desteklemeleri gerektiğini söylemek istiyorum. Çünkü burda ne yaparsak bunun karşı toplumda bir sonucu olur. Bu aşamada birbirimizi olumsuz olarak etkiliyoruz. Bu durumu değiştirecek olumlu sonuçlar yaratacak etkinlikler bulmalıyız. Bu da iki toplumun ilerici güçleri arasında daha sık temaslarla, daha derin işbirliği politikası uygulaması ile olur.

Κοινή δραση για μια κοινή πατρίδα

Συνέντευξη από τον Κεμάλ Ναμή(Πρόεδρος του Νεολαιίστικου Τμήματος του CTP). Άντρη Θεοχάρους - ΕΔΟΝ

Αντιπροσωπεία Τουρκοκυπρίων παρευρέθηκε στη 15η Γενική Συνέλευση της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Δημοκρατικής Νεολαίας, που πραγματοποιήθηκε στις 28 - 31 Ιανουαρίου στη Λάρνακα. Η αντιπροσωπεία αποτελείτο από κλιμάκιο της ηγεσίας του Τμήματος Νεολαίας του Ρεπουπλικάνικου Κόμματος και από το Κίνημα Πατριωτικής Ενότητας. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην εναρκτήρια τελετή, που έγινε στο Συνεδριακό Κέντρο στη Λευκωσία στις 28 Ιανουαρίου παρευρέθηκε ο Γ. Γ. του Ρεπουπλικάνικου Κόμματος Φερντί Σογιέρ, καθώς και εκπρόσωπος του Κινήματος Πατριωτικής Ενότητας.
Η παρουσία των συμπατριωτών μας Τουρκοκυπρίων στη 15η Γενική Συνέλευση της ΠΟΔΝ είναι γεγονός μεγάλης πολιτικής σημασίας, που ελπίζουμε να οδηγήσει στην άρση των εμποδίων για αποκατάσταση των επαφών μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων και στην απαρχή μιας νέας περιόδου στην ανάπτυξη της πολιτικής της επαναπροσέγγισης.
Ιδιαίτερα συγκινητική και σημαδιακή στην εκδήλωση, που διοργάνωσε η ΕΔΟΝ την Κυριακή το βράδυ, μετά το πέρας των εργασιών της Συνέλευσης, ήταν η παρουσία των συμπατριωτών μας Τ/κ στο πρόγραμμα, παρουσιάζοντας σε όλους τους συνέδρους τουρκοκυπριακά τραγούδια.

Ποιά είναι η πολιτική κατάσταση σήμερα στη Βόρεια Κύπρο;

Στις 6 του Δεκέμβρη είχαμε εκλογές. Τα αποτελέσματα ήταν πολύ ανησυχητικά για τους προοδευτικούς ανθρώπους και για το κόμμα μας. Χάσαμε ψήφους από τις εκλογές. Ο κύριος λόγος γι' αυτό είναι η αύξηση του εθνικισμού. Φυσικά ένας άλλος παράγοντας ήταν οι εξελίξεις στο Κυπριακό και ταυτόχρονα τα δικά μας ενδοκομματικά προβλήματα, τα οποία προσπαθούμε να λύσουμε. Ακόμα προσπαθούμε να ανασυγκροτηθούμε και είμαστε αποφασισμένοι να συνεχίσουμε. Και ευτυχώς έχουμε την υποστήριξη του κόσμου. Από τις εκλογές δημιουργήθηκε μια νέα κυβέρνηση συνασπισμού μεταξύ του National Unity Party και του Communal Liberation Party. Η πολιτική τους σχέση με το Κυπριακό πρόβλημα είναι εναντίον της ιδέας για ομοσπονδία και βασίζεται μονάχα πάνω στην αναγνώριση της Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου. Μπορώ να πω ότι το κόμμα μου είναι το μοναδικό κόμμα στη Βουλή που υποστηρίζει ομοσπονδιακή λύση. Είναι, επίσης, διαφοροποιημένη η στάση μας από εκείνη του κ. Μουσταφά Ακιντζή.

Τί γίνεται με την Ευρωπαϊκή Ένωση; Μπορείς να μου πεις τις απόψεις σου για την ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε.;

Οι απόψεις μας είναι ανοικτές όσον αφορά στην Ε.Ε. Δεν εναντιωνόμαστε στην ένταξη στην Ε.Ε. Θέτουμε όμως ένα όρο. Πρώτα να βρεθεί λύση για το Κυπριακό. Αυτή νομίζω είναι η βασική διαφορά μας στην αντίληψη του ζητήματος. Ο κύριος λόγος που θέτουμε αυτόν τον όρο, είναι γιατί πιστεύουμε ότι αν η Κύπρος πετύχει την ένταξη πριν τη λύση, θα οδηγήσει στην περαιτέρω απομόνωση της Τουρκοκυπριακής κοινότητας και κατ' επέκταση θα οδηγηθούμε σε αρνητικά αποτελέσματα και την εμβάθυνση για τη διχοτόμηση του νησιού. Γι' αυτό επιμένουμε πρώτα στη λύση και μετά στην ένταξη. Γενικά δεν είμαστε εναντίον της ένταξης.

Πώς είναι η ζωή στη Βόρεια Κύπρο; Ποιά είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζετε εσείς οι νέοι;

Το κυριότερο μας πρόβλημα είναι η ανεργία. Τα μεσα παραγωγής είναι περιορισμένα στο Βορρά. Εξαρτιόμαστε πάρα πολύ από την Τουρκία στον οικονομικό τομέα και οι κυβερνητικές θέσεις έχουν πολλή ζήτηση. Πάρα πολλά άτομα βγαίνουν σε σύνταξη πιο πριν απ' ότι πρέπει και έτσι αναγκάζονται να βρουν δεύτερη δουλειά κι αυτό είναι μεγάλο εμπόδιο για τους νέους που προσπαθούν να εργοδοτηθούν. Άλλο ένα πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε είναι η μετανάστευση που σχετίζεται με άμεσα με την ανεργία. Άλλος λόγος για το πρόβλημα της μετανάστευσης είναι η διάρκεια της στρατιωτικής θητείας. Η μακρά διάρκεια της στρατιωτικής θητείας μας προβληματίσε ως κόμμα και έχουμε τις δικές μας προτάσεις για την επίλυση του προβλήματος αυτού.

Μπορείς τώρα να αναφερθείς στις κύριες πτυχές δράσης της οργάνωσής σου;

Όπως γνωρίζετε είμαστε νεαρή οργάνωση, δυόμιση χρονών. Στα αρχικά στάδια, τα πράγματα ήταν δύσκολα, αλλά τώρα οργανωθήκαμε στην κάθε επαρχία και δημιουργήσαμε τόσο κεντρικά όσο και επαρχιακά σώματα. Στο παρόν στάδιο εργαζόμαστε κυρίως στο πώς οργανωνόμαστε καθώς και στην επιμόρφωση των μελών μας. Εκτός από αυτό αρχίζουμε να έχουμε μια πολιτιστική δραστηριότητα, αλλά προς το παρόν είναι και αυτή περιορισμένη.

Πες μας τις απόψεις σου για τις δικοινοτικές δραστηριότητες. Πες μας πώς αντιμετωπίζετε τον κ.Ντενκτάς;

Εμείς ως CTP και ως νεολαιίστικη οργάνωση υποστηρίζουμε τις δικοινοτικές δραστηριότητες και είμαστε έτοιμοι πάντοτε να συμμετάσχουμε. Όχι μόνο το CTP, αλλά και οι Τ/κ γενικότερα, γιατί πιστεύω ότι υπάρχει μια λανθασμένη αντίληψη σε σχέση με το πώς σκέφτονται οι Ε/κ. Αυτό είναι λόγω της προπαγάνδας και του εκπαιδευτικού συστήματος. Αυτό αληθεύει και για το Νότο. Έχουν όλοι αυτές τις παράξενες αντιλήψεις, που δημιουργούνται και επιβάλλονται στα μυαλά τους. Έτσι, πιστεύουμε ότι, τέτοιου είδους δραστηριότητες είναι θετικές για να βοηθήσουν να ξεπεραστούν και να απαντηθούν τα ερωτήματα που δημιουργούνται. Μας δείχνουν ότι οι Κύπριοι, Ε/κ και Τ/κ έχουν πολλά κοινά και γι' αυτό υποστηρίζουμε τις δικοινοτικές δραστηριότητες.

Όσον αφορά στον Ντενκτάς, δεν είναι το μόνο μας πρόβλημα. Το πρόβλημα είναι οι δυο ηγεσίες. Είναι οι λανθασμένοι χειρισμοί που δίνουν στον Ντενκτάς την ευκαιρία να αντιδρά όπως αντιδρά. Για την ακρίβεια ήμασταν έκπληκτοι, που μας επετράπηκε να' ρθουμε σ' αυτήν τη δραστηριότητα. Ελπίζουμε ότι τα πράγματα θα αλλάξουν και ότι αυτό είναι ίσως ένα σημάδι αλλαγής.

Και οι σχέσεις σας με την ΕΔΟΝ;

Εμείς η νεολαία του CTP βλέπουμε την ΕΔΟΝ ως αδελφή οργάνωση. Έστω κι αν είμαστε νεοσύστατη οργάνωση, οι προκάτοχοί μας του DKT, όσο και το CTP, είχαν πάντοτε καλές σχέσεις με την ΕΔΟΝ. Τον τελευταίο χρόνο δεν είχαμε πολλές ευκαιρίες να έχουμε επαφές, αλλά τουλάχιστον η συμμετοχή μας εδώ, μάς δίνει την ευκαιρία να φρεσκάρουμε τις απόψεις μας για την ενδυνάμωση των σχέσεών μας και της συνεργασίας μας. Πιστεύουμε στη δημιουργία καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των δυο οργανώσεων. Πιστεύουμε στην ανάγκη να γίνει αυτό και πιστεύουμε ότι θα το πετύχουμε.

Θέλεις να στείλεις ένα μήνυμα;

Εκείνο που θέλω να πω στην προοδευτική νεολαία και σ' όλους τους προοδευτικούς της Κύπρου γενικότερα, είναι ότι πάντοτε υποστηρίζουμε τη σημασία της κοινής δράσης για το Κυπριακό πρόβλημα, γιατί οτιδήποτε κάνουμε έχει επιπτώσεις στην άλλη κοινότητα. Στο παρόν στάδιο επηρεάζουμε αρνητικά η μια την άλλη. Πρέπει να προσπαθήσουμε να βρούμε τον τρόπο να μετατρέψουμε αυτή τη δραστηριότητα σε θετικό αποτέλεσμα. Και αυτό θα γίνει με πιο συχνή και σε βάθος συνεργασία και εναρμόνιση της πολιτικής μεταξύ των προοδευτικών των δυο κοινοτήτων.

Merhaba Hrıstina

Gectigimiz yaz Temmuz ayında Seeds of Peace Kampına katılma sansını yakalayan ben, bu nedenden dolayı kendimi çok şanslı bir kişi olarak görmekteyim. Seeds of Peace, gerçekten benim için gerçekleşmesini çok istediğim bir rüya gibiydi. Orası sadece Kıbrıs için değil İsrail,Filistin, Ürdün ve Mısır gibi ülkeler için de barış çiçeklerinin açtığı bir ada gibiydi.

Önce biraz oradaki hayatımızdan bahsedecek olursak, Kampta çok büyük bir disiplin vardı. Sabah kalkma saati, yemek saatleri, yapılan aktivitelerin saati saatine yapılması ve gece yatma saati büyük bir disiplinle hazırlanıyor ve kontrol ediliyordu. Ayrıca, birbirinden değişik spor ve eğlence aktivitelerini ve yarışmaları da unutmak asla mümkün değil.

Her gün Kıbrıs'ın güney'inden gelen arkadaşlarımızla yaptığımız "facilitation meeting" denilen tartışmalarda bazen hüzünlenip ağladığımız, bazen ciddi tartıştığımız, bazen de ayni fikirde olduğumuz konular olurdu. Kıbrıslı Türk ve Rumların söylediği ortak sözcükleri bulurken hem çok şaşırmış hem de çok eğlenmiştik. "Dillirga" şarkısının ortak bir şarkı olduğunu öğrenmek, bu şarkıyı birlikte söylemek ve kültürümüzün ve yaşayış stillerimizin bu kadar birbirine benzediğini görmek bizi şaşırttığı kadar duygulandırmışdı da. Bu "facilitation meeting" dediğimiz tartışmaların birinde Kıbrıs'ın güneyin'den gelen arkadaşım Hrıstina'nın her ne kadar da gidemediğimi bildiği halde beni evine davet etmesi beni o kadar duygulandırmıştı ki gözyaşlarımı tutamadım. Hrıstina'ya ve diğer arkadaşlarıma buradan sevgilerimi gönderiyorum.

Umarım bundan sonraki yıllarda da bu kamp olayı aynen sürüp gider de her iki toplumun gençleri birbirlerinin düşüncelerini, ortak özelliklerini daha yakından öğrenme şansına sahip olurlar. Seeds of Peace'in tüm hayatımdaki en önemli deneyim olduğuna inanıyorum.

Yalın Yüksel



Χριστίνα Γεια σου

Το περασμένο καλοκαίρι άρπαξα την ευκαιρία να συμμετάσχω στο Seeds of Peace Camp, και θεωρώ τον εαυτό μου πολύ τυχερό γι' αυτό. Πραγματικά, το Seeds of Peace ήταν για μένα σαν ένα όνειρο, του οποίου την πραγματοποίηση επιθυμούσα πολύ. Εκεί ήταν σαν ένα νησί που άνθησαν τα λουλούδια της ειρήνης, όχι μόνο για την Κύπρο, αλλά και για χώρες όπως το Ισραήλ, η Παλαιστίνη, η Ιορδανία και η Αίγυπτος.

Ας αναφερθούμε καταρχήν στη ζωή μας εκεί. Υπήρχε μια πολύ μεγάλη πειθαρχία. Η ώρα του πρωινού ξυπνήματος, του φαγητού, οι ώρες των δραστηριοτήτων και η ώρα του ύπνου, εφαρμόζονταν με μεγάλη πειθαρχία. Ούτε είναι δυνατό να ξεχαστούν οι διάφορες αθλητικές δραστηριότητες και οι δραστηριότητες για διασκέδαση.

Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων, που λεγόντουσαν "facilitation meeting", υπήρχαν θέματα για τα οποία μελαγχολούσαμε και κλαίαμε, άλλα που συζητούσαμε σοβαρά και άλλα για τα οποία είχαμε τις ίδιες απόψεις. Βρίσκοντας τις λέξεις που χρησιμοποιούν τόσο οι Τουρκοκύπριοι, όσο και οι Ελληνοκύπριοι, σαστίζαμε και διασκεδάζαμε πολύ. Το ότι μάθαμε πως το τραγούδι 'Τυλληρία' υπάρχει και στις δύο κοινότητες και το τραγουδήσαμε μαζί, το ότι είδαμε πως οι άξονες της κουλτούρας και του τρόπου ζωής μας μοιάζουν τόσο πολύ, μας έκαναν να απορήσουμε και να γίνουμε πιο συναισθηματικοί. Σε μια από τις συζητήσεις "facilitation meeting" που είχαμε, η φίλη μου Χριστίνα, που είχε έρθει από το νότιο μέρος της Κύπρου, παρόλο που ήξερε πως δεν μπορούσα να πάω, με κάλεσε στο σπίτι της, κάτι που με έκανε να μη μπορώ να συγκρατήσω τα δάκρυά μου. Στέλνω στη Χριστίνα και τους άλλους φίλους μου την αγάπη μου από 'δω.

Ελπίζω ότι, και στα επόμενα χρόνια, θα συνεχιστούν αυτές οι δραστηριότητες με τον ίδιο τρόπο, έτσι που οι νέοι και από τις δύο κοινότητες να έχουν την ευκαιρία να μάθουν πιο άμεσα τις σκέψεις και τις ιδιαιτερότητες ο ένας του άλλου. Πιστεύω πως, το Seeds of Peace είναι η πιο σημαντική εμπειρία όλης μου της ζωής.

Γιαλίν Γιουκσέλ



Rüya Kampı

Bölünmüş Kıbrıs'ın çocuklarının, Kıbrıslı Rumların ve Kıbrıslı Türklerin barış içerisinde, aynı yemeği paylaşarak, aynı çatı altında uyuyarak birlikte yaşayacaklarını kim aklından geçirebilirdi? Fakat Kıbrıs'tan 80 çocuk, geçtiğimiz yaz iki hafta bu ütopya dünyasında yaşadı. Bu ayrıcalığı yaşama şansı olan çocuklardan biri de bendim. Kendimizi daha ilk anda sakin ve yemyeşil bir göl ortamında, oraya bizden önce gidenler tarafından sıcak bir şekilde karşılanmış ve kendimizi onların arasında kabul edilmiş bulduk. Etrafımızda her an bize güzel günler geçireceğimiz, bitmez oyun saatleri ve sayısız dost bulacağımız sözü verdiler. Ve gerçekten de kısa süre içerisinde birçok çocuk her taraftan bize yaklaşmaya, adlarını, ülkelerini söylemeye, konuşmaya, bir şeye gereksinimimiz olursa bize yardımcı olmaya hazır olduklarını söylemeye başladılar. İsrail gibi sorunları olan ve bölünmüş diğer ülkelerden de bizim gibi çocuklarla tanıştık. Bizim için ayrıcalık Kuzey Kıbrıs'tan çocuklarla tanışmak oldu. En nihayet yüzyüzeydik, sonsuz sorularla karşı karşıyaydık. Yanıtlanması gereken sorularla...

Hemen konuşmaya başladık. Bizi ilgilendiren herşeyle ilgili sorular soruyor bişeyler öğreniyorduk. En küçük ve önemsiz şeylerle ilgili olsa bile... Herkes birbirine nerede kaldığı, mahallesinin neye benzediği ve en önemlisi tatil için en güzel yerin nerde olduğu gibi alışılagelmiş sorular soruyordu. En önemlisi birlikte yaşayabileceğimizi öğrenmemiz oldu. Sanki geçmişe dönmüştük ve bunu bu yaz biz de başarmıştık. Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türklerin birlikte yaşaması ne bir rüyadır ne de bir yaz fantazisidir. Gerçekten, eğer bir ülkenin halkı isterse hükümetlerini, rejimlerini dikkate almadan istediği gibi yaşar. Böylece eğer bunu gerçekten istiyorsak birleşik ve uyumlu bir Kıbrıs'ı başarabiliriz. Aslında sorunlarımız yok, sadece bize hiç gerekmediği anda onları biz yaratıyoruz.

Geçen yaz tartışarak, oynayarak, aynı ada üzerinde yaşamakla birlikte, birbirlerini görme hakkı olmayan ve bunun bir cezalandırma değil, bir ironi olduğunu öğrendiğim ve yeni dostlar edindiğim bir deneyim yaşadım.

MARİOS ANDONİU

Κατασκήνωση ονείρου

Ποιός θα μπορούσε να συλλάβει στο μυαλό του την ιδέα πως τα παιδιά της μοιρασμένης Κύπρου , Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι , θα μπορούσαν να ζήσουν μαζί ειρηνικά , να μοιράζονται το ίδιο φαγητό και να κοιμούνται κάτω απ' την ίδια στέγη. Κι όμως ογδόντα παιδιά από την Κύπρο έζησαν αυτό το καλοκαίρι που πέρασε για δυο βδομάδες σ' αυτόν τον ουτοπικό κόσμο. Ένα απ' αυτά τα παιδιά που είχαν την τύχη αυτού του προνομίου ήμουνα κι εγώ. Από την πρώτη στιγμή ακόμα , με τη θερμότατη υποδοχή που δεχτήκαμε από όλους όσους βρίσκονταν ήδη εκεί , νοιώσαμε ευπρόσδεκτοι ανάμεσά τους και μαγευμένοι από το πανέμορφο καταπράσινο τοπίο και την γαλήνια λίμνη. Τα πάντα γύρω μας μάς υπόσχονταν μέρες χαράς, ατέλειωτες ώρες παιγνιδιού, καθώς και αμέτρητους φίλους. Και πράγματι, αμέσως πολλά παιδιά άρχισαν να μας πλησιάζουν από παντού, να μας συστήνονται λέγοντας το όνομά τους και τη χώρα τους, πρόθυμοι να μας βοηθήσουν σε ότι κι αν χρειαζόμασταν. Γνωρίσαμε και άλλους έφηβους σαν κι εμάς από άλλες χώρες στις οποίες υπάρχουν προβλήματα και χωρισμένοι λαοί, όπως Ισραηλίτες, Παλαιστίνιους, Τυνήσιους και τόσους άλλους. Ξεχωριστής όμως σημασίας ήταν για μας η γνωριμία μας με τα παιδιά της νοτίου Κύπρου. Επιτέλους στεκόμασταν αντίκρυ ο ένας στον άλλο με άπειρα ερωτήματα, ερωτήματα όμως που έμελλαν να λυθούν. Ξεκινήσαμε αμέσως να μιλάμε, να ρωτούμε και να μαθαίνουμε για το κάθε τι που μας ενδιέφερε, ακόμα και για τα πιο μικρά και ασήμαντα πράγματα. Ρωτούσαμε για το πού μένει ο καθένας, πώς μοιάζει η γειτονιά του και συνηθισμένη ερώτηση ήταν το πού ήταν ο καλύτερος τόπος για διακοπές. Το σημαντικότερο, όμως, ήταν το ότι μάθαμε πως μπορούμε να ζήσουμε μαζί. Είχε ξαναγίνει στο παρελθόν, και το ίδιο επιτύχαμε κι εμείς αυτό το καλοκαίρι. Η συμβίωση μεταξύ Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων δεν είναι ούτε όνειρο, ούτε και ονειροφαντασίες χειμεροκυνηγού. Είναι αλήθεια, πως εάν το θελήσει ο κόσμος ενός τόπου μπορεί αψηφώντας κυβερνήσεις και καθεστώτα να ζήσει όπως θέλει. Έτσι κι εμείς αν το θελήσουμε όλοι μας πραγματικά, μπορούμε να επιτύχουμε στη δημιουργία μιας ενωμένης και μονιασμένης Κύπρου. Στην αλήθεια, δεν έχουμε προβλήματα, απλά δημιουργούμε δικά μας, τη στιγμή που μας είναι εντελώς αχρείαστα. Το περασμένο καλοκαίρι έζησα μια μοναδική εμπειρία, συζητώντας παίζοντας και κάνοντας νέους φίλους, φίλους που αν και ζω πάνω στο ίδιο νησί μαζί τους δεν έχω το δικαίωμα να τους βλέπω και εάν αυτό δεν είναι έγκλημα, τότε είναι απλή ειρωνία.

Μάριος Αντωνίου

...Δεν ξέρω αλλά νομίζω ότι εκείνη η στιγμή περιχαράκωσε και σηματοδότησε ολόκληρη τη ζωή μου. Κατάλαβα σαν μέσα σ' ένα θαύμα, έτσι στα ξαφνικά, ότι πέρα απ' όλα, πάνω από όλα έξω από κάθε λογική και μέσα στην πιο περίεργη υπόγεια διαδρομή, ανάμεσα σε διάφορα υπαρξιακά ερωτήματα, υπόγειες διαδρομές, απορίες, ξαφνιάσματα, μίσος, θυμό, αγανάκτηση και πληγές άφθονες, απ' αυτές που κάθε μέρα μας κερνάει η ζωή, ότι υπάρχει κάτι, κάτι που είναι σαν καταφύγιο, σαν μια μικρή όαση στην έρημο που σε καλεί κάθε στιγμή να το βρεις, να το ανακαλύψεις, να πάρεις, να εμπλουτιστείς, να μάθεις απ' αυτό και να γιατρευτείς.

Κατασκήνωση με Τ/Κ στο Vermont της Αμερικής, Καλοκαίρι 1998.

Κι αυτό είναι να είσαι πάνω απ' όλα άνθρωπος και να μπορείς να βλέπεις τον άλλο και με διαφορετικό μάτι, να μην τον κρίνεις απ' αυτά που ακούς γι' αυτόν, από ένα όνομα ή μια ταμπέλα που του έχουν φορτώσει οι άλλοι. Να μπορείς δηλαδή να δεις πιο βαθιά μέσα του και να ανακαλύψεις τι έχει να προσφέρει. Γιατί ο καθένας από μας, είτε λέγεται Ελληνοκύπριος είτε Τουρκοκύπριος (είτε οτιδήποτε άλλο) σίγουρα έχει να δώσει στον άλλο πολλά πράγματα αν το θέλει φυσικά και αυτός.

Γιατί η ανθρωπιά σήμερα στην εποχή που ζούμε είναι μια αξία που δύσκολα κατακτιέται, και αν την έχεις σαν άνθρωπος ή την βρεις στη διαδρομή θα είναι για σένα ένα καταφύγιο και θα σε βοηθά να γιατρεύεις τις πληγές της ζωής, απλά και μόνο αν μιλήσεις με το γειτονά σου, με το φίλο, με τον εχθρό σου. Τότε και μόνο τότε θα αρχίσει η ζωή σου να παίρνει αξία...

Αυτή ήταν για μένα μια από τις πιο συγκλονιστικές στιγμές της ζωής μου. Ήταν η στιγμή που κατάλαβα πραγματικά πόσο πολύ πρέπει να γίνει κάτι σ' αυτόν τον τόπο, να ενωθούμε όλοι οι Ε/Κ και οι Τ/Κ να βρούμε τι μας ενώνει και όχι τι μας χωρίζει και να φτιάξουμε τη δική μας γέφυρα σκληρή και στερεά, που θα μας ενώνει μέχρι το τέλος και θα μας κάνει επιτέλους να καταλάβουμε την αξία της ζωής. Ελπίζω πραγματικά σαν ένα κορίτσι 16χρονών να ζήσουν και άλλα παιδιά της ηλικίας μου αυτό που έζησα εγώ το καλοκαίρι του 1998 στην Αμερική, γιατί έτσι θα μπορέσουν επιτέλους να δουν ότι κάτι μπορεί να γίνει αν το θέλουμε όλοι.

Ευγενία Κουνναπή

...Bilmiyorum,fakat o anın tüm yaşamımı sarmaladığını ve bir dönüm noktası olduğunu zannediyorum. Öylesine aniden bir mucize içerisinden, herşeyden öte ve herşeyin üzerinde, her tür mantığın dışında en garip yer altı geçidinde, var oluşla ilgili farklı sorular arasında, yer altı güzergahları, şaşkınlık, hayret, kin, öfke, infial ve her gün yaşamın bize sunduğu yaralar içerisinde birşeyler olduğunu, bir sığınak olduğunu, çölde keşfetmen için seni her an çağıran küçük bir vaha olduğunu ve onu bularak zenginleşeceğini ve yaralarını tedavi edebileceğini anladım.

Ve bu da herşeyden önce bir insan olman ve diğerini bir başka gözle görebilmen ve onu başkalarından duyduklarınla, başkalarının ona yapıştırdıkları yaftalarla görmemendir. Yani onun hissettiklerini daha derinden görebilmen ve çektiklerini açığa çıkarabilmendir. Çünkü her birimiz, ister Kıbrıslı Rum ister Kıbrıslı Türk olsun (veya başka biri) diğerine -doğal olarak onun da istemesi durumunda- birçok şey vermiştir.

Çünkü insanlık bugün yaşadığımız dönemde zor ele geçirilen bir değerdir, ve insan olarak eğer bu değere sahipsen veya onu bir geçitte bulduysan bu senin için bir sığınak olacaktır ve yaşamın yaralarını sarmanda sana yardımcı olacaktır. Bunun için komşunla, dostunla, düşmanınla konuşman gerek. Yaşamın, sadece ve sadece o zaman bir değer kazanmaya başlar...

Amerikanın Vermont kentinde Kıbrıslı Türklerle kamp, 1998 Yazı

O anlar benim yaşamımım en heyecanlı anlarıydı. Hepimizin, Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türklerin bizi ayıran değil fakat bizi birleştiren olguları bulup, bizi sonsuza dek birleştirecek ve en sonunda yaşamın değerini anlamamızı getirecek kendi köprülerimizi sağlam ve istikrarlı bir şekilde inşa ederek, birleşmesi için ne kadar çok şey yapılması gerektiğini anladım. 16 yaşında bir genç kız olarak, yaşıtlarımın da 1998 yazında Amerika'da benim yaşadıklarımı yaşamasını isterim. Çünkü hepimizin istemesi ile ancak bu şekilde birşeylerin olabileceğini en sonunda görebileceklerdir.

Evgenya Kunnapi

İsrail'de gerçekleştirilen iki toplumlu bir seminere katılma fırsatı bulan Kıbrıslı Rum bir lise öğrencisiyim. Bu seminer İsrail Dışişleri Bakanlığının, hükümet görevlisi olmayan, hükümetleri ile direkt ilişki içerisinde bulunmayan ve Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkleri yakınlaştırma uğraşıları çerçevesinde gerçekleştirilen bir etkinlikti.

Kıbrıslı Türklerle bir araya geldiğimiz daha ilk andan itibaren ne kadar çok benzediğimizi ve aynı rüyayı paylaştığımızı gördüm. Dikenli tellerin olmadığı özgür, birleşik bir vatan, halkının bölünmüş olmadığı bir vatan hepimizin ortak rüyasıydı. Fanatizmden, vatan-millet söyleminden ve aşırıcılıktan uzak, birbirimize kalbimizi açtık, kucaklaştık. Sevgi, kardeşlik ve dayanışma ruhu içerisinde birbirimizi ön yargısız kardeşçe kabul ettik. İyice tanıştıktan sonra (Kıbrıslı Rumlar ve Kıbrıslı Türkler) bir grup olduk ve fanatizmden, kin duygularından uzak, bizim sorunumuz gibi sorunların nasıl ileri götürülebileceği ve sonuçta çözüleceği gibi birçok önemli konuyu iyice öğrenerek tartıştık. Birçok kez görüş ayrılıklarımız ortaya çıktı, birçok kez birbirimizi kırdık. Fakat ilk dostluk bozulmadı. Tüm görüş ayrılıkları seminer odasında kaldı ve dışarıda...daha önce olduğumuz dostlar gibiydik...

Burada yaşadıklarım, tekrardan yaşamak istediğim büyük bir deneyimdi. Fakat bunu yine bir yabancı ülkede değil, benim kendi özgür, dikenli tellerin olmadığı, halkının bölünmüş olmadığı, artık birleşik küçük adamda yaşamak istiyorum.

İsidoros Sakkas

Gençlerin iki toplumlu toplantısı İsrail'de gerçekleştinlen iki toplumlu seminerden deneyim ve duygular

Είμαι ένας Ελληνοκύπριος μαθητής λυκείου, που είχα την ευκαιρία και τη χαρά να συμμετάσχω σε ένα δικοινοτικό σεμινάριο στο Ισραήλ. Ήταν στα πλαίσια μιας προσπάθειας του Υπουργείου Εξωτερικών του Ισραήλ να φέρει κοντά Ε/κ και Τ/κ, οι οποίοι δε στελέχωναν κυβερνητικά πόστα κια δεν είχαν άμεση σχέση με κυβερνήσεις.

Από την πρώτη στιγμή που συναντηθήκαμε με τους Τ/κ, είδα πόσο πολύ μοιάζουμε, αλλά και πως μοιραζόμαστε το ίδιο όνειρο. Μια λεύτερη ενωμένη πατρίδα, δίχως συρματοπλέγματα. Μια πατρίδα δίχως μοιρασμένο λαό. Αμέσως ανοίξαμε τις καρδιές μας και τις αγκάλες μας να δεχτούμε ο ένας τον άλλον, όπως πραγματικά είμαστε, μακριά από φανατισμένους, πατριδοκάπηλους, και εξτρεμιστές. Μέσα σε πλαίσια αγάπης, συναδελφοσύνης και αλληλεγγύης δεθήκαμε φιλικά, χωρίς καχυποψία ο ένας για τον άλλο.

Αφού γνωριστήκαμε καλά και γίναμε ομάδα (Ε/κύπριοι και Τ/κύπριοι), συζητήσαμε χωρίς φανατισμό και μισαλλοδοξία, μαθαίνοντας ο ένας απ' τον άλλο, αλλά μαθαίνοντας και πολλά σημαντικά πράγματα για το πώς μπορεί ένα πρόβλημα σαν το δικό μας να πάει μπροστά και τελικά να λυθεί. Πολλές φορές διαφωνήσαμε. Πολλές φορές πικραθήκαμε. Όμως η πρωτεινή φιλία δεν αλλοιωνόταν. Όλες οι διαφωνίες έμεναν στο δωμάτιο των σεμιναρίων και έξω απ' αυτό...οι ίδιοι φίλοι που είμασταν και πριν...

Νομίζω ότι ήταν μια τρομερή εμπειρία, που θα 'θελα πολύ να ξαναζήσω. Όχι όμως σε μια ξένη χώρα, αλλά στο δικό μου, ελεύθερο και ενωμένο πια, μικρό νησί. Σ' ένα νησί δίχως συρματοπλέγματα, σ' 'ενα νησί δίχως μοιρασμένο λαό...

Ισίδωρος Σακκάς

Δικοινοτική συνάντηση νεολαιών. Εμπειρίες και συναισθήματα για ένα δικοινοτικό σεμινάριο στο Ισραήλ.

Να μάθουμε να βλέπουμε τα κακά μας

...“όλη η καρδιά μας στην Κύπρο βρίσκεται”.

Το κείμενο που ακολουθεί το έγραψα τη σχολική χρονιά 1994-95, όταν ήμουν 12 χρονών. Το θέμα της έκθεσης ήταν για το διαγωνισμό των σχολείων της Ευρώπης, που γίνεται κάθε χρόνο για κάθε τάξη. Η ιστορία είναι φανταστική. Μέχρι τότε δεν είχα γνωρίσει κανένα Τουρκοκύπριο, τώρα έχω αρκετούς φίλους. Όταν πήρα το αποτέλεσμα της έκθεσης απογοητεύτηκα πάρα πολύ. Ο βαθμός από την καθηγήτρια των Νέων Ελληνικών ένοιωθα ότι ήταν άδικος, λόγω του ότι βαθμολογήθηκαν οι απόψεις μου και όχι η δομή της έκθεσης. Λέξεις σαν “εκατομμύρια πρόσφυγες” ή “χιλιάδες αγνοούμενοι” τις χρησιμοποίησα τότε, για να τονίσω με υπερβολή το κακό. Μέσα από τις σελίδες του Χάτε θα ήθελα να μοιραστώ με τους όλους εσάς τους φίλους μου τις τότε μου σκέψεις.

Τα Χριστούγεννα του 1993 πήγα στη θεία μου στην Αγγλία. Μια μέρα καθώς ήμουν και εγώ στο μαγαζί της θείας μου μπήκε μέσα ένας Τουρκοκύπριος που έτυχε να ήταν πολύ παλιός φίλος του πατέρα μου. Η συγκίνηση στο πρόσωπο του πατέρα μου δεν περιγραφόταν. Μας κάλεσαν στο σπίτι τους για να γνωρίσουμε την οικογένειά του.

Την επομένη φτάσαμε εκεί λίγο καθυστερημένα. Όταν μπήκαμε μέσα μας ξενάγησαν στο σπίτι τους. Το παιδί του Τουρκοκύπριου το έλεγαν Κεμάλ. Φιλέψαμε και αρχίσαμε να συζητούμε για τα προβλήματα Ελλήνων και Τούρκων.

Το πρώτο πρόβλημα που αντιμετωπίζαμε και οι δυο λαοί ήταν προσφυγιά. “Εκατομμύρια” πρόσφυγες υπήρχαν στην Αγγλία και από τις δυο πλευρές.

Κανένας άνθρωπος σκεφτήκαμε έχει το δικαίωμα να σε διώξει από την περιουσία σου, τον τόπο που γεννήθηκες, κανένας. Από όποια φυλή και να είναι δεν δικαιούται να κάμει αυτό το πράγμα, ούτε Αμερικάνος, ούτε Άγγλος, ούτε Τούρκος, ούτε Έλληνας κτλ. μπορεί. Είναι καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Επίσης ένα άλλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν και οι δυο πλευρές είναι οι αγνοούμενοι. “Χιλιάδες” Έλληνες και “χιλιάδες” Τούρκοι αγνοούνται. Άλλο πράγμα προς συζήτηση ήταν η ανταλλαγή πληθυσμού Ελλήνων - Τούρκων. Πάρα πολλοί Έλληνες εξαναγκάστηκαν να φύγουν από τα χωριά τους στο Βορρά και να έρθουν στο Νότο και πολλοί Τούρκοι εξαναγκάστηκαν να πάνε στο Βορρά και να αφήσουν τις περιουσίες τους στο Νότο.

Συζητήσαμε πολύ και το θέμα συγκατοίκησης Ελλήνων - Τούρκων και σκεφτήκαμε ότι οι Έλληνες και οι Τούρκοι μπορούσαν να ζήσουν αρμονικά χωρίς τα ξένα συμφέροντα να μπουν στη μέση και να σπείρουν την διχόνεια ανάμεσα στους Έλληνες και τους Τούρκους. Ακλόνητη απόδειξη τα παλιά τα χρόνια που οι δυο κοινότητες ζούσαν αρμονικά μεταξύ τους χωρίς να μπλέκονται τα ξένα.

Μετά βάλαμε και ακούσαμε μουσική. Το τραγούδι που ακούγαμε ήταν ένα μελωποιημένο ποίημα. Το μελωποίησε ο Μικρούτσικος και οι στίχοι ήταν του Ναζίμ Χικμέτ. Συμφωνήσαμε και οι δυο ότι ήταν ένα παράδειγμα συμβίωσης Ελλήνων και Τούρκων. Μας άρεσε ο στίχος που έλεγε: «Αν η μισή μου καρδιά γιατρέ βρίσκεται εδωπέρα, η άλλη μισή στην Κίνα βρίσκεται». Σκεφτήκαμε ότι όλων μας Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων όλη μας η καρδιά στην Κύπρο βρίσκεται.

Σκεφτήκαμε ότι η μόνη λύση για το κυπριακό πρόβλημα είναι: να κάνουν υποχώρηση και οι δυο πλευρές. Η υποχώρηση των Ελληνοκυπρίων είναι να μην λένε μόνο τα κακά που έπαθαν από τους Τούρκους, αλλά και τα κακά που έκαναν αυτοί στους Τουρκοκύπριους. Η Τουρκία από την δική της πλευρά να κάνει μικρές υποχωρήσεις όπως και τους Έλληνες. Οι Τούρκοι δεν πρέπει να λένε συνεχώς τα κακά που έπαθαν από τους Έλληνες, αλλά και τα κακά που έκαμαν στους Έλληνες. Τότε μόνο νομίζω θα λάμψει ο ήλιος στο κυπριακό πρόβλημα.

Όταν έφτασε η ημέρα να φύγουμε, πήγαμε σπίτι για ένα μικρό πάρτυ. Όταν αποχαιρετίσαμε με τον φίλο μου Κεμάλ ευχηθήκαμε και οι δυο να ξανασυναντηθούμε πάλι στην ενωμένη Λευκωσία και να τρέξουμε μαζί ξέγνοιαστοι στα χωράφια του Αναλυόντα. Το χωριό όπου μεγάλωσαν οι πατεράδες μας.

Ολίβιος Ρούσος

Kötülüklerimizi görmeyı öğrenmeliyiz

..."Kalbimizın tümü Kıbrıs'ta bulunuyor"

Aşağıdaki metni 1994-95 yılında, 12 yaşımda iken okulda yazdım. Ödevin konusu; Avrupa okullarının her yıl ve her sınıf için ayrı ayrı gerçeklestirdiği yarışma idi. Öykü bir düş ürünüdür. O zamanlar bir tek Kıbrıslı Türk bile tanımıyordum, fakat şimdi birçok Kıbrıslı Türk arkadaşım var. Öğretmenimin öderime verdiği not beni düş kırıklığına uğrattı. Haksız davrandığı kanısında idim, çünkü ödevin yapısını notlayacağı yerde düşüncelerimi notlamıştrı. Metnim'de yer alan "Milyonlarca göçmen' veya 'binlerce kayıp" gibi sözcükleri uğranılan felaketi abartılı bir şekilde belirtmek için kullandım. Hade'nin sayfaları aracılığı ile, o zamanlar yazdığım düşüncelerimi tüm siz dostlarımla paylaşmak istiyorum.

1993 Noel'inde İngiltere'ye teyzeme gittim. Bir gün teyzemin mağazasında otururken babamın eski bir arkadaşı olan bir Kıbrıslı Türk içeri girdi. Babamın yüzündeki heyecan tarif edilecek gibi değildi. Ailesi ile tanışmamız için bizi evine davet etti.

Ertesi gün biraz gecikerek evlerine gittik. İçeri girince bize evlerini gezdirdiler. Babamın arkadaşının Kemal adlı bir de çocuğu vardı. Arkadaş olduk ve Rumlarla Türklerin sorunlarını tartışmaya başladık.

İlk karşılaştığımız sorun her iki halkın da göçmen olduğuydu. İngiltere'de her iki taraftan da milyonlarca göçmen vardı. Kimsenin kimseyi malından, doğduğu yerden kovma hakkı olmadığını düşündük. Hangi ırktan olursa olsun kimse bunu yapma hakkın sahip değildir. İster Amerikalı, ister İngiliz, ister Türk, ister Rum. Bu ,insan haklarının ihlalidir.

Her iki tarafın da karşı karşıya olduğu bir diğer sorun da kayıplardır. Binlerce Rum, binlerce Türk kayıp vardır. Tartışmanın bir diğer konusu da Rum-Türk nüfus değişimiydi. Birçok Kıbrıslı Rum kuzeydeki köylerinden göç ederek, güneye gelmek ve Kıbrıslı Türkler de mallarını güneyde bırakarak kuzeye gitmek zorunda bırakıldı. İki toplumun geçmiş yıllarda yabancılar devreye girmeden, uyum içerisinde yaşadıklarının kesin kanıtları var.

Sonra müzik dinledik. Dinlediğimiz müzik bestelenmiş bir şiirdi. Şiir Nazım Hikmet'e aitti. İkimiz de bunun Türkler ile Rumların birlikte yaşamalarının bir örneği olduğu konusunda görüş birliği içindeydik. " Eğer kalbimin yarısı burda ise doktor, diğer yarısı Çin'dedir" mısraları hoşumuza gitti. Tüm Kıbrıslı Rumların ve Kıbrıslı Türklerin kalplerinin Kıbrıs'ta olduğunu düşündük.

Kıbrıs sorununa tek çözümün her iki tarafın da taviz vermesi olduğunu düşündük. Kıbrıslı Rumlar sadece Türklerden zarar gördüklerini değil kendilerinin de Kıbrıslı Türklere kötülük yaptıklarını söyleyerek, bu geri adımı atmalıydı. Türkler ise sürekli olarak Rumlardan kötülük gördüğünü belirtmek yerine kendisinin de Rumlara yaptığı kötülükleri söylemeliydi. Bence Kıbrıs üzerinde güneş ancak böyle olursa parlar.

İngiltere'den ayrılma günü geldiğinde küçük bir parti için evlerine gittik. Arkadaşım Kemal'le vedalaştığımda tekrar birleşik Lefkoşa'da buluşma ve Analionta tarlalarında birlikte koşma dileğinde bulunduk. Analionta köyünde, babalarımızın büyüdüğü köyde.

Olivios Rusos

Η αναγνώριση [illegible] δεν λύνει [illegible] το πρόβλημα

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΔΕ ΛΕΝΕ ΨΕΜΑΤΑ ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΕΞΑΛΕΙΦΘΟΥΝ

Hamza Irkad

Τα δημοτικά τραγούδια είναι αυτά που καταγράφουν το παρελθόν και την ιστορία ενός λαού και μιας κοινωνίας, και είναι αυτά, επίσης, που αποδεικνύουν τις ιστορικές τομές. Τα "δημοτικά τραγούδια του λαού". Τα δημοτικά τραγούδια είναι οι πιο ζωντανές αποδείξεις που καταστρέφονται και ξαναδημιουργούνται από το λαό, ανάλογα με τις κοινωνικές συνθήκες. Τα δημοτικά τραγούδια είναι ανώνυμα. Δεν είναι γνωστοί οι συνθέτες της μουσικής τους, ούτε αυτοί που έγραψαν τους στίχους, έχουν όμως γίνει κτήμα του λαού. Είναι οι πιο πολύτιμες αποδείξεις που, καθώς ο λαός για αιώνες τα αναμασούσε σαν τσίχλα στο στόμα, παίρνοντας μια τελική μορφή, κατάφεραν να φθάσουν μέχρι τις μέρες μας. Ο λαός περιγράφει την κατάστασή του με τα δημοτικά τραγούδια. Οι χαρές, οι λύπες, η ευτυχία και η δυστυχία, οι θάνατοι, οι καταστροφές, οι πόλεμοι, οι θρήνοι και οι λαϊκές εξεγέρσεις έγιναν θέματα των δημοτικών τραγουδιών. Ο Σουλεϊμάν Σεβκέτ, ήταν ένας δικηγόρος, ο οποίος πάντοτε έτρεχε για να βοηθήσει το λαό της Πάφου χωρίς να περιμένει αντάλλαγμα, και επιπλέον, ασχολήθηκε με την πολιτική και έγραφε άρθρα στις εφημερίδες παίρνοντας το μέρος του λαού. Οι αγάδες της γης στην περιοχή της Πόλης, άρπαξαν τη γη και το νερό των χωρικών. Μετά απ' αυτό, ο λαός της περιοχής παίρνοντας ένα δικηγόρο προσέφυγε στο δικαστήριο, όμως ο Ελληνοκύπριος δικηγόρος που υπεράσπιζε το λαό κτυπήθηκε από τους πλούσιους και δολοφονήθηκε. Ο λαός δεν μπορούσε να βρει κάποιο να υποστηρίξει την υπόθεσή του και βρισκόταν σε δύσκολη κατάσταση. Ο Σουλεϊμάν Σεβκέτ έτρεξε να βοηθήσει το λαό. Παρ' όλες τις απειλές, χωρίς φόβο, έφερε σε πέρας την υπόθεση που ανέλαβε και την κέρδισε. Δε ζήτησε καμιά ανταμοιβή από το λαό. Ένα βράδυ του χειμώνα, καθώς πήγαινε από την Πάφο στη Λεμεσό, παρασύρθηκε από τα πλημμυρισμένα νερά του ποταμού της Αχέλιας, ο οποίος είχε ξεχειλίσει από τα νερά της δυνατής βροχή και έχασε τη ζωή του. Ο θάνατος του δικηγόρου Σουλεϊμάν Σεβκέτ προκάλεσε θλίψη στο νησί. Γράφτηκαν θρήνοι και χιλιάδες Κύπριοι, συμμετέχοντας στην κηδεία του, δεν άφησαν μόνο στο τελευταίο του ταξίδι το Σουλεϊμάν Σεβκέτ, αυτόν τον άνθρωπο του λαού που χάθηκε σε νεαρή ηλικία. (Γιενί Τσαγ, 1 Σεπτεμβρίου 1996, Ουλούς Ιρκάντ).

Σαν τις πεταλούδες πέταξε
στα 36 του από κείνη τη γέφυρα,
έγινε αετός ο άγγελος του θανάτου
και πήρε την ψυχή του σαν ένα πουλί,
δώστε μου ελεημοσύνη
και να τον θυμάστε με ευσπλαχνία,
Ελαφρύ να είναι το χώμα που σκεπάζει
αυτόν το μεγάλο άνθρωπο.

Όπως φαίνεται, ο λαός εκφράζει τον πόνο του με θρήνους.

Τα αισθήματά του απέναντι στην αναρχία, πάλι με δημοτικά τραγούδια τα δείχνει ο λαός.

Σχισμένο το σαλβάρι του Οθωμανού
σαμάρι αστερέωτο το εάν του
Κανείς δε σπέρνει, κανείς δε θερίζει
συνέταιρος στο φαί ο Οθωμανός.

Τα δημοτικά τραγούδια είναι μια έκφραση της ζωής του λαού. Ο λαός, που δεν μπορούσε να έχει μόρφωση, επωφελούμενος από τη συνέχεια του ρυθμού και της μελωδίας, βρίσκει στα δημοτικά τραγούδια τον τρόπο να μεταφέρει από τον ένα άνθρωπο στον άλλο και από τη μια γενιά στην άλλη τα προβλήματά του. Στις κοινωνίες όπου οι άνθρωποι δεν είχαν τη δυνατότητα να γράψουν και να διαδώσουν τα βάσανά τους, τα δημοτικά τραγούδια είχαν το ρόλο που έχουν σήμερα οι εφημερίδες, τα βιβλία και τα άλλα μέσα επικοινωνίας. Ποιά βάσανά του διηγείται ο λαός με τα δημοτικά τραγούδια; Οτιδήποτε στη φύση και την τάξη της κοινωνίας επηρεάζει τη ζωή του. Όπως ανάφερα και πιο πάνω, η πλημμύρα, ο λιμός, ο σεισμός, ο θάνατος, ο εποικισμός, η κατοχή της πατρίδας, η φτώχια, και όλα όσα τον επηρεάζουν ενάντια στην τάξη, έχουν γίνει θέματα στα δημοτικά τραγούδια.

Μπήκα στην Αμμόχωστο και ήπια απ' το νερό της
είδα τους εχθρούς και λιποθύμησα
έφαγα εφτά μαχαιριές στην όγδοη έπεσα
Βγήκα απ' την Αμμόχωστο παραπατώντας
βγήκαν τα έντερά μου φτύνοντας αίμα
Αιτία του θανάτου μου έγινε η Αμμόχωστος
Ξύπνα Αλί μου ξύπνα
δεν μπορούσα να ξυπνήσω
δεν μπορούσα να υπομένω
τα νέα βάσανα.

Ο Αράπ Αλί ήταν ένας νέος εργάτης που δολοφονήθηκε από άγγλους στρατιώτες κατά την περίοδο της αγγλικής αποικιοκρατίας. Ήταν ένας νέος που δεν μπορούσε να υπομένει τους κατακτητές και την τυρανία τους, που δεν μπορούσε να ανεχτεί την εκμετάλλευση. Έχασε τη ζωή του λόγω των τραυμάτων που είχε σε μια συμπλοκή με άγγλους στρατιώτες. Όπως φαίνεται και σ' αυτό το θρήνο, τα αισθήματα του λαού μας δίνουν αποδείξεις για τις ιστορικές τομές και την τάξη της κοινωνίας και μας βοηθούν σήμερα να καταλάβουμε και να μάθουμε τα όσα συνέβηκαν στο παρελθόν. Πολλοί ιστορικοί, συνδέουν το γεγονός ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να αντανακλούν την ιστορία των Τουρκοκυπρίων με το ότι αυτοί που ζούσαν τις εποχές εκείνες δεν ήξεραν ανάγνωση και γραφή. Πώς μπορεί ο λαός, που για αιώνες έζησε ως σκλάβος, να διηγηθεί τους πόθους και τις προσδοκίες του; Φυσικά, με τα δημοτικά τραγούδια. Δεν έχουμε δικά μας δημοτικά τραγούδια; Έχουμε. Καλά, και πού είναι τα τραγούδια αυτά; Αυτός ο λαός που συνέθεσε θρήνους για το Σουλεϊμάν Σεβκέτ, το Μιντά και το Χασάν Βουλιλέρ, δεν έχει άλλα δημοτικά τραγούδια; Μήπως μας εκφράζουν τα ανόητα δημοτικά τραγούδια που μεταδίδουν από τα ραδιόφωνα και τις τηλεοράσεις αυτοί που έχουν την εξουσία;

Πόσες φορές ακούσατε από το BRT το θρήνο για τον Αράπ Αλί; Ένας λαός που εξεγέρθηκε ενάντια στην τυραννία από τους Οθωμανούς δεν έχει θρήνους και δημοτικά τραγούδια που να εκφράζουν τα συναισθήματα που του προκάλεσαν αυτές οι εξεγέρσεις;

Γυρίστε γύρω γύρω
φέρτε τον μπαγλαμά,
απόκαμα πια
από των Οθωμανών την τυραννία.

Πάλι έχει ανομβρία
δεν έβρεξε καθόλου,
ο σπόρος έμεινε στα χωράφια
δεν έχει καθόλου σοδιά.

Ο πασάς ήθελε δεκάτη
κι ο χωρικός δεν έδινε,
στρατός επιτέθηκε στο χωριό
και λεηλάτησε τα πάντα.

Αμάν αμάν κάηκα από σένα
από την άτιμή σου τυραννία,
εγώ σπέρνω, εγώ θερίζω
κι ο πασάς τα παίρνει απ' το χέρι μου.

Οι χωρικοί ενώθηκαν
ξεσηκώθηκαν ενάντια στον πασά,
Όταν κτυπά ο Γκιαούρ Ιμαμ
οι Οθωμανοί τρέχουν να φύγουν.

Τα δημοτικά τραγούδια του λαού δε ξεχνιούνται. Η δημοτική μουσική δεν είναι μια τέχνη που έχει πει ότι είχε να πει και έχει παγώσει, αντιθέτως, είναι μια τέχνη, που σαν μια ζωντανή ύπαρξη αλλάζει συνεχώς και ξαναγεννιέται. Φυσικά, οι κυρίαρχες τάξεις στην Κύπρο που είναι οθωμανικά κατάλοιπα, μετατρέποντας σε θρύλο τη δική τους πλαστή ιστορία, με ψέματα και δόλο θα προσπαθήσουν να παραπλανήσουν το λαό, μετατρέποντας αυτό το θρύλο σε ηρωικό. Διότι, έχουν ανάγκη από μια ιστορία που θα μυθοποιήσει τους εαυτούς τους και θα αναδείξει ήρωες. Στη θέση των πραγματικών γεγονότων επέβαλαν με τη βία τη δική τους μεγαλοποιημένη ιστορία, η οποία δεν είναι πραγματική. Τα ψέματα νομιμοποιήθηκαν. Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί εμβολιάζουν τον άγριο πολιτισμό τους. Μεταδόθηκαν στο λαό πράγματα ψεύτικα και λανθασμένα. Σκοπός τους είναι υπνωτίσουν το μυαλό των ανθρώπων και σε μια τέτοια ατμόσφαιρα να μπορέσουν να γεμίσουν τις τσέπες τους. Όσο ο λαός συνεχίζει να τραγουδά τα δημοτικά του τραγούδια, αυτοί, δηλαδή οι κυρίαρχες τάξεις, θα εξοργίζονται, θα εκφυλίζονται και θα γίνονται επιθετικές. Εμείς ας συνεχίσουμε να τραγουδάμε τα δημοτικά μας τραγούδια. Τα δημοτικά τραγούδια για την ελευθερία και την ειρήνη...

Ποίημα του Σιεφκέτ

Να κόφκουσιν τα λαήρκα
τώρα να σιωπάτε
τζι' έναν τραγούδι να σας πω
τζιούλλισας να γρηγάτε

Χριστιανοί Οθωμανοί
κοντά μας συναχτήτε
τζιε που τον Οθωμανόν πρώτην φοράν να δείτε
αν τζιε καταλάβουμεν να μην παρεξηγείτε
τζιε στα χωρκά που βρίσκεστε
να μην κατηγορείτε
Εν τζιε πεία στον δάσκαλον γράμματα να με μάθη
τζιε λαλώ το ποίημα χωρίς να κάμω λάθη
Τζιε, που το Βρέτσια που λαλούν
εν τα γενητικά μου.
Τζιε, χωριανοί μου ήτανε αυτοί που να μιλήσω
στον κόσμον μου ανδιμιον να αφήσω
το ποίημα που θα σας πω τώρα να το θυμήσω
Και του Θεού τες πράξεις σου,
Εγώ εν να σας εξηγήσω
Την πράξην που έκαμεν μεσ' τον Δετσιέβρην βρέση

Παρασκευήν στες τέσσερις εις το τριάντα έξι
Θεέ μου Παντοδύναμε, θυνούγηρε του κόσμου
Πέντε λεπτά βοήθειαν παρακαλώσε δώσμου
τζιει να σας πω για τον Σιεφκέτ εμάς τον
Κυτέωρουμ πέρα για να σπουδάσει, γιατί
έθελεν γεραθκιά πως ήταν να τον σάση.

Εις το Λονδίνον εσπούδασεν
εφκήκεν δικηγόρος
Στα 36 εις του Γιωφηρκού τον πόρον
επήρεντον ο Χάρος -
Είπεν τα λιανά πετάτε και τον
χρυσονλύτε.
Τζήνον πρέπει να μακαρίσεις
τζιμέναν ως πολλάτε.

Μετάφραση από τον κ. Βαρτάν Μαλιάν

Bir halkın, toplumun, geçmişini tarihini belgeleyen, günümüze kadar gelen tarihsel kesitleri kanıtlayan da belgeleyen de türkülerdir. "Halk türküleri". Halk türküleri toplumsal koşullara göre halk tarafından bozularak yeniden kurulan en canlı belgelerdir. Türküler anonimdir. Bestecisi ve söz yazarı bilinmeyen ama halka mal olmuş, yüzyıllar boyu halkın ağzında sakız gibi çiğnenen, ama günümüze son şeklini alarak gelebilmiş en değerli belgelerdir "Türküler". Halk halini türkülerle anlatır. Sevinçler, üzüntüler, mutluluk-mutsuzluk, ölümler, felaketler, savaşlar, ağıtlar ve halk ayaklanmaları, türkülerin konusunu oluşturur. Baf halkının yardımına her zaman için karşılık beklemeden koşan Süleyman Şevket iyi bir avukattı, ayrıca politika ile uğraşır ve gazetelere halktan yana yazılar yazardı. Poli bölgesinde toprak ağaları, köylünün toprağına ve suyuna el koyarlar. Bunun üzerine bölge halkı, bir avukat tutarak mahkemeye başvururlar, ama halkı savunan Rum avukat zenginler tarafından vurularak öldürülmüştür. Davalarını savunacak birini bulamayan halk zor durumdadır. Süleyman Şevket halkın imdadına yetişir. Korkusuzca devraldığı davayı tüm tehditlere rağmen sonuna kadar götürüp halk adına kazanır. Halktan bir ücret taleb etmez. Bir kış gecesi Baf'tan Limasol'a giderken şiddetli yağmur sularının taşırdığı Aşelya Deresi'nin azgın sularına kapılır ve hayatını kaybeder. Avukat Süleyman'ın ölümü adada üzüntü yaratır. Ağıtlar yakılır ve binlerce Kıbrıslı cenaze törenine katılarak genç yaşta kaybettikleri halk adamı Süleyman Şevket'i bu son yolculuğunda yalnız bırakmaz(yeni Çağ, 1 Eylül 1996, Ulus Irkad).

Kelebekler gibi uçtu
36'da o köprüden
Kartal oldu azrail



SÜLEYMAN ŞEVKET'E AĞIT

Süleyman Şevket Baflı bir Avukattı. Hem Kıbrıslı Rum hem de Kıbrıslı Türkler tarafından sevilmelcteydi. 1936'da Baf'taki Aşelya deresinin taşmasından ötürü çöken Aşelya köprüsünden geçerken azgın derenin dalgaları arasında kayboldu. Baflı Şair Mustafa Hulus ölüncü üzerine aşağıda Türkçe harflerle yaulı olan Rumca şiiri yardı (1936).

Ο Σουλεϊμάν Σεφκέτ ήταν ένας δικηγόρος από την Πάφο. Τον εκτιμούσαν πολύ και οι Ελληνοκύπριοι και οι Τουρκοκύπριοι. Σκοτώθηκε το 1936, όταν κατέρρευσε το γεφύρι της Ασιέλιας. Το ποίημα αυτό γράφτηκε μετά το θάνατό του από τον ποιητή Μουσταφά Χούλους από την Πάφο. Το αρχικό κείμενο ήταν γραμμένο με τουρκικούς χαρακτήρες, αλλά στην κυπριακή διάλεκτο.

TÜRKÜLER YALAN SÖYLEMEZ TÜRKÜLER YOK EDİLEMEZ

HAMZA IRKAD

Aldı canını bir kuş gibi
Bana sadaka verip
Onu rahmetle anın
Toprağı bol olsun
O büyük insanın.

Görüldüğü gibi halk acısını ağıtla dile getiriyor. Bozuk düzene karşı duygularını yine türkülerle yansıtır halk.

Şalvarı Şaltak Osmanlı
Eğeri kaltak Osmanlı

Eken da yok, biçen da yok
Yemede ortak Osmanlı.

Türküler halkın hayatının bir ifadesidir. Okuması yazması olamayan halk, ritmin ve melodinin devamlılığından faydalanarak, sorunlarını kulaktan kulağa, nesilden nesile duyurabilmenin yolunu türkülerde bulabiliyor. Derdini yazı ile söyleyip, yaymak imkanı olamayan toplumlarda türküler gazetenin, kitabın ya da günümüzde geçerli olan diğer iletişim araçlarının gördüğü işi görür. Halk türkülerle hangi derdini anlatır? Doğada ve toplum düzeninde hayatına tesir eden neler olursa, yukarıda da ifade ettiğim gibi, su baskını, kıtlık, zelzele, ölüm, iskan, memleket işgali, yoksulluk, düzene karşı etkilendiği herşey halk türkülerinin konusunu oluşturur.

Mağusa'ya girdim suyundan içdim
Düşmannarı gördüm kendimden geçtim
yedi süngü yedim sekizde düşdüm

Mağusa'dan çıgdım yan basa basa
Ciğerlerim döküldü gan gusa gusa
Ölümüme sebep oldu Mağusa

Uyan Alim uyan
Uyanamaz oldun
Yeni gamalara
dayanamaz oldun

Arap Ali, İngiliz Sömürge Dönemi'nde, ingiliz askerleri tarafından katledilmiş, işçi bir gençti. İşgalciler ve onların zulmüne dayanamayan, sömürüye tahammül gösteremeyen bir gençti. İngiliz askerleri ile girdiği bir çatışmada, aldığı yaralara dayanamayıp hayatını kaybetti. Bu ağıtta da görüldüğü gibi halkın duyguları, toplumsal düzenden ve yaşadığı tarihsel kesitten kanıtlar vermekte ve günümüzde geçmişte olanları anlamamıza ve öğrenmemize yardımcı olmaktadır. Birçok tarihçi, Kıbrıslı Türklerin tarihini yansıtacak belgelerin olmamasını, o zamanlarda yaşayanların okuma yazma bilmemesine bağlamaktadır. Yüzyıllarca köle olarak yaşayan halk, özlemlerini, beklentilerini nasıl anlatabilir ki? Tabii ki türkülerle. Yok mu bizim türkülerimiz? Vardır. Peki, nerede bu türküler? Süleymen Şevket'e, Mida'ya, Hasan Bulliler'e ağıtlar yakan bu halkın başka türküleri yok mu? Egemenler tarafından radyolarda, TV'lerde yayınlanan "Şinanay Yavrum"lu türküler bizi ifade ediyor mu?

Arap Ali ağıtını kaç defa BRT'den dinlediniz? Osmanlı'nın zulmüne karşı ayaklanan bir halkın, bu ayaklanmalar neticesinde duygularını anlatacak ağıtları ve türküleri yok mu?

Dolama dolamayı
Getirin bağlamayı
Bıktım ben bu zulümden
Osmanlının elinden

Gene kurak varıdı
Hiç yağmur yağmadıydı
Tohum toprakta galdı
Mahsül hiç çıkmadıydı

Paşa öşür isterdi
Köylü da vermezidi
Asger köye saldırdı
Herşeyi yağmaladı

Aman aman elinden
Yandım gahbe zulmünden
Ben eker ben biçerim
Paşa alır elimden

Köylüler birlik oldu
Paşaya garşı durdu
Gavur İmam vurdukça
Osmanlı gaçar oldu.

Halk türküleri unutulmaz. Halk müziği söyleyeceğini söylemiş, donmuş bir sanat değil, yaşayan bir varlık gibi her an değişen, yeniden doğan bir sanattır. Hayatiyetini yitirmemesi de bundandır. Kıbrıs'ta Osmanlı artığı egemen zümreler, kendi uyduruk tarihlerini efsaneleştirerek yalan ve dolanlarla bu efsanenin birer kahramanı olarak halkı kandırmayı çalışacaklardır elbette. Kendilerini mitleştirecek, kahraman gösterecek bir tarihe ihtiyaçları vardır çünkü. Gerçek olanın yerine gerçek olmayan abartılı tarihleri zorbalıkla kabul ettirildi. Yalanlar yasallaştırıldı. Radyo istasyonları yoz kültürlerinin enjektörü oldu. Yalan yanlış şeyler halka sunuldu. Amaç, insanların beynini uyuşturup kendi ceplerini bu afyonlu ortamda doldurabilmekti. Halk türkülerini söylemeye devam ettikçe onlar, yani egemenler çıldıracak, soysuzlaşıp saldırganlaşacaktır. Bizler kendi türkülerimizi söylemeye devam edelim. Özgürlük ve Barış türkülerini...



Özker Yaşın

Μοιρολόι

στον Ayhan Hikmet

I

Πυροβόλησαν
στο κρεβάτι του τον νέον άνδρα
Ίσως βρισκόταν στο πιο γλυκό σημείο του ύπνου του
ίσως ονειρευόταν

Πώς σου το έκαναν αυτό αδελφέ
στην τριακοστή άνοιξη της ζωής σου
την εποχή που ανθίζουν τα δέντρα
και χωρίς να απολαύσεις τη ζωή

Πυροβόλησαν
όχι με μία μόνο σφαίρα, με πολλές
Το κρεβάτι μέσα στο αίμα
μέσα στο κατακόκκινο αίμα

II

Μη φωνάζεις κυρά μου, η κραυγή σου
φοβίζει τα παιδιά που δεν καταλαβαίνουν
οι νεκροί δεν ακούν τη φωνή
μη φωνάζεις

Στα μάτια του ούτε ελπίδα, ούτε αγάπη, ούτε μίσος
τα μάτια του δεν βλέπουν τίποτα
κοιτάζει με μια παγωμένη λάμψη
τον κόσμο που εγκατέλειψε με τη βία

Να η μέρα μόλις ανέτειλε
το πρωί είναι όπως το γνωρίζεις εδώ και τριάντα χρόνια
αλλά εσύ τώρα δεν υπάρχεις
στο κρεβάτι κείτεται ένας νεκρός

III

Στο κρεβάτι κείτεται ένας νεκρός
δεν μπορεί να μιλήσει
στο κρεβάτι κείτεται ένας νεκρός
δεν μπορεί να ακούσει

Στο κρεβάτι κείτεται ένας νεκρός
δεν μπορεί να σηκωθεί και τα ρούχα του δεν μπορεί να φορέσει
στο δρόμο δεν μπορεί να βγει και φαγητό δεν μπορεί να φάει
επίσκεψη στους φίλους του δεν μπορεί να πάει

IV

Εγώ πενθώ για σένα
για την καλοσύνη σου μιλώ, για την ανθρωπιά σου
ο θάνατος δεν ταιριάζει σ' ένα νέο άνδρα
είχες πολλά χρόνια ακόμη να ζήσεις

Είχες πολλά ακόμη να πεις
είχες πολύ νερό ακόμη να πιεις
είχες πολύ μερίδιο ακόμη στο φως της ημέρας
σε έθαψαν στο μαύρο χώμα

Η ζωή σου έμεινε μισή
το τραγούδι σου έμεινε μισό
ο πόθος σου έμεινε μισός
σε πυροβόλησαν, σε σκότωσαν.

Μετάφραση Αναστασία Λυκίδου

Βίκτωρ Κουντούρης

ΣΗΜ: Ο Ayhan Hikmet δολοφονήθηκε το 1962

Fikret Demirag

Μοιρολόι

Τι πόνος είν΄αυτός;
Τα χρόνια περνούν
Αντί στάχτη να γίνει
Υπάρχει κάτι,
Που στη φωτιά του θεριεύει.

Ο χρόνος σιωπά κι αρχίζει
Το θρήνο αυτό μόνον εγώ τον ένιωσα
Η νύχτα σιωπά κι αρχίζει
Το τραγούδι αυτό μόνον εγώ το άκουσα

Κι ίσως αυτός
Είναι των αισθημάτων
Θάνατος αργός
Μέσα στον ψεύτη κόσμο.

Λεύκα,
Σπίτι μου αγαπημένο!
Το "ποίημα" τέλειωσε
Γιατί μεγάλωσε
"Κείνο το παιδί"
Κι έζησε ταραχές.
Ζωή!
Λεύκα μου αγαπημένη_
Στο μυαλό μου το ποίημα σου,
Έμεινε σα στίχοι
Κελαηδιστοί χιλιάδες!

Πίσω σου έμεινε
Σαν ηλιοβασίλεμα πάνω στα ορυχεία
Σαν το σπουργίτι που σ' άσπρο σύκο
Στάθηκε κι έφυγε
Σαν κείνου του ακορντεόν τον ήχο
Που δυναμώνει
Από του Έλληνα γειτονά μου
Το σπίτι
Τα καλοκαιρινά τα βράδια.

Πώς ξαφνικά μια παιδικότητα τελειώνει;
Πώς μια μικρή πόλη αργοπεθαίνει;
Πώς σβήνει ένας πρώτος έρωτας;

Θυμήσου τι είχα κάποτε
Σ' ένα ποίημα πει,
Που είχα γράψει, σκίσει
Και στον άνεμο αφήσει:

- Τι είχαμε πει
Εγώ το άσπρο λάτρεψα
Απ' το άλογό μου κατέβηκε ο θάνατος
Απ' το άλογό μου δύσκολα ξεπέζεψα,
Ήρθα και κλείστηκα
Στης παιδικής μου ηλικίας
Το σιωπηλό σπίτι.

Θυμήσου,
Έτσι είχα πει.
Ίσως μια μέρα
Κουρασμένος, πληγωμένος,
Άοπλος
- και στο στόμα ένα λουλούδι -
Σαν "καουμπόι"
Σε σένα να επιστρέψω
Αγαπημένο σπίτι_
Στους φράχτες δίπλα
Από τη βροχή υγρό
Για μένα ετοίμασε έναν τόπο!

Μετάφραση: Λογοθέτου Αμαρυλλίς

Καρντάση μου, αδέρφιν μου!

(τραγούδι)

Καρντάση μου, σε καρτερώ
τα σιέρκα σου να σφίξω στα δικά μου·
εν αερούδιν θέλω δροσερό
να σου φυσά τζιαι να 'ρκεσαι κοντά μου.

Τραούδκια ελληνικά να πούμεν
τζ' ο αμανές να ακουστεί
από την κόλασην να βκούμεν
τζ' ο τόπος ήλιον να λουστεί

Ν' απλώνουμεν την μαντιλιάν
τον μόχθον μας να βάλλουμεν προσφάιν
το δρώμαν μας - ψουμίν τζ' ελιάν -
να εν' της αδρωπιάς το μεροφάιν.

Να χτίσουμεν την εκκλησιάν μας
τζαι το τζαμίν, κοντά - κοντά
να σπάσουμεν την χωρισιάν μας
κανόνι αγάπης να βροντά

Ντερβίς αδέρφιν, καρτερώ
να 'ρτεις 'ποδά να βκούμεν 'πα στ' ανώγια
κρασίν να πιούμεν λαχταρώ
- το τσίλλημαν να 'ν' της φιλίας τα λόγια.

Χάτε να πάμεν στο χωρκόν μας
χάτε να σμίξουμεν ξανά
να κάτσουμεν στον ηλιακόν μας
ν' αφήκουμε τα στεγανά.

Αντρέας Μαράς

Είμαστε εδώ!

Η ψυχή μου, η καρδιά μου, είναι εκεί
Εκεί, στην πανέμορφη Κερύνεια
και περιμένει την ώρα του γυρισμού
Ξέρω! Η δική σας ψυχή, η δική σας καρδιά
είναι εδώ.
Εδώ στην πανέμορφη Πάφο
Και περιμένετε κι εσείς, όπως κι εγώ, την ώρα του γυρισμού
Ναι! Είμαστε όλοι εδώ
Εσείς στο Βορρά και 'γω στο Νότο
Θέλουμε όλοι το ίδιο πράγμα
έχουμε την ίδια ελπίδα!
Να ζήσουμε ξανά μαζί αδελφομένοι
στην κοινή μας πατρίδα την Κύπρο μας!
Δεν μπορούν οι αλυσίδες να μας δέσουν
τις ελπίδες για ένα καλύτερο αύριο

Αγγέλα Κυριάκου

Στρόβολος Λευκωσία

Buradayız

Ruhum, yüreğim orada.
Orada, o güzeller güzeli Girne'de
Ve dönüş saatini bekliyor.
Biliyorum. Sizin ruhunuz sizin yüreğiniz
Burda.
Burda güzeller güzeli Baf'ta
Siz de benim gibi dönüş saatini bekliyorsunuz.
Siz Kuzey'de ben de Güney'de.
Hepimiz ayni şeyi istiyoruz,
Aynı umudu taşıyoruz.
Tekrar kardeşce birlikte yaşamak istiyoruz.
Ortak vatanımızda, Kıbrısımızda.
Daha güzel bir yarın için
Zincirler bizi zaptedemez.

Angela Kiryaku Strovolos - Lefkoşa

Kardeşim, adelfimu,

Kardeşim, seni bekliyorum
Ellerini sıkayım.
Serin bir hava esiyor
Sana essin ve yanıma gelesin.

Rumca şarkılar söyleyelim
Ve nağmeler duyulsun
Cehennemden çıkalım
Ve ülkede güneş doğsun.

Mendilimizi uzatalım
Ekmeğimizi taştan çıkaralım
Yemeğimiz ekmek ve zeytin olsun
Ve insanlık katığımız.

Kilisemizi inşa edelim
Ve camiyi yanına
Bizi ayıranı yıkalım
Sevgi topu patlasın

Derviş,kardeşim bekliyorum
Buraya gelesin hanaya çıkalım
Şarap içelim diye sabırsızlıkla
Güneş dostluk sözü olsun

Hade köyümüze gidelim
Hade yine birleşelim
Güneşli bir yere oturalım
Ayrılığı bırakalım.

Andreas Maras

Νοσταλγία

Χωρίς να πάω στη Γαληνόπορνη,
Χωρίς να περπατήσω στον κάμπο της Έμπα,
Χωρίς να αγναντεύσω στην Κερύνεια τη θάλασσα,
Την πατρίδα μου εγώ δεν μπορώ να αγαπώ.
Ένα απόγευμα πριν τη δύση του ήλιου,
Ένα πρωινό πριν να ανατείλει η μέρα,
Χωρίς να μείνω στο χωριό Μαντριά,
Την πατρίδα μου εγώ δεν μπορώ να αγαπώ.
Στο Ριζοκάρπασο τα γαϊδούρια ελεύθερα
Στην Πάφο η Πέτρα του Ρωμιού
Τα χιόνια κι ο αέρας του Τροόδους
Χωρίς εγώ να τα νοιώθω όλα αυτά,
Χωρίς να βλέπω το δέντρο του cθmbez,
Χωρίς να γευτώ το πορτοκάλι,
Την πατρίδα μου ποτέ δεν μπορώ να αγαπώ

Αρίφ Ζιγιά

Özlem

Kaleburnu'na gıtmeden,
Emba'n ın ovasında gezmeden,
Girne'de denizi seyretmeden
Jurdumu ben sevemem
Bir akşam vakti güneş batmadan,
Sabah vakti gün doğmadan,
Mandiria köyünde kalmadan
Yurdumu ben sevemem
Dipkarpaz'da hür esekler,
Paphos'ta gavurtaşı
Trodos'un karı ve rüzgarı
Ben, bunlan hüsetmeden
Cümbez ağacı görmeden,
Portakalın tadına bakmadan,
Yurdumu asla sevemem

Arıf Ziya

Ortak Vatan

Baskı: Proodos, Lefkoşa 1997, 185 sayfa
Önsöz: Leonidas Kirkos.

"Ortak Vatan" ve en önemlisi "Sorumluluklar" dizisi başta olmak üzere daha başka bir çok kitabın yazarı Plutis Servas, şüphesiz sıradışı bir kişiliktir. Bunun nedeni de yaşamının Sonuncu, on yılında yol alması, doğanın yasallıklarına boyun eğmeyerek düşünme ve yazması değil, fakat daha önemlisi ifade ettiği sözün, özlü ve devrimci olmasıdır.

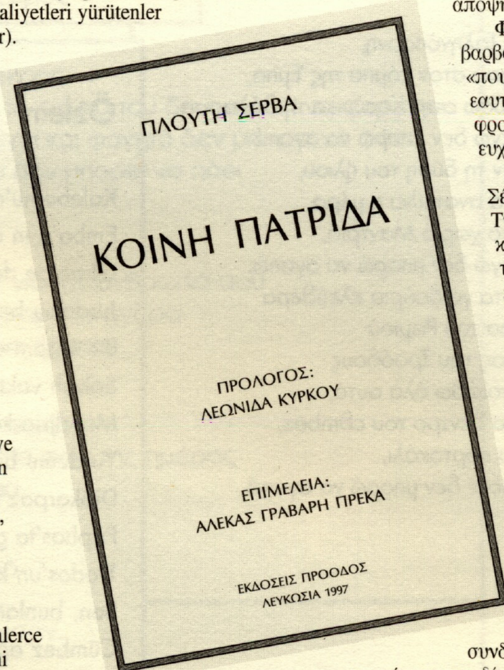
Leonidas Kirkos, Yunan solunun bu eski mücadelecisi, diğer olguların yanısıra mükemmel ve içten önsözünde şöyle diyor: Bu sayfaları okuyunca içimden "Plutis Servas yaşlılığında Yunanlıların ve Kıbrıslı Türklerin ortak vatanını özlüyor. Acaba ne gibi bir katkıda bulunuyor?" dedim. Ama hemen derinden köklü bir şey ifade ettiğini anladım: Kıbrıslı Rumların ve Kıbrıslı Türklerin ortak vatanı. Böylece Plutis beni elimden tuttu ve küçük küçük taşları üst üste koyarak inşaa ettiği ve çıkış yolunun oradan geçtiği bir başka düşünceler yolculuğuna götürdü."

21. yüzyıl eşiğinde Kıbrıs, tarihinde ilk kez de facto taksim edilmiş, tarihi ve bugünü acımasız bir şekilde harcanmış, geleceği karanlık ve muğlak, insanları belirsizlik içinde, sahte bir ulusal bağımsızlıkta yüzüyor. Aynı zamanda ekonominin ve teknolojinin globalleşmesi ile dünyamızın hızla değişimi, duvarları birbiri ardına yıkıyor. Fakat yeni bağlaşıklar yeni koşullara karşı koyuşta ciddi krizler yaratıyor. Bu süreçten kazançlı çıkanlar, birlik içerisinde, aklı başında bir şekilde kendilerine sunulan tarihsel bilgiye yaklaşanlar ve faaliyetlerini planlayanlar olacaktır.

"Ortak Vatan", en nihayet bu küçük kitap, büyük umutlarla şimdi bile olsa bir tartışmayı açmak için geldi : Yani yaklaşık dört asır boyunca, işde, eğlencede, üzüntüde, günlük yaşam mücadelesinde yan yana yaşayan Kıbrıslılar, Kıbrıslı Rumlar ile Kıbrıslı Türkler bugün farklı koşullarda, kaderlerini zor ve insanlık dışı yollardan nasıl ayırma noktasına geldiler? Acaba ne oldu da onlarca yılın dostluğu bir gecede çöplüğe atıldı? Hangi kötü ruh, bu denli ateşler saçarak küçük adamızı kıskandı? Bu sorulara ve daha başkalarına hakim siyasetciler, ne yazık ki hakim olan görüşle ve kesin bir şekilde klasik yanıtlarını veriyorlar: Bizim dışımızda herkes sorumludur. (Yabancı parmağı, rakibin vahşiliği, barbarlığı v.s, v.s., veya bizim içimizdeki beşinci kol faaliyetleri yürütenler ki bunlar da bizden değil onlardandır). Birkaç kelimesi değiştirildiğinde iki tarafta da memnuniyetle kabul görecek olan, İki paralel tarih.

Plutis Servas bu olumsuzluğu kesin bir biçimde, metodik bir şekilde tersine çeviriyor: Tarihe geri dönüyor. Tarihte dolaşırken İngiliz idaresinde, yasama organının 12 üyesinin oybirliği ile Yüksek Komiserliğe gönderdiği ve altı çizilerek vurgulanan, ortak görüş birliği bulunan cevabi konuşmada, aradığını buluyor: "seçilmiş üyeler kendilerine güvenerek verdiğiniz yüksek görevin bilincinde ve sevgi ve sadakat duydukları ortak vatanlarının başarısı dışında başka bir amaç gütmeksizin v.s, v.s." (sayfa 33). Bu, 1883 yılında oluyor ve İngilizler 3 Osmanlı, 9 Osmanlı olmayan üye atayarak kendi yaklaşım işaretlerini verirken, Enosis'e hiçbir atıfta bulunulmuyor. İngilizler pratikte binlerce kez denenmiş "böl ve yönet" işaretini veriyor.

Biz her şeyi söylemeyelim. Leonidas Kirkos'un dediği gibi " bırakalım Plutis Servas bizi elimizden tutup düşüncelerle başka bir yola, çıkışa giden yola götürsün. Onun, aralara sorular koyarak birbirine bağladığı olayları anlatmasını ve bunlara, tarihimizin yeniden, daha namuslu bir yazılışının başlangıcını



Κοινή πατρίδα

Εκδόσεις «Πρόοδος», Λευκωσία 1997, σελ. 187
Πρόλογος: Λεωνίδας Κύρκος. Επιμέλεια: Αλέκα Γράβαρη - Πρέκα

Ο Πλουτής Σερβας, ο συγγραφέας της «Κοινής Πατρίδας», αλλά και πολλών άλλων βιβλίων με σπουδαιότερο τη σειρά «Ευθύνες», είναι σίγουρα ένα πρόσωπο ξεχωριστό. Κι αυτό, όχι μόνο γιατί ενώ διανύει την δέκατη δεκαετία της ζωής του, επιμένει να σκέφτεται και να γράφει ανυπότακτος στους νόμους της φύσης, αλλά πολύ περισσότερο γιατί ο Λόγος που προφέρει είναι ουσιαστικός και επαναστατικός.

Ο Λεωνίδας Κύρκος, ο παλαίμαχος της ελληνικής αριστεράς, γράφει χαρακτηριστικά μεταξύ άλλων στο θαυμάσιο και ειλικρινή πρόλογό του. "Όταν διάβασα τον τίτλο είπα μέσα μου: Ο Πλουτής στα γεράματά του νοσταλγεί την κοινή μας πατρίδα Ελλαδιτών και Ελληνοκυπρίων. Τι άραγε προσθέτει; Γρήγορα ξεδιάλυνα πως εννοούσε κάτι βαθειά ριζοσπαστικό: Την Κοινή Πατρίδα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Έτσι ο Πλουτής με πήρε από το χέρι και με οδήγησε σε άλλη τροχιά της σκέψης, χτίζοντας λιθάρι πάνω στο λιθάρι το πόρισμα πως από εκεί περνάει ο δρόμος της διεξόδου".

Παραμονές του 21ου αιώνα. Η Κύπρος για πρώτη φορά στην ιστορία της de facto διχοτομημένη, η Ιστορία και το παρόν της βάναυσα κακοποιημένα, το μέλλον της ζοφερό και αβέβαιο, οι άνθρωποι της συγχυσμένοι να κολυμπούν σε μια ψευδαίσθηση εθνικής αυτοτέλειας.

Ταυτόχρονα, ο ραγδαία μεταβαλλόμενος κόσμος μας, όπου η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και η τεχνολογική επανάσταση ρίχνουν το ένα μετά το άλλο τα τείχη, δημιουργεί νέες συμμαχίες αλλά και σοβαρές κρίσεις, ανάλογα με το στυλ αντιμετώπισης των νέων δεδομένων. Μόνοι κερδισμένοι μέσα από αυτή τη διαδικασία, μπορούν νάναι όσοι με σύνεση και νηφαλιότητα σκύβουν στην ιστορική γνώση και με βάση τα εφόδια που τους προσφέρει σχεδιάζουν τις ενέργειες τους.

Η Κοινή Πατρίδα, το μικρό βιβλίο με τις μεγάλες προσδοκίες, ήρθε για ν' ανοίξει επιτέλους, έστω και τώρα, τη συζήτηση: Πώς δηλαδή οι Κύπριοι Ε/Κ και Τ/Κ που ζούσαν μαζί για τέσσερις σχεδόν αιώνες στη δουλειά, στη διασκέδαση, στη λύπη, δίπλα - δίπλα στον κοινό καθημερινό μόχθο της επιβίωσης, σ' άλλους, αντίξοους καιρούς, έφτασαν σήμερα να χωρίσουν τις τύχες τους τόσο βίαια και απάνθρωπα; Τι νάφταιξε άραγε και οι φιλίες δεκαετιών ρίχτηκαν στα σκουπίδια σε μια νύκτα; Ποιός κακός δαίμονας να ζήλεψε το μικρό νησί μας, ρίχνοντας του τόσες φωτιές; Ερωτήματα όπως και πολλά άλλα, στα οποία οι εκατέρωθεν εθνικιστικές ηγεσίες δίνουν βέβαια τις κλασικές απαντήσεις που αποτελούν δυστυχώς και την πρώτουσα άποψη.

Φταίνε όλοι οι άλλοι (ο ξένος δάκτυλος, η αγριότητα, η βαρβαρότητα κλπ του αντιπάλου, οι τεμποφαλλαγγίτες δικοί μας «που στην πραγματικότητα δεν είναι δικοί μας αλλά δικοί τους») εαυτός από μας. Δυο ιστορίες παράλληλες, όπου όμως αν φροντίσεις ν' αλλάξεις μερικές λέξεις, ακούγονται το ίδιο ευχάριστα και στις δυο πλευρές.

Τα ανοσιουργήματα αυτά λοιπόν, έρχεται ο Πλουτής Σέρβας να τα γκρεμίσει μ' έναν τρόπο μεθοδικό και σίγουρο. Την αναδρομή στην Ιστορία. Εκεί, ψάχνοντας βρήκε και την κοινή και ομόφωνη αντιφώνηση των δώδεκα αιρετών μελών του πρώτου επί Αγγλοκρατίας, Νομοθετικού Συμβουλίου, προς τον Ύπατο Αρμοστή, όπου τονιζόταν με έμφαση: «Τα εκλεγμένα μέλη, εκτιμώντα πλήρως την υψηλήν εντολή, η οποία τους εμπιστεύθηκε, και μη έχοντας άλλον σκοπόν παρά την ευτυχία της κοινής τους πατρίδος, η οποία έχει δικαίωμα στην αγάπη και αφοσίωσή τους....» κλπ κλπ (σελ. 33). Αυτά συμβαίνουν το 1883 χωρίς καμμιά αναφορά στην Ένωση και ενώ οι Άγγλοι έχουν ήδη δώσει το στίγμα τους: Τα αιρετά μέλη είναι τρεις Οθωμανοί και εννέα μη - οθωμανοί. Το «διαίρει και βασίλευε», το χιλιοδοκιμασμένο και μυριοεπιτυχημένο, σε δράση...

Αλλά ας μην τα πούμε όλα. Ας αφήσουμε, όπως λέει κι ο Λεωνίδας Κύρκος, τον Πλουτή "να μας πάρει από το χέρι και να μας οδηγήσει σε άλλη τροχιά της σκέψης... εκεί που περνάει ο δρόμος της διεξόδου".

Να τον ακούσουμε να μας εξιστορεί γεγονότα, συνδέοντας τα μεταξύ τους με τρόπο μοναδικό, θέτοντας ερωτήματα και δίνοντας απαντήσεις που μπορεί νάναι το έναυσμα μιας καινούργιας, πιο τίμιας γραφής της Ιστορίας μας. Μιας Ιστορίας που να ενώνει γιατί ακριβώς αν επιβίωνε η Κύπρος μέσα στους αιώνες, οφείλεται στην ενότητα της, η οποία εξασφάλιζε τις απρόσκοπτες υλικές και πνευματικές ανταλλαγές, προς όφελος των ατόμων και περισσότερο του συνόλου.

oluşturabilecek yanıtlar vermesini dinleyelim. Kıbrıs asırlardır yaşamayı başardıysa bunu, insanların ve tüm halkın çıkarlarını güvence altına alan maddi ve manevi değişim ile sağlanan birliğine dayanan tarihine borçludur.

Bazıları tarihin bize birşeyler öğretmek için var olduğunu fakat öğretmediğini söylüyor. Fesatlık, kin, mutlak bir çıkarcılık acaba bunun göstergeleri midir? Bizi saran zorluklar yığınından kaçınmak için birçok olanak sunan "Ortak Vatan", vatanını seven herkes tarafından okunmaya değer.

"Ortak Vatan" kitabının onu seven kişilerin yüklendikleri sorumluluk sonucu Türk diline çevrilip basılması çalışmalarının sürdürüldüğünü ve 1999 yazında kitapçılarda olacağını da söyleyelim.

Sotos Sizinos

Κάποιοι λένε πως η Ιστορία υπάρχει για να μας διδάσκει πως τίποτε δεν διδασκόμαστε απ' αυτήν. Κακεντρέχια, κυνισμός; Ή μήπως μια απλή ανιδιοτελής υπόδειξη; Η «Κοινή Πατρίδα» αξίζει να διαβαστεί απ' όλους όσους αγαπάμε τον τόπο μας, αφού πολλά έχει να μας προσφέρει, για ν' αποφύγουμε το πλήθος των σκοπέλων που μας πειρτιγυρίζουν.

Ας λεχθεί επίσης, πως η μετάφραση και έκδοση της «Κοινής Πατρίδας» στην τουρκική γλώσσα, βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη, χάρη σε μερικούς λάτρεις της που ανέλαβαν όλο το επίπονο αυτό έργο και σύντομα, το καλοκαίρι του '99, θα βρίσκεται στα βιβλιοπωλεία.

Σώτος Σύζινος

KIBRIS'TA TÜRKÇE YAYIMLANMIŞ KİTAPLARDAN HABERLER

**** Ümit İnatçı**

Kıbrıs Sorunu Üzerine: Aldatıcı Sorunlar İkilemi, ya da Bir Çözümsüzlüğün Anatomisi

Galeri Kültür Yayını, Lefkoşa 1995, 95s.

Adını daha çok resim ve şiir çalışmaları ile duyurmuş olan Ümit İnatçı, bu kitabı için şöyle diyor: "Toplumlaşma İçgüdüsünden başlayarak, Katagorikleşme Dayanakları, Adanmışlık ve Hainlik, Aşağılanma Gerekliliği, İstekli Algı Eksikliği, Yaralı Kalma Alışkanlığı, Siyasi Kötümserlik ve Denktaş Fenomeni gibi başlıklar altında Kıbrıs sorununun oluşum nedenlerini, eleştirel gerçekçi ve analitik bir irdeleme-betimleme yöntemine başvurarak saptamaya çalıştım. Çözümsüzlüğümüzün nedenlerini bulgularken, içinde yaşadığımız politik yüzeysellikten özellikle kaçındım."
İnatçı'nın "kendimizi tanımak" adına yaptığı bu çalışmada, özellikle "Denktaş fenomeni" adlı bölümde çok isabetli değerlendirmeler var.

**** Haşmet Muzaffer Gürkan**

Kıbrıs Tarihinden Sayfalar Toplu Eserler:1

Galeri Kültür Yayını, Lefkoşa 1996, 197s.

1982 yılında 2 defa basılan bu kitap, şimdi Galeri Kültür tarafından başlatılan ve Haşmet M.Gürkan'ın toplu eserlerinin sunulacağı yeni bir dizinin ilk kitabı olarak 3. baskısını yapmaktadır. Kıbrıs'ın tarihsel geçmişini inceleyen çeşitli İngilizce kitaplardan alınmış bölümlerin Türkçe çevirilerini, kendine özgü üslubuyla ve katkılarıyla bezeyerek okuyucuya aktaran Gürkan, bu yazılarını yıllar önce Yeni Düzen gazetesinde yayımlamış ve genç nesiller arasında tarih bilincinin oluşmasına ve yurdumuz Kıbrıs'a sahip çıkılması mücadelesine büyük katkıda bulunmuştur.

**** Ahmet An**

Kıbrıslılık Bilincinin Geliştirilmesi

Galeri Kültür Yayını, Lefkoşa 1997, 151s.

"Kıbrıslılık Bilincinin Geliştirilmesi Üzerine Notlar" olarak hazırlanan bu çalışmada, Kıbrıslılık fikrinin tarihsel gelişimi hakkında bilgiler verilmekte, çeşitli Kıbrıslı Rum yazarlardan ve Kıbrıs Türk liderliğinden konu ile ilgili değerlendirmeler aktarılmaktadır.
Kıbrıs Cumhuriyeti'ne sahip çıkılırken, Elen ve Türk milliyetçiliklerinin yerine, Kıbrıslı kimliğin öne çıkarılması gerektiği, adadaki etnik-ulusal sorunun çözümlenmesini zorlaştırmakta olan tarafların milliyetçi hataları, 1974 sonrasındaki durumun bu açıdan değerlendirmesi ve konuyla ilgili teorik-pratik açılımlar, yazarın üzerinde durduğu hususlar arasındadır.

Πληροφορίες για τουρκικά βιβλία που εκδόθηκαν στην Κύπρο

**** Ümit İnatçı**

Kıbrıs Sorunu Üzerine: Aldatıcı Sorunlar İkilemi, ya da Bir Çözümsüzlüğün Anatomisi

Galeri Kültür Yayını, Lefkoşa 1995 95σ.

Ο Ümit İnatçı, που είναι περισσότερο γνωστός με τους πίνακες και τα ποιήματά του, λέει για το βιβλίο αυτό: "Προσφεύγοντας σε μια κριτική-πραγματιστική και αναλυτική μέθοδο έρευνας-περιγραφής, προσπάθησα να προσδιορίσω τις αιτίες που προκάλεσαν το κυπριακό πρόβλημα, αρχίζοντας από το Ένστικτο Κοινωνικοποίησης και συνεχίζοντας με κεφάλαια, όπως Ερείσματα Κατηγορηματικοποίησης, Αφοσίωση και Προδοσία, Ανάγκη Μείωσης, Σκόπιμη Έλλειψη Αντίληψης, Συνήθεια του Τραύματος, Πολιτική απαισιοδοξία και, Φαινόμενο Ντενκτάς. Κατά τη διάρκεια της διαπίστωσης των αιτίων της μη λύσης, απέφυγα επιμελώς την πολιτική έλλειψη βάθους μέσα στην οποία ζούμε."
Στην εργασία αυτή του Ümit İnatçı, την οποία δημιούργησε, για να "γνωρίσουμε τον εαυτό μας", υπάρχουν πολύ εύστοχες αξιολογήσεις, ιδιαίτερα στο κεφάλαιο με τίτλο "Το φαινόμενο Ντενκτάς".

**** Haşmet Muzaffer Gürkan**

Kıbrıs Tarihinden Sayfalar Toplu Eserler:1

Galeri Kültür Yayını, Lefkoşa 1996, 197σ.

Το βιβλίο αυτό που είχε δύο εκδόσεις το 1982, εκδίδεται τώρα για τρίτη φορά από την Galeri Kültür, ως το πρώτο βιβλίο μιας νέας σειράς που περιλαμβάνει τα άπαντα του Χασμέτ Μ. Γκιουρκάν. Ο Γκιουρκάν μεταφέρει στον αναγνώστη με το δικό του, ξεχωριστό τρόπο και τη δική του συμβολή τουρκικές μεταφράσεις κειμένων από διάφορα αγγλικά βιβλία που πραγματεύονται την ιστορική πορεία της Κύπρου. Τα κείμενα αυτά τα είχε δημοσιεύσει πριν από πολλά χρόνια στην εφημερίδα Γιενί Ντουζέν και συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στη δημιουργία ιστορικής συνείδησης ανάμεσα στις νέες γενιές και στον αγώνα για να γίνουμε κύριοι της πατρίδας μας της Κύπρου.

**** Ahmet An**

Kıbrıslılık Bilincinin Geliştirilmesi

Galeri Kültür Yayını, Lefkoşa 1997, 151σ.

Στην εργασία αυτή που ετοιμάστηκε ως "Σημειώσεις πάνω στην ανάπτυξη της κυπριακής συνείδησης" δίνονται πληροφορίες για την ιστορική εξέλιξη της κυπριακής συνείδησης και παραθέτονται αξιολογήσεις σχετικές με το θέμα από διάφορους Ελληνοκύπριους συγγραφείς και από την τουρκοκυπριακή ηγεσία.
Η ανάγκη για προβολή της κυπριακής ταυτότητας και όχι του ελληνικού και τουρκικού εθνικισμού στην προσπάθεια μας να γίνουμε κύριοι της Κυπριακής Δημοκρατίας, τα εθνικιστικά λάθη των πλευρών τα οποία δυσκολεύουν την επίλυση του εθνοτικο-εθνικού προβλήματος στο νησί, η αξιολόγηση απ' αυτήν την οπτική γωνία της κατάστασης μετά το 1974 και οι θεωρητικο-πρακτικές επεκτάσεις σε σχέση με το θέμα, είναι ανάμεσα στα σημεία τα οποία επεξεργάστηκε ο συγγραφέας.

THANASSİ'YE MEKTUP

Sezai Sarıoğlu

Sevgili Thanassi,

"Mutsuzluğumuz insan kalmak içindi..."

Nilgün, senin ölüm haberini verdiğinde, şiir okuyordum... Ağlayıp ağlamadığımı hatırlamıyorum. Ama Nilgün telefonun tellerinde ağlıyordu... Ona senin de seveceğini ümit ettiğim şiirlerden okumak istedim ama... O sağanak bir yağmur gibi ağlıyordu.... Sırılsıklam bir Akdeniz ağlıyordu... Ağlamak, insanın tarihe düştüğü en eski notlardan biriydi.

Sonra alıp başımı hatıralara gittim... Baf'a Papaz Lazarus'u ziyarete gittiğimizde birlikte çektirdiğimiz fotoğraflara baktım... Aynı ırmakta iki kere yıkanılmaz derler ama, aynı fotoğrafta kerelerce hatıraları hatırladım. Aynı yolculuğu bu kez düşlerimde, fotoğraflarda yaşadım... Her nedense, ölmemişsin, "başka yolculuğa", öte'lere, bilinmezliğe değil de, "beriye" gidiyormuşsun gibi geldi bana... Bu kez, devlet eliyle "zorunlu olarak" gitmiyordun elbette... (En iyi devlet olmayan devletti belki de, en iyi devlet ölü devletti... Ama, her nedense devletler, sınırlar değil güzel insanlar ölüyordu!..) Ölüm, doğadan doğaya, tarihten coğrafyaya bir başka yolculuktu belki de... Fotoğraflara baktıkça ezberimden senin için dua yerine şiirler okumaya başladım. Bildiğim şiirleri, bilmediğim duaları okudum... Hatta senin de sevebileceğini ümit ettiğim, "İstanbul üzerine" şarkılar mırıldandım... Ama bu şiirler ve şarkılar hep aşka ve ölüme ve hatıralara dairdi... Her nedense öyleydi...

Bir şair, "Her ölüm erken bir ölümdür" diyordu...

Bir başka şair; "Ölü mü denir onlara / Kalpleri durmuş çoktan" diyordu...

Bir başkası, "Ölümün ömrü bir gün/ Galiba aşk ömür boyunca" diyordu...

Ölüm haberini duyunca umutsuzlandım... Ama... "Umutsuzluğumuz insan kalmak için"di... İnsankızı ve insanoğlu'na reva görülen, "dikey ve yatay mutsuzlukları", makro ve mikro iktidarları anımsadım...

Sevgili Thanassi,

Ölümünün ardından sana verdiğim sözü yerine getirdim. Hatırlıyor musun? Yeniköy'deki evinizin planını çizip elime tutuşturduktan sonra bana, "Evimi bul, benim için iyice bak... Evime selam söyle... Fotoğraflarını çek ve gelişinde getir" dediğini anımsıyorum... Geç de olsa evinizle tanıştım, selamını söyledim... Henüz çok yaşlanmamış... Hergün başını diğer evlerin arasından uzatıp boğaza bakarak gününü gün ediyor işte... Evinizi, uzanıp, sen ve Vula için her iki yanaklarından öptüm... Ama itiraf edeyim ki utandım... Resmi tarihten, resmi yalanlardan utandım...

Umutsuzlandım... Ama... "Umuzsuzluğumuz insan kalmak için"di...

Sevgili Thanassi;

Senin şahsında bütün HADE'cilere yazsam küser misin?

Vakitlerden bir mektup vakti... Ne güzel hep birlikte çıkageldiniz...

Vakitlerden bir ölüm vakti.... Ölüm haberin geldi Kıbrıs'tan....

Mektuplar benim insanlarımdır. Yeniden insan yapıyor beni onlar... Yeniden aşık ediyor... Ve yeniden içime, dışıma yolculuk etmeyi öğreniyorum... Mektuplar benim kavramlarımdır... Onlarla, yeniden kavrıyorum, tarihi ve coğrafyayı... Ada'yı, denizi, özgürlüğü ve aşkı yeniden tanımlıyorum... Onlarla, kendi sularımı aşarak öteki su'lara karışıyorum... Mektuplar benim en eski hatıralarım... Yeni ve hazır yapıyor herşeyi... Beni, öteki'ne hazır ediyor...

Nereden tanıştığımızı merak ediyor olabilirsiniz? Düşlerimizden tanışıyoruz... Uzun denizlerden ve mavinin özgül ağırlığından tanışıyoruz... Aşklarımızın ana fikrinden ve en çok da BARIŞ dediğimiz sevme biçiminden tanışıyoruz... Belki de bu nedenle, HADE bana çoğul bir mektup gibi geliyor... Herkesten herkese bir mektup... Hem öteki'ne hem de kendimize gönderdiğimiz bir mektup... Hem içimiz hem dışımıza gönderdiğimiz bir lirik mektup... Hem tarihe hem de coğrafyaya gönderdiğimiz bir mektup. HADE ikidir elime ulaştığında, "insanın neresindeyim" diyorum... Ve insan olmanın, özgür olmanın, arkadaş olmanın, aşk olmanın, aşık olmanın yanıtını arayanlara bakarak, hayatı, düşlerimi yeniden tarif ediyorum... Akdeniz ve Egede tarihten ve coğrafyadan dileği olanlar için, kendimizden öteki'ne, içimizden dışımıza gönderdiğimiz mektuplar çok önemli.

Ansızın gelen mektupları seviyorum. Ansızın biriken hatıraları da... Bu mektubu size İstanbul'dan yazıyorum... HADE, denizi ilk kez gören çocuğun birden bire uçurtmasını koyvermesini anımsatıyor bana.

Türkiyeli bir muhalifim... Amansız bir "sınır itirazcısı"yım... Dünyadaki sınırları aşk ve barış ile silmeye çalışıyorum.... Sınırların geçmişi yoktur, geleceği yoktur, demeye getiriyorum. Sınırlar yanlış bir şimdi'dir... Sınırların kimliği de yoktur... Sınır sınırdır o kadar. Kötünün kötüsü bir çizgi. Ve sınırlar, bütün nöbetçilere rağmen her zaman yalnızdır... Nöbetçinin her zaman yalnızlığa baktığını bilir misiniz? Nöbetçi, tarihe ve coğrafyayı görerek bakmıyordur... Nöbetçinin gözü, yaseminden değil, devletten yapılmıştır. Bu nedenle nöbetçi, sınırda ölülere takılmış bir uçurtmayı düşünür hep... Büyük yanlışların ayak izidir sınırlar... Her sınır yaşlıdır zaten. Her sınır düşssüzdür...

Her mektup bir düşün büyümesidir...

Her mektup BARIŞ'a yol alma duygusudur...

Her mektup, bir sözcüğün doğum günü, bir cümlenin miladıdır...

Mektupları biçimli tutmak, biçimli açmak ve biçimli okumak gerekir... Bizim bütün hayatlarımızda sınırlar hep olmuştur? Birbirimize devlet olmak, yüreğimize devlet olmak, sınırları içimizde aramak en eski alışkanlıklarımızdandır. Oysa barışsever olmak, "çiçekleri biçimli tutmaktır".

Sevgili Thanassi,

Lefkoşa'nın orta yerinde, Kıbrıs'ın orta yerindeki sınırı ilk gördüğümde, bu işte bir imla yanlışı olduğunu düşündüm. Oysa aşkta imla hatası yapmamak gerekiyordu... Ve içimden, "bütün sınırlar yanlıştır" dedim... Kuşlar tanığım, onlar işittiler içimden geçenleri... (Kimseyi incitmek istemem ama, belki de bütün devletler yanlıştır... Belki de... Bütün devletlerin okuması yazması yoktur... Bütün devletler aslında yalnızdır, ama aşk iki kişilik bir yolculuktur..."

HADE'yi okuduğum zaman, kendimi sizlere ekledim... Kendimi, sizin tarihininize, barış'a ekledim... Sizi fotoğraflarınızdan sevdim... Ve hemen fotoğrafların içine girip kendimi yerleştirdim. Sözcüklerinizden sevdim sizi... Tarihinizden ve coğrafyanızdan sevdim... Sevdim ama ezber etmeye çalışmadım sizi... Anlamaya çalıştım, anlamlandırmaya...

Dünya ezberlenmiş bir çirkinliktir değil mi?

Oysa dünyanın ezberini bozmamız gerekiyor...

Bilmem üzülür müsünüz, dünya, uzun zamandır, insan uzun zamandır aşksız bir zaman diliminde... Yani aşkta havalar kötü...

Kaç kişiyiz... Kaç kişiydik... Bir mektubun, Ada'nın içinde buluştuk. Hade'nin içinde buluşmuştuk... Hatırlar mısınız? Uzun uzun, sınırları aşarak konuşmuştuk. Aramıza devletler, sınırlar, askerler, yanlış tarihler, yanlış hatıralar girmemişti... Birbirimizi küçük adımızla çağırıyorduk... Çiçekleri küçük adıyla çağırıyorduk...

Ada, Kıbrıs hepinizindi. Dünya hepimizindi... Bu nedenle, kıbrıs kimsenin olmasın, hepinizin olsun, demeye getiriyordunuz... Yani; "Sevişmek; - kimse kimsenin olmasın..." demek istiyorduk birbirimize...

Aşk, kimse kimsenin olmasın...

Ada'nın imgesi Ada'dır... Suyun imgesi aşk...

Aşk'ın imgesi barış... Barış'ın imgesi insan...

Kısaca söyleyeyim; AŞIK olmak yormadı beni...



Ο Θανάσης Χαράνας, ο μεταφραστής του "Χάτε", που μας έφυγε τόσο νωρίς

ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΣΗ

Σεζάι Σαριόγλου

Αγαπητέ Θανάση,

"Η δυστυχία μας ήταν για να παραμείνουμε άνθρωποι..."

Όταν η Nilgün έφερε την είδηση του θανάτου σου διάβαζα ποίηση... Δε θυμάμαι αν έκλαψα ή όχι. Αλλά, η Nilgün έκλεγε στην άλλη άκρη του τηλεφώνου... Θέλησα να της διαβάσω από τα ποιήματα, τα οποία, ελπίζω, θα άρεσαν και σε σένα, όμως... Αυτή έκλεγε σαν δυνατή βροχή... Έκλεγε μια καταβρεγμένη Μεσόγειος... Το κλάμα ήταν μια από τις παλαιότερες στιγμές του ανθρώπου στην ιστορία.

Μετά έστρεψα το μυαλό μου στις αναμνήσεις... Κοίταξα τις φωτογραφίες που τραβήξαμε μαζί όταν πήγαμε να επισκεφθούμε τον Παπά-Λάζαρο στην Πάφο... Λένε πως δεν μπορεί να πλυθεί κάποιος δυο φορές στο ίδιο ποτάμι, όμως πολλές φορές ανακάλεσα τις αναμνήσεις από την ίδια φωτογραφία. Έζησα το ίδιο ταξίδι, αυτή τη φορά στις σκέψεις μου και στις φωτογραφίες... Για κάποιο λόγο, μου φάνηκε πως δεν είχες πεθάνει, πως πήγαινες όχι στο "άλλο ταξίδι", στην άλλη πλευρά, το άγνωστο, αλλά "προς τα εδώ"... Αυτή τη φορά, φυσικά, δεν έφευγες "αναγκασμένος" από το κράτος... (Το καλύτερο κράτος είναι αυτό που δεν υπάρχει, ίσως ακόμη, το καλύτερο κράτος είναι το νεκρό κράτος... Όμως, όπως και να ΄ναι, δε πεθαίνουν τα κράτη και τα σύνορα αλλά οι ωραίοι άνθρωποι!..) Ο θάνατος ήταν, ίσως, ένα ταξίδι διαφορετικό από τα ταξίδια από τη φύση στη φύση και από την ιστορία στη γεωγραφία... Όσο κοιτούσα τις φωτογραφίες, στη σκέψη μου, αντί να προσευχηθώ για σένα, άρχισα να απαγγέλνω ποιήματα. Απάγγειλα τα ποιήματα που ήξερα, τις προσευχές που δεν ήξερα... Σιγοψιθύριζα ακόμη και τραγούδια "για την Πόλη", που έλπιζα πως θα αγαπούσες κι εσύ... Όμως αυτά τα ποιήματα και τα τραγούδια μιλούσαν μόνο για τον έρωτα, το θάνατο και τις αναμνήσεις... Έτσι ήταν, κατά κάποιο τρόπο...

Ένας ποιητής έλεγε, "κάθε θάνατος είναι ένας πρόωρος θάνατος"...

Ένας άλλος ποιητής έλεγε, "Αυτοί δε νοούνται νεκροί / οι καρδιές τους είχαν σταματήσει από καιρό"...

Ένας άλλος έλεγε, "η ζωή του θανάτου είναι μια μέρα / ο έρωτας όμως είναι για ολόκληρη τη ζωή"...

Όταν άκουσα την είδηση του θανάτου σου απελπίστηκα ... Όμως... "Η απελπισία μας ήταν για να παραμείνουμε άνθρωποι"...Θυμήθηκα τις "κάθετες και οριζόντιες δυστυχίες", που θεωρούνται θεμιτές για τους ανθρώπους, τις μάκρο και μίκρο δυνάμεις...

Αγαπητέ Θανάση,

Μετά το θάνατό σου, εκπλήρωσα αυτά που σου υποσχέθηκα. Θυμάσαι; Θυμάμαι που, αφού έφτιαξες το σχέδιο του σπιτιού σας στο Yeniköy και μου το έδωσες, μου είπες, "Βρες το σπίτι μου, κοίταξέ το καλά για μένα... Πες χαιρετίσματα στο σπίτι μου... Να τραβήξεις φωτογραφίες και όταν έρθεις να τις φέρεις"... Αν και αργά γνωρίστηκα με το σπίτι σας και έδωσα τα χαιρετίσματά σου... Δεν έχει γεράσει πολύ ακόμη... Να, κάθε μέρα τεντώνει το κεφάλι ανάμεσα από τα άλλα σπίτια και κοιτάζοντας το Βόσπορο ευφραίνεται... Άπλωσα και το φίλησα και στα δυο μάγουλα για σένα και τη Βούλα... Να πω όμως την αλήθεια, ντράπηκα... Ντράπηκα για την επίσημη ιστορία, για τα επίσημα ψέματα...

Απελπίστηκα... Όμως... "Η απελπισία μας ήταν για να παραμείνουμε άνθρωποι"...

Αγαπητέ Θανάση,

Θα δυσαρεστηθείς αν γράψω στο όνομα σου σε όλους τους ανθρώπους του ΧΑΤΕ;

Χρόνος για ένα γράμμα... Τι καλά που ήρθανε όλα μαζί...

Χρόνος για ένα θάνατο... Ήρθε από την Κύπρο η είδηση του θανάτου σου...

Τα γράμματα είναι οι άνθρωποί μου. Αυτά με ξανακάνουν άνθρωπο... Με ξανακάνουν να ερωτευτώ... Και μαθαίνω ξανά να ταξιδεύω μέσα μου και έξω από μένα... Τα γράμματα είναι οι αντιλήψεις μου... Μαζί μ' αυτά αντιλαμβάνομαι ξανά την ιστορία και τη γεωγραφία... Δίνω ξανά ορισμό στο Νησί, τη θάλασσα, την ελευθερία και τον έρωτα... Μαζί μ' αυτά ξεπερνώντας τα δικά μου πλέω σε άλλα νερά... Τα γράμματα είναι οι πιο παλιές μου αναμνήσεις... Κάνουν τα πάντα καινούργια και ζωντανά... Με προετοιμάζουν για τα άλλα...

Μήπως ενδιαφέρεστε από πού γνωριζόμαστε; Γνωριζόμαστε από τα όνειρά μας... Γνωριζόμαστε από τις μακρές θάλασσες και από το ειδικό βάρος του γαλάξιου... Γνωριζόμαστε από την βασική ιδέα των ερώτων μας και πιο πολύ από τον τρόπο της αγάπης που ονομάζουμε ΕΙΡΗΝΗ... Ίσως γι αυτό το λόγο, το ΧΑΤΕ μου φαίνεται σαν ένα γράμμα από πολλούς... Ένα γράμμα από τον καθένα προς τον καθένα... Ένα γράμμα που στέλλουμε και στους άλλους και στον εαυτό μας... Ένα λυρικό γράμμα που στέλλουμε και μέσα μας και έξω από μας... Ένα γράμμα που στέλλουμε και στην ιστορία και στη γεωγραφία... Όταν έφθασε στα χέρια μου το δεύτερο ΧΑΤΕ είπα, "πού βρίσκομαι ως άνθρωπος;"... Και κοιτάζοντας αυτούς που ψάχνουν την απάντηση του να είναι κάποιος άνθρωπος, να είναι ελεύθερος, να είναι φίλος, να είναι αγαπημένος και να αγαπάει, ορίζω ξανά τη ζωή, τα όνειρά μου... Τα γράμματα που στέλλουμε από τους εαυτούς μας στους άλλους, από μέσα μας προς τα έξω, είναι πολύ σημαντικά γι αυτούς, οι οποίοι έχουν κάποιες επιθυμίες από την ιστορία και από τη γεωγραφία στην Μεσόγειο και το Αιγαίο.

Αγαπώ τα γράμματα που έρχονται ξαφνικά. Καθώς επίσης και τις αναμνήσεις που συσσωρεύονται ξαφνικά... Σας γράφω αυτό το γράμμα από την Κωνσταντινούπολη... Το ΧΑΤΕ μου θυμίζει το παιδί που παρατάει τον αετό του όταν αντικρίσει για πρώτη φορά τη θάλασσα.

Είμαι ένας αντιπολιτευόμενος από την Τουρκία... Είμαι ένας αδυσώπητος "αντιρρησίας των συνόρων"...Προσπαθώ με τον έρωτα και την ειρήνη να σβήσω τα σύνορα που υπάρχουν στον κόσμο... Κάνω τους ανθρώπους να παραδεχτούν πως τα σύνορα δεν έχουν παρελθόν, δεν έχουν μέλλον... Τα σύνορα είναι ένα λάθος παρόν... Ούτε ταυτότητα έχουν τα σύνορα... Τα σύνορα είναι σύνορα και τίποτα άλλο. Μια κακάσχημη γραμμή. Και παρ' όλους τους φρουρούς, τα σύνορα είναι πάντοτε μόνα... Το ξέρετε ότι ο φρουρός φυλάει πάντοτε τη μοναξιά; Ο φρουρός δε φυλάει βλέποντας την ιστορία και τη γεωγραφία... Το μάτι του φρουρού δεν έχει φτιαχτεί από γιασεμί αλλά από κράτος. Γι αυτόν το λόγο, ο φρουρός σκέφτεται συνεχώς ένα χαρτοετό δεμένο πάνω στους νεκρούς στα σύνορα... Τα σύνορα είναι τα αχνάρια των μεγάλων λαθών... Εξάλλου, κάθε σύνορο είναι ηλικιωμένο. Κάθε σύνορο είναι χωρίς όνειρα...

Κάθε γράμμα είναι το μεγάλωμα ενός ονείρου...

Κάθε γράμμα είναι το αίσθημα ότι παίρνει κάποιος το δρόμο της ΕΙΡΗΝΗΣ...

Κάθε γράμμα είναι η ημερομηνία γέννησης μιας λέξης, η χρονολογία μιας πρότασης...

Πρέπει να παίρνουμε να ανοίγουμε και να διαβάζουμε τα γράμματα προσεκτικά... Υπήρχαν πάντοτε σύνορα στις δικές μας τις ζωές; Μια από τις πιο παλιές μας συνήθειες είναι να είμαστε κράτη ο ένας προς τον άλλο, να είμαστε κράτη στις καρδιές μας και να ψάχνουμε μέσα μας τα σύνορα. Όμως, το να είναι κάποιος ειρηνιστής είναι το "να κρατάει προσεκτικά τα λουλούδια".

Αγαπητέ Θανάση,

Όταν για πρώτη φορά είδα το σύνορο στη μέση της Λευκωσίας, στη μέση της Κύπρου, σκέφτηκα ότι αυτό ήταν ένα ορθογραφικό λάθος. Στον έρωτα όμως δεν θα έπρεπε να κάνουμε ορθογραφικά λάθη... Και είπα μέσα μου, "όλα τα σύνορα είναι λάθη"... Μάρτυρές μου τα πουλιά, τα πουλιά άκουσαν αυτά που σκέφτηκα... (Δε θέλω να θίξω κανένα, αλλά ίσως και όλα τα κράτη να είναι λάθη... Ίσως... Κανένα κράτος δεν ξέρει να διαβάζει και να γράφει... Όλα τα κράτη είναι ουσιαστικά μόνα, ο έρωτας όμως είναι ένα ταξίδι για δυο άτομα...)

Όταν διάβασα το ΧΑΤΕ, πρόσθεσα και τον εαυτό μου σε σας... Πρόσθεσα τον εαυτό μου στην ιστορία σας, στην ειρήνη... Σας αγάπησα μέσα από τις φωτογραφίες σας... Και μπήκα αμέσως στις φωτογραφίες και εγκαταστάθηκα. Σας αγάπησα μέσα από τις λέξεις σας... Σας αγάπησα μέσα από την ιστορία και τη γεωγραφία σας... Σας αγάπησα, αλλά δεν προσπάθησα να σας αποστηθίσω... Προσπάθησα να σας καταλάβω, να σας ερμηνεύσω...

Ο κόσμος είναι μια αποστηθισμένη ασχήμια, έτσι δεν είναι;

Πρέπει όμως να καταστρέψουμε αυτό που ο κόσμος έχει αποστηθίσει...

Δεν ξέρω αν λυπάστε, ο κόσμος, εδώ και πολύ καιρό, οι άνθρωποι εδώ και πολύ καιρό βρίσκονται σε μια χρονική περίοδο που δεν έχει έρωτα... Δηλαδή, οι καιροί είναι άσχημοι στον έρωτα...

Πόσοι είμαστε... Πόσοι ήμασταν... Βρεθήκαμε μέσα σε ένα γράμμα, μέσα στο Νησί. Βρεθήκαμε μέσα στο Χάτε... Θυμάστε; Μιλήσαμε πολύ, υπερπηδώντας τα σύνορα. Δεν μπήκαν ανάμεσά μας τα κράτη, τα σύνορα, οι στρατοί, οι λανθασμένες ιστορίες και οι λανθασμένες μνήμες... Μιλούσαμε ο ένας στον άλλο με τα μικρά μας ονόματα... Μιλούσαμε στα λουλούδια με τα μικρά τους ονόματα...

Το Νησί, η Κύπρος ανήκε σε όλους σας. Ο κόσμος ανήκε σε όλους μας... Γι αυτόν το λόγο, κάνατε τους ανθρώπους να λένε, η Κύπρος να μην είναι κανενός, να είναι όλων σας... Θέλαμε, δηλαδή, να πούμε ο ένας στον άλλο "Αμοιβαία αγάπη_ - κανείς να μην είναι κανενός..."

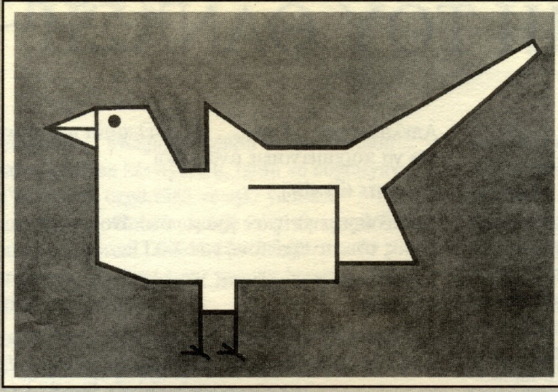
Έρωτας, κανείς να μην είναι κανενός...

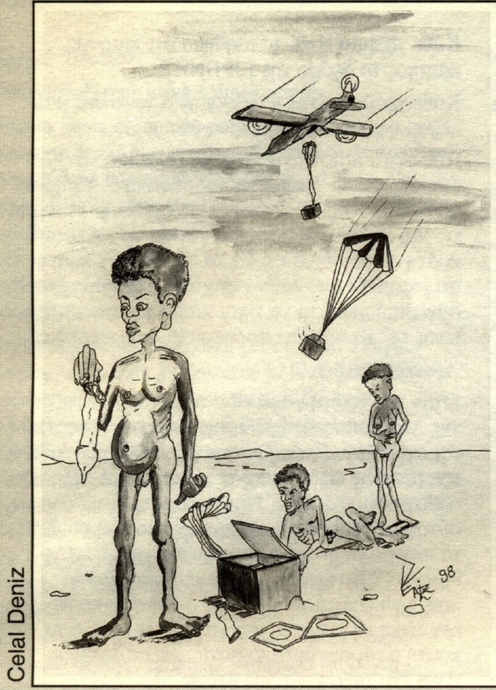
Η εικόνα του Νησιού είναι το Νησί... Η εικόνα του νερού είναι ο έρωτας...

Η εικόνα του έρωτα είναι η ειρήνη... Η εικόνα της ειρήνης είναι ο άνθρωπος...

Με λίγα λόγια_ δε με έχει κουράσει το να είμαι ερωτευμένος...

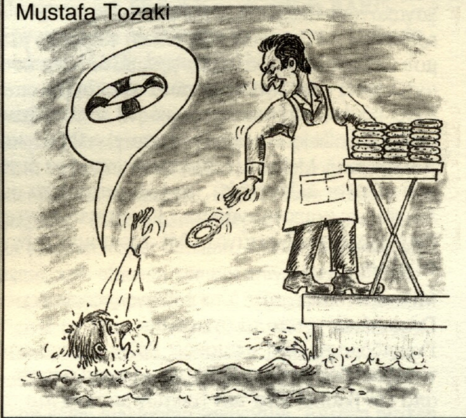
Hüseyin Çakmak

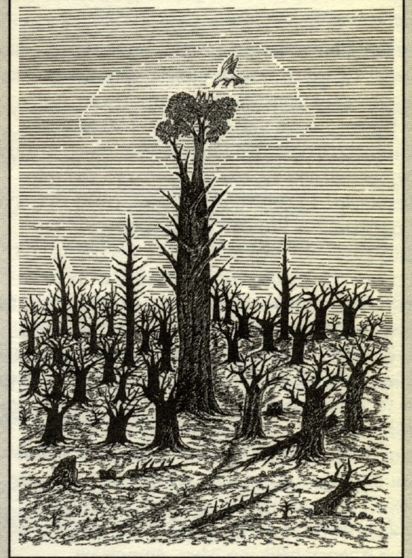




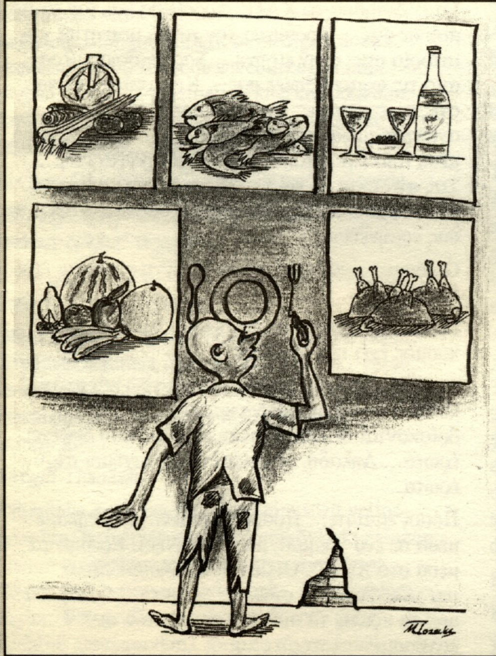
Celal Deniz

Mustafa Tozaki

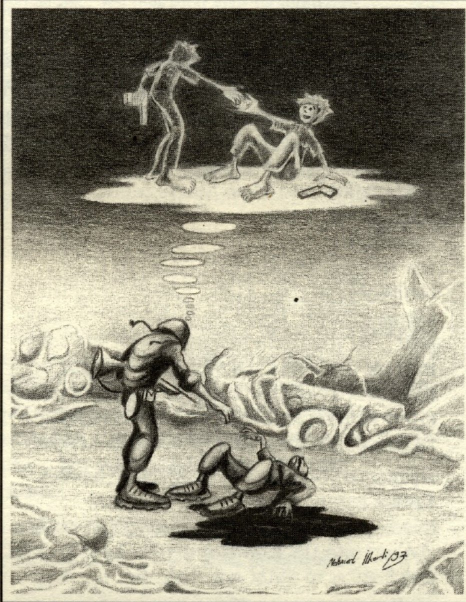




Mustafa Tozaki

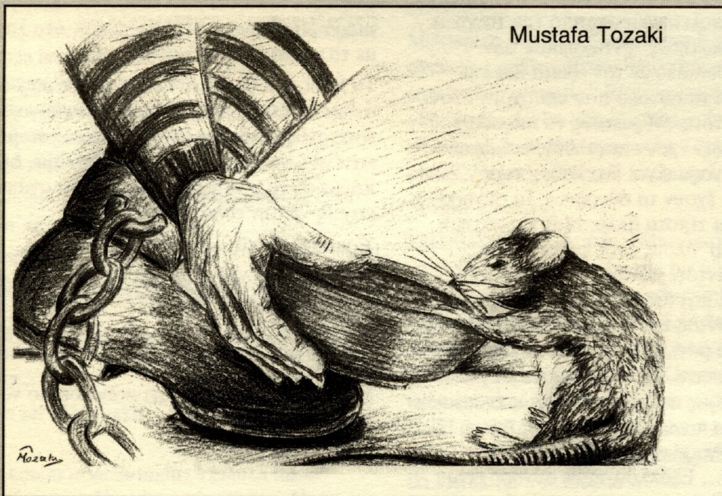


Mustafa Tozaki



Mehmet İlkeri

Mustafa Tozaki



Cartoons by Turkish Cypriot artists exhibited at the Pancyprian Painting and Cartoon Exhibition which opened at the Melina Mercourie Arts Center in Nicosia in February

CALENDAR OF BICOMMUNAL EVENTS

June 1998- May 1999

Editors' note: Every effort has been made to include as many events as possible. We apologise for any omissions and we urge our readers to keep informing us of any bi-communal events they are involved in so that we can have a more complete calendar in our next issue.

29th June- 5th July 1998
Bi-communal meeting in Oslo with the participation of 26 T/Cs and 26 G/Cs. Organised by Fulbright Commission.

1st-16th July 1998
20 T/C and 20 G/C teenagers participated in youth camp in Maine, USA. Organised by the Seeds of Peace organisation and supported by the Fulbright Commission.

5th – 21st July 1998
Summer camp for 40 teenagers: G/C and T/C at a residential workshop in Vermont, USA, organised by the School for International Training (SIT).

July 1998
Policy leaders workshop in New Hampshire, USA sponsored by the The World Peace Foundation. G/C and T/C policy leaders Mr. Gordovez and Ambassador N. Letski were present.

5th –20th August1998
Meeting of Political Youth Organisations organised by NEGEV Institute of Israel with the participation of 10 G/Cs and 10 T/Cs.

1st –3rd September 1998
World peace day celebrated by T/C political parties and organisations in a three day festival. Messages were read from members of the G/C community.

8th-11th September 1998
World Conference on Family Violence held in Singapore. Two G/C and two T/C women participated.

8th-11th September
A Meeting with the title Overcoming Division organised by the Helsinki Citizens Assembly on both sides of Nicosia. The special Cyprus issue of the magazine "Collage" prepared by a committee of T/C and G/C young people.

23rd September 1998
World Peace day at Chrysalliniotissa Garden in Nicosia celebrated by the Forum for Peace and Reunification against Chauvinism. Messages were read from T/C.

9th - 12th October 1998
2nd European Conference on Peacemaking and Conflict Resolution in Belfast, Northern Ireland, organised by Conflict Resolution International. T/Cs and G/Cs gave presentations describing the work of the University Students group, the Women's group and the Trainers' group.

24th October
UN day celebrated bi-communally in Ledra Palace with an Open House organised by UN.

30th-31st October 1998
Cyprus After a Solution- A Scientific Workshop organised by the Sociopolitical Studies Foundation and Friedrich Ebert Stiftung in Brussels with the participation of 10 G/Cs and 10 T/Cs.

20th-23rd November 1998
Conference of the Middle East Young Leaders Network organised by the Peres Centre for Peace in Sharm Al-Sheikh, Egypt. One T/C and one G/C participated and made presentations on citizen peace building efforts in Cyprus.

7th-11th December 1998
Meeting of World Council of Churches in Zimbabwe on Peace and Reconciliation. Two women from Cyprus participated (one T/C and one G/C) and made a presentation.

7th-11th December 1988
Follow up meeting in Oslo with the participation of 16 T/Cs and 16 G/Cs.

12th December 1998
Workshop on bi-communal work organised by the Forum for Peace and Reunification against Chauvinism in Filoxenia Hotel, Nicosia.

13th-16th December 1998
Five T/C and five G/C unionists meet in Brussels to prepare the 3rd Forum of Unions.

13th-16th December 1998
Meeting of Turkish Cypriot and Greek Cypriot businessmen in Istanbul.

17th-21st December 1988
Training for Young Political Leaders on subjects of Mass Media and Mediation held in Budapest with the participation of 10 T/Cs and 10 G/Cs.

3rd January 1999
A bi-communal New Year Party organised in Pyla by Forum for Peace consisting of several Turkish Cypriot and Greek Cypriot organisations.

28th- 31st January 1999
5th Meeting of the World Democratic Youth Organisation was held in Larnaca with bi-communal participation.

30th January 1999
Bi-communal choir gives a concert at the Fulbright Center in the buffer zone.

10th February 1999
Teleconference with the participation of 5 G/Cs and 5 T/Cs with colleagues from INCORE- Northern Ireland.

22nd February 1999
Pan-Cyprian Painting and Cartoon Exhibition opened at the Melina Mercourie Arts Center in Nicosia organised jointly by Self Taught Painters Association (ENAZ) and Turkish Cypriot Cartoonists Association.

25th-27th February1999
Mediterranean Women: Differing Cultures, Universal Rights, Naples- Italy
One T/C woman and one Greek Cypriot woman participated.

13th – 14th March 1999
Workshop on peacemaking in Sigtuna, Sweden, organised by Uppsala university and involved academics, politicians and peace activists from Turkey, Greece and the two communities in Cyprus as well as Sweden and the USA.

21st-28th March 1999
Workshop on Advanced Mediation that took place at the Notre Dame Cultural Centre in Jerusalam with the participation of 15 G/Cs and 15 T/Cs.

1st of April 1999
Meeting in London with the participation of Turkish Cypriot youth organisation Youth Center and Greek Cypriot youth organisation EDON under the program Youth for Europe Exchange.

18th of April 1999
A bi-communal picnic organised by the bi-Communal Citizens for Peace Group in Pyla.

28th of May 1998
Cultural festival on Peaceful Coexistence in Skali Aglantzia organised by th UN Association of Cyprus.

28th-29th of May 1998
The 3rd Pancyprian Trade Unions Forum with 250 T/C and G/C representatives took place in the Ledra Palace hotel.

The left political parties meet in London

The meeting of the left political parties of Cyprus (AKEL, Republican Turkish Party - CTP and the Patriotic United Movement), Greece (Communist Party of Greece, Synaspismos) and Turkey (Party of Freedom and Solidarity - ODP), which took place in February 1999, was not the first one.

In May last year, ODP hosted a similar meeting in Istanbul where, apart from their joint communiqué, all the parties involved also held a press conference.

The second meeting was held in London so as to avoid all the obstacles posed by Mr Denktash to the meetings between Greek and Turkish Cypriots. At the meeting, hosted by AKEL, the parties - especially the Cypriot ones - went a step further. They discussed and adopted a joint programme of measures for communication and rapprochement, which they proposed to implement in 1999.

This meeting took place under very peculiar circumstances. It took place after the well known ending of the missile issue, on the eve of the Turkish elections and after the electoral retreat of the Turkish Cypriot progressive forces. But most importantly, it took place at a point in time when the efforts for a solution to the Cyprus problem are at a protracted impasse, when the international community and international organisations do not basically concern themselves with the Cyprus problem, when the idea of Federation as the only political solution to the problem is attacked by many sides. This meeting took place when nationalism and chauvinism attempt to fill the gap left by the lack of dialogue, when the forces for division and reaction erect all sorts of obstacles to the contact and communication between citizens and organised groups of the two communities.

All of the above have, alas, left their impact on the consciousness of the Cypriots. The idea that there can be no solution and that division will be the solution is increasingly gaining ground. The compromising elements amongst the people are becoming weaker. With the passage of time, those who lived and struggled together are numbered. The absence of a common market and common economic life has adverse effects on all aspects of life and activities of our people with visible signs on the psychological makeup of the two communities.

Thus, the time factor with the negative positions of all those who want to keep Cyprus divided, hoping to turn it into two protectorates - of Greece and Turkey respectively - are the big adversaries of the Cypriot people.

In this climate therefore and in an atmosphere of lack of optimism and progress, the meeting of the left political parties and its resolutions was an alternative voice.

Once again, it was stressed, as earnestly as possible, that only a federal solution, a solution that proposes a united state entity, can serve the true aims and objectives of each community separately and of the Cypriot people in its entirety. Those of our Turkish Cypriot compatriots who defend this line are up against a myriad of difficulties from many directions, sometimes paying a heavy price, political and personal.

It is for this reason that those who are really fighting for a united Cyprus have a duty to support, consistently and with full understanding of the circumstances, the Turkish Cypriots who struggle for unity and federation.

At the meeting, the participating parties put forward and adopted many proposals, the major of which are:

- The setting up of a permanent co-ordination team of the parties of the two communities.
- Participation of officials of the parties in party political meetings (of Greek Cypriots in Turkish Cypriot meetings and vice versa) in order to present and analyse their positions.
- Facilitation of the employment of Turkish Cypriots by Greek Cypriot employers on an equal basis with Greek Cypriot employees.
- The re-opening of factories in the buffer zone under the protection of the United Nations.
- The setting up of a joint committee to study the education system as a whole and the textbooks in particular in both communities.
- Inclusion of the works of G/C and T/C writers and poets in school textbooks and introduction of the teaching of the Greek and Turkish languages in the education system respectively of the two communities.
- Joint economic and sociological research.
- Co-operation on issues such as drugs, epidemics and the protection of the environment.
- Joint celebrations for the year 2000 at Ledra Palas.

The proposals offer practical measures in the political, social, economic and cultural spheres. We all have to do everything in our power to promote them, to spread and consolidate, particularly amongst the young generation, the necessity for rapprochement, for mutual respect of all Cypriots, as our initial contribution to a peaceful solution, for a common future.

Cyprus is again at a difficult crossroads. The very existence of the Republic of Cyprus as an independent state is under attack, with total division being an imminent danger.

At this crucial moment for our people, we must stand firm against tension and confrontation, which works only in favour of the enemies of Cyprus, and to defend with all our might rapprochement and communication between the two communities, improvement of their relations and reconciliation.

London may be a long way from home but it is host to a large, authentic part of Cyprus, tens of thousands of Greek and Turkish Cypriots. So, it is not by chance that the 2-day proceedings of the meeting took place at the community centre, whose Chairman is Turkish Cypriot and Secretary is Greek Cypriot. It is not a coincidence that our compatriots in London, Turkish and Greek Cypriots filled the Haringey town hall in order to hear the representatives of the parties and the optimistic message of the left progressive forces.

We believe in the will and power of our people, Greek and Turkish Cypriots, Armenians, Maronites and Latinos. We believe in the common happy future of our people. We, of AKEL, will not tire to repeat our commitment and to work for a just, viable and peaceful solution, for the well being of all children of our common homeland.

Andreas Christou
Parliamentary spokesman of AKEL

THE CYPRUS CONFLICT: AN EVALUATION

Özker Özgür

The Cyprus conflict is thirty-five years old. As its solution is delayed it creates more problems for the interested parties. Cyprus as a whole has been turned into a powder-keg. If it explodes it will bring a lot of damage both to itself and its neighbours.

The first question that comes to mind is: "Why has it not been possible to solve the Cyprus problem all these years?"

Until 1960 Cyprus was a British colony.

After the Second World War the British and other empires started to dissolve; the colonial peoples were asking for their independence.

The Cypriots didn't.

The Turkish and Greek Cypriots, the two main communities living in Cyprus, did not put up a struggle for the independence of their country.

The Greek Cypriot political leadership's objective was ENOSIS, that is union with Greece. The Turkish Cypriot leadership's reaction to ENOSIS was TAKSIM, that is the partitioning of the island between Turkey and Greece. In other words, while the colonial peoples were demanding independence, the Turkish and Greek Cypriots were persuing dependence.

Here lies the crux of the matter.

The island was and still is strategically important. It was against British interests to leave the island and allow Turkey or Greece or both to take over.

The British, having acquired 99 square miles of sovereign bases, granted the island "guaranteed" independence. The bi-communal Republic of Cyprus, with Turkey, Greece and Great Britain as its guarantors was thus founded.

The Turkish and Greek political leaders who had set out for ENOSIS and TAKSIM found themselves at the helm of the guaranteed Republic of Cyprus.

It was not what they had fought for.

In three years time when the Greek Cypriot partner of the Republic unilaterally amended the constitution, the vulnerable Republic collapsed.

The Turkish Cypriots were left out in the cold.

Despite this the Security Council of the UN, with its resolution 186, dated 4th March, 1964, went on recognizing the remaining Greek Cypriot Administration as the Republic of Cyprus. The three guarantors endorsed the resolution and a United Nations Peace Force was sent to Cyprus with the consent of the "Cyprus Government" which did not include the Turkish Cypriot ministers.

In 1968 the inter-communal negotiations started in order to rebuild the bi-communal Republic which had collapsed. When the colonels in Greece staged a coup against the elected representatives of the Greek Cypriots on 15th July, 1974 the two communities in the island had almost sorted out their differences.

The coupists had gone into action for ENOSIS.

On 20th July 1974 the Turkish Government in Ankara declared:

"The Government of the Turkish Republic having made a serious assessment of the events in Cyprus, has decided to fulfill its commitments under article 4, paragraph 2 of the Treaty of Guarantee in order to secure the statehood of Cyprus and protect the territorial integrity of the country and the lives and property of the Turkish Cypriot community."

The same day, Rauf Raif Denktash, as Vice President of the Republic of Cyprus elected by the Turkish Cypriot community stated:

"This is not a revolution. This is only a limited police operation carried out with the sole aim of restoring the independence, territorial integrity and security of the country. Victory will belong to all the Cypriots who are for an independent Republic of Cyprus."

After the operation the Turkish Cypriots living in the South moved to the North and the Greek Cypriots living in the North left for the South.

Two separate regions had come about.

Turkey and the Turkish Cypriot side proposed a bi-regional federal state in a territorially integral Cyprus as a solution to the conflict.

The leaders of the two communities who met in February 1977, accepted the federal thesis as a solution and signed the four-point high-level agreement. Makarios, the leader of the Greek Cypriot community having declared that the Greek Cypriot side said 'yes' to a federal solution with great sacrifice dies in August the same year.

Twenty-two years have elapsed.

The Federal Republic of Cyprus is nowhere to be seen.

It is an open secret that unless Turkey and Greece give the green light to the Turkish and Greek Cypriot communities a federal state cannot be built in Cyprus. The consent of the two "motherlands" is essential. The two "motherlands" have got their own problems and each prefers to use the Cyprus conflict as a stick against the mother. In other words the disputes between Turkey and Greece are blocking the way to a breakthrough in Cyprus.

During the Cold War period the western NATO powers were not very enthusiastic about a solution. A compromise solution in Cyprus would bring the left to the power which would invite the Soviets to the island, thus creating another Cuba, this time in eastern Mediterranean.

Now that the Cold War is over the Americans and the Europeans have freed themselves of such fears. In the so-called "New World Order" the main objective has become the free movement of goods and services. Stability being the prerequisite for such an objective the resolution of the Cyprus problem has gained importance.

Ankara claims that according to the treaties of Guarantee and Alliance Cyprus cannot join EU before Turkey does.

Denktash, the Turkish Cypriot leader toes Ankara's line.

Ortam, a Turkish Cypriot daily, on 13th November 1995 quoted Denktash as saying at a conference in Ankara:

"We had once vowed: PARTITION OR DEATH. Now that we have come as close to partition, why should we die?"

One thing is clear. Time is on the side of the separatists but working against the Turkish Cypriots. Lack of a solution is the

cause of uncertainty. Uncertainty breeds economic deterioration which leads to the emigration of the Turkish Cypriots. More than forty thousand of them have left the island since 1974. The Greek Cypriots having monopolized the Republic of Cyprus, have got access to international aid while the Turkish Cypriot North being declared illegal is subjected to embargoes.

The Turkish Cypriots who emigrate are being replaced by the unemployed of Turkey. They upset the balance of wages because they are prepared to be employed below the minimum wage. This enhances the process of emigration of the indigenous population.

The demography in the North is rapidly changing.

A new community which will have nothing in common with the Greek Cypriots is emerging.

If the Cyprus problem is not solved in due course TAKSIM, that is partition will materialize. The North will become part of Turkey and Greece will automatically claim the South.

In other words Turkey and Greece will share a border in the small island of Cyprus.

The purchase of the S-300 missiles by the Greek Cypriots has caused serious complications. Lack of a solution for a longer period of time will create frustration which will lead to more serious complications.

The Turkish Cypriots are emigrating. To save Turkish Cypriot Community from extinction and turn the island into a bridge of peace between Turkey and Greece, a mutually acceptable federal solution is indispensable. If stability to the region will come, the Cyprus problem has to be solved. Great Britain and Greece as two guarantors of Cyprus are full members of the European Union. Turkey is also one of the guarantors and has applied for membership. A united Cyprus with its three guarantors in Europe will contribute greatly to the evolution of the United States of Europe. The inclusion of Turkey in the European family picture, will enhance a solution in Cyprus.

THE WEALTH OF BICOMMUNAL COEXISTENCE

ULUS IRKAD

Although not for a long time, I had the opportunity to see and live the coexistence of Cypriot Turks and Greeks. Despite my age at the time, I experienced a sweet taste of this harmonious existence. My grandfather was a road foreman who started his official service during the British colonial period. He used to tell me that he became a road foreman in 1928 and continued to serve after the Republic of Cyprus was founded.

My grandfather used to take me with him to all the villages in Paphos district. I was then about two years old and I clearly remember him taking me to Greek and Turkish villages where roads had to be asphalted and repaired. Generally we were offered the houses that were in very good condition in the villages we happened to be. It was because of his constant being on the road that he and my grandmother got to know many Turks and Greeks all around Paphos. My grandfather was well known as a reliable and honest government official and also by his vast knowledge of history, current affairs and religious matters. He died in 1980 and I am sure that many people will still remember him in many villages of Paphos. Many Turks and Greeks worked under his supervision and everyone loved and respected him. He read a lot and when he went to the coffeeshop, the main meeting place of menfolk in villages, those present there used to gather around him and listen to the anectodes he used to tell. His father was a clergyman and as a result of that his knowledge of religion was vast. People used to consult him on these topics and from time to time he had discussions even with priests who all respected his knowledge in religious matters.

Among the topics he liked to exchange view was the Orthodox and Moslem religions. His Arabic and Greek was very good and could follow and read books in these languages. He had read the Bible and I do not forget priests coming to our house and consult him on religious matters.

It was about 1960. We were in the village of Arminou. I had difficulty in making friends at the beginning, but naturally the childhood shyness melted and in no time I began playing with children of my age. We shared almost everything. They came to my house and I went to their houses. My grandmother accepted them with the same warmth she showed to me, and when I went to their houses, I was considered part of their families.

The village priest was a close friend of my grandfather. Father Bababadroklis, that was the name of the priest as far as I remember, used to come to our house and discuss religious subjects into the late hours of the night. I could not follow them and used to drop asleep soon after they started talking.

Father Bababadroklis used to pass by our house and went to the church not far away. I mostly followed him with great interest on Sunday mornings. He grasped the long rope hanging down the belfry and rang the bell to invite the village folk to the Sunday sermon and prayers. This repeated every Sunday and my interest continued in the same vivid manner. In no time my whole attention focussed on the big key of the church. I very much wanted to have the key and ring the bell myself. One day when everyone was at work and no one was around it did not take me long to enter the church yard. Like Father Bababadroklis I put my hand into the small window in front of the gate and snatched the big key. I opened the belfry door with it and with great vigour I put my two hands on the dangling rope and began pulling it .

The villagers were not accustomed to hear the bell on other days than Sunday and in no time children in the local school all ran to the church and surrounded me with their eyes wide open with disblief of what I was doing. They tried to obstruct me ringing the bell. I left the rope and started to run to the fig tree in the church yard still holding the key firmly in my small hand.The children and their teachers all followed me. I had a quick glimpse of Father Bababadroklis, who also rushed to the church to find out who was ringing the bell. I did not want to give in and with the key of my dreams in my hand I climbed to the top of the fig tree. Chidren older and more agile than me caught me up and I had to surrender the key to them. I came down the tree and to my relief I saw the priest looking down to me with tenderness and understanding. I grew restless and was worried what my granfather would do if he heard what I had done. Most probably he would give me a good beating. Father Bababadroklis took my hand and brought me to my grandmother who gradually understood who he was ringing the bell. My grandfather was a few miles off the villages and could not hear the bell. Father Bababadroklis asked my grandmother not to tell what had happened to my grandfather and he also did not mention the incident to him while we were in Arminou.

This happening is a vivid memory carved on my mind. Many people will have similar stories and experiences that are still kept in their memories and retold over and over again. Many persons and I still remember 'gullurkia', a local sweet made by dripping pastry into syrup made from carobs. The taste of carob puddings, or grape sausages stuffed with almonds cannot be forgotten. The taste of freshly made halloumi, can not be equalled to anything of the sort that we get now.

Living together was a great wealth which enriched our common culture. People realise the value of things after they lose them. I believe it is not too late. I strongly believe that we can recreate a new Cyprus and win over the values that are slipping out of our hands.

STRONG FOREVER LASTING FRIENDSHIP

I was one of the teenagers selected to the camp in Vermont in America in July of 1998 for the youth programme that brings teenagers from northern and southern Cyprus together. This essay is about my experiences and the great friendships that came out of it.

On my way to America last summer I was very nervous, I did not know what to expect from my fellow Turkish Cypriots, what they would be like, and if we would actually become friends. Funnily enough, as I found out later on, they were feeling exactly the same way as me. We had nothing to worry about. We became friends almost immediatelly.

During the two weeks with the Turkish Cypriots in America discussing with them, talking with them, having fun with them I found out that I had much more in common with them than differences. Funnily enough we even agreed in political aspects. I learned many things in America one of which is that nothing can be solved by arguing, shouting at each other or being fanatical but talking, discussing and listening to what others have to say can get you somewhere. I also learned that there are two sides to every story and that both Greek and Turkish Cypriots were at fault along with others and that neither side is better than the other but both are extremely nice people.

I have had many experiences where I have seen the kindness of my Turkish Cypriot friends but one incident will remain unforgetable. I was talking to a Turkish Cypriot friend of mine about our favourite foods and drinks and had mentioned to him that I liked chocolate milkshakes. Later that week he had gone out for lunch, while I didn't, and he came back with a chocolate milkshake just for me. I shall never forget that.

It has been more than half a year since I have come back from America. I speak to my Turkish Cypriot friends at least once every two weeks. We have an unbreakable friendship, almost tangible, built on trust and I believe and hope it will last forever.

I believe that the youth of Cyprus should be encouraged to get together and meet each other. I am sure that we united will achieve a lot since we are the future of our country.

Tonia Soleas 23/3/99

Specially dedicated for YEP 3

by Riana Mayirou (YEP 3)

Hi guys! What's up?

The diary at a YEP 3 Cypriot

28th November:

I got a phonecall from a Mr Nico Anastasiou (with whom we later became very good friends) informing me that the meeting at the Ledra Palace had to be cancelled because permissions were not given to the Turkish Cypriots. Part of me was disappointed for what wasn't going to take place and part of me was relieved for not meeting the «other Cypriots», those that live in the North.

A «normal» week passed by and then came the day that changed my life.

6th December:

My father drove me to the Ledra Palace. I walked in scared, not knowing what to expect. I walked in the room and then «they» came in and oh! what a shock, so many good looking people in one room. I quickly made friends with most of them, we started talking. I was fascinated by Cevilay's warmth and beauty, by Suleyman's passion and love for a country that has given him nothing but pain.

We talked about music, cinema and all the fun staff that we as Cypriots do. Amazingly our differences on rather our difference was that I was born in Nicosia whilst they in Famagusta.

Another week went by, only that was not so «normal». It was filled with the anticipations and excitement one feels when after having made new friends communication is cut off for a week, with the dark possibility of «forever».

13th December:

I arrived at the Ledra Palace, all my friends from both sides were there waiting to greet me with quitars, radios and cassetes, we caught up on each other's news, but nothing was more exciting than the fact that «YEP 3» was together again. We talked, ate and had the time of our lives. At the end before the «final parting» we all sang «Imagine»; the song that fully described us:

«You may think we are dreamers
but we 're not the only ones
I hope one day you'll join us
and the world will be as one».

I left the Ledra Palace, full with the idealism, of a young percon free of prejudices. and the pain that comes from separation. I am reminded of a Greek song «Σημαίες από νάυλον » - «Flags made fron nylon», the world is one and flags are as unimportant as nylon and damaging to the sail as nylon is to the environment.

The months passed, never again did we all experience what we did on the 6th and 13th of December 1997, and perhaps never will, but I know my friend Murat will keep fighting for peace and Selen and Cevilay will still be making the world a prettier and better place.

YEP 3 - I love you all
Till we meet again Imagine

Riana

PS: Senı Sevıyorum (I love you)
Senı ozedın (I mıss you)

UNTITLED

Black - White
Hot - Cold
Good - Evil

From the time we are born
we enter the world of duality.

Friend - Foe
Male - Female

They force us to choose
as if there are two

They told me I should Hate
I reach for you behind the wall
There are no twos

What holds all this together
is water
What holds the world together
is love.

Panos Hartziotis

AN OVERVIEW OF THE RESEARCHES ON THE IDENTITY OF THE TURKISH CYPRIOTS

Dr.Ahmet Djavit An

The following article examines the activities among the Turkish Cypriots for the establishment of a written history of the Turkish Cypriot Culture, through which their identity can be reflected. All the related material are evaluated for the first time with a critical approach, because there have been various misinterpretations among the so-called left-wing intellectuals on the subject of Cypriot identity in general and of Turkish Cypriot identity in particular.

While looking for an answer to the question of "Who is a Turkish Cypriot or a Turk of Cyprus?", one has to read at first the works, which give us information about our cultural history, telling us from where does our community come and to where does it go? Unfortunately such works are not so much, they are just a few.

Mrs. Ulviye Mithat, writing in one of her articles in Ses newspaper, dated 24 August 1935, underlined the cultural problems of the Turkish Cypriots in those years as follows:

"As I heard, the cultural part of the history of Cyprus belonging to the Greek Cypriot community is completely protected. The Greek Cypriots recorded their cultural history in various works and prepared them for the usage of the coming generations. On the other hand, the Turkish Cypriots have not even thought of this subject! They also neglected every period of the history of Cyprus. Where is a history of literature? Where is a history of administration? Even their general history was written in a simple text book.

The only article written up to now about our cultural history is the short article about the history of the Lycee which was published last year in the journal of the Lycee. We need an article immediately about the development of our elementary schools which are the cradle of our culture."

The article mentioned by Mrs. Ulviye Mithat is the one written by her husband, history teacher of the Lycee, Mustafa Mithat Bey, titled "History of the Lycee", published in the "Journal of the Cyprus Boys' Lycee, 1933-1934 Almanac" (p.107-127). Mustafa Mithat Bey, who wrote "The Concise History of Cyprus" (1926) had published in 1930 a 73-paged book "A Short Geography and A Short History of Cyprus for the Schools" in Turkish together with the geography teacher, Ibrahim Hakki Bey, published in Birlik Printing House in Nicosia. (1)

Ismet Konur, who emigrated to Turkey from Cyprus and was a history teacher in Denizli Lycee, published his work "Turks of Cyprus" in 1938 as a publication of the Remzi Bookshop in Istanbul, but unfortunately this book was banned in Cyprus by the British colonial regime. In the Söz newspaper, dated 18 October 1938, we read the following news: "According to the Official Gazette, published on Friday, it is strictly forbidden to import the book "Turks of Cyprus", which was published in Istanbul, into our land. Police Administration has made some researches, but it could not find this book at some commercial institutions and houses. The author of the book is İsmet Konur, who is a history teacher in Denizli, Turkey."

The book, prepared by Hasan Behçet, a teacher, titled "A History of Turkish Education in Cyprus" was published so late, in 1969.

Because some Turkish Cypriots, as one of the communities living on the island, do not know their own political and cultural history sufficiently or they have not read the limited number of works written up to now, they either go out to search for an identity or find themselves in the middle of a crisis. There is no adequate knowledge in the widely distributed history books, which are all written in accordance with the official ideology or national ideology, when someone looks at them in order to find the answer to the question "Who are we?". Especially after 1974, when the Turkish Cypriots concentrated themselves on the 37% northern territory of the island as Turkey partitioned Cyprus by the use of force, the Turkish Cypriots formed a new structure, which is economically, militarily and politically dependent on the Republic of Turkey, who strictly controls this region and the established order and balances of the Turkish Cypriot community have changed in a great scale. The problem of protecting our original Cypriot identity against the cultural assimilation, which gained importance from our subject's point of view, has forced the Turkish Cypriot intellectuals to think of this situation constantly and to do various actions against it. During the ongoing conflict between the mainland Turkish and Turkish Cypriot identity, some crisis and searches for identity have emerged.

The Turkish Cypriots, who have a traditional and small community structure, have of course had an identity before 1974, but they did not have identity problems of such a dimension as they have now. The British Administration, which started in 1878 after more than 300 years of Ottoman Administration in Cyprus, was the protector of the Muslim minority, living on the island beside the Greek Orthodox population. The role of the mainland Greek and Turkish nationalism as an external factor, the formation and the consolidation of the Turkish Cypriot leadership during the process starting from the beginning of the 1900's as a Muslim community and turning into a Turkish community in the 1950's, are dealt extensively in another study of mine.[2] In the serial, titled "Notes on the development of Cypriot Consciousness", I analyzed the subject from the point of view of political identity. [3]

After 1974, the Turkish Cypriots remained under the influence of the mainland Turkish culture and they gave more importance to the struggle of repossessing and developing their own cultural identity. Discussions in this direction started first under the roof of some political parties. Later activities were made for the collection and protection of the Turkish Cypriot cultural identity in the framework of cultural associations and personal researches.

The first comprehensive meeting for the definition of the standard of the Turkish Cypriot culture took place in Nicosia from 1 to 4 February 1983 with the participation of cultural and artistic organizations and personalities. This meeting was also supported by Ahmet Atamsoy, who was then the responsible Minister for the Cultural Affairs. More than 200 persons participated at this Advisory Meeting on Culture and Art and 24 papers were submitted. The activities were carried on in 10 separate commissions on Language and Literature, History, Music, Ancient Monuments, Press and Publication, Plastic Arts, Library and Archive, Folklore and Ethnography, Theater and Law. Unfortunately these contributions were not published in a book form and as one can assume, They were left aside on dusty shelves. Only a part of the discussions was reported in the Söz newspaper, which was the only organ showing interest in those days.

During the above-mentioned meeting, the Cypriot culture in general and the Turkish Cypriot culture in particular were discussed intensively. The Söz newspaper published my three studies during these meetings from 31 January to 12 February 1983: They were 1. The Origins of Cypriot culture from historical and ethnological point of view, 2. Changes in the ethnic and cultural structure of Cyprus after 1571, 3. Cultural and folkloric interactions between the two main ethnic-national communities living in Cyprus. Our cultural identity was examined for the first time in the above-mentioned three articles of mine in the historical perspective.

Right after the advisory meeting, The Has-Der (The People's Arts Association) organized in Nicosia on 25 February 1983 the First Folklore Symposium. This was one of the first scientific steps forward in the crystallization of the ethnic-national consciousness of the Turkish Cypriots. For those, who are interested in the subject, it was a gain to have the papers submitted to the Folkloric Symposia from 1983 to 1986 published in a book by the "TRNC Ministry of Culture and Tourism in 1986. It was a pity that the materials of the "Search" Folkloric Exhibition, organized by Has-Der from 11 to 18 October 1982 in the Gamblers' Inn, Nicosia and of the "Dress and Handwork Exhibition, organized by the same Association, from 8 to 12 December 1987 at the Ataturk Cultural centre were all dispersed later, because of the lack of a Folkloric Museum. Among the other folkloric compilations, published in book-form are the works of Mahmut İslamoğlu, Oğuz Yorgancıoğlu, Erdoğan Saracoğlu, Hasan Siber, Mustafa Gökçeoğlu and others.

When we want to examine the written products of our culture, the first to think of and the first researched are our newspapers. The first study on this subject was published in Söz newspaper in August 1933 by its editor, Mehmet Remzi Bey, a serial with the title "History of newspaper in Cyprus". Mehmet Akif, the Printerman, started to publish his study "Turkish Printing Houses and Newspapers in Cyprus" in the first issue of his "Yeni Fikirler" (New Opinions) journal (May 1946 and January 1947) and he later continued the serial in his "Kıbrıs" newspaper (1949). The book "Cyprus Turkish Press Resources" by Hasan Şefik Altay (1969), which has many mistakes and wrong information, and "The Press Event in Cyprus 1878-1981" by Cemalettin Ünlü, published in Ankara (1981) promoted new studies in this field.

The first introductory articles about our old journals were published in Yeni Düzen newspaper for 20 days, starting from 24 August 1982, under the title "Our Culture and Art Journals among the dusty pages of history" by Sevgül Uludağ. Later Harid Fedai published his study "Turkish Journals in Cyprus published in the 1940's" in Halkın Sesi newspaper from 27 March to 3 April 1984, adding new information and enriching our knowledge in this subject. My study "Examples from our thinking-life 40 years ago" was first published in Yeni Kıbrıs journal (March-July 1988) and later in Ortam newspaper (25 July - 2 August 1990). In the meantime, Haşmet M.Gürkan introduced some of our old journals and newspapers in Söz newspaper. Sabahattin İsmail published in 1987 his introducing articles, appeared in Yeni Kıbrıs on our newspapers under the title "Those (newspapers) which left their imprints in the Turkish Cypriot Press" in a book. Unfortunately there is no full collection of our Turkish Cypriot newspapers or journals without failing numbers, neither in the Turkish Cypriot National Archives, nor in the Turkish Cypriot National Library. I have to remind the reader that the exhibition of the "First Turkish Cypriot Newspapers in Cyprus" was opened for the first time on 25 December 1962 at the Mevlevi Tekke in Nicosia and a lot of our old newspapers were exhibited there. It is well-known that Ömer Sami Coshar, a Turkish journalist from Turkey, who was then the Director of the Department of Social Works and Municipalities of the Turkish Cypriot Communal Chamber, took all the exhibited material to Turkey with the consent of the authorities, as if they were his private collection. After his death in March 1984, noone knows the whereabouts of this historical collection. It would be nice if the same Turkish Cypriot authorities would be interested in bringing these newspapers back to our country!

The first comprehensive bibliographical study about the books and booklets published in Turkish language in Cyprus between 1878 and 1987 (650 books and 150 booklets, 800 titles) was published by me in the Yeni Kıbrıs journal (January-October 1987 and February 1988). Later those books published until 1992 were given in a list every year in the same journal.(4) Yeni Kıbrıs journal used to be published monthly starting from October 1984 by one of our researchers, Ahmet C. Gazioğlu and beside political articles, mostly research articles on the old Cyprus were published there. Authors like Harid Fedai, Haşmet M.Gürkan, Sabahattin İsmail, Ali Nesim, Ahmet An published their studies on our cultural heritage in Yeni Kıbrıs. Later this journal concentrated more on the official Turkish Cypriot propaganda line and ended finally its publication at the end of 1993.

After referring to the subject of compilation of the oral and written sources of the Turkish Cypriot culture, we can come now to the discussions on the cultural identity. As I could follow, apart from the discussions between individuals, the first public debate, made in front of an audience, was a symposium, organized by the Güzelyurt Arts Association (GÜSAD) from 4 to 9 August 1986 in Nicosia, Atatürk Cultural Centre under the title "The importance of cultural and artistic development in search of identity". Although in February 1983 the Has-Der gave the name "Search" to its "Folkloric Exhibition" and the Cypriot identity was shown by the exhibited folkloric material, it was surprising to see the GÜSAD after three years, searching again for a new identity in the cultural and artistic development. Another mistake of the organizers of this meeting was that out of the ten invited speakers, only one of them was a Cypriot. The rest were all selected from Turkey. As the first meeting, the speakers needed to say "We have not come here to give a prescription to the Turkish Cypriot art and culture." But in reality they tried to do so and at times they had to confront heavy criticisms of the participants. Unfortunately the opinions raised in this symposium during the discussions could not be published in a book, but some of the contributions were published in Ortam newspaper in those days. The Cumhuriyet newspaper of Istanbul reflected some news about the symposium to the Turkish public opinion, even if they were short, but the newspaper used also the same wrong title: "Cultural identity is being searched for in Cyprus" (4 August 1986). After two days the news was titled with the words of Professor Emre Kongar: "The cultural identity of the Turkish Cypriots is different (from ours)." On 9 August 1986 finally the real situation was reflected with the words of a Turkish Cypriot speaker: "Cyprus is under the influence of the interventionist culture."

It is a fact that the Greek Cypriots or the Turkish Cypriots are culturally -under the influence of Greece and Turkey respectively. But the crystallization of the Cypriot identity and the formation of our political togetherness can only be possible by conscious resistance to the assimilating influences of these both external cultures and by disseminating and developing our local cultural characteristics of Cyprus. Without forgetting that the identity problem is in the first and final analysis a problem of culture, we have to read, research and digest well our own cultural history with its all aspects, secret and protected, official and unofficial. Otherwise, it is inevitable to get into crisis and search for identity, because of ignorance or lacking knowledge.

As the play "Home on Human Being" was staged by the Nicosia Turkish Cypriot Municipality Theater in Istanbul, again a wrong title was used for an interview appeared in Cumhuriyet newspaper: "The Turkish Cypriots are in search of cultural identity". Poet Fikret Demirağ, who was taking part in the interview, stated on one hand that the most outstanding footprints are of Ottoman culture from the point of view of the Turkish Cypriot community and on the other hand he could say that the Turkish Cypriot poets did not have an important heritage from the past". (5) Whereas it was an unforgivable mistake of Demirağ, who was a teacher of Turkish literature, not hav-

ing heard of read Müftü Hasan Hilmi Efendi, who was given at his time the title of "Master of the Poets" , the highest Ottoman title for a poet, Kaytazzade Nazim, Kenzi and our other poets. Our contemporary poets were also overlooked at once. Yashar Ersoy, the director of the Municipality Theater, who was also interviewed, preferred to choose cosmopolitism in a search for world identity.

Mehmet Yashin, another poet of ours, who could not adapt the Cypriot identity, whatever standard it has reached or could reach and who escaped from Cyprus to distant places, told in another interview, made with him in London the following: "I am searching for my soul in the Mediterranean culture". [6]

Hakki Yücel, who together with a group of friends called themselves "Poets of 74 Generation" in search of a title, preferred to stay away from the soil of Cyprus and named his book of poems as "Bitter Exile" in 1986. The Varlik literary journal of Istanbul published with the initiative of the same circle a special section in its April and May 1987 issues under the title "A search for identity: Turkish Cypriot Literature" and it tried to reflect the view of this circle to the Turkish readers.

"The poets of the 74 Generation" could not stop themselves and organized a panel discussion on 21 June 1987 with the support of the Hackney Municipal Council in London under the title "Turkish Cypriot Identity in Literature" and they later printed the written contributions read at this panel under the same title in a book, published by the Varlik Publishing House in Istanbul (1988). It was observed that Mehmet Yashin and the other participants were not aware of the activities and discussions made on this subject in Cyprus and they declared themselves the pioneers. Whereas Mehmet Yashin confessed in his opening speech that the main problem was the personal identity crisis of those, who initiated this panel discussion: "Maybe it would be more appropriate if we have called the name of this conference as "The identity crisis of the Turkish Cypriot man of literature". In fact the problem is in ourselves. It is not easy to destroy the identity of a people. I am afraid, we, the writers, express our own personal identity crisis." [7] I have already published my critics of these contributions, published in this book, in the Kibris Postasi newspaper of 19 June 1988 and I shall not go into detail here.

Another panel discussion about the identity research was organized on 24 December 1990 by the Kyrenia Anafartalar Lycee. Its title was "The importance of the identity of the Turks, living in Cyprus, its necessity from the geographical, historical, national-religious and political point of view". Here, mostly the well-known views of the official ideology were repeated and the students of the Lycee were tried to be infected by the chauvinism. [8]

Another study, made in parallelism with the official ideology, is the book, prepared by the retired philosophy-sociology teacher, Ali Nesim and it was published at the end of 1990 as the 17th book of the Publications of the "TRNC" Ministry of National Education and Culture". The book was named as "The Identity of the Turkish Cypriots" and in 5 sections, which are "Turkish Cypriots with their social and cultural aspects", "Turkish Cypriot literature and the fact of identity", "Cultural changes in identity of the Turkish Cypriot people", "What kind of people are we? And "The identity of the Turkish Cypriots", the subjective and chauvinist views were conveyed in it. As en example we can give the following judgments:

"We, in other words, the Turkish Cypriots of today, are not, as the Greek Cypriots allege, the remnants of the invaders, but the real owners of the island...The Turkish Cypriots are the oldest people of the island with their history and culture and as a national people, they are different from the Greek Cypriot people and have all the rights that the Greek Cypriots have." (p.13)

The last book we are going to mention on our subject is the one, published by Dr.Nazim Beratli, its title is "The history of the Turkish Cypriots, First Book: The Turkish Component of the Turkish Cypriot Identity." He informs us that in the second book "The Cypriot component of the Turkish Cypriot Identity" will be examined. [10] I wrote a critic of this book, which was given the first prize in a competition, organized for the first time in the name of Hashmet M.Gürkan, a valuable researcher of history and writer, who was the founding president of the Union of the Turkish Cypriot Artists and Writers. The jury of the competition was the members of the administrative council of this union themselves! This critic was published in the "Alternatif Yazin" journal No.6 (March-April 1993) under the title "A book which does not deserve its prize". Dr.Beratli writes: "The Turkish Cypriots like horse and sword, in other words, they still keep their Türkmenish characteristics, brought all along through the centuries. "The writer alleges that "the Alevi-Bektashi values lie at the foundations of the Turkish Cypriots" without referring to any convincing document or source. [11]

My another article was a critic again of the views by Refik Durbash on the subject of identity in Istanbul, in the Görüsh journal, dated September 1989, where he was referring to the folkloric compilation book of Mustafa Gökçeoğlu. My article against his was published in No.35, October 1989 with an undertitle "Those left or right wing intellectuals, who come to Cyprus from Turkey and get fond of the so-called democracy here, have to learn first of all the identity of the Turkish Cypriots and the history of this country."

Meanwhile, by relying on this kind of ignorance or lacking knowledge, some wrong views could be alleged on this subject even in Cyprus. Foe example, in an article written by Dervish Okan in the No.8 (July-August 1994) of the Alternatif Yazin literary journal, it is stated that "To support the Cypriot identity is in fact being conservative and reactionary, although it has an appearance of being progressive." It is a pity that my article criticizing this wrong opinion was not published by the journal, but it was published later in the Yeni Çağ weekly newspaper of 29 August 1994. As I stated there, "The main problem is to possess first our own Cypriot identity and to make this Cypriot identity universal in a dynamic structure. As the class struggle intensifies, the class character of this identity too will show itself." Otherwise by saying "socialist identity", using a left-wing radical view and denying the national formation of the culture, we cannot reach anywhere. As we reject nationalism and chauvinism, we cannot reject being national. As we say "Yes to internationalism", we should not fall into national nihilism. What we have to develop against the chauvinist bourgeois culture should be the culture of the working class, relying on the friendship of the peoples. This new culture should depend on socialist patriotism and its content should be socialist, its form national. Just because of this reason, the struggle of the cultural identities of the Turkish Cypriots and the Greek Cypriots against the assimilating influences of the mainland Turkish and Greek identities gains importance. The Cypriot identity will be fed from the struggle of independence which will be waged against the intervening influences of Turkey and Greece and this will hasten its formation and development.

Notes:

1. An, Ahmet, Turkish history textbooks published in Cyprus and its last example: "Turks in Cyprus", Yeni Düzen, 23 May 1994 and Alternatif Yazin No.7, May-June 1994

2. Yeni çag, 8 March 1993 - 28 November 1994, a serial in 85 installments. Published as a book later in 1997 in Nicosia under the title "The formation of the Turkish Cypriot Leadership 1900-1942 - The process of becoming a national community out of a religious community".

3. The first 4 articles were published in Söz newspaper from 23 October to 4 December 1987 and the others in the Demokrat weekly from 4 January to 22 November 1989

4. The Cyprus Bibliographical Association was kind enough to publish my list of the Turkish Cypriot books from 1878 to 1963 in its "Deldio Vivliografikis Eterias Kipru" Tomos C (1990), Nicosia 1991, Ekdosi ar. 10, pp.179-197

5. Cumhuriyet, 23 September 1986

6. Cumhuriyet, 18 May 1987

7. Edebiyatta Kıbrıslı Türk Kimliği, Istanbul 1988, p.17

8. Summaries of the contributions were published in Halkin Sesi, 26 December 1990

9. Nesim, Ali, Kıbrıslı Türklerin Kimliği, Istanbul 1990, p.13

10 Beratli, Dr.Nazim, Kibrisli Türklerin Tarihi, 1. Kitap: Kibrisli Türk Kimliğinin Türk Komponenti, Lefkoşa, 1993, p.17

11. ibid, p.246 and p.207

Cyprus (South and North) Northern Ireland Teleconferencing

Eight Learnings

Yiannis Laouris

Modern technology, especially that used in mainstream electronics and the media, undoubtedly improves the quality of life. It adds new dimensions and possibilities to the service of mankind, by means of opening and widening our horizons.
Communication and mass media electronics also contribute significantly to world stability and peace by facilitating dissemination of information and knowledge and by providing infrastructure for communication and dialogue. In divided Cyprus, the TFP (Technology For Peace) initiative, conceived by members of the bi-communal rapprochement groups, aims exactly at this direction, i.e. to promote better communication, understanding and exchange of ideas and views among interested members of the two societies through the use of modern technology. The idea is that people instead of trying to eradicate what separates them, they find out what can bind them together, and this is nothing else than the progress both in the financial arena, the social upgrading of material services, but also the endless possibilities for intellectual creation and expression.
In January 99, the American Center in Nicosia suggested the use of its newly established teleconferencing facilities to bring two teams of Turkish and Greek Cypriot citizens together with three active peace builders from Northern Ireland. The idea was welcome.
Having experienced the enthusiasm, the curiosities and the energy that developed during this event, I was encouraged to put together some of the messages and experiences there, so that more people can share them, understand them and consider embracing them. This in turn shall help to spread these ideas to a wider audience that shall contribute to forming a favourable public opinion, which is the end target. At many occasions in this venture, I felt that so many of the issues addressed problems similar to ours. Also many of the measures that were taken in various similar situations were similar or analogous to ours, that I realized time and time again that sharing such experiences is an invaluable tool, for bringing about understanding and dialogue between the concerned members of the two parties. On the contrary, indifference brings stagnation in the process of solving problems, and in actual fact these differences become walls that keep the two communities separate. While writing this article, I couldn't resist enriching it with additional ideas and suggestions that have been developed in my long-range interaction at various phases of my life, professional and private, but especially acquired within the framework of various Facilitators' Groups, which are generally known as the Trainers Group and the Coordinating Committee, who had the overall responsibility for coordinating these meetings, discussions, and interactions. Below, I have summarized the Learnings from the above mentioned event.

ILearning No 1: "Imperfect peace"

Those of us who dream and envision peace and progress, those who work towards a better understanding, co-operation and conflict resolution, all those who fight and give their lives for a better world, overlooking the risk that they stand to be accused by political adventurers as against the narrow nationalistic interests of each side as they wrongly see them, are usually idealists and dreamers, who tend to forget that we live in an imperfect world, and the best peace we can achieve also will be "imperfect". Therefore, they must be prepared to settle for less, considering that a beginning is a better bet that stagnation.

Learning No 2: Reaching critical mass

The term was originally coined to describe the minimum mass of uranium required in order to induce a full, non reversible nuclear chain reaction in an explosion. The term is now widely used to highlight the fact that certain actions when they are made within a specific and contained framework, they fade out, but at the same time they can provoke a chain of non-reversible events when they reach a certain level. The actions of peace builders also can be described with this model.

Learning No 3: The power of the collective wisdom

Roger said "No one alone can address all problems, but together we can". This statement also explains the empowerment and the wisdom felt by all members of our bicommunal groups when engaged in open-minded dialogue and exchange of ideas and views. Talking to each other, people realize that each individual cannot on his own understand what the right thing to do is in situations like the conflict of the two sides. But many together (and with those persons that we shall succeed to attract into this wonderful understanding), develop a collective wisdom that can do miracles.

Learning No 4: Enthusiasm and wisdom can be contagious

Human feelings are fragile and contagious. Peace builders take advantage of this human phenomenon and try to

spread their ideas, experiences and visions, their enthusiasm and wisdom to all those who did not have the luck or the luxury to benefit from the direct human interaction with people from the other side, have not seen places at the other side, have not come in contact with the realities, priorities and worries of the other side. Such enthusiasm, coupled with curiosity, can help the people of the two communities to "penetrate" into each others domain and learn and see and interact.

Learning No 5: Fight the feeling of "feeling powerless"

Usually the need to talk about peace is more necessary in societies which suffer from the results of power contradictions and power asymmetries. It is normal for peace builders to feel powerless and weak, and to feel that nothing they do can really change the situation. This is due to the initial resistance that they meet. The way and the arguments that both sides use, the mistrust and sometimes the hostility from both sides makes them feel quite uncomfortable. But what makes things even more difficult is the feeling that some may transfer the information and the massages with the wrong meaning, making the hardcore on either side react in ways that are far for helping the situation or transforming the public opinion. The challenge is to survive under such difficult conditions and to use wisdom, intelligence and intuition to define the most sensitive parameters in the complex system, the parameters that can be initially influenced, to define leverages and centres of power that can be moved and can start a chain reaction which can shift the system towards a different stability point, a point closer to peace.

In most cases, peace builders around the world begin their journey upon receiving a hand of help from third parties. Such help usually consists of three ingredients:

(a) Financial support: Start-up meetings have to be financed by someone. Expenses are considerable both for the organisation of such an event but also for transportation and for a comfortable stay of the participants. Also an additional cost are the facilities used.

(b) Know-how and experiences: Comes from persons which have done such work before, but also wise and experienced enough to transmit messages correctly and to provide the right advise. Also they must be flexible enough to adjust their previous experiences in attempting to address a new problem with its specific characteristics.

(c) Legitimization: Once some groups have been formed or some steps have been decided, the right channels must be defined and used to legitimize the work of pioneer peace builders and make them visible in the political and other arenas.

Learning No 6: Define the centers of power

Peace builders can "move" the problem if they select carefully the point at which they should place their leverage. Of course the ideal point depends also on the kind and seriousness and the nature of the problem and the power they themselves can generate. Thus, in the beginning of their journey, peace builders should choose to form partnerships with centers of power,that are very close to the specific problem (ie, people who are pro rapproachement) shifting the point of leverage to more powerful groups as their power increases (people with more influence but less knowledgable about the theories and methodologies of conflict resolution and also people who are not necessarily completely aligned with dreamers in their political views). In other words, it is necessary to direct their efforts always to moderate but powerful centres and partners.

In choosing our partners, it is important to remember that nobody is neutral but all partners are players in the same field, representing their own interests, weaknesses and priorities.

Learning No 7: Define the relation to politicians

Peace builders are usually immune to pure political attacks when their members stem from a variety of political spectra, and not from a particular party or leverage group. At the same time, defining a constructive, working and efficient relation to political powers is a great challenge. Should NGO's become organized and form coalitions with political parties? This worked in some countries, but in general it is preferable to keep an "in between place" rather than make themselves vulnerable to political attacks. It is important to reframe the way the problem is being presented and handled, so that possibly ending the conflict becomes that kind of state of affairs, which will make the politicians redefine their roles.

Learning No 8: Define the cost of keeping the status quo

Protracted stagnant problems develop various mechanisms, that prevent their solutions, other than the pre existing differences. All parties involved develop response mechanisms that can quickly neutralize any initiative aiming resolution. The invisible wall becomes less and less transparent and things are becoming more difficult. Everybody becomes used to and feels more comfortable sustaining the status quo rather than risking actions that could generate "instabilities". Centers of power fear loosing their grasp, and various groups loosing their leverages. In such a situation, a useful approach is to encourage all parties, (not only those in conflict but also third parties), to define their cost of sustaining the conflict. To make sure they understand what they stand to lose and how would the situation be, should they change the present state of affairs. Pass the massage of the economic, social, cultural, educational, health and even entertainment benefits that would be the result of peace. People (not only on the conflict area but also all factors involved from outside the area) start feeling comfortable with the existing situation and are unwilling to risk. The most recent military built-up, especially in the South is an excellent example of this cost. The cost of the military build-up is also heavy in the North. A useful exercise would be for example to calculate how would such costs cover instead the construction and/or renovations of city streets and highways, of up-to-date hospitals, of new medical college for all Cypriots to benefit from.

In short these were some of the learnings and reflections that emerged from the teleconferencing experience between two teams of Turkish and Greek Cypriot citizens together with three active peace builders from Northern Ireland, facilitated by the American Center of Nicosia.

Στο θεατρικό έργο του Μάρλοου «Δρ. Φάουστ», η πιο αδυσώπητη αμαρτία, αυτή που οδήγησε στον τελικό αφανισμό του, είναι η απόγνωση.

Τα γεγονότα του περασμένου χρόνου, από την ημέρα που απαγορεύτηκε η διέλευση από το σημείο ελέγχου του Λήδρα Πάλας, συχνά οδήγησαν, εκείνους από εμάς που λαμβάνουν ενεργό μέρος στις δικοινοτικές συγκεντρώσεις, σε εκείνο το καταδικαστικό συναίσθημα.

Μέσα στην απόγνωσή μας, κατά τη διάρκεια μιας φιλικής συνάντησης στην Πύλα πρός το τέλος του Σεπτεμβρη του 1998, τέσσερεις απ'εμάς, ο Πάνος, η Αϋλα, η Καίτη και ο Μουνίρ, αρχίσαμε να μιλούμε γιά το πόσο σοβαρό ήταν γιά μας, τους απλούς πολίτες αυτής της χώρας, να εκφράσουμε την γνώμη μας γιά υποθέσεις που αφορούν την δική μας ζωή παρά να αφηνουμε τους εξτρεμιστές αμφοτέρων των πλευρών να μονοπωλούν και να χειρίζονται τα μέσα ενημέρωσης γιά να περνούν τα αρνητικά τους μηνύματα τόσο στις κοινότητες μας όσο και στον κόσμο γενικά.

Είμαστε όλοι πολύ δυσαρεστημένοι όχι μόνο με την ολοένα ογκούμενη κρίση των πυραύλων αλλά και γενικά με την αύξηση στρατου και οπλικών συστημάτων που πιθανό να οδηγήσει στην δυνατότητα ακόμη μιάς ένοπλης σύρραξης στην χώρα μας..

Ένα άλλο ζήτημα που θεωρήσαμε εντελώς απαράδεκτο ήταν τα εμπόδια που τοποθετήθηκαν στον δρόμο των δικοινοτικών συναντήσεων. Γιά μας αυτή ήταν μιά εντελώς αδικαιολόγητη κατάσταση. Σε τι άλλο θα μπορούσε να συμβάλει η προσπάθεια μας γιά την καλύτερη κατανόηση της άλλης πλευράς, εκτός από την βελτίωση του κλίματος γιά συνύπαρξη στό νησί μας?

Αυτή η φιλική συζήτηση οδήγησε στό ερώτημα « Τι μας εμποδίζει από το να συντάξουμε και εκδώσουμε μιά διακήρυξη γιά αυτό το θέμα?». Έτσι αποφασίσαμε να κινηθούμε και ένας από μας ανέλαβε την σύνταξη ενός κοινού κειμένου, το οποίο στην συνέχεια εγκρίθηκε από τα άλλα άτομα που είχαν λάβει μέρος στην συνάντηση.

Αποφασίσαμε να προχωρήσουμε στην δημοσιοποίηση της διακήρυξης και να ζητήσουμε από τον κόσμο να την υπογράψει. Ο Πάνος και η Αϋλα παρουσίασαν την διακήρυξη σε ένα εργαστήρι με θέμα «Αλήθεια, εμπιστοσύνη, συμφιλίωση και συγχώρηση» τις 19 του Δεκέμβρη και άρχισαν την συλλογή υπογραφών.

Διακήρυξη,
Πατριάρχη Γρηγορίου 12Β,
Έγκωμη, Λευκωσία

Marlowe'un 'Dr Faustus' adlı oyununda en müthiş sahne, çaresizlik sahnesidir ki bunu onun düşüşü izler. Ledra Palace kapısının kapatılmasından sonra geçen yılın olayları, iki toplumlu toplantılarda çalışmakta olan bizleri sık sık bu duyguya kapılmaya itmiştir.

1998 Eylül'ünün sonuna doğru bir gün Panos, Ayla, Katie ve Münir Pile'deki bir buluşmamızda, çaresizlik duygularıyla dolu olduğumuz bir sırada, bu ülkenin alelade insanları olarak kendi hayatımızla ilgili meselelerde ses çıkarmanın, olumsuz mesajlarını toplum içinde ve yaygın olarak dünyada duyurmakta iyi kullandıkları basını her iki taraftaki aşırı görüşlülerin tekeline bırakmamanın ne kadar önemli olduğunu konuşmaya başladık. Tırmanmakta olan füze krizi ve daha genel olarak devam eden silahlanma, ülkemizde yeni bir askeri çatışma olasılığına işaret etmekteydi ki bu durumdan dolayı hepimiz son derece mutsuzluk duymaktaydık. Bir başka ivedi konu ise iki toplumlu toplantılara getirilen kesinlikle kabul edilemez, bulduğumuz engeller idi. Bize göre bu hiçbir biçimde haklı gösterilemez bir durumdu. Birbirimizi daha iyi anlama çabalarımızın adada birlikte var olabilme ortamının gelişmesine katkıdan başka ne amacı olabilirdi ki?

Bu dostça tartışma bizi şu soruya getirdi: Bu düşüncelerimizi dile getiren bir dilekçe ile ortaya çıkmaktan bizi alıkoyan ne vardı? İçimizden biri tek sayfalık bir metin hazırlama görevini üstlendi ve ortaya çıkan taslak daha sonra gruptaki diğer arkadaşlar tarafından da onaylandı. Dilekçeyi kamuoyuna duyurmaya ve imzaya açmaya karar verdik. 19 Aralık'ta yapılan bir 'güven, gerçek, uzlaşma ve affetme' çalışmasında Panos ve Ayla dilekçeyi gündeme getirdi ve imza toplama orada başladı.

Petition,
P.O.Box 247,
Nicosia

ΚΑΜΠΑΝΙΑ

Η Κύπρος, ένα νησί στην ανατολική Μεσόγειο, εκεί που η Ευρώπη συναντά την Ασία, είναι πασίγνωστο για τη φαινομενικά ατέλειωτη σύγκρουση μεταξύ των δύο κύριων κοινοτήτων, τους Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους. Δεν προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι ειναι μια από τις πιό στρατικοποιημένες περιοχές του κόσμου.

Σήμερα, το Κυπριακό πρόβλημα παραμένει άλυτο και τα δύο τοπικά μέρη είναι τόσο απομακρυσμένα από οποιαδήποτε συμφιλιωτική διάθεση όσο ποτέ. Δεν υπάρχει καμμιά συμφωνία μεταξύ των δύο πλευρών ακόμα ούτε και για τη φύση του προβλήματος. Συνοδευόμενη από μια επιθετική πολιτική ρητορική, η αύξηση των όπλων συνεχίζεται, ανάμεσα σε δικαιολογίες ότι είναι για σκοπούς άμυνας και ασφάλειας. Η στρατιωτική ένταση αυξάνεται όσο το πολιτικό αδιέξοδο συνεχίζεται.

Σε μας τους απλούς πολίτες της Κύπρου, φαίνεται ότι αυτή η πολιτική δεν λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι ο λαός της Κύπρου έχει υποφέρει και χάσει αρκετά από τους προηγούμενους πολέμους που δημιούργησε αυτή η διαμάχη. Δεν υπάρχει τίποτα να κερδίθεί από ακόμα ένα πόλεμο, ενώ μπορούν να χαθούν όλα - συμπεριλαμβανομένων και των λιγοστών εναπομείναντων στοιχείων πάνω στα οποία μπορούμε να ελπίζουμε να κτίσουμε ένα καλύτερο μέλλον. Οι Κύπριοι πρέπει να βγούν από εκείνη τη νοητική κατάσταση που έμεινε παγωμένη στην πικρία της πρόσφατης ιστορίας (κυρίως στα καταστροφικά γεγονότα του 1963-64 και 1974), και να αποστασιοποιηθούν από τα λάθη που διεπράχθηκαν τότε για να κατανοήσουμε καλύτερα τι έχουμε να χάσουμε τώρα.

Από την άλλη δεν είναι μόνο οι δύο αυτές κοινότητες που δημιούργησαν αυτήν τη σοβαρή κατάσταση. Όπως όλοι γνωρίζουν, εξωτερικές δυνάμεις με ισχυρά γεωστρατηγικά ενδιαφέροντα στο νησί μας, κυρίως η Τουρκία, η Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Ρωσία είναι υπόλογες για τον τρόπο που χειρίσθηκαν αυτό το πρόβλημα.

Ακολουθώντας τα πιο πάνω, εμεις που υπογράφουμε πιο κάτω, θέλουμε να εκφράσουμε τη βαθειά μας ανησυχία και να καλέσουμε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη να δοκιμάσουν όλους τους δυνατούς τρόπους να εξομαλύνουν την παρούσα κρίση, που αν δεν την χειριστούμε λογικά, απειλεί να οδηγήσει στους επόμενους μήνες σε στρατιωτική αναμέτρηση στο νησί.

Πιστεύουμε επίσης ότι οι δικοινοτικές ειρηνοποιές πρωτοβουλίες είναι ουσιαστικές στο να βοηθούν στην προετοιμασία του εδάφους για ειρηνική συνύπαρξη των δύο κοινοτήτων στο νησί. Με όποιο τρόπο αυτοί που πραγματικά εξασκούν πολιτική ισχύ αποφασίσουν να λύσουν το Κυπριακό πρόβλημα, η λύση θα έχει τη δυνατότητα επιτυχίας μόνο αν οι δύο κοινότητες μόνες τους αρχίσουν τη μακροπρόθεσμη πορεία της δημιουργίας μιας κουλτούρας συνεργασίας τώρα.

Γι' αυτό ζητούμε από όλους που ενδιαφέρονται να αναθεωρήσουν το ζήτημα των δικοινοτικών επαφών και τους παροτρύνουμε να κάνουν θετικά βήματα προς την αφαιρεση οποιωνδήποτε εμποδίων στο δρόμο του ενδοκοινοτικού διαλόγου.

KAMPANYALAR

Doğu Akdeniz'de Avrupa'nın Asya ile buluştuğu yerdeki Kıbrıs adası, iki ana toplumu arasındaki sonu gelmez gibi görünen çatışma ile ünlüdür. Tahmin edilebileceği gibi de ada en askerileşmiş bölgelerden biri durumundadır.

Bugün Kıbrıs sorunu halledilemez olma özelliğini hala korumakta ve ilgili taraflar da herhangi bir uzlaşma havasından her zamanki kadar uzak bulunmaktadırlar. İki taraf arasında sorunun mahiyeti üzerinde dahi bir anlaşma yoktur. Saldırgan bir siyasi retorik eşliğinde, savunma ve güvenlik amaçları için iddiaları arasında adaya silah yığınağı devam etmektedir. Siyasi çıkmaz sürerken askeri gerginlik tırmanmaktadır. Bize, Kıbrıs'ın alelade yurttaşlarına, öyle geliyor ki bu politikalar sorunun yol açtığı geçmiş savaşlar yüzünden Kıbrıs insanının yeterince ıstırap çektiği gerçeğini unutmaktadır. Yeni bir savaştan kazanacak hiçbir şey yok ama kaybedecek -kurabilmeyi umduğumuz daha iyi bir geleceğin temeli olabilecek halihazırda elde kalan bir kaç unsur da içinde olmak üzere - çok şey vardır. Kıbrıslılar, yakın tarihin (özellikle 1963-64 ve 1974'teki vahim olayların) acısında donup kalmış bir düşünce yapısından sıyrılıp çıkmak ve şu anda neyin tehlikede olduğunu kavrayabilmek için geçmişte işlenen hatalardan uzaklaşmak zorundadır.

Öte yandan, bu vahim duruma neden olanlar yalnızca iki toplumun kendisinden ibaret değildir. Herkesin bildiği gibi, başta Türkiye, Yunanistan, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri ve Rusya olmak üzere ada üzerinde önemli jeo-stratejik çıkara sahip dış güçlerin soruna yaklaşım biçimleri dolayısıyla taşıdıkları sorumluluk büyüktür.

Bütün bunlardan dolayı, biz aşağıda imzası bulunanlar en derin endişemizi ifade etmek ve akılcı bir biçimde ele alınmazsa önümüzdeki aylarda askeri bir çatışmaya dönüşmeyi tehdit eden bu krizin çözülebilmesi için ilgili taraflara mümkün olan her yola başvurma çağrısı yapmak isteriz.

Aynı zamanda inanıyoruz ki, barışı kurmaya yönelik iki toplumlu sivil girişimler adadaki iki toplumun barış içinde birlikte varolabilmesine zemin hazırlamaya yardımcı olmak bakımından elzemdir. Siyasi gücü elinde bulunduranlar Kıbrıs sorununu hangi biçimde çözmeye karar verirse versin, bunun bir başarı şansının olabilmesi ancak bir işbirliği kültürü yaratmanın uzun soluklu sürecini iki toplumun şimdiden başlatması ile mümkündür. Dolayısıyla, tüm ilgili taraflar nezdinde, iki toplumlu temaslar konusunun bir kez daha ele alınması için müracaatta bulunur ve toplumlar arası diyaloğun başlamasının önündeki engelleri kaldırmak yönünde olumlu adımlar atmalarını beklediğimizi bildiririz.

Η Δικοινοτική Ομάδα Πολιτών για την Ειρήνη στην Κύπρο

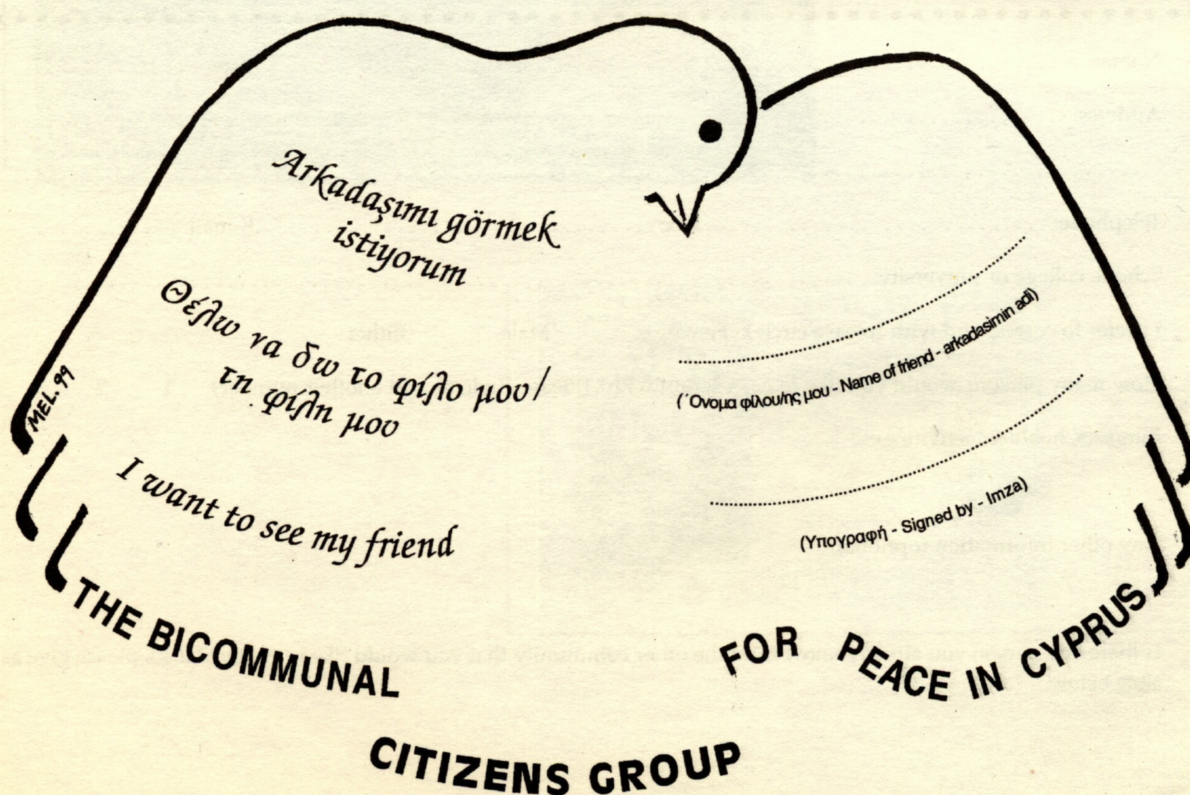
Η Δικοινοτική Ομάδα Πολιτών για την Ειρήνη στην Κύπρο άρχισε εκστρατεία για την επανέναρξη των δικοινοτικών επαφών με τ' όνομα:
«Θέλω να δω το φίλο μου/ τη φίλη μου...»
Οι σκοποί της εκστρατείας είναι:
— Ν' ακουστεί το δικαίωμα των Κυπρίων πολιτών ότι θέλουν να συναντώνται μεταξύ τους (Ε/Κ και Τ/Κ), θέλουν να βλέπουν τους φίλους τους, τους συγχωριανούς τους, τους γείτονές τους.
— Να εκφραστεί η επιθυμία της επανασύνδεσης και της φιλίας στην Κύπρο.
— Να εξυπηρετηθεί το κτίσιμο της ειρήνης στην Κύπρο ενάντια στην πολιτική της «μη επαφής», ενάντια στο αδιέξοδο και στη διαίρεση της Κύπρου, τα οποία προκαλούν στους Κύπριους πολίτες φόβους για το μέλλον τους.
Στόχος της εκστρατείας είναι να μαζευτούν τουλάχιστον 5000 υπογραφές. Από τη Δικοινοτική Ομάδα Πολιτών για την Ειρήνη στην Κύπρο έχει εκδοθεί σε διάφορα χρώματα το σχεδιάγραμμα που βλέπεις στην επόμενη σελίδα και στο οποίο κάθε Κύπριος θα μπορεί να σημειώνει τ' όνομά κάποιου φίλου του από την άλλη κοινότητα και να το υπογράφει. Καθένας θα μπορεί να υπογράψει πολλά τέτοια, ένα για κάθε φίλο του από την άλλη κοινότητα.
Η εκστρατεία θ' ακούγεται και από το Ραδιοσταθμό ΑΣΤΡΑ, στο πρόγραμμα «Peace Garden« (κάθε Τρίτη 9.00μ.μ. - 10.00μ.μ.) της ποιήτριας Νεσιέ Γιασίν από το οποίο θα μπορείτε να στέλλετε μηνύματα.
Συμπληρώσετε το σχεδιάγραμμα και στείλετε στη διεύθυνση:
"Θέλω να δω το φίλο/φίλη μου
Τ.Κ. 8617, Λευκωσία
Την ίδια σελίδα προτού τη συμπληρώσετε μπορείτε να τη φωτοτυπήσετε σε κόλλες Α4 λευκές και χρωματιστές, και να τις χρησιμοποιήσετε για πολλούς φίλους σας, συμπληρώνοντας μια για τον καθένα).
Επίσης μπορείτε να τη δώσετε σε όσους φίλους, συγγενείς ή συναδέλφους που θα ήθελαν να επικοινωνήσουν με την άλλη κοινότητα. Καλείσθε όλοι να συμβάλετε στην επιτυχία της εκστρατείας για να διατρανώσουμε την επιθυμία της Ειρήνης και της Φιλίας στο νησί μας.

Δικοινοτική Ομάδα Πολιτών για την Ειρήνη στον Κόσμο

Kıbrıs'ta Barış için İki Toplumlu

Kıbrıs'ta Barış için İki Toplumlu vatandaşlar grubu "Arkadaşımı görmek istiyorum" başlığı altında altında toplumlararası temasların yeniden başlaması için bir kampanya başlattı.
Bu kampanyanın amaçları
* Kıbrıslı vatandaşların (Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türk) aralarında buluşma, arkadaşlarını, köylülerini ve komşularını görme isteminin ve hakkının duyurulması,
* Kıbrıs'ta yeniden birleşme ve dostluğun kurulması arzusunun ifade edilmesi,
* Kıbrıs'ta. Kıbrıslı vatandaşlar arasında geleceğe yönelik korku yaratan temassızlık politikasına. çıkmaza ve Kıbrıs'ın bölünmesine karşı Kıbrıs'ta barışın inşasına hizmet edilmesi.
Kampanyanın amacı en azından 5000 imza toplamaktır. Kıbrıs'ta barış için İki Toplumlu Vatandaşlar Grubu. yan sayfada görülen çeşitli renklerde örnek mektuplar hazırlamıştır ve bu mektuplara her Kıbrıslı karşı toplumdan herhangi bir arkadaşının adını yazıp imzasını atabilir. Herkes birden fazla mektup gönderebilir. Karşı toplumdan her arkadaşı için bir mektup yazabilir.
Kampanya 'Astra' radyosunda her salı günü saatr 21.00-22.00 arasında yayınlanan şair Neşe Yaşın'ın "Peace Garden" programında duyurulacak. Bu programa mesajlar gönderebilirsiniz.
Yan sayfadaki örneği kesip doldurup,
P.O.Box 504, Lefkoşa,
adresine gönderebilirsiniz.
Örneği kesmek istemiyorsanız beyaz veya renkli A4 kağıtlarına fotokopi de çıkarabilirsiniz ve birden fazla arkadaşınız için herbirine ayrı ayrı olmak üzere birer tane kullanabilirsiniz. Herkesi bu kampanyanın başarıya ulaşması ve aramızdaki dostluk ve barış arzusunu göstermek için katkı yapmaya çağırıyoruz.

KIBRIS'TA BARIŞ İÇİN İKİ TOPLUMLU
DOSTLAR GRUBU



CAMPAIGNS KAMPANYALAR ΚΑΜΠΑΝΙΕΣ

YOUTH ENCOUNTERS FOR PEACE (YEP)
Make (at least) one friend project

Background of YEP

The Youth Encounters for Peace project started in July 1997. The main idea was to bring together young people from the two communities of Cyprus in an effort to create trust in place of suspicion, knowledge of the 'other' in place of ignorance, hope in place of despair. Three workshops each lasting for two days took place in the Ledra Palace hotel (in July, October and December) and a total of 150 teenagers were involved. Some of the unique experiences of the participants were published the previous two issues of Hade magazine where more details of the project can be found (see also page 64 of this issue). The name YEP was chosen by the participants themselves. Despite the ban on permissions to meet since December 1997 many of the participants still maintain contacts and keep up the hope.

The organisers

The original project was a very ***local*** idea from a small group of Turkish Cypriot and Greek Cypriot educators who had been meeting bi-communally for some time. The organisational assistance of the UN was sought, particularly in the area of securing permissions for the meetings in the Ledra Palace Hotel. The present new phase of the YEP project is being set up by some of the original members from both communities. They have been joined by new members who have been active in bi-communal work in the past. There is no official or strict organisational structure, and no hidden political agenda. We just have a group of volunteers who believe deeply in the need for the young generation of the two communities to come in contact and we try to provide the means for this to happen.

The new phase – make at least one friend project

The YEP project now enters a new phase with the aim of making it possible to young Cypriots to make at least one friend from the 'other side' even if it is very difficult to meet face to face. ***The main idea is to make a first contact and begin exchanging messages via e-mail or other means with at least one young person from the other community.***

How to get involved – how will the project work

If you are interested all you need to do is to ***fill in the accompanying form and send the relevant information by letter or fax or e-mail*** to:

- We will be collecting forms from both communities to set up our data base and we will do our best to make the most suitable 'matches'. ***After you send us the information you will soon hear from us with details of the person(s) you will be communicating with.***
- If you have e-mail it will be very simple. We'll 'match' you with someone from the other side who has e-mail and you will both receive from us simultaneously each other's e-mail address. If you do not have your own e-mail you may ask a friend to 'borrow' her/his e-mail address for the project.
- If you do not have access to any e-mail you could be sending the letters first to us at the YEP Project address. Once we receive your letters we will be arranging so that they will reach your friend on the other side and that you get the reply.
- Once we help you make the first contact it will be totally up to you how often to communicate, what direction to take and so on. Our role is just to open the door.
- If you need more forms to get your friends involved in the project just let us know. You may send us an e-mail asking for this information in electronic form so that you can send it to your friends via e-mail. Alternatively you may photocopy the form in Hade magazine before you fill it in yourself.

Who can join the project?

Any young Cypriot may join. The project is especially open to young Cypriots living abroad. Even though the original YEP groups were only teenagers this new project is extended also to young people in their 20s as well.

What about those who do not speak English?

In such cases we encourage those who want to join to find one friend from their community who knows English and ask him/her to be their translator in the project.

How long will the project last?

The project will continue for as long as new forms keep coming in.

For Greek Cypriots: YEP Project, YEP Project, P.O. Box 45089, Aradippou, Larnaca 7110.
e-mail: yepforcyprus@spidernet.com.cy Fax: +357 4 530924
For Turkish Cypriots: P.O. Box 247, Nicosia. e-mail: yep1999@hotmail.com

Name: .... Age: ....

Address: ....

....

Telephone: .... Fax: .... E-mail: ....

School, college or university: ....

I prefer to correspond with (please circle): Female Male Either

How many persons would you like to correspond with? (Please circle or add another number) 1 2 3 4 5 .....

Interests, hobbies, activities etc

Any other information (optional)

Is there any person you already know from the other community that you would like to contact? If so, please give as many details as possible below.

Contact us

AIMS AND OBJECTIVES OF HADE

- To create better channels of communication between the two communities.
- To contribute to the creation of a people based peace movement that rejects the "military option" in the search for a solution to the Cyprus problem.
- To provide a platform where citizens of the island can communicate their political views directly to members of the other community including Greek Cypriots and Turkish Cypriots in other countries. In particular, we hope to create a forum where the two communities can creatively engage in a dialogue concerning the nature of a future federal solution.
- Facilitate better co-ordination between the various groups and organisations that are in favour of increasing bi-communal contacts and co-operation.
- To promote and publicise the activities and projects of the various bi-communal groups.
- To facilitate rapprochement of the older generation.
- To facilitate approachment of the new generation.
- To make each community more sensitive and aware of the fears, concerns and needs of the other community.
- To make each community aware of the pain and suffering that the other has endured.
- Make known how peace-builders in other conflict ridden parts of the world are working, the problems they are facing, the similarities and differences with the conflict in Cyprus and so on.
- Provide space for alternative history writing.
- Provide an environment for working and producing together.
- Promote a change in attitudes and contribute to establishing a peace culture within and between the two communities.
- To provide space for creative cultural and artistic expression.

HADE'NİN HEDEFLERİ

- İki toplum arasındaki iletişimde daha iyi kanallar açmak.
- Kıbrıs sorununun çöziminde askeri seçeneği reddeden sivil bir barış hareketinin oluşmasına katkıda bulunmak
- İki toplumun bireylerinin politik düşüncelerini birbirlerine ve dünyaya doğrudan ifade edebilemelerini sağlayacak bir platform; Kıbrıs'ta barış ve federal çözümün gerçekleşmesine yardımcı olacak toplumlararası bir forum yaratmak.
- İki toplumlu grupların ortak proje ve etkinliklerini teşvik etmek ve yayımlamak
- Yaşlı kuşakların yeniden yakınlaşmasını sağlayacak kanallar açmak.
- Genç kuşağın yakınlaşmasını sağlayacak kanallar açmak.
- Toplumların, karşı toplumun isteklerine, endişelerine ve korkularına duyarlı olmasını sağlamak.
- Bir toplumun acılarına diğer toplumun duyarlı olmasına yardımcı olmak,
- Dünyanın diğer yerlerindeki barış girişimlerini ve bunların Kıbrıs'takilerle benzerliğini ve farklılıklarını incelemek.
- Alternafif bir tarih yazımı için olanak yaratmak.
- Birlikte çalışıp, birlikte üretmenin olanaklarını yaratmak.
- Toplumlar içinde ve toplumlararasında barış kültürünün oluşturulmasına katkıda bulunmak.
- Yaratıcı kültürel çalışmalara yer vermek

ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΧΑΤΕ

- Να δημιουργήσει καλύτερα κανάλια επικοινωνίας μεταξύ των δύο κοινοτήτων.
- Να συνεισφέρει στη δημιουργία ενός λαϊκού κινήματος ειρήνης που να αποκλείει την 'πολεμική επιλογή' στην προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού προβλήματος.
- Να προσφέρει μια πλατφόρμα όπου πολίτες του νησιού μας να μπορούν να επικοινωνούν τις πολιτικές τους απόψεις κατευθείαν στα μέλη της άλλης κοινότητας συμπεριλαμβανομένων Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων που ζουν στο εξωτερικό. Πιο συγκεκριμένα, ελπίζουμε να δημιουργήσουμε ένα χώρο όπου οι δύο κοινότητες να μπορούν δημιουργικά να εμπλακούν σε διάλογο σχετικά με τη μορφή μιας μελλοντικής ομοσπονδιακής λύσης.
- Να διευκολύνει τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ των διαφόρων ομάδων και οργανισμών που τάσσονται υπέρ της αύξησης των δικοινοτικών επαφών και συνεργασίας.
- Να προωθήσει και να δίνει δημοσιότητα στις δραστηριότητες των διαφόρων δικοινοτικών ομάδων.
- Να βοηθήσει στην επαναπροσέγγιση της παλαιότερης γενιάς.
- Να βοηθήσει στη προσέγγιση της νεότερης γενιάς.
- Να κάνει την κάθε κοινότητα πιο ευαίσθητη και ενήμερη των φόβων, ενδιαφερόντων και των αναγκών της άλλης κοινότητας.
- Να κάνει την κάθε κοινότητα ενήμερη του πόνου και της δυστυχίας που υπέφερε η άλλη κοινότητα.
- Να γνωστοποιήσει το πως εργάζονται οι άνθρωποι της ειρήνης σε άλλα μέρη του κόσμου που υποφέρουν από συγκρούσεις, τις ομοιότητες και τις διαφορές με τη σύγκρουση στην Κύπρο και ούτω καθ' εξής.
- Να προσφέρει χώρο για τη συγγραφή μιας εναλλακτικής ιστορίας.
- Να προσφέρει ένα περιβάλλον όπου θα εργαζόμαστε και θα παράγουμε μαζί.
- Να προωθήσει μια αλλαγή στις νοοτροπίες και να συνεισφέρει στην εμπέδωση μιας κουλτούρας ειρήνης μέσα και μεταξύ των δύο κοινοτήτων.
- Να προσφέρει χώρο για δημιουργική πολιτιστική και καλλιτεχνική έκφραση.